

11

1913
KAT

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ

πρώην γυμνασιόχου

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ"

44 — Ὀδὸς Σταδίου — 44

1913

Μίνα Κασοφύνη
Γαλκίτρυα
Συροσυνή, Σαχίνι
1946: 47

Μία β. 8 35 94 Β.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

Υποδ. 2000

ΤΗΣ *Α. Κατεβαίνης*

65 99

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ

ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ

πρώην γυμνασιάρχου

Προτάσει 'ς ημερομηνίας

Μία

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΩΔΕΚΑΘΗ

*Η αναγωγή είναι
990 και η παράθεσις
είναι δὴ μικροῦ καὶ
καλῆς.*

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐκδοτῆς Ἰωάννης Δ. Κολλαροῦ

Βιβλιοπωλεῖον τῆς "Ἑστίας",

44—ΕΝ ΟΔῶ ΣΤΑΔΙΟΥ—44

1913

Ο Θεός αγάπη, ο άνθρωπος
γνωρίζει αγαπή μετρίως
μήν. 17

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν κάτωθι ὑπογραφήν
καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

~~Καλλιάρου~~

— ΤΥΠΟΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ —

Γραμματικὴ Ἀσκήσις
Προσφιλῆς Ἐργασίας
Ἰστορ. α. 1946-47.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Γ. Πασιδούνη

Συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εὐσύνοπτον ἅμα καὶ πλήρες, σαφές, ἀκριβές, περιττολογιῶν καὶ ἀκαίρων θεωριῶν ἐλεύθερον καὶ πλημμελῶν διδαγμάτων παντάπασι ἀπληλλαγμένον πρὸς χρῆσιν τῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις σπουδαζούσης νεότητος ὁμολογουμένως ἔλλειπει παρ' ἡμῖν· διότι τῶν παρ' ἡμῖν συντακτικῶν τὰ μὲν ταύτης, τὰ δὲ ἐκείνης τῆς ἀρετῆς ἀμοιροῦσιν. Εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀπεβλέπων καὶ τοῦ πληρῶσαι αὐτὴν στοχαζόμενος συγγράφας ἐξέδωκα τὸ συντακτικὸν τοῦτο. Ὅτι δὲ τοῦ σκοποῦ, ὃν προεθέμην, εἰ μὴ ἀκριβῶς, ἰκανῶς τοῦλάχιστον ἔτυχον, τοῦτο θά μοι μαρτυρήσωσι, νομίζω, πάντες ὅσοι ἐμπειρίαν τῆς Ἑλληνικῆς συντάξεως κεκτημένοι θελήσωσι τὸ βιβλίον μετ' ἐπιστάσεως νὰ διεξέλθωσι καὶ μετ' ἀκριβείας ν' ἀντιπαραβάλωσι πρὸς τὰ ἄλλα συντακτικὰ τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει ὄντα.

Ἐν τῇ διατάξει τῆς ὕλης δὲν ἀπέκλινα πολὺ τῆς διὰ τοῦ συντακτικοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀσωπίου συνήθους γενομένης παρ' ἡμῖν· διὸ καὶ τὰ περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν καὶ ὡς ἐπιρρηματικῶν προσδιορισμῶν, εἰ καὶ εὐλογώτερον ἦτο κεχωρισμένα νὰ διαληθῶσι, τὰ μὲν ἐν τῷ περὶ τῶν προθέσεων, τὰ δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ἐπιρρημάτων λόγῳ, ὅμως ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ καὶ ἐγὼ διέλαβον νομίζων ὅτι οὕτως εὐκολωτέρα ἀποβαίνει τοῖς μαθηταῖς ἢ κατανόησις καὶ ἐκμάθησις αὐτῶν. Μετὰ τοὺς κανόνας προσέθηκα παραδείγματα σημειῶν σχεδὸν πανταχοῦ καὶ παρὰ τίνος συγγρα-

φέως ἔλαβον αὐτά, ἵνα ὁ διδάσκων συμπληρῶν, ὀπόταν ὑπάρχη ἀνάγκη, τὸ παράδειγμα ἐκ τοῦ συγγραφέως σαφέστερον τὸ πρᾶγμα καθιστᾷ τοῖς μαθηταῖς. Πρὸς μείζονα σαφήνειαν προσέθηκα ἐνιαχοῦ ἐν παρενθέσει ἐξηγήσιν τῶν παραδειγμάτων ἢ μέρους αὐτῶν, περὶ οὗ μάλιστα ὁ λόγος ἐκάστοτε εἶνε. Ἐξελέγησαν δὲ τὰ παραδείγματα, ὅπου ἦτο δυνατόν, τοιαῦτα, ὥστε καὶ εὐμνημόνευτα νὰ εἶνε καὶ διδακτικὰ διὰ τὸ ἠθικὸν περιεχόμενον. Διὰ μικροτέρων γραμμάτων σημειοῦνται χρήσεις διάφοροι ἢ σπανιώτεροι ἢ συμπληρώματα τῶν ἐν ταῖς παραγράφοις διδασκομένων.

Τελευτῶν ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ συντακτικοῦ τούτου χρήσιμός μοι ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Κυνηροῦ διεξοδικὴ γραμματικὴ, ἡ τοῦ Κρυγήρου, ἡ τοῦ Κουρτίου, μάλιστα δὲ ἡ τοῦ Κοχίου, ἐξ ἧς πολλὰ παρέλαβον.

Ὁμολογῶ δὲ χάριν καὶ τῷ σεβοστῷ μοι διδασκάλῳ Κωσταντίνῳ Κόντῳ, τῷ πρυτάνει τῶν παρ' ἡμῖν φιλολόγων, οὗ καὶ ἡ δαφιλῆς διδασκαλία, ἧς ἐν τε τῷ γυμνασίῳ καὶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑπτὰ ἔτη ἀπέλαυσα, καὶ αἱ ἀκριβέσταται γραμματικαὶ διατριβαὶ καὶ ἰδιαίτεραί τινας συζητήσεις οὐ μικρὸν μοι ἐπικούρημα εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ βιβλίου τούτου ὑπῆρξαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1882.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΗΣ

ΣΑΜΙΟΣ

Μίνα Κ. Κασερώνη
ροζιέτριά 'Α. Κασερώνη

Τυπογραφικῆς Ἐργοῦ
"Ἐκδοσ. α." 1946-47.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Τὸ συντακτικὸν τοῦτο ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τῷ 1882' οὕτω δ' εὐμενῶς ἀπεδέξαντο αὐτὸ οἱ καθηγηταὶ τῶν γυμνασίων, ὥστε ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐξηντλήθη καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει δευτέρα ἔκδοσις αὐτοῦ ἐγένετο· ὑποβλήθη δὲ εἰς τὸν πρῶτον διαγωνισμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων (τῷ 1883) ἐνεκρίθη ἐπὶ τετραετίαν ὡς μόνον ἑλληνικὸν συντακτικὸν διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν γυμνασίων. (Ὡδὲ ἔχει ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις τῶν κριτῶν τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκείνου: «Τὸ συντακτικὸν τοῦτο εἶνε πολὺ πάντων τῶν ὑποβληθέντων συντακτικῶν ὑπέρτερον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον ἀξιόλογον διδακτικὸν βιβλίον. Αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ εἶνε πολλαί· ἡ μὲν ὕλη ὑγιής, ἡ δὲ διάταξις αὐτῆς, καθόλου εἰπεῖν, ἔλλογος, ἡ λέξις εἶνε σαφής καὶ ἀκριβής, οἱ κανόνες σύντομοι καὶ εὐμνημόνευτοι, τὰ παραδείγματα ἐκ δοκίμων συγγραφέων εἰλημμένα, κάλλιστα καὶ προσφύεστατα...»).

Εἰς τὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενόμενον διαγωνισμὸν δὲν ὑπέβαλον αὐτό, διότι διαμένων ἐν Σάμῳ ὡς διευθυντῆς τοῦ ἐκεῖ γυμνασίου δὲν εἶχον μάθῃ ἐγκαίρως τὴν προκήρυξιν τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ὑποβληθέντων συντακτικῶν οὐδὲν ἐνεκρίθη, νέος δὲ κατὰ τὸν νόμον διαγωνισμὸς προεκηρύχθη, διασκευάσας αὐτὸ ἐνιαχοῦ καὶ συμπληρώσας ἡμῖν ἔτοιμος νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν νέον δια-

5'.

γωνισμόν. Νῦν δέ, ἐπεὶδὴ ἡ Κυβέρνησις κατήργησε τὸν
διαγωνισμόν ὡς πρὸς τὰ διδαχτικὰ βιβλία τῶν γυμνασίων,
ἐκδίδω αὐτὸ πεποιθῶς ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως ταύτης πα-
ρέχω τῇ ἐν τοῖς γυμνασίοις σπουδαζούσῃ νεότητι συντα-
κτικὸν πληρέστερον καὶ ἀκριβέστερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1895.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΗΣ

ΣΑΜΙΟΣ

Ὀφθαλμοί, ἰσοδυναμῶς, μαθηματικὰ ἔργα, ἀριθμητικὰ
Πυθαγόρειά, ὄψαφα, ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς, ἔτος, ἰσοδυναμῶς
ἰσοδυναμῶς
Μοιόθυρα, ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς.
Προδύει
Προδύει Μεροχί, ἀποδύει
Μεροχί, ἀποδύει
ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς
ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς
ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς
ἰσοδυναμῶς ἰσοδυναμῶς

Μίνα Κασαριώτη

PK

Ἑπεξεργασμένη ἔχει

ἔτος α. Ἰ. Κασαριώτη

1946-47

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Ἰ. Κασαριώτη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1. Συντακτικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει τοὺς κανόνας, καθ' οὓς γίνεται ἡ σύνταξις. Σύνταξις δὲ εἶνε ἡ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς σχηματισμὸν λόγου.

ΣΗΜ. Τὸ περὶ τὸν τύπον τῆς λέξεως ἀμάρτημα λέγεται βαρβαρισμός. Τὸ περὶ τὴν σύνταξιν ἀμάρτημα λέγεται σολοικισμός.

§ 2. Ἐπειδὴ ὁ λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προτάσεων, πᾶσα δὲ πρότασις ἐκ λέξεων, ἔπεται ὅτι τὸ συντακτικὸν διδάσκει πρῶτον μὲν πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις μετ' ἀλλήλων καὶ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος αὐτῶν ἐν τῇ προτάσει, ἔπειτα δὲ πῶς συνδέονται πρὸς ἀλλήλας αἱ προτάσεις πρὸς σχηματισμὸν λόγου τελειοτέρου, τῆς περιόδου.

Α'. Ἡ πρότασις καὶ τὰ συστατικὰ αὐτῆς μέρη.

§ 3. Πρότασις λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις διανοήματος· π. χ. τὸ ὁδὸν θάλλει.— Ὁ θεὸς ἐσὶ δίκαιος.— Ὁ γραμμίτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

§ 4. Τὰ κύρια συστατικὰ τῆς προτάσεως εἶνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορημα, καὶ λέγονται κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.

§ 5. Ὑποκείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι. Κατηγορημα λέγεται τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον· π. χ. ὁ παῖς γράφει.— Τὸ ὁδὸν θάλλει.— Ὁ ἄνθρωπος ἐσὶ θνητός.— Ὁ Κῦρος ἦν βασιλεύς.

§ 6. Τὸ κατηγόρημα εἶναι ἢ ῥῆμα, π. χ. τὸ ῥόδον θάλλει, ἢ ὄνομα (ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν), π. χ. ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός. — Ὁ Κύρος ἦν βασιλεὺς.

§ 7. Τὸ κατηγόρημα, ὅταν εἶνε ὀνομαστικόν, λέγεται κατηγορούμενον καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου διὰ τοῦ εἶναι, ὅπερ διὰ τοῦτο λέγεται *συνδετικόν*.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ αὐτὸ κατηγόρημα δύναται νὰ ἐκφρασθῇ καὶ διὰ ῥήματος καὶ διὰ κατηγορούμενον μετὰ τοῦ εἶναι. Πρὸς. *σώφρων εἰμι καὶ σωφρονῶ, βασιλεὺς εἰμι καὶ βασιλεύω* κτλ. Πολλάκις δ' εὐρηται τὸ ῥῆμα ἀναλελυμένον εἰς τὸ εἶναι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μετοχὴν π.χ. *τοῦτο οὐκ ἐστὶ γιγνόμενον* (=οὐ γίγνεται. Πλ. Φιλ. 39).

§ 8. Ἡ πρότασις δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα ἢ πλείονα συγχρόνως ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα π. χ. ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. — Ὁ Σωκράτης ἦν σοφὸς καὶ ἀνδρεῖος. — Ὁ θεράπων ἐστὶν *δυοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος* (Ξ. Ἀπ. 3, 13, 4). — Ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατὴρ εἰαίρω τε καὶ φίλω ἡμεν (Πλ. Λά. 180).

§ 9. Πλὴν τῶν κυρίων ὄρων περιέχει συνήθως ἢ πρότασις καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς συμπλήρωσιν ἢ προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας τῶν κυρίων ὄρων. Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐν γένει *προσδιορισμοὶ* καὶ εἶνε οἱ δευτερεύοντες ὄροι τῆς προτάσεως π. χ. ὁ *ἐπιμελὴς μαθητὴς* ἐστὶν *ἐλαίνου ἄξιος*. — Κύρος ὁ *βασιλεὺς ἦν ἀνδρεῖος*. — Οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν *Πλαταιαῖς* (πρὸς. κεφ. ιβ', § 10 καὶ ἐξῆς).

α'. Τὸ ὑποκείμενον.

§ 10. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται *μάλιστα* τὸ οὐσιαστικόν π.χ. ὁ *παῖς* γράφει. Ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο μέρος λόγου, οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον, τίθεται ὡς ὑποκείμενον, ἤτοι *ἐπίθετον, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα*, ἐνίοτε καὶ *ὀλόκληρος πρότασις* ἔτι δὲ *πᾶν ἄκλιτον* καὶ *πᾶς τύπος λέξεως* καὶ *πᾶσα φράσις* μετὰ τοῦ ἄρθρου *τό* π.χ. ὁ *σοφός* ἐστὶν *εὐδαίμων*. — Ἐν ἔτι *λείπεται* (Πλ. Πολ. 327). — *Τὰ ἐμὰ σά* ἐστίν. — Ὑγιαίνειν *ἄριστόν* ἐστίν (Πλ. Γο. 451). — Τῆς *ἡμέρας* *ὄψε* ἦν (Ξ. Ἑλλ. 2, 1,

23).—Οἱ φθονοῦντες μισοῦνται.—Τέρας ἐστὶν εἴ τις ἠδύνηκε διὰ βίον.—Δουλοὶ ἄνδρα, ὅταν συνειδῆ μητρός ἢ πατρὸς κακὰ (Εὐρ. Ἰππ. 424).—Τὸ μὲν σύνδεσμός ἐστι.—Τὸ τύπω ἐστὶ ῥήμα.—Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Πλ. Πρωτ. 342).—Τὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο (Δη. 33, 19).—Τὸ γνῶθι σαυτὸν πανταχοῦ ἔστι χρήσιμον (Με. 730).—Τὸ ὡς τὰ ἄριστα ἔπρατιον καὶ διὰ παντὸς εὖνους εἰμὶ ἱκανῶς δεδήλωται (Δη. 18, 110).

§ 11. Τὸ ὑποκείμενον ἐκφέρεται καὶ διὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, ὑπὲρ μετὰ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χρόνος ἢ ποσὸν οὐκ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον· π. χ. πρὸς ἐσπέραν ἐγίγνετο (Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 6=τχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐσπέρα ἐπλησίαζεν)· ἦν πρὸς ἡμέραν (Λυ. 1, 14)· ζωὴ ἐλήφθησαν εἰς ὀκτωκαίδεκα (ἕως ὀκτωκαίδεκα, ὡς ἔγγιστα ὀκτωκαίδεκα (Ξ. Ἄν. 3, 4, 5)· ἀπέθανον περὶ ἐπιακοσίους (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 11=περίπου ἐπτακόσιοι)· ὑπὲρ τοὺς τετρακισχίλιους ἀπέθανον (= πλείονες ἢ τετρακισχίλιοι. Πλουτ. Φιλοπ. 10). Ἐνίοτε δὲ ἐκφέρεται διὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ἔκτασις, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χωρισμός· π. χ. ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ζύλου (=μεγάλῃ ἔκτασις, μέγα μέρος Θ. 4, 100)· κατεσκάφη τῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σιαδίου ἐκατέρου (Λυ. 13, 8)· καθ' ἐκάστους ἐκκλοῦντο Ἕλλητες (= χωρὶς ἕκαστοι, χωριστὰ οἱ κάτοικοι ἐκάστης πόλεως. Θ. 1, 2).

§ 12. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν π. χ. ὁ παῖς γράφει. Περὶ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἰδ. § 248.

ΣΗΜ. Ὡς ὀνομαστικῆς πτώσεως λαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον καὶ ὅταν (κατὰ τὰ ἐν § 11) ἐκφέρηται δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, ὑπὲρ, ἐπί, κατὰ· διότι ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τινος τῶν προθέσεων τούτων συνημμένη, ὅταν κεῖται ὡς ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἢ κατηγορούμενον ἢ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς ἔχει σχέσιν πτώσεως ὀνομαστικῆς ἢ γενικῆς ἢ δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς (κατὰ τὴν χρείαν τοῦ λόγου)· π. χ. οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους (=ἔγγυς μύριοι)· συνελέγησαν ὀπλίται Λακεδαιμονίων εἰς ἑξακοσίους (ὀπλίται ὡς ἔγγιστα ἑξακόσιοι. Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 14)· διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους (= ὡς ἔγγιστα ὀκτακοσίους. Θ. 7, 32)· ἤδη συνελεγεμένων περὶ ἑπτακοσίους (= περίπου ἐπτακοσίων. Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 5)· ὄντων τῶν μισθοφόρων εἰς μυρίους (= ὡς ἔγ-

10 β'. Τὸ κατηγορούμενον § 13 14. γ'. Τὸ συνδεδεικνὸν § 15—16.

γιστα μυρίων. Ε. Ἑλλ. 5, 4, 5) κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλήσιν ἐγένετο... ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων (=πλείεστα μέρη ἀνθρώπων. Θ. 1, 1).

β'. Τὸ κατηγορούμενον.

§ 13. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται μάλιστα τὸ ἐπίθετον· π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. — Ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ θνητός. Ἄλλὰ καὶ ἄλλο μέρος λόγου τίθεται ὡς κατηγορούμενον. ἦτοι οὐσιαστικόν, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα, ἐνίοτε καὶ δλόκληρος πρότασις· π. χ. Ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος. — Οἱ ληφθέντες ἦσαν ὀγδοήκοντα (Θ. 2, 5)· σὸς εἰμι (Σοφ. Ἄντ. 635)· τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Πλ. Πρωτ. 342)· μάτην (=μάταιον) ἐστὶ τὸ μεμνησθαι περὶ τούτων (Ἰσ. 4, 5). — Εἰμὶ τυράννηφ ἔοικώς (Ε. Συμ. 4, 52). — Ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὁ τι ἂν εἴποι τις (Δη. 3, 17).

§ 14. Ὡς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται καὶ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περὶ ἢ ἀμφί, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἐγγιστα ὄρισμένον· π. χ. οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους. — Οἱ λευκόμενοι ἦσαν περὶ ἑκατὸν (Ε. Ἑλλ. 5, 4, 13). Οἱ Πέρσαι ἦσαν ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας (Ε. Κυ. 1, 2, 15).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ ἡ κατὰ καὶ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς ἀποτελοῦσιν ἔννοιαν ἐπιθετικὴν ὅθεν καὶ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ καὶ πρὸς ἐκφέρεται ἐνίοτε τὸ κατηγορούμενον· π. χ. ἄψ ἐστὶ κατὰ πηγέα (= ὁμοίος πνιγῆ). Ἀριστοφ. Ὀρ. 1000) ὁ ἐκ τοῦ πόντου σῆτος εἰσπλέων ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον (=ἀνάλογος, ἴσος πως πρὸς ἅπαντα... , παραβάλλεται πρὸς ἅπ. τὸν... Δη. 20, 31).

γ'. Τὸ συνδεδεικνὸν.

§ 15. Ὡς συνδεδεικνὸν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι λαμβάνεται πολλάκις καὶ ὡς ῥῆμα κατηγορηματικὸν καὶ σημαίνει ἐν γενεῖ ὑπάρχειν· π. χ. Αἴας τοῦ ὄσιν; (Σοφ. Αἴ. 733). — Ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη (Ε. Ἄν. 1, 5, 1).

§ 16. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύουσιν ὡς συνδεδεικὰ καὶ τὰ ἐξῆς ῥήματα :

α') τὸ υπάρχειν, γίγνεσθαι, καθίστασθαι, ἀποβαίνειν, ἐκβαίνειν, πεφυκέναι καὶ φῦναι π. χ. ὁ Ἔρως παίδευμα ἀρετῆς υπάρχει (Εὐρ. ἀπ. 113). γίγνου εἰς ὀργήν μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδύς (γν.).—Ἡρακλῆς κατέστη εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος (Ἰσ. 5, 76).—Οἱ γυμναστικῆ ἀκράτῳ χρησάμενοι ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος ἀποβαίνουσι (Πλ. Πολ. 410). σοφοὶς ὀμιλῶν καυτὸς ἐκβήσσει σοφός.—Οὐκ αἰχμητῆς πέφυκε Μενέλεως (Εὐρ. Ὀρ. 753). ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφν (Εὐρ. Φοιν. 469).

β') τὸ φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι, κρίνεσθαι π. χ. πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται (Πλ. Χαρμ. 154). δῆλη ἐδόκει ἡ ἐπιβουλή (Ξ. Ἄν. 7, 2, 16). τοιοῦτος ὑπολαμβάνομαι (Ἰσ. 12, 5). ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσιν.

γ') τὰ κλητικὰ, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, λέγεσθαι, ἀκούειν (=λέγεσθαι, καλεῖσθαι) καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. σὺς καλοῦμαι (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1324).—Φίλοι καὶ ξένοι ὀνομάζοντο, νῦν δὲ κύλακες καὶ θεοὶ ἐχθροὶ ἀκούουσι (Δη. 18, 46).—Τύραννος ὁ ἔρως λέγεται.

δ') τὸ αἰρεῖσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχάνειν καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. Ξενοφῶν ἠρέθη ἄρχων ἀντὶ Προξένου (Ξ. Ἄν. 3, 1, 47).—Δημοσθένης οὗτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὗτ' ἐχειροτονήθη (Αἰσχίν. 3, 28).

§ 17. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἰρεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται πολλάκις εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον προληπτικῶς. π. χ. ὁ Φίλιππος ἠδέξθη μέγας (=αὐξήθηκε ἐγένετο μέγας. Δημ. 2, 5). ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα (ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους καὶ οὕτως ἐγένετο μέγα. Θ. 2, 75). ὁ δεσπότης μου μετέωρος αἰρεται (Ἄριστ. Εἰρ. 80).

§ 18. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναφθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα σημαίνουσι τρόπον ἢ χρόνον, σπανιώτερον δὲ τόπον π. χ. ἄσμενοι εἶδον ἀλλήλους (Ξ. Ἄν. 6, 3, 24). οὐδεὶς ἐκὼν ἁμαρτάνει.—Τριταῖοι ἀφρίκοντο (=τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ Θ. 1, 61). ὄρθριος ἦκει

(= ὄρθρου, τὰ ἐξημερώματα. Πλ. Πρωτ. 313)· κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἢ δὴ σκοιταῖοι (Ξ. Ἄν. 4, 1, 10)· ἐξῆσαν οἱ στρατηγὸι πρῶτοι (Ξ. Ἄν. 7, 1, 12).—Ἐπύαζα προτέρα Κύρου εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο (Ξ. Ἄν. 1, 2, 25)· ἐφέγομαι τελευταῖος (Ξ. Ἄν. 7, 2, 8)· σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι (= ἐν ὑπαίθρῳ Ξ. Ἄν. 5, 5, 21)· ἀνήγοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγοι (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 17).

Τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ ἢ κρήνη δεῖ ἀφθονος (Ξ. Ἄν. 6, 4, 4) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τοῦ μὲν πρῶτος, πρότερος, ὕστερος, τελευταῖος γίνεται χρῆσις, ὅταν ἀντιπαράβλλωνται ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν ὑποκείμενα τῆς αὐτῆς πράξεως, τοῦ δὲ πρῶτον, πρότερον, ὕστερον, τελευταῖον, ὅταν ἀντιπαράβλλωνται πράξεις· π. χ. πρότερος ἐωράκη αὐτὸν ἢ ἐκεῖνος ἐμέ (Πλ. Πολ. 326)· ὄρτο πρῶτος μὲν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, τῷ δ' ἐπὶ Τυδεΐδης ὄρτο (Ἰλ. Η 162)· πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον, εἶτα δ' ἔλεξε τοιάδε (Ξ. Ἄν. 1, 3, 2).

δ'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

§ 19. Ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τὸ ὑποκείμενον (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) παραλείπεται, ὅταν δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως· διότι ἢ κατάληξις τοῦ ῥήματος εἶνε ἐπιτηδεῖα νὰ δηλώσῃ αὐτό· π. χ. τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ.—Ἑλληνές ἐσμεν.—Τί ἐγράφετε;

§ 20. Ἐπὶ τρίτου προσώπου δὲν παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον, εἰ μὴ ἐπὶ τῶν ἐξῆς:

α') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ὧν ἡ διάθεσις εἶνε ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. ἐσίλιπξε (δηλ. ὁ σαλπικκτής. Ξ. Ἄν. 1, 2, 17)· ἐκήρυξε (δηλ. ὁ κήρυξ. Ξ. Ἄν. 3, 4, 36)· τοὺς νόμους ἀναγνώσεται (δηλ. ὁ γραμματεὺς. Δη. 29, 27)· ὕει, βροσιᾶ, ἀστράπτει, νίφει, σείει, χειμάζει καὶ τὰ ὅμοια (δηλ. ὁ θεὸς ἢ ὁ Ζεὺς, πρ. Ἰλ. I 237: Ζεὺς ἀστράπτει M. 25: Ζεὺς ὕει. Ξ. Ἑλλ. 4, 9, 4: ἔσεισεν ὁ θεός).

β') Ἐπὶ τοῦ τρίτου πληθ. προσώπου, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ φασὶ καὶ τοῦ λέγουσιν, ἔνθα ὡς ὑποκείμενον νοεῖται τὸ οἱ ἀνθρώποι ἐν γένει· π. χ. τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι (Σοφ. Οἰδ. K. 260).—Πόνος, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.—Τῷ ποταμῷ γέφυρα οὐκ ἔπεισι, διαβαίνουσι δὲ ἐπὶ σχεδιῶν.

ε'. Παράλειψις τοῦ κατ. § 22.—ς'. Παράλειψις τοῦ συνδ. § 23. 13

γ') "Όταν νοῦται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπὸ κοινοῦ (ὅταν δηλ. εἶνε κοινὸν ὑποκείμενον καὶ προηγουμένης προτάσεως) ἢ κατ' ἀναλογίαν (ὅταν δηλ. νοῦται ἐκ τινος λέξεως προηγουμένης προτάσεως) π. χ. Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποβιάσει (δηλ. Κῦρος Ξ, Ἄν. 1, 4, 5).—Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (δηλ. ὁ Κῦρος Ξ. 1, 1, 3).

ΣΗΜ. Σπανίως παραλείπεται τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον τίς καὶ συνήθως ὅταν ὑπάρχη μετοχικός προσδιορισμὸς αὐτοῦ π. χ. ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χειρὶς, ἐν ἣ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύναίτο ποιῆσαι (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 8). Ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου παραλείπεται τὸ γενικὸν ὑποκείμενον *τινά* π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινά). Ἐκ τούτου παραλαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον καὶ εἰς ἐπομένην πρότασιν ὑποτελῆ π. χ. οὐκ ἐστὶν ὀρθῶς ἠγεῖσθαι, ἐὰν μὴ φρόνιμος ἦ (=δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἠγῆται τις, ἐὰν μὴ φρόνιμος ἦ. Πλ. Μέν. 97)· οὐ δεῖ κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων οὐδ' ἂν ὅτιοῦν πάσῃ ὑπ' αὐτῶν (=δὲν πρέπει νὰ κακοποιῆ τις οὐδένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὅτιδήποτε πάσῃ ὑπ' αὐτῶν. Πλ. Κρ. 49).

§ 21. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον εἰδικῆς ἢ πλαγίως ἐρωτηματικῆς προτάσεως τίθεται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ κρέμαται ἡ εἰδικὴ ἢ ἡ πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις, ὅταν μάλιστα τοῦτο εἶνε λεκτικὸν ἢ γνωστικὸν ἢ αἰσθησεως ἢ φόβου σημαντικὸν (πρόληψις πρὸς § 516)· π. χ. λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (= λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν. Εὐρ. Μ. 248)· οἴσθα Εὐθύδημον ὀπόσους ὀδόντας ἔχει ; (=οἴσθα ὀπόσους ὀδ. Εὐθύδημος ἔχει ; Πλ. Εὐθ. 294)· Δάχητα τόνδε ὄρα ὅπως ἔχει περὶ τοιούτου (Πλ. Λά. 188)· τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὄρων ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖν (=ἐδ. μὴ ἡ ὑπερβολὴ τῶν ὀ. πρ. Ξ. Ἄν. 3, 5, 8).

ε'. Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.

§ 22. Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ, μονὸν ὅταν εὐκόλως νοῦται ἐκ τῶν ἡγουμένων π. χ. ἐγὼ μέν εἰμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. ἐπιμελής).

ς'. Παράλειψις τοῦ συνδεδετικοῦ.

§ 23. Τὸ συνδεδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις, ὅταν εὐκόλως νοῦται. Παραλείπεται δὲ συνήθως :

α') Ἐπὶ γυναικῶν· π. χ. ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος (Εὐρ. Ὀρ. 340)· αἱ δευτέραι φροντίδες σοφώτεραι (δηλ. εἰσί).

β') Ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεῶν, θέμις, ἀκμή, καιρὸς, ὦρα, ὄφελος καὶ οὐδείς φθόνος· π. χ. ἀνάγκη βουλευέσθαι, (Δη. 9, 6)· οὐ θέμις ψεύδεσθαι (Πλ. Ἀπ. 21)· οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς (Σοφ. Ἠλ. 22)· περσίνειν ἤδη ὦρα (Ξ. Ἄν. 3, 3, 2)· ἂ τυγχάνω ἀκηκῶς οὐδείς φθόνος λέγειν (Πλ. Φαίδ. 41)· τί σοι ὄφελος ἢ ρητορικὴ ; (Πλ. Γο. 513).

γ') Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἔτοιμος, πρόθυμος, φροῦδος, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς τέλος ῥηματικῶν, ἐπὶ τοῦ ῥαδίον, χαλεπὸν, δῆλον, φανερόν, οἶόν τε, δυνατὸν καὶ τῶν ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιθετικῶς λαμβανομένης μετοχῆς εἰκός· π. χ. ἡ ψυχὴ δουλεύειν εἰοίμη (Πλ. Φαίδρ. 252)· φροῦδα τὰ χρήματα, φροῦδη χροιά, φροῦδη ψυχὴ Ἀρ. Ν. 718)· τοὺς φίλους εὐεργετητέον (Ξ. Ἀπ. 2, 1, 28)· φύσιν πονηρὴν μεταβλεῖν οὐ ῥαδίον (Με. 581)· βαρβάρων Ἕλληνας ἄρχειν εἰκός (Εὐρ. Ἴφ. Α. 1400).

§ 24. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πρὸς τούτοις, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, ὃν ἀπακτεῖ ὁ λόγος· π. χ. μέτρον δ' αὐτῶ οὐχ' ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν (Ξ. Κύ. 1, 3, 18)· ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἕτεροι δ' ὑμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστὲ Δη. 20, 47).

ΣΗΜ. α'. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας· π. χ. ποῦ Στρεψιάδης ; (Ἀριστ. Ν. 633)· ποῦ μοι τὰ ῥόδα ; ποῦ μοι τὰ ἴα ; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα ; (Ἀθην. 11, 629)· ἐν Θεσσαλίᾳ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία (Πλ. Κρ. 53).

ΣΗΜ. β'. Τὸ εἶναι παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ ἐνεστώτος. Σπανιώτατα παραλείπεται ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων· π. χ. νύξ ἐν μέσῳ (δηλ. ἦν) καὶ παρῆμεν (Αἰσχ. Ἀγ. 543)· τίς γὰρ ἄν, ἔφρασαν, σοῦ γε ἰκανώτερος πεῖσαι ; (δηλ. εἶη. Ξ. Κύ. 1, 4, 12)· τοῖς θεοῖς μεγίστη χάρις (δηλ. ἔστω) ὅτι ἔδωσαν ὑμῖν τυχεῖν, ὧν ἐνομίζομεν ἄξιοι εἶναι (Ξ. Κύ. 7, 5, 72)· πρβ. καὶ § 261.

ζ' Παράλειψις τοῦ ὀήματος.

§ 25. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων· π. χ. ἐπρόχραμεν ἡμεῖς κἀκεῖνοι

27

η'. Παράλ. ύπ. και κατ. § 29. — Συμφ. ρήμ. πρὸς ύπ. § 29. 15

πρὸς ἡμᾶς (δηλ. ἔπραξαν) εἰρήνην (Δημ. 3, 7)· οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (Δη. 19, 46).

§ 26. Τὸ ρήμα παραλείπεται καὶ ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως· π. χ. δεῦρο, ὦ Σώκρατες (δηλ. ἴθι. Πλ. Λύ. 203)· ὦ φίλε Φαίδρε, ποῦ δὴ καὶ πόθεν; (δηλ. ἔρχει. Πλ. Φαίδρ. 227)· ἐς κόρακας (δηλ. ἴθι ἢ ἔρρε ἢ βάλλε. Ἀριστοφ. Σφ. 982)· οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῆ Ἀθηναίᾳ (δηλ. ἀνέθεσαν. Δη. 22, 72).

§ 27. Συνήθως παραλείπεται τὸ ὄρα ἢ σκοπεῖ, ὁρᾷτε ἢ σκοπεῖτε πρὸ τοῦ ὅπως συντεταγμένου μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου παρακλεούσεως· π. χ. ὅπως ἀνὴρ ἔσει (= σκοπεῖ, ὅπως ἀνὴρ ἔσει, κύτταξε νὰ φωνῆς ἀνὴρ. Εὐρ. Κύ. 595). Πρβ. καὶ § 211, σημ. ε'.

[ΣΗΜ. Πλείονα περὶ παραλείψεως τοῦ ρήματος ἰδ. § 512 καὶ 513].

η' Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου συγχρόνως ἢ τοῦ συνδεδεικτοῦ καὶ τοῦ ὑποκειμένου ἢ κατηγορουμένου.

§ 28. Πολλάκις παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, ὅταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός· ἔστι γὰρ αἰεὶ (δηλ. κακὸς ὁ κακὸς ἀνὴρ. Πλ. Πρωτ. 345). Ὅμοίως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδεδεικτὸν ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδεικτὸν συγχρόνως· π. χ. σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ ἄνθρωπε; παιδοτρύβης (δηλ. ἐγὼ εἰμι. Πλ. Γο. 452)· ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρώας οὐσίας ἐστὶ προδότης.

θ' Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

§ 29. Τὸ συνδεδεικτὸν ἢ τὸ ρήμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον· π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἕλληνα· σὺ εἶ βάρβαρος· ὁ διδάσκαλος διδάσκει· οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι· δύο ἄνδρες τέθνατον (Ξ. Ἀν. 4, 1, 9).

§ 30. Ἐξαιρέσεις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνας εἶνε αἱ ἐξῆς : α') ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν εἶνε περιληπτικὸν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ πρώτων, ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας καὶ λαμ-

βάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον (Δ. 4, 32)· ὁ δῆμος ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις (Θ. 5, 82)· ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον (Θ. 2, 21)· ναυτικὰ ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντίειχοντο (Θ. 1, 3). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον· διότι τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ· π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον = οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον· ἡ πόλις ἐν ὄργῃ εἶχον = οἱ πολῖται ἐν ὄργῃ εἶχον· ἰδ. καὶ § 509.

β') Ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. τὰ παῖδια παίζει· — πάντα τὰ δίκαια καλὰ ἐστὶ (Πλ. Ἀλκ. 115)· κκεοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μ. 618). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἰωνικὴ σύνταξις ἢ Ἰωνικὸν σχῆμα· πρβ. καὶ § 510.

γ') Ὑποκείμενον δυνικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθ. ἀριθμοῦ· π. χ. σφῶ νῦν διαλάττεσθε καὶ ξυμβαίνετε (Ἀρστροφ. Ὀρ. 1683).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ὑποκείμενον πληθ. ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος δυνικοῦ ἀριθμοῦ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε ποιητικὴ σπανιώτατα ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Γίνεται δέ, ὅταν ὁ λόγος εἶνε περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων συνημμένων ὅπωςδῆποτε ἢ στενὴν σχέσιν ἐχόντων πρὸς ἄλληλα· π. χ. δύο δ' ἀνέρες ἐς μέσον συνίην μεμαῶτε μάχεσθαι (Ἰλ. Υ 158)· ὡς δ' ὅτε χεῖμορροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες ἐς μισγάγγειαν ἐμβάλλετον ἔβριμον ὕδωρ κτλ. (Ἰλ. Δ 45· ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐποίησατο χρῆσιν πρῶτον μὲν τοῦ πληθυντικοῦ ῥέοντες, διότι ῥέουσι κεχωρισμένοι, ἔπειτα δὲ τοῦ δυνικοῦ ἐμβάλλετον· διότι ἐνταῦθα νοοῦνται ἐνούμενοι).

δ') Ὄταν τὸ κατηγορούμενον εἶνε οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδετικόν, ἂν κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, π. χ. οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λώβη καὶ διαφθορά τῶν συγγιγνομέων (Πλ. Μέ. 91)· ἐσιδὼν δύο λόφω ἡ Ἰδομένη (Θ. 3, 112)· τὸ χωρίον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο (Θ. 1, 102).

ε') Ὑποκείμενον τρίτου προσώπου ἐκφερόμενον διὰ τοῦ πᾶς ἢ πᾶς τις, ἢ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τίς, εὔρηται ἐνίοτε ἐν

τῷ Ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ῥήματος δευτέρου προσώπου προστακτικῆς· π. χ. φύλατε πᾶς ἀέρα (Ἀριστφ. Ὀρ. 1180)· χῶρει δεῦρο πᾶς ὑπηρέτης· τόξευε πᾶσις (Ἀριστφ. Ὀρ. 1186). Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποτείνόμενος πρὸς παρόντας (πρὸς δεύτερον ἄρα πρόσωπον) κελεύῃ ἐν τῇ ζωηρότητι καὶ τῇ σπουδῇ τοῦ λόγου τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀορίστως καὶ γενικῶς. Ὅθεν ἡ ἐξάίρεσις αὕτη εἶνε φαινομένη· διότι τὸ τίς ἢ πᾶς τις εἶνε ἔσθ' ἢ τῶ τίς ἢ πᾶς τις ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημῳδαί γλώσσῃ ἔλα ἕνας (δηλ. ἔλα ἕνας σας).

— § 31. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πλείονα τοῦ ἐνός, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου ὑποκειμένου· π. χ. Εὐρυνμέδων καὶ Σοφοκλῆς—ἐς Κέρκυραν ἐστράτευσαν (Θ. 4, 46).—Ἐπεμψέ με Ἀρταῖος καὶ Ἀρτιάδος (Ξ. Ἀν. 2, 4, 16).—Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀσιτόχος ἐθάρασε (Θ. 8, 63)· βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ δῶκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύρειον στρατόπεδον (Ξ. Ἀ. 1, 10, 1).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε τίθεται πληθυντικὸν ῥῆμα ἐπὶ ἐνικοῦ ὑποκειμένου, ὅταν μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτου εἶνε συνημμένον διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικὸν ἢ πληθυντικόν· π. χ. Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπέδρασαν (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 40)· Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων ἀπέδρασαν (Θ. 3, 199).

ΣΗΜ. β'. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, δύναται τὸ ῥῆμα νὰ τεθῇ κατὰ δυτικὸν ἀριθμὸν· π. χ. Μίνως καὶ Δυκοῦργος νόμους ἐθέτην (Πλ. Ν. 632).

§ 32. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου· π. χ. Ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν· ἐγὼ καὶ ὁ Γεώργιος γράφετε· οὐκ ἔσμεν ποιητὰ ἐγὼ τε καὶ σὺ (Πλ. Πολ. 378)· ἐγὼ τε καὶ Πολύευκτος—καὶ οἱ ἄλλοι πρόβειοι περιήλθομεν (Δη. 9, 72)· οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε (Πλ. Ν. 888).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ

πλησιεστέρου ὑποκειμένου· π. χ. οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σύ (Πλ. Γο. 595)· καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφή λέγει ('Αντ. 1, 2)· ταῦτα θεοὶ κἀγὼ ἐμνηχαν-
σάμην (Εὐρ. Μ. 1014).

ι' Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

§ 33. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός· ἡ γῆ ἐστὶ στρογγύλη· τὸ ὄροdon ἐστὶν εὐῶδες· τὸ ἄνδρε τούτω φύσει φιλοτιμοτάτω ἐγενέσθη (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 14)· ἂν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν· π. χ. ὁ Ὀλύμπός ἐστὶν ὄρος· τὰ πρόβατά ἐστὶ πλοῦτος.—Χαιρεφῶν ἐμοὶ ζημία ἐστὶν (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 1).—Ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀπαρέμφατον ἢ ὀλόκληρος πρότασις, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐνίοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· π. χ. ἀδύνατα ἦν τοὺς Λοκροὺς ἀμύνασθαι (Θ. 4, 1)· ὡς ἔγωγε οὐ μαυνομαὶ δῆλά τοι γέγονε ('Ηρ. 3, 35)· πρβ. καὶ § 269.

§ 34. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε γενικὸν, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν, οἰοῦνδ' ἄποτε γένους καὶ ἀριθμοῦ καὶ ἂν εἶνε τὸ ὑποκείμενον. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ γενικῶν γνωμῶν· π. χ. πονηρὸν ὁ συκοφάντης (Δη. 18, 242)· πατρός τε καὶ μητρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμώτερόν ἐστιν ἡ πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον (Πλ. Κρ. 51)· ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δ' ἀμαθία πάντων αἰσχιστον (Πλ. Ἰππ. 296)· δεινὸν οἱ πολλοί, κακούργους ὅταν ἔχωσι προστάτας (Εὐρ. Ὀρ. 772)· αἱ μεταβολαὶ λυπηρὸν (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 1292)· (πρβ. τὸ παρὰ τοῦ Βεργ., ἐκλ. 3, 8. *triste lupus stabuli*). Ὅμοίως τίθεται ὡς κατηγορούμενον τὸ τί (ἀόρ.), τί (ἐρ.), οὐδὲν ἢ μηδέν· π. χ. τί σοι δοκεῖ εἶναι ἡ θητορικὴ; (Πλ. Γο, 462)· ἐὰν δοκῶσί τι εἶναι, μηδὲν ὄντες (Πλ. Ἀπ. 41)· οὐδέν ἐσμεν ('Αρσφ. Λυσ. 137).

ΣΗΜ. Τὸ γενικῶς λαμβανόμενον ὑποκείμενον θεωρεῖται ὡς πρᾶγμα, διὰ τοῦτο τίθεται τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν. Πολλῶς δὲ τίθεται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου τούτου ἡ λέξις πρᾶγμα, κτήμα, χοῆμα· π. χ. χαρίεν γέ τι πρᾶγμα ἐστὶν ἡ φιλοσοφία (Πλ.

Εὐθ. 304) ἀπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος (Εὐρ. Ὁ. 70)· κάλλιστόν ἐστι κτήμα παιδεία βροτοῖς. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κείται πολλάκις τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἀναφερόμενον εἰς οὐσιαστικὸν ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους ἢ εἰς τὸ περιεχόμενον ὀλοκλήρου προτάσεως· π. χ. ἐπιστήμη· οὐδὲν ἐστὶ κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο (ἀντὶ αὐτῆ, δηλ. ἡ ἐπιστήμη) αἰεὶ κρατεῖ (Πλ. Πρωτ. 357)· ἄνθρωπος, ὃ συνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων (Πλ. Μενεξ. 337)· (ὁ Λύσανδρος) ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ (δηλ. τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις (Ε. Ἑλλ. 3, 1, 9).

§ 35. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἶναι ἢ ἄλλου συνδετικῆς ῥήματος εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνήθως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. οὗτος ὄρος ἐστὶ δικαιοσύνης, ἀληθὴ τε λέγειν καὶ ἀ ἀν λάβῃ τις ἀποδιδόνα· (ἀντὶ τοῦτο ὄρος ἐστὶ κτλ. Πλ. Πολ. 331)· παρὰ τῶν προγεγενημένων μνηθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία (ἀντὶ τοῦτο, δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγ. μνηθάνειν. Ε. Κύ. 8, 7, 24)· τὴν ἄκρην, αἱ κληῖδες τῆς Κύπρου καλέονται (πρβ. καὶ § 315, 6').

§ 36. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γενικὴν πτώσιν, ἧτις διὰ τοῦτο λέγεται κατηγορηματικὴ. Εἶνε δὲ ἡ κατηγορηματικὴ γενικὴ

ΓΕΝΙΚΗ

α') γενικὴ κτητικὴ· π. χ. ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (=ἐστὶ κτήμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν. (Ἰσ. 15, 58)· ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμὴ γίγνεται ἡ βασιλεία, ὅταν δ' ἐγὼ τελευτήσω, Κύρου (Ε. Κύ. 8, 5, 26).—Ξενοφῶν πόλεως μεγίστης ἦν (=ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνήκει εἰς πόλιν μεγίστην. Ξεν. Ἄν. 7, 3, 19).—Αἴσωπος Ἰάδμονος ἐγένετο (δηλ. κτήμα, δοῦλος· Ἡρ. 2, 134). ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (=ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, ἐξ ἀγαθῶν προγόνων κατάγεσθε. Ε. Ἄν. 3, 2, 14)· οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὐ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον (=ἔργον, ἴδιον. Ε. Οἰκ. 1, 2· πρβ. Λυσ. 14, 4· δοκεῖ δέ μοι δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶναι...).

β') γενικὴ τῆς ιδιότητος· π. χ. εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν (Πλ. Νό. 721)· τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ τὸ εὐρὸς ἐστὶν εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν (Ε. Ἄν. 1, 2, 8).

γ') γενικὴ τῆς ὕλης· π. χ. ἡ κρηπίς ἦν λίθου ξεστοῦ κογχυ-

λιάτου (Ξ. Ἀν. 3, 4, 10)· τὸ ἔρυμα λίθων ἐπεποιήτο (Θ. 4, 31).
 Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κεῖται καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ-
 δ') γενικὴ τῆς ἀξίας· π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μῶν-
 ε') γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου ἢ διακριτικὴ· π. χ. ἡ τῶν πο-
 νηρῶν ἤσθη καὶ τοιχωρῶν; (Ἀρστροφ. Πλ. 869). — Σύλων
 τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν ἐκλήθη (Ἰσ. 15, 235).

§ 37. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλεί-
 ονα, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν εἶνε ἐπίθετον, παρατή-
 ροῦνται τὰ ἑξῆς:

α') Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἔμφυχα, τὸ κατηγορούμενον τί-
 θεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑπο-
 κειμένων, ἂν εἶνε ὁμοιογενῆ, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος,
 ἂν εἶνε ἑτερογενῆ. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ
 θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδέτερου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδέτερου· π. χ.
 Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί· Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς
 ἦσαν ἀδελφοί (Θ. 1, 20)· καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθοί εἰσι
 (Πλ. Μεν. 73)· συνελλυθότες ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ
 κτήνη πολλὰ (Ξ. Ἀν. 4, 7, 2).

ΣΗΜ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύναται
 νὰ τεθῆ κατὰ δὴκὸν ἀρ. θμὸν· ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατήρ εταίρω τε καὶ φίλω
 ἤμεν (Πλ. Λά. 170).

β') Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τί-
 θεται ἐν τῷ πληθυντικῷ κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. λίθοι τε
 καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμένα οὐδὲν χη-
 σιμά ἐστιν (Ξ. Ἀπ. 3, 1, 7).

ΣΗΜ. Σπανιότερον τίθεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ὑπο-
 κειμένων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμένου· π. χ.
 καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν (Ξ. Κύ. 6, 4, 20)· αἰεὶ τοι ἔρις
 τε φίλη (δηλ. ἐστὶ) πόλεμοι τε μάχαι τε (Ἰλ. Α 177).

γ') Ὅταν ἐκ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἶνε ἔμφυχα, τὰ δὲ
 ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ
 κατὰ τὸ γένος τῶν ἔμφυχων ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γέ-
 νος· ἡ τύχη καὶ ὁ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι (Λίσχ. Π.
 παρ. 118)· ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν
 ἤμιν εἶη διελθεῖν (Πλ. Πολ. 562).

ιά. Ἰδιαίτ. παρατ. ἐπὶ τοῦ ἀρ., τοῦ γέν. καὶ τοῦ προσ. § 38—40. 21

ια'. Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ,
τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου.

§ 38. Λέξεις τινὲς τίθενται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ μετὰ σημασίας περιληπτικῆς.

α') Λέξεις δηλοῦνται πράγμα: τίθεται π. χ. τὸ κέραμος ἀντὶ τοῦ κέραμοι, τὸ πλίνθος ἀντὶ τοῦ πλίνθοι, τὸ ἐσθῆς ἀντὶ τοῦ ἐσθητες κλπ. Λίθους καὶ πλίνθον καθήρουν (Θ. 4, 96).—Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστι (Ξ. Ἀπ. 3, 1, 7).—"Ἐλαβε σκηνὴν ἔχουσαν καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ στρωμνὴν καὶ ἐσθητὰ (Ξ. Κύ. 4, 5, 38).

β') Λέξεις δηλοῦσαι πρόσωπον· π. χ. τρίξ ἐστίν, ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης (=οἱ ἄρχοντες, οἱ δικασταί, οἱ ἰδιῶται. Λυκ. 79)· στρατιᾶ ἀτάκτος οὐσα δυσχρηστότατον, ὄνος ὁμοῦ, ὀπλίτης, σκευοφόρος (Ξ. Οἰκ. 8, 4). Τοιοῦτον φαίνεται καὶ τὸ ἀσις ἀντὶ τοῦ ὀπλίται καὶ τὸ ἡ ἵππος ἀντὶ οἱ ἵππεις (Ξ. Ἀν. 1, 7, 10· ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἀσις μυρία.—Θ. 1, 62· ἡ παρὰ Περδίκκου διακοσία ἵππος). Ὅμοίως λαμβάνεται τὸ ἐθνικὸν ὄνομα καὶ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων, μάλιστα τῶν εἰς -ικός, σπανίως μετοχῆς· π. χ. ὁ Συρακόσιος πολέμιος τῷ Ἀθηναίῳ (Θ. 1, 78)· τὸ ἐναντίον (=οἱ ἐναντίοι. Θ. 7, 44)· τὸ ἐλληνικὸν (=οἱ Ἕλληνες. Θ. 1, 1· πρβ. τὸ κοιν. τὸ Ῥωμαῖκο)· τὸ λησιικὸν (=οἱ λησταί. Θ. 1, 4)· ὄρων πολὺ τὸ ξυνεστηκός· (=τοὺς ξυνεστηκώτας. Θ. 8, 66).

ΣΗΜ. Ὁ ἐνικός ἀριθμὸς ἐθνικοῦ ὀνόματος λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος, τοῦ βασιλέως τοῦ ἔθνους· π. χ. συναπέστειλε δ' αὐτῆ καὶ ὁ Ἀρμένιος στρατιάν (Ξ. Κύ. 3, 3, 4) — Ὁ Κόλχος ἀπήτει τὴν θυγατέρα (Ἡρ. 1, 2).

§ 39. Λέξεις τις τίθεται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀναφρομένη εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, νοσημένη δὲ ἰδιαίτερος ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν· π. χ. εἶχον δὲ καὶ κνημῖδα καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον (Ξ. Ἀν. 4, 7, 16)· ἐπὶ τοῖσδε ξυνέβησαν, ἐξελεῖν αὐτοὺς ξὺν ἐνὶ ἱματίῳ (Θ. 2, 76).

§ 40. Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς ἀφηρημένων μάλιστα ἐννοιῶν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα

εἶδη αὐτῶν ἢ διάφοροι ἐμφανίσεις ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν ἢ ἐν διαφόροις χρόνοις· π. χ. ὁ μετὰ γῆρας ἰὼν κατὰ φύσιν ἀπονώτατος τῶν θανάτων (= τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου Πλ. Τίμ. 31)· αἱ μὲν εὐτυχίαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγχρύπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφρανεῖς ποιοῦσιν (Ἰσ. 6. 102)· συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δ' ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότησι σωφροσύνη καὶ πολλὴ μετριότης (Ἰ. 7, 2)· ἡ γεωργία ψύχη τε χειμῶνος καὶ θάλαη θέρους ἐθίζει κερτερεῖν (Ξ. Οἰκ. 5, 4).

§ 41. Πολλάκις λέξις τις καὶ ἐπὶ ἐνὸς λεγομένη τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ. Τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν συγκειμένων ἐκ δύο ἢ πλείονων μερῶν. Λέγεται π. χ. *πύλαι καὶ θύραι* περὶ μιᾶς πύλης καὶ θύρας, ἧτις σύγκειται ἐκ δύο θυρωμάτων. Ὀμοίως λέγεται *ἄνες*, διότι ἡ ρίς ἔχει δύο ῥώθωνας. Συχνότατα λέγεται παρὰ ποιηταῖς *ἄροματα, μέγαρα, δώματα, οἴκοι, ἀντὶ ἄρμα, μέγαρον, δῶμα, οἶκος*.

§ 42. Κύρια ὀνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ α') πρὸς δῆλωσιν προσώπων, ἐχόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα· π. χ. δύο *Κρατύλοι* (Πλ. Κρατ. 432)· β') πρὸς δῆλωσιν προσώπων ὁμοίων τῷ ὀνομαζομένῳ· π. χ. μυρίους ὄψονται ἀνθ' ἐνὸς *Κλεάροχος* (Ξ. Ἄν. 3, 2, 31)· οἱ θεοὶ πρὸς τὰς *Ἀλκμήνας* κατέβαινον (Ἄρστροφ. Ὀρ. 558). Τοιοῦτον καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ (3, 160) *δέκα Βαβυλῶνες*.

§ 43. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς εἶνε συνήθως εὐχρηστος ἐπὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων, ἅτινα νοοῦνται ὡς ὁμοῦσιν ἐπὶ συνημμέναι καὶ οἰονεὶ ζεῦγος ἀποτελοῦντα· λέγεται π. χ. *τῶ χεῖρε, τῶ πόδε, τῶ ὄτε, τῶ φθαλμῷ*. Ὀμοίως λέγεται *τῶ ἀδελφῶ* περὶ δύο ἀδελφῶν κτλ. (Ξ. Κύ. 2, 3, 10)· *τῶ χεῖρε* προέχων ἐνεπαδίζον τὸν παῖοντα. Ἄρστροφ. Ἐλ. 346· *ἐς τῶ κοθόρονω τῶ πόδ' ἐνθεις ἰέμην*).

§ 44. Τὸ ἀρσενικὸν γένος εἶνε τὸ γενικῶς προσωπικόν· ὅθεν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν γένος· π. χ. διαφέρει *μαθὼν μὴ μαθόντιος* καὶ ὁ *γεγυμνασμένος τοῦ μὴ gegymnasmenou* (Πλ. Νό. 795)· ὁπότερος ἐν ἡ βελτίων, εἴθ' ὁ ἀνὴρ εἴθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλεῖον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ. (Ξ. Οἰκ. 7, 27). Οὗτος εἶνε ὁ λόγος, δι' ὃν παρὰ τοῖς

Β

ια'. Ἰδιαίτ. παρατ. ἐπὶ τοῦ ἀρ., τοῦ γέν. καὶ τοῦ προσ. § 45—47. 23

τραγικοῖς μάλιστα ποιηταῖς, ὅταν γυνὴ λέγῃ περὶ ἑαυτῆς ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἐπιφέρεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ κατ' ἄρσενικὸν γένος. π. χ. ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοῦδε (τοῦτο λέγει ἡ Ἀνδρομάχη περὶ ἑαυτῆς. Εὐρ. Ἀνδρ. 361)· πεσοῦμεθ' εἰ χρὴ πατρὶ τιμωρούμενοι (λόγοι τῆς Ἡλέκτρας. Σοφ. Ἡλ. 399).

§ 45. Οὐχὶ σπανίως τίθεται ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ (μάλιστα δ' ὅταν ὁ λέγων ὡς συγγραφεὺς λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ). π. χ. ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικούτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἤμεν (=καὶ ἐγὼ τηλικούτος ὢν δεινὸς τὰ τοιαῦτα ἦν. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 46)· ὅσα ἐπυθόμεθα περὶ Κύρου, ταῦτα πειρασόμεθα διηγῆσασθαι (ὅσα ἐπυθόμεν κτλ. Ταῦτα λέγει ὁ Ξενοφῶν περὶ ἑαυτοῦ ἐν Κύ. 1, 1, 6)· παρὰ ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἢ χρῆσις αὕτη εἶνε συχνοτέρα καὶ πολλάκις γίνεται μετάβασις ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν καὶ τἀνάπαλιν ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ εἰς τὸν πληθυντικόν· π. χ. ἤλιον μαρτυρόμεθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι (Εὐρ. Ἡρ. 858)· οὐ δικαίως, ἦν θάναθ, θανούμεθα (Εὐρ. Τρω. 304).

§ 46. Οὐχὶ σπανίως πρὸς δήλωσιν ἀορίστου ὑποκειμένου τίθεται δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ νὰ τεθῆ τρίτον μετὰ τοῦ εἰς. Τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν δυνητικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς προτάσεσι· π. χ. τῶν μεγάλων ψυχῶν εἰς οὐκ ἂν ἁμάρτοις (Σοφ. Αἶ. 101)· ὄρων ταῦτα ἠγήσαιο ἂν Λακεδαιμόνιους μόνους τεχνίτας τῶν πολεμικῶν εἶναι (Ξ. Π. Α. 13, 5)· ἐὰν τοῦτο τῆς πολιτείας ἐξέλης, οὐ μικρὰν φυλακὴν αὐτῆς ἀφρηκῶς ἔσει (Δη. 20, 17).

§ 47. Πολλάκις παρὰ ποιηταῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ ταῖς πεζολόγοις, ἐν λόγῳ ἀποτεينوμένῳ πρὸς ἐν πρόσωπον τίθεται τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· διότι μετὰ τοῦ προσφωνομένου προσώπου, τοῦ κυριωτέρου, νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· π. χ. νῆα ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ (Ἡλ. Μ. 82)· προσέλλθει, ὦ παῖ, (ὁ Οἰδίπους ἀποτείνεται πρὸς τὴν Ἀντιγόνην, νοεῖ δ' ἕνα καὶ τὴν Ἰσμήνην. Σοφ. Οἰδ. Κ. 1104)· ἔτε, ἐμεῖς, ὦ Θηραπίδα, καὶ διδάσκατε αὐτόν· οἱ μὲν δὲ ἀναστάντες ἐδίδασκον (Ξ. Ἑλλ. 4, 1, 11)· πρβ. καὶ τὸ τῆς δημόδους γλώσσης ἐλάτε ἐδῶ, Νικόλα κτλ.

§ 48. Τὸ εἰπέ, ἰδέ, ἄγε τίθεται καὶ ἐνθ' ὁ λέγων ἀποτείνεται πρὸς πλείονα πρόσωπα. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποβλέπῃ ἰδίως εἰς ἓν ἐκ τῶν πολλῶν προσώπων, πρὸς ἃ ἀποτείνεται· π. χ. εἰπέ μοι τί πάσχετε, ὦ ἄνδρες ; ('Αριστφ. Σφ. 303).

α. *Καπερώνη*

ιβ'. Προσδιορισμοί.

§ 49. Προσδιορισμοὶ λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν ἐν τῇ προτάσει εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν ἢ συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῶν κυρίων ὄρων· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἄνδρεϊος· ὁ ἐπιμελὴς μωθητῆς ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος.

§ 50. Πολλάκις οἱ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσιν ἐτέρους προσδιορισμούς· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἦν ἄνδρεϊος· εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κτέστην· πάντ' ἀποκαλῶς εἶπας.

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις τίθεται προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ καὶ τούτου πάλιν ἄλλος προσδιορισμὸς, ὥστε ἀποτελεῖται σειρά προσδιορισμῶν· π. χ. Ἀλέξανδρος ἦν υἱὸς Φιλίππου, βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

ΣΗΜ. β'. Λέξις τις τῆς προτάσεως ἢ ὅλη πρότασις δύναται νὰ προσδιορίζηται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ πρότασις, ἢ χρησιμεύουσα εἰς προσδιορισμὸν λεξείως τινος ἢ ὅλης προτάσεως, ὀνομάζεται ἐξηρημένη ἢ ὑποκειμένη, ἢ δὲ προσδιοριζομένη λέγεται κυρία πρότασις· π. χ. ἐστὶ δίκης ὀφθαλμός, δε τὰ πάνθ' ὄρα· (Με. 179)· κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερνούσῃ (Ξ. 'Απ. 2, 9, 2.)

§ 51. Οἱ προσδιορισμοὶ δικαιροῦνται εἰς ὀνομαστικούς καὶ ἐπιρρηματικούς. Καὶ ὀνομαστικοὶ μὲν εἶνε οἱ ἐκφερόμενοι δι' ὀνομαστικῶν· π. χ. ὁ ἐπιμελὴς μωθητῆς ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος. Ἐπιρρηματικοὶ δὲ εἶνε οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων ἢ καὶ δι' ἄλλων λέξεων, ἐπιρρηματικῆν ἐννοιαν ἐκφραζουσῶν· π. χ. ἀποκαλῶς εἶπας· τούτῳ τῷ τρόπῳ (= οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93).

§ 52. Τῶν ὀνομαστικῶν προσδιορισμῶν εἶδη εἶνε α') ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς, β') ἡ παράθεσις, γ') ὁ διὰ πλαγίας πτώσεως προσδιορισμὸς.

ΣΗΜ. Ὁ διὰ πλαγίας πτώσεως προσδιορισμὸς, ὁ χρησιμεύων πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος, λέγεται ἰδίως ἀντικείμενον ἰδ. § 106.

B

*Α. Κωστωρώνη

1. Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί.

§ 53. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοί, ὅτινες ἐκφέρονται δι' ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικῶν, ἵνα προσδιορίσωσιν αὐτὰ καὶ διακρίνωσιν ἀπ' ἄλλων ὁμοειδῶν. π. χ. μεγάλῃ πόλεις, σοφὸς ἀνὴρ.

§ 54. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται καὶ μετοχῇ καὶ ἐπιθετικῇ ἀντωνυμίᾳ καὶ ἐπιθετικῇ ἀριθμητικῇ. π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος, ὁ ἐμὸς πατήρ, ἱερεῖς ἄνδρες.

§ 55. Καὶ γενικῇ πτώσει καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου (ιδ. § 290) καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (ὁ βασιλείου θρόνος), αἱ πέρουσι πρεσβεῖαι (= αἱ περυσιναί)· ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (= ἡ νόμιμος)· τὸ ἀληθῶς φῶς (Πλ. Φαίδρ. 109).

§ 56. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα δηλοῦντα ἐπιτήδευμα, τάξιον, ἡλικίαν, ἐθνικότητα καὶ ἔχοντα ἐπιθετικὴν πῶς ἔννοιαν συνάπτονται πολλάκις μετὰ τοῦ ἀνῆρ, ἄνθρωπος, γυνή ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτῶν. π. χ. ἀνὴρ ῥήτωρ (Δη. 18, 282)· ἄνθρωποι ὑπογραμματεῖς (Δυ. 30, 28)· πολιταὶ ἄνθρωποι (Ξ. Κύ. 8, 7, 14)· γοαῦς γυνή (Ἄρστωφ. Θ. 344)· ἀνὴρ νεανίας (Ξ. Κύ. 2, 2, 6)· Μακεδῶν ἀνὴρ (Δη. 4, 11). Συχνότατον εἶνε τὸ ἄνδρες δικασταί. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημῳδίᾳ γλώσση παλλᾶς ἄνθρωπος, δάσκαλος ἄνθρωπος, γέρος ἄνθρωπος κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε εὐργηταὶ τὰ τοιαῦτα προσηγορικὰ καὶ μετ' ἄλλων λέξεων συνημμένα ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, μάλιστα δὲ παρὰ ποιηταῖς. π. χ. ἔλλην πόλεμος (Θ. 2, 36)· ὀπισθοφύλακες ἀλλῆται (Ξ. Ἄν. 4, 1, 6)· οἰκίτης βίος (Εὐρ. Ἰω. 1378)· γέρον ποδὸς (Εὐρ. Ὀρ. 552)· ἔλλην γῆ (Εὐρ. Ἰ. Τ. 342).

§ 57. Ὅταν δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τότε, ἂν μὲν ἑκάτερος ἐξ αὐτῶν προσδιορίζῃ ὁμοίως τὸ οὐσιαστικόν, συνδέονται διὰ τοῦ καὶ ἢ διὰ τοῦ τε καί, ἂν δὲ ὁ εἷς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ τρόπον τινὰ μίαν ἔννοιαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζῃ τὴν ὅλην ταύτην ἔννοιαν, ἐκφέρονται ἀσυνδέτως. π. χ. ἡ ἄμπελος φέρει πολλὰς καὶ

καλὰς σταφυλάς, καὶ ἡ ἄμπελος φέρει πολλὰς καλὰς σταφυλάς·
ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἰππίας (Πλ. Ἰππ. 281)· πόλις ἐρήμη
μεγάλῃ (Ξ. Ἄν. 1, 5, 4)· γέρον ἐραστὴς ἐσχάτη κακὴ τύχη
(=ἐσχάτη κακοτυχία).

**Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ πρὸς τὸ
προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν.**

§ 58. Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιο-
ριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. ὁ
κόσμος μαθητῆς· ἡ κοσμία μαθήτρια· τὸ κόσμιον παιδίον· αἱ
ὕψηλαὶ δρῦες· ἄνδρες κρατερῶ (Ἰλ. 5, 254).

ΣΗΜ. α'. Τὸ δύο συνάπτεται συγνότατα μετὰ πληθ. ἀριθμοῦ· π.χ. δύο
ἄμαζαι (Θ. 1, 93)· ὡσαύτως καὶ τὸ δυοῖν· π. χ. δυοῖν ἀνδρῶν (Λου. 81).
δυοῖν δνόμασι (Πλ. Πρωτ. 355).

ΣΗΜ. β'. Ἀντὶ τοῦ πλείων, πλείονος κτλ. καὶ τοῦ ἐλάττων, ἐλάττωτος,
κτλ. τίθεται συνήθως τὸ πλεόν ἢ πλείν καὶ τὸ ἐλαττων, ὅταν ἀμέσως ἐπηται
τὸ ἢ μετὰ λέξεως ἐηλούσης ἀριθμὸν ἢ ποσόν· π.χ. μυριάδες πλεόν ἢ δώδεκα
(Ξ. Ἄν. 5, 6, 9 ἀντὶ πλείονος)· οὐσία πλεόν ἢ πέντε ταλάντων (Λου. 19, 42)·
μειρακύλλια πλείν ἢ μύρια Εὐρύπιδου πλείν ἢ σταδίω λαλίστερα (Ἀριστφ.
Β. 89)· εἶπε τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι, ὑπλί-
ταις δὲ πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάσσουσιν (Θ. 6, 25). Ἐνίοτε ἀπαντᾷ (μάλιστα
παρὰ Ξενοφ.) καὶ μείων ἀντὶ τοῦ ἐλαττων· π.χ. ἀποκτείνουσι τῶν ἀνδρῶν οὐ
μείων ἢ πεντακόσους (Ξ. Ἄν. 6, 4, 24).

Ἐλλείψεις τοῦ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικοῦ.

§ 59. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον
οὐσιαστικὸν καὶ τότε τὸ ἐπίθετον (ἢ ἡ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη
λέξις ἢ φράσις) λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτήρα. Ἐλλείπει δὲ
συνήθως α') τὸ ἄνθρωπος, ἀνὴρ, υἴος, γυνή, θυγάτηρ· π. χ. οἱ
θηνητοὶ (δηλ. ἄνθρωποι)· οἱ λέγοντες, οἱ περὶ τὸν Κῦρον (δηλ.
ἄνδρες)· ὁ Σωφρονίσκου (δηλ. υἴος)· β') τὸ ἡμέρα· π.χ. ἡ ὕστε-
ραία, ἡ προτεραία, ἡ ἐπιούσα, ἡ αὔριον· γ') τὸ ὁδός· π. χ. βιά-
διζε τὴν εὐθεΐαν, ἵνα δίκαιος ᾖς (Με. 62)· δ') τὸ χείρ· ὡς ἡ δε-
ξιὰ, ἡ ἀριστερά· ε') τὸ γῆ ἢ χώρα· π.χ. ἐπὶ ξένης ἀλῶμαι (Ἰσ.
4, 168)· διὰ πολεμίας πορεύονται (Ξ. Ἰε. 2, 8)· ς') τὸ μοῖρα· π.χ.
τὴν πελωμένην οὐδ' ἂν εἶς ἐκφύγοι (Πλ. Γο. 512)· ζ') τὸ

ἀνδρῶσσι, γῆ, δίκην, φρασίην - κίβηρα, μέγαρα, οἶον,
ἀνάγχα - ἀφαιρῶς - κίβηρα - κίβηρα - κίβηρα.

2. Ἡ παράθεσις (ἢ ὁ παραθετ. προσδιορισμὸς) § 60—61. 27

πῆφος· π. χ. τὴν ἐναντίαν Λάχης Νικίχ ἔθετο (Πλ. Λά. 134)·
η') τὸ τέχνη· π. χ. ἡ ὀητορικὴ κτλ.· θ') τὸ δραχμή· π. χ. κί-
λιας εἴληψε (Δη. 23, 24)· ι) τὸ δίκην· π. χ. ἐρήμην κατηγο-
ροῦσι (Πλ. Ἀπ. 18)· ια') τὸ οἶνος· π. χ. ὁ πολὺς ἀκρατος ὀλίγ'
ἀναγκάζει φρονεῖν (Με. 480)· πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν τὸ ὀητοιατό,
τὸ μαῦρο (δηλ. κρασί)· ιβ') τὸ στρατός· οἶον ὁ πεζὸς (Θ. 1, 47)·
ιγ') τὸ πρᾶγμα ἢ πράγματα· π. χ. ἰὰ τῆς πόλεως, τὰ οἶκοι.

Ἄ. Κασερόνη

2. Ἡ παράθεσις (ἢ ὁ παραθετικὸς προσδιορισμὸς)

§ 60. Παράθεσις λέγεται τὸ οὐσιαστικὸν (ἢ ἡ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη λέξις), ὅπερ παρατίθεται πλησίον ἄλλου οὐσιαστι-
κοῦ (ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας) πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορι-
σμὸν καὶ χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲ
ἀναφορικὴν πρότασιν· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεύς· ἐγὼ ὁ Θεμιστο-
κλῆς· ἡ ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, περὶ
τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται (= ἡ ἔστιν ἡ κοινὴ
καταφυγὴ κτλ. Αἰσχ. 3, 124)· περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβᾶσιον
πράγματος (= ἀ ἀβεβᾶσιον πρᾶγμα ἔστι. Με. 130).

ΣΗΜ. Ἐπὶ ὅτ' ἐπιπέπυ τίθεται πολλακίς παράθεσις τοῦ παραλειπομέ-
νου ὑποκειμένου σὺ ἢ ἡμεῖς· π. χ. ὁ παῖς ἀκολουθεῖ μοι (= σὺ ὁ παῖς. Ἀριστφ.
Βα. 521)· παρατηρεῖτε τοῦτον οἱ πησίον (Ξ. Ἀπ. 3, 14, 4).

§ 61. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ
τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίοτε παράθεσις κατὰ γεν.
πτῶσιν εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη· π. χ. ἡ ἡμετέρα
τῶν σοφιστῶν τέχνη ἐπιδέδωκεν (= ἡ τέχνη ἡμῶν τῶν σοφιστῶν.
Πλ. Ἰππ. 281)· τὰμὰ δυστήνου κακὰ (= τὰ κακὰ ἐμοῦ τοῦ δυστή-
νου. Σοφ. Οἰδ. Κ. 344). Σύνθεσις ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἶνε τὸ ἡμέτερος
αὐτῶν καὶ ἡμέτερος αὐτῶν. Ὁμοίως τίθεται παράθεσις κατὰ γεν.
πτῶσιν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γεν. οὐσια-
στικοῦ· π. χ. παπῶρον καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει, τοῦμοῦ πατρός
(= τοῦ πάππου καὶ οὗτος ὄν. ἔχει, τοῦμοῦ πατρός. Πλ. Λά.
179). Ἀθηναῖος εἶ, πόλεως τῆς μεγίστης (πρβ. καὶ § 509 δ').

ΣΗΜ. Λί λέξεις ὄρος, πόλις, νῆσος καὶ τὰ ὅμοια τίθενται ὡς παράθεσις
τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὀρέων, τῶν πόλεων, τῶν νήσων καὶ τῶν ὀμοίων·
π. χ. Πάρνης τὸ ὄρος (Θ. 4, 96)· Τραγία ἡ νῆσος (Θ. 1, 116)· ἡ Λευκίμμη

τὸ ἀκρωτήριον (Θ. 1, 46). Πολλάκις τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παράθεσις. π.χ. τὸ ὄρος ἢ Ἰσθίονη (Θ. 4, 46)· ἢ πόλις Ταρσοί (Ξ. Ἄν. 1, 2, 26)· ἢ νῆσος ἢ Σφακτηρία (Θ. 4, 8). Ὅταν δὲ τὸ κύριον ὄνομα εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς τὸ ὄνομα ὄρος, πόλις κτλ., τότε δύναται νὰ τεθῆ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός· π.χ. τὸ Αἰγάλεων ὄρος (Θ. 2, 19)· ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς (Θ. 2, 102). Ἐνίοτε τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα· π.χ. Ἰλίον πόλις (Εὐρ. Ἐλ. 105)· Κάνης οὖρος (Ἡρ. 7, 42).

§ 62. Ἐνίοτε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις προηγουμένης προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦται κρίσις, δι' ἧς χαρακτηρίζεται τὸ περιεχόμενον προηγουμένης προτάσεως· π.χ. βιαζόμεθα καὶ στέφη μικίνεται, πόλει τ' ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία (=β, δηλ. τὸ βιάζεσθαι ἡμᾶς καὶ τὸ μικίνεσθαι τὰ στέφη, ἐστὶν ὄνειδος τῇ π. καὶ θ. ἀτ. Εὐρ. Ἡρ. 71)· ἢ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας ἐν ὑμῖν γηροβοσκῆσιν τ' ἐμέ καὶ καθηνοῦσαν χερσὶν εὖ περιστελεῖν, ζηλωτῶν ἀνθρώποισιν (=β ζηλωτῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν. Εὐρ. Μ. 1721)· Ἐλένην κτάνωμεν, Μενελάω λύπην πικράν (=β λύπην πικράν τῷ Μενελάω ἔσται, ἦται πρὸς λύπην πικράν τοῦ Μ. Εὐρ. Ὀρ. 1105).

§ 63. Ἡ παράθεσις, δι' ἧς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ ὀλοκλήρου προτάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσσηται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις)· π.χ. ὁ τάχιτος τῶν λόγων, τέθηγκε θεῖον Ἰοκάστης κάρκ (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1234).

Τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις γίνεται συχνάκις πρὸς τοὺς πεζολόγους δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης ἐπιθετικῆς ἐκφράσεως κατ' οὐδέτερον γένος· π.χ. διὰ τοῦ τὸ μέγιστον, τὸ δεινότατον, τὸ θαυμασιότατον, τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ Ὀμήρου, τὸ τῆς παροιμίας καὶ τῶν ὁμοίων· π.χ. τὸ μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνους ἔξει, ἐκεῖνοι δὲ δυσμενεστάτους (=β τὸ μέγιστόν ἐστι. Ἰσ. 5, 95)· τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδεδωκεν (Αἰσχ. 3, 161)· τὸ τῆς παροιμίας, ὄρωντες οὐχ ὄρωσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν (β ἐστὶ τῆς παροιμίας, =κατὰ τὴν παροιμίαν. Δη. 25, 89)· ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἑορτῆς ἤκομεν; (Πλ. Γο. 447). Ὅμοιως τίθεται τὸ δυοῖν θάτερον, τοῦναντίον, οὐδέτερον, ταῦτόν τοῦτο· π.χ. εἶπεν ὅτι

2. Ἡ παράθεσις (ἢ ὁ παραθ. προσδιορισμός) § 64—67. 29

δεῖ δυοῖν θάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ (Δη. 9, 11)· νῦν δέ, τοῦναντίον, κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δ' ἐν ὑπέρτερου μέρει γεγένησθε (Δη. 3, 31).

Ὡς τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ τὸ σημεῖον δέ, τεκμήριον δὲ καὶ ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ δ ἐκφερομένη· π. χ. τὰ ὄρνεα διεσφείρετο· τεκμήριον δέ, τῶν ὄρνέων ἐπίλειψις σαφῆς ἐγένετο (Θ. 2, 50)· οὐκ ἀπέχρη· σημεῖον δέ, ἔθεσθε ἱερὸν νόμον (Δη. 21, 35)· δ δὲ πάντων δεινότατον ἔστι, τοιούτους ὧν ὡς εὐνοῦς τῷ δῆμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται ('Ανδ. κ. 'Αλκ. 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον, σημεῖον δέ, τεκμήριον δέ καὶ τῶν ὁμοίων ἔπεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ διε συνδεομένη. Τότε δὲ αἱ εἰρημέται ἐκφράσεις ἀποτελοῦσιν ἰδίαν πρότασιν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἐστί τόδε ἢ τοῦτο· π. χ. τὸ δ' ἔσχατον πάντων (δηλ. ἐστί νοῦτο), οὐκ ἄνευ βροντῆς παρέχει (Πλ. Φαί. 66)· τὸ δὲ μέγιστον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς κτλ. (Λυσ. 3, 39).

§ 64. Ἡ παράθεσις, ὅταν γίνηται πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, λέγεται ἐπεξήγησις· π. χ. ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει, χρόνος (Με. 275)· ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος (Πλ. Γο. 525).

§ 65. Ἐνίοτε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον ὄνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. μνηστήρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχελῷον λέγω (Εὐ. Τρω. 9)· προσέχρουσ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδρῶτα λέγω (Δη. 24, 6)· ἐν ἅπασιν ἐζητασμένος φαίνεται, λέγω φράτεροι, συγγενεῖς, δημόταις (Δη. 57, 24).

§ 66. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας, τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου· π. χ. τάδε ποιοῦντες δυοῖν ἀγαθῶν οὐ στερήσομεν τὴν Σικελίαν, Ἀθηναίων τε ἀπαλλαγῆναι καὶ οἰκείου πολέμου (Θ. 4, 64)· εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης ('Πλ. Μ. 243)· τὸ μάθημα τοῖς μειραρχαίοις ἐπιτήδειόν ἐστι, τὸ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι (Πλ. Λά. 181)· τοῦτο ἐστί τὸ ἀδικεῖν,

τὸ πλεόν τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν (Πλ. Γο. 483). Τὸ ἀπκρέμψκτον τίθεται καὶ πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐτιω· π.χ. ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ παῖδες, οὕτως ἐπκίδευσον, τοὺς γερακιτέρους προτιμᾶν (Ξ. Κύ. 8, 7, 10).

ΣΗΜ. Πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀνωνομίας δύναται νὰ τεθῆ καὶ εἰδικὴ ἢ ἄλλη πρότασις· π.χ. τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, διὰ τὸ συν-έχον τὴν δημοκρασίαν ὅρκος ἐστί (Λυκ. 79)· τοῦτο θεωρεῖτε, εἰ τάληθῆ λέγω (Δη. 3, 3)· τοῦτό ἐστι τὸ δεινόν, ὅταν τις εὖ ποιῶν πάσῃ κακῶς.

§ 67. Καὶ πρότασις, μεθ' ἧς κεῖται τὸ τοῦτο, τότε, τοιοῦτον ταυτόν, ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως· π.χ. τί δέ; οἱ κύσμιοι οὐ ταυτόν τοῦτο πεπόνθησιν, ἀκολασία τινὶ σόφρονές εἰσιν; (Πλ. Φκί. 68)· φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἡμῖν ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμάχων ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγροῖσις ἀφομοιωθῶσιν (Πλ. Πολ. 416).

§ 68. Τὸ ὅδε καὶ τὸ οὐτιω ἐπεξηγοῦνται πολλάκις διὰ τροπικῆς μετοχῆς· π.χ. σχεδόν τι οὐτιω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες, ποτὲ δὲ δακρύνοντες (Πλ. Φκί. 59). Τὸ τοιοῦτος ἐπεξηγεῖται δι' ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς· π.χ. τὸ τῆς πόλεως ἦθος ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον ὂν, ἀψευδὲς καὶ χρηστὸν (Δη. 20, 13)· οὐ βρᾶδιως ἄλλον τοιοῦτον εὐρήσετε, ἀτεχνῶς προσκείμενον τῇ πόλει (Πλ. Ἀπ. 30).

§ 69. Πολλάκις μετ' οὐσιαστικόν. σημαῖνον ὅλον τι, ἐπιφέρονται παραθετικὰ κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν λέξεις, δηλοῦσαι μέρη αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη παράθεσις λέγεται ἐπιμερισμός. Γίνεται δὲ συνήθως ὁ ἐπιμερισμὸς διὰ τοῦ ἕκαστος, ὁ μὲν... ὁ δὲ... ἄλλος ἄλλοθεν καὶ τῶν ὁμοίων· π.χ. οἱ δὲ κληρὸν ἐσημήναντο ἕκαστος (Ἰλ. Η. 175)· αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγα δὲ περιῆσαν (Θ. Α' 89).— Οὗτοι, ὡς εἶδόν μ' εἰσιόντα, ἠσπάζοντο ἄλλοθεν ἄλλος (Πλ. Χαρμ. 153).

Συμφωνία παραθέσεως πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν.

§ 70. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν ἀναγκάτως μὲν κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν· π.χ. Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς (Θ. Α' 79)· περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβχίου πράγματος (Με. 130).

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιμερισμὸς συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐπιμεριζόμενον καὶ κατὰ γένος.

§ 71. Ἡ παράθεσις, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνήθως ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ δυϊκῷ. π. χ. Ἄγες καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς (Πλουτ. Ἀγ. 2). πολλοὺς δὲ θυμὸς ὤλεσεν ἢ τὴν ἀξυνεσία, δύο κακῶ τοῖς χρωμένους (Εὐρ. Ἀπ. 359). — Χαίρων καὶ Θίβραχος ἄμφω πολεμάρχου.

3. Προσδιορισμοὶ διὰ πλάγιας πτώσεως.

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐδίαδικῶν.

Γενικὴ Καθεριῶν

§ 72. Ἡ γενικὴ οὐσιαστικοῦ (ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανόμενης) τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξύ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν¹. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, ἣν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ μεθ' οὗ τίθεται οὐσιαστικόν, εἶνε α') γενικὴ κτητικὴ (τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ κτῆμα ἐν γένει ἢ τὸ ἔργον, ἡ δὲ γενικὴ τὸν δεσπότην ἢ τὸν ἐργάτην). π. χ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου· ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους· ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου· ὁ πατήρ τοῦ Δημοσθένους· τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου· ἡ Ἀθηναῖα τοῦ Φειδίου.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ τοῦ εἰς συντάσσονται πολλάκις μετὰ γεν. κτητικῆς. π. χ. ταῦτα εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων (Θ. 1, 115). τοῦτό μοι ἔδοξε τῶν κατηγορῶν ἀναισχυντότατον εἶναι (Πλ. Ἀπ. 17). ἡ εἴληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει (Δη. 19, 151). ἐν αὐτῶν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν, ὧν ἐψεύσαντο (Πλ. Ἀπ. 17).

β') γενικὴ τῆς ιδιότητος· ἡ γενικὴ αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν ἢ μετὰ ποσότητος σημαντικῶν ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν μεγέθους, ἡλικίας, ἀξίας. π. χ. ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν (Ξ. Ἑλλ. 3, 2, 11). μισθὸς τεταρῶν μηνῶν (Κ. Ἀν. 1, 2, 12). πυραμὶς ἐνὸς πλέθρου (Ξ. Ἀν. 3, 4, 9). ὁδὸς πολλῶν ἡμερῶν· παῖς τριῶν εἰῶν· δέκα μινῶν χωρίον (Ἰσζ. 2, 35).

γ') γενικὴ τῆς βλῆς καὶ τοῦ περιεχομένου. π. χ. σωρὸς λί-

¹ Τὸ οὐσιαστικόν καθ' αὐτὸ δηλοῖ γενικὴν ἔννοιαν, διὰ τῆς γενικῆς δὲ ἐτέρου οὐσιαστικοῦ εἰδικεύεται ἡ ἔννοια αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀκριβέστερον προσδιορίζεται.

θων (Ξ. Ἑλλ. 4, 5, 12)· *πλοῖα σίτου* (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 35)· *ταμειῶν ἀρετῆς* ἐστὶ *γενναίη γυνή* (Ἀλέξ. 6).

β) *γενική τῆς αἰτίας*· π. χ. *γραφὴ δσεβείας*· *μεγάλων ἀδικημάτων ὄργη* (Λυ. 12, 20).

ε) *γενική τοῦ διηρημένου ὄλου ἢ διαιρετικῆ*· π. χ. *ἀνὴρ τοῦ δήμου* (Ξ. Κύ. 2, 2, 22)· *ἐβόηθει*· Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἰσπέων *νεαρίσκοι* (Θ. 8, 92)· *τροχὸς τῶν κεραιμικῶν* (Ξ. Συμ. 7, 2).

ΣΗΜ. Γενική διαιρετικὴ εἶνε καὶ ἡ γενική ὀνόματος χῶρας ἢ κρεμαμένη ἐξ ὀνόματος πόλεως ἢ χωρίου, ἀνήκοντες εἰς τὴν χῶραν ταύτην· π. χ. ὤρμισαντο τῆς *Χερσονήσου ἐν Ἐλαιούνῃ* (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 10)· ὁ στρατὸς ἀφίκετο τῆς *Ἀτικῆς* ἐς *Οινόην* (Θ. Β' 18).

ς) *γενική ὑποκειμενικὴ ἢ ἀντικειμενικὴ* (αὕτη τίθεται μετὰ ῥηματικῶν οὐσιαστικῶν)· π. χ. ἡ *νίκη τῶν Ἑλλήνων* (δηλ. ἡ νίκη, ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἑλληνας)· *πόλεμος τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων* (Θ. 1, 1)· ὁ *πόθος τῆς πατρίδος* (ποθεῖ τις τὴν πατρίδα)· καὶ τοῖς θηρίοις *πόθος* τις ἐγγίγνεται τῶν *συντροφῶν* (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 4). Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεταί φανερόν, ἂν ἡ γενική εἶνε ὑποκειμενικὴ ἢ ἀντικειμενικὴ· π. χ. ὁ *φόβος τῶν πολεμίων*.

ΣΗΜ. α'. Ποικίλη εἶνε ἡ σχέσις τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς· π. χ. *ἄγγελμα τῆς Χίου* (=περὶ τῆς Χίου. Θ. 8, 15)· *Ἰταλίας καὶ Σικελίας παράπλους* (=πρὸς τὴν Ἴτ. καὶ Σικ. Θ. 1, 35)· *ἀποβάσεις τῆς γῆς* (=εἰς τὴν γῆν. Θ. 1, 118)· *ἀπόστασις τῶν Ἀθηναίων* (=ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Θ. 3, 5)· *ἐπικοῦρημα τῆς χιόνος* (=κατὰ τῆς χιόνος. Ξ. Ἄν. 4, 5, 13).

ΣΗΜ. β'. Ἡ ὑποκειμενικὴ γενική ἐκφέρεται ἐνίοτε μετὰ τῆς προθέσεως *ὑπό*· π. χ. ἡ *ἐπιβουλὴ ὑπὸ τῆς γυναικός* (Ξ. Ἑλλ. 6, 4, 37).

§ 73. Ἐπειδὴ πολλάκις ὀλοκλήρως πρότασις ἔχει χαρακτηῖρα οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὀλοκλήρου προτάσεως δύναται νὰ ἐξαρτᾶται γενική· π. χ. *ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ σιραιόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεργαιῶν ἐποίησατο* (=ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ, ὅτι κτλ. Ξ. Ἑλλ. 7, 5, 8· πρ. Πλ. Μενεξ. 241· τοῦτο ἀξίον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν, *ὅτι τὸν φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων*)· οὐδὲν παυόμεθα ἀγνοοῦντες ἀλλήλων *ὅ,τι λέγομεν* (=ἀλλήλων τοὺς λόγους, ἤτοι τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων. (Πλ. Γο. 517)· τοῦ οἴκαδε

πλοῦ διεσκόπουον ὄπη κομοθήσονται (=τοῦτο τοῦ οἴκαδε πλοῦ, ὄπη κτλ. Θ. 1, 52).

§ 74. Ἐνίστε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμονται δύο γενικὴ διαφόρου σχέσεως, μάλιστα δὲ ὑποκειμενικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ· π. χ. ἔππου δρόμος ἡμέρας (τὸ ἔππου γεν. ὑποκ. τὸ ἡμέρας γεν. τῆς ιδιότη. Δη. 19, 273)· ἢ Πέλοπος Πελοποννήσου κατὰληψις (=ἡ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος κατὰληψις τῆς Πελοπ. Ἴσ. 12, 8). ἢ τῶν ἐμφρόνων ζήτησις τοῦ μέλλοντος (Πλ. Φαίδ. 254).

Mina Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

§ 75. Ὡς μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὕτω καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται γενικὴ οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανόμενης, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἡ γενικὴ

α') γενικὴ κτητικὴ. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ κτητικὴ, εἶνε τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικὰ καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὡς κτημᾶτινος· π. χ. οὐ Πολυκλέους ἰδιός ἐστιν ὁ ἀγών, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός (Δη. 50, 182)· ἀλλότριον τῆς πατρίδος (Δη. 13, 182). Οὕτω καὶ συγγενῆς τινος, φίλος τινός, ἐχθρός τινος κλπ. πρβ. 96, σ' τμη.

ΣΗΜ. Το οἰκεῖος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ φίλος, εὐμενῆς, καὶ τὸ ἀλλότριος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐχθρός, δυσμενῆς, συντάσσονται μετὰ δοτ. (ιδ. § 96, α')· π. χ. ἡ Θάσος ἦν τότε Λακεδαιμονίους μὲν οἰκεῖα, ἡμῖν δ' ἀλλοτρία (Δη. 21, 61).

β') γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος, εἶνε τὸ ἀξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, τίμος, ὄνιος· π. χ. ἀγρός ταλάντιου ἀξιος ((Ἰσκι. 3, 35)· ἰητρός ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων (Ἰλ. Λ. 514).— Οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς μὲν μηδενός τίμοι, τοῖς δ' ἀξιοι τοῦ παντός (Πλ. Σοφ. 216)· αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὄνια (Αἰσχ. 3, 160).

γ') γενικὴ τῆς αἰτίας. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ἐπόλογος αἴτιος,

εὐδαίμων, μακίριος· π. γ. φόρου υπόδικος (Δη. 54, 25)· ἔνοχος λιποταξίου (Λυ. 14, 5)· ἀδικήματος υπεύθυνος (Δη. 22, 55).
— Τούτου αἴτιος Χαυρεφῶν (Πλ. Γο. 447).

δ') γενική τοῦ διηρημένου ὅλου ἢ διαιρετικῆς. Μετὰ γεν. διαιρετικῆς συντάσσονται τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουσι μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς γενικῆς σημαινομένου ὅλου π. γ. αἱ φιλότιμοι τῶν φύσεων τῷ ἐπὶ κίνῳ παροξύνονται (Ξ. Οἰκ. 13, 9)· οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων· οἱ ὠφελίμοι τῶν λόγων.
— Σοφία μόνον τῶν κτημάτων ἀθάνατον (Ἴσ. 1, 19). Συχνότατα συντάσσονται μετὰ γεν. διαιρετικῆς τὰ ὑπερθετικά, τὰ ἀρθωματικά καὶ τὸ πολλοί, ὀλίγοι, ἕκαστος, ἑκάτερος, τίς, οὐδείς π. γ. τὸ νικᾶν αὐτὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτῃ τε καὶ ἀρίστη (Πλ. Νό. 626)· οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν λόγων (Ἴσ. 8, 39).— Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀρχαίας οὐκ ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς (Ἴσ. 16, 221).— Οὐδείς ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν (Ἰσάκ. 3, 66). Ὁμοίως συντάσσονται μετὰ γεν. διαιρετικῆς καὶ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι π. γ. τῶν πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διικμένουςιν, αἵτινες ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος θεραπεύουσιν (Ἴσ. 2, 16).— Οἱ τύραννοι, οὗς τῶν πολιτῶν δεδίδασι, χαλεπῶς ὀρώσιν (Ξ. Ίε. 6, 15).

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον καὶ μέρος ὅλου τινὸς σημαίνει συγνάκις συντάσσεται μετὰ γεν. διαιρετικῆς· π. γ. πολὺ τοῦ στρατεύματος (=πολὺ μέρος τοῦ στρ. Ξ. Ἄν 4, 1, 11).— Ἀθηναῖοι ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεις (=εἰς μέγα σημεῖον, εἰς μέγαν βαθμὴν δυν. Θ. 1, 118)· ἐν παντὶ ἀθυμία· ἦσαν (=ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ. Θ. 7, 55. Πρβ. Ξ. Ἑλλ. 7, 2, 24)· ἐν πάσῃ δὲ ἀθυμίᾳ ἦσαν· ἦν κὶ τοῦ τειχους ἀσθενές (Θ. 6, 4).— Εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναδείας ἀφίκετο (Δη. 21, 194)· εἰς τοσοῦτον ἤκομεν ἀπαιδευσίας (Πλ. Γο. 527). Πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικαῖς ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων τίθεται κατὰ τινα ἀφομοίωσιν τὸ ἀρσενικὸν ἢ τὸ θηλυκὸν κατὰ τὸ γένος τῆς γενικῆς. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ πολὺς, τοῦ ἡμους καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν π. γ. τῆς λέιας τὴν πολλὴν ἀπέλαθον (Θ. 8, 3)· ὁ ἡμους τοῦ σίτου (Ξ. Κύ. 4, 5, 4)· τῆς γῆς ἢ ἀρίστη (Θ. 1, 2).

ε') γενική ἀντικειμενική. Μετὰ τῆς γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται

1) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά. π. γ. ἐπιμελὴς τῶν

φίλων (Ξ. Ἀπ. 2, 6, 35)· ὀλίγωρος τῶν Ἑλλήνων (Ἰσ. 12, 106)· φειδωλὸς χρημάτων (Πλ. Πολ. 548).

2) τὰ μνήμης καὶ λήθης σημκντικά· π. χ. ἀμνήμων τῶν κινδύνων (Ἀντ. 2, 7)· τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων·

3) τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημκντικά· π. χ. δόξα ἐπιτυχῆς τῶν καιρῶν (Ἰσ. 12, 30)· *Μουζογραμμή*

4) τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημκντικά· π. χ. ἔμπειρος πολέμων (Δη. 2, 18)· ὁ γραμμάτων ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων· τριβῶν (=ἐμπειρος) ἱπικῆς (Ἀρστωφ. Β. 40).

5) τὰ μετοχῆς, πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημκντικά· π. χ. μέτοχος τῆς πόλεως (Πλ. Νό. 768)· κοινωνὸς σοφίας (Πλ. Γο. 487)· παρὰδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης (Ξ. Ἀν. 1, 2, 7)· κενὸς φρενῶν (Σοφ. Ἠλ. 300)· φίλων ἔρημος (Εὐρ. Μ. 518). Οὕτω καὶ φόνου ἀγνός (Πλ. Νό. 259)· καθαρὸς τὰς χεῖρας φόρου (Πλ. Νό. 864)· ἐλεύθερος αἵματος (Εὐρ. Ἰππ. 864)· ἀπαις ἀρρένων παιδῶν (Ξ. Κύ. 4, 6, 2).

6) τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. ἡ τύχη πάντων κυρία ἐστίν (Αἰσχ. 2, 231)· ἐαυτοῦ ὢν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρεῖ ἀρχεῖν (Πλ. Πολ. 579).

7) Πολλὰ ἄλλα ἐπίθετα, περιέχοντα ῥηματικὴν ἔννοιαν, μάλιστα δὲ τὰ εἰς-ικός· π. χ. δεῖ φιλομαθῆ σε ἀπάντων εἶναι (Ξ. Κύ. 1, 6, 38)· μετρία τοῦ σώματος ἄσκησις ποιητικὴ τῆς θυγείας ἐστίν· τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκοος εἶ καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος (Ξ. Ἀπ. 2, 1, 31).—Κύρος ἦν πρῶτος καὶ συγγνώμων τῶν ἀνθρωπίνων ἁμαρτημάτων (Ξ. Κύ. 6, 1, 37). Ὁ ἔρωσ φιλόδωρος ἐδμενείας, ἄδωρος δυσμενείας (Πλ. Συμ. 197). Παρασκευαστικῶν τῶν ἐπιτηδεῶν τοῖς στρατιώταις εἶναι δεῖ καὶ ποριστικῶν τῶν ἐπιτηδεῶν τοῖς στρατιώταις (Ξ. Ἀπ. 3, 1, 6).

§ 76. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ τὰ παραθετικά (π. χ. τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ κρείττω ἐστὶ πολλῶν χρημάτων) καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικῆν, οἷον τὸ διάφορος, ἄλλος, ἄλλοις, ἕτερος καὶ τὰ εἰς πλάσιος· π. χ. ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος (Πλ. Φιλ. 61)· ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο. 500)· μῆτος διπλάσιον τῆς οὐσίας (Πλ.

Με. 599). Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται συγκριτικὴ ἢ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως. Ἀλλά, ἐπειδὴ πολλὰ παρατηρήσεως ἄξια εἶνε ἐπὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτομεν ἐνταῦθα ἴδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Ἄ. Κασσέρων

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά.

§ 77. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ἔχει ιδιότητά τινα ἐν ὑπερέρφω βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλο· π. χ. ὁ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους.

§ 78. Τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, ἕπερ συγκρίνεται πρὸς ἄλλο ὡς πρὸς τινα ιδιότητα, λέγεται ὑποκείμενον τῆς συγκρίσεως ἢ πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως. Τὸ δὲ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, πρὸς τὸ ὁποῖον γίνεται ἡ σύγκρισις, λέγεται δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως.

§ 79. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ γενικῆς ἢ διὰ τοῦ ἢ καὶ ὁμοιοπτώτως πρὸς τὸν πρῶτον ὅρον τῆς συγκρίσεως· π. χ. ὁ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους ἢ ὁ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος ἢ ὁ Περικλῆς. — Νέους τὸ σιγᾶν κρείττον ἔστι τοῦ λαλεῖν (Με. 387). ἀρετῆς οὐδὲν κίημα σεμνότερον οὐδὲ βεβκίωτερον ἔστιν (Ἰσ. 1, 5). ταῦτα τοῖς ὀπλίταις μᾶλλον τῶν ναυτῶν (= ἢ τοῖς ναύταις) παρακελεύομαι (Θ. 7. 63). — Οἱ Πέρσαι Κύρω μᾶλλον φίλοι ἦσαν ἢ βασιλεῖ (Ξ. Ἄν. 1, 1, 5). οὐ γὰρ δήπου σύ γε τοὺς δύο βελτίους ἔχει τοῦ ἐνὸς οὐδὲ τοὺς σοὺς δούλους βελτίους σοῦ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν ἢ σὺ (Πλ. Γο. 489).

ΣΗΜ. α'). Πολλάκις ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως τίθεται κατὰ γενικὴν βραχυλογικῶς· π. χ. ἔχω οἰκίαν μείζονα τοῦ Δημητρίου (= τῆς οἰκίας τοῦ Δημητρίου)· χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἐντιμον (= τῆς ἡμετέρας. Ξ. Κύ. 3, 3, 41). Ἐν ταῖς τοιοῦτοις γίνεται σύγκρισις προσώπων ἢ πραγμάτων ὡς πρὸς τὴν ιδιότητα τρίτου· π. χ. χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἐντιμον = χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἢ ἡμεῖς ἐντιμον· πρβ. καὶ § 96. Σημ.

ΣΗΜ. β'). Μετὰ τὸ μᾶλλον, ὅταν ἢ πρότασις, ἐν ἢ κεῖται, εἶνε ἀρνητικὴ ἢ ὑπερβαίνουσα ἀρνήσειν, τίθεται πολλάκις ἢ οὐ ἀντὶ νὰ τεθῆ ἀπλῶς ἢ· π. χ. οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε. Πολυκλέα ἢ οὐχ ὑπὲρ ὁμῶν αὐτῶν (Δη. 50, 61). Τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναμένειν μᾶλλον ἢ οὐχ ὡς τάχιστα ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην; (Ξ. Ἑλλ. 6, 3, 15). ὦμόν (= οὐ καλὸν) τὸ βούλευμα πόλιν ὅλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους (Θ. 3, 36).

§ 80. Πολλάκις ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ ὄντος, τοῦ δέοντος, τῆς

φύσεως καὶ τῶν ὁμοίων ὡς δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως κειμένη ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἢ καὶ ῥῆμα σύστοιχον πρὸς τὴν γενικὴν ἢ μὲ τὸ ἢ καὶ ὀλόκληρον πρότασιν· π. χ. ἡ κακία ἐλεκακλώπιστο τὸ μὲν χρῶμα, ὥστε λευκοτέρᾳ καὶ ἐρυθροτέρᾳ τοῦ ὄντος (=ἢ ἦν) φκίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα, ὥστε δοκεῖν ὀρθοτέρᾳ τῆς φύσεως (=ἢ ἐπεφύκει Ε. Ἀπ. 2, 1, 22· πρβ. Οἰκ. 19, 2· «λευκοτέρᾳ ἢ ἦν» καὶ «μείζων ἢ ἐλεφεύκει»)· κρείττον ἐστὶ λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (=ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἶποι. Ε. Ἀπ. 3, 11, 1· πρβ. Δη. 6, 11· «μείζω τάκειν ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἶποι»)· περικιτέρω τοῦ δέοντος τῆ φιλοσοφίᾳ ἐνδικτρίθειν (=ἢ δεῖ=ἢ ἐφ' ὅσον πρέπει. Πλ. Γο. 484)· Εὐαγόρως καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν (Ἰσ. 2, 7)· μόνη γὰρ τῶν νῦν κρείστων ἀκοῆς (=ἢ οἷα λέγεται) εἰς πείραν ἔρχεται (Θ, 2, 41)· ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροφίας (=ἢ ὥστε ὑπερορᾶν τοὺς νόμους) παιδεύμεθα καὶ σωφρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν (Θ. 1, 84).

§ 81. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ εἶνε αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς συγκρίσεως· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ ὡς δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντανουμίας πρὸς δῆλωσιν ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει ἡ ἰδιότης ὑπάρχει ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ ἢ ἄλλοτε· π. χ. οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἀνθρώποι βεβχιότερον ὄκου ὡς πλοισιώτεροι ἐαυτῶν γιγνόμενοι (Θ. 1, 8)· ὀρῶ ἔγωγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀγωνίζεσθαι χεῖρον ἐαυτῶν λέγοντας, ὅταν ἐν τινὶ κινδύνῳ ᾖσι (Ἀντ. 5, 7· πρβ. καὶ § 90).

§ 82. Ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις δι' ἐμ-προσθέτου προσδιορισμοῦ· π. χ. Λυκοῦργος κατεργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου (Ε. Λ. Π. 9, 1)· μηδὲν περὶ πλείονος ποιοῦ πρὸ τοῦ δικαίου (Πλ. Κρ. 54)· ἡλίω ἐκλείψεις πυκνότερα παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα (Θ. 1, 23).

§ 83. Ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ διὰ τοῦ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ διὰ τοῦ ἢ καὶ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ α' ὅρου τῆς συγκρίσεως εἶνε δυσανάλογος πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ β' ὅρου τῆς συγκρίσεως· π. χ. το νόσημα μετ-

ζον ἢ φέρειν (Σοφ. Οἰδ. Γ. 1293)· νεώτερος ἐγὼ ἢ ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἰκανῶς (Ἄντ. 5, 79).—Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω κκκᾶ ἢ κατὰ δάκρυα ἐπεπόνθησαν (Θ. 7, 75).

√ § 84. Ὅταν συγκρίνονται δύο ἰδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τίθενται ἀμφοτέρω τὰ ἐπίθετα ἢ τὰ ἐπιρρήματα (ἂν ἐκφέρονται μονολεκτικῶς) ἐν τῷ συγκριτικῷ βαθμῷ, μεσολαβούστος τοῦ ἢ· π. χ. στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες (Ἀριστ. Ἀχ. 1078)· ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διζλεχθῆναι (Ἰσ. 6, 24) (ἀλλὰ ἀγαθὸς μᾶλλον ἢ πλούσιος).

√ § 85. Ὡς συγκριτικὰ συντάσσονται καὶ τὸ ἕτερος, ἄλλος, ἀλλοῖος, προτεραῖος, ὑστεραῖος, διάφορος, ἐναντίος καὶ τὰ εἰς πλάσιος· π. χ. ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο. 500)· διπλάσια ἡξίουσι αἱ πόλεις διδόναι Ἀλκιβιάδῃ ἢ ἄλλῳ ἰνὶ τῶν στρατηγῶν (Λυ. 19, 52)· δίκαιον ποιεῖν τὸ ἐναντίον ἢ δὲ οὐ λέγεις (Πλ. Πολ. 339).

√ ΣΗΜ. Μετὰ τὸ ἄλλος τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ἢ. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ πρότασις, ἐν ἣ κεῖται τὸ ἄλλος, εἶνε ἀρνητικὴ ἢ ὑπερφαίνῃ ἀρνησίν· π. χ. οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν ἀνθρώπῳ προσήκει, ἀλλ' ἢ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτιστον. (Πλ. Φαιδ. 67)· τίς ἂν εἰς ἄλλο τι ἀποβλέψειεν, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο . . . ; (Πλ. Πολ. 429). Ἐπίστε δὲ τίθεται τὸ πλὴν ἀντὶ τοῦ ἢ· π. χ. αἴτιον δὲ τοῦ ταραχωδῶς αὐτοῦς ζῆν οὕτως οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος (Ἰσ. 5, 52).

√ § 86. Ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ ἐλλείπῃ· α') ὅταν εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ α' ὅρου τῆς συγκρίσεως. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἄμειον, βέλτιον, κάλλιον, ἡδιον, χειρόν· π. χ. φυλακὰς βέλτιον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου (δηλ. ἢ μὴ καθιστάναι Ξ. Οἰκ. 20, 8)· πάλιν ἀναμνησκού· οὐ γὰρ χειρόν πολλάκις ἀκούειν (δηλ. ἢ μὴ ἀκούειν. Πλ. Φαιδ. 115)· β') ὅταν ἔννοιά τις συγκρίνηται πρὸς τὸ σύνηθες ἢ τὸν πρότερον χρόνον· π. χ. ἡ ἀπόστασις ἡμῶν θάσσον γεγένηται (δηλ. τοῦ δέοντος· Θ. 3, 13)· πλοῖμώτερα ἐγένετο (δηλ. ἢ πρότερον Θ. 1, 8)· γ') ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ἡ δὲ τύχη ἐστρατήγησε κάλλιον (δηλ. τοῦ Ἀριαίου. Ξ. Ἄν. 2, 2, 13).

ΣΗΜ. Τοῦναντίον πλεοναστικῶς κεῖται ἐπίστε ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως κατὰ γενικὴν δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ ἐπιφέρεται.

ἐπεξηγήσεις διὰ τοῦ ἦ π. γ. τίς ἂν αἰσχίων εἴη ταύτης δόξα ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιῆσθαι ἢ φίλους; (Πλ. Κρ. 44)· οὐ μείζων οὐδὲν ἂν ὅμιν γένοιτο ἀγαθὸν ἢ παρὰ πάντων τυχεῖν εὐνοίας (Δη. 15, 4).

✓ § 87. Τὸ συγκριτικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ μᾶλλον π. γ. μᾶλλον εὐτυχεστέρος (Εὐρ. Ἐκ. 377)· β') διὰ τοῦ πολύ, πολλῶ, ὀλίγον, ὀλίγω π. γ. πολύ χειρόν ἐστὶν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κύνα (Με. 782)· πολλῶ κρεῖτιόν ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς (Με. 130)· γ') διὰ τοῦ ἔτι π. γ. ἔτι χαλεπώτερα (Πλ. Πολ. 298).

ΣΗΜ. Τὸ μᾶλλον πλεοναπτικῶς τίθεται μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ χάριν ἐπιτάσεως. Τοῦναντίον μετὰ τὸ βολεσθαι καὶ τὸ αἰρεῖσθαι τίθεται ἐνίοτε β' ὅρος τῆς συγκρίσεως διὰ τοῦ ἦ κατ' ἔλλειψιν τοῦ μᾶλλον π. γ. βούλομαι λαὸν σὼν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι (Πλ. Α. 14).—(Ἀγχιλάος) ἤρεϊτο σὺν τῷ γενναίῳ μειονεκτεῖν ἢ σὺν τῷ ἀδίκῳ πλεόν ἔχειν (Ξ. Ἄγ. 4, 5).

✓ § 88. Τὸ ὑπερθετικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ἔχει ιδιότητά τινα ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῶ σχετικῶς πρὸς τὰ ὁμοειδῆ πρόσωπα ἢ πράγματα.

✓ § 89. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν συνάπτεται γενικὴ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ συνήθως μετὰ τοῦ πάντων π. γ. φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ (Δη. 20, 145).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ συναφθῆ καὶ γενικὴ περιληπτικῶς καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν π. γ. ὁ Ἀχιλλεύς ἦν ὁ ἀνδρειότατος τοῦ στρατοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ ῥῆμα συνάπτεται γενικὴ διαίρετική, ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ εἰς ἄλλην λέξιν τῆς προτάσεως π. γ. Ἀθηναῖοι πάντων ἀνθρώπων πλείστοι σίτω χρώνται ἐπεισάκτῳ (Δη. 13, 87).—Σωκράτης προτρέπετο πάντων μάλιστα τοὺς συνόντας πρὸς ἐγκράτειαν (Ξ. Ἄπ. 4, 5, 1).

✓ § 90. Διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ δηλοῦται πολλὰκις ὑπερτάτος βαθμὸς ἀπολύτως π. γ. Κῦρος φιλομαθέστατος ἦν.

✓ § 91. Ὡς μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ (ιδ. § 80), οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ συνάπτεται γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας εἰς δῆλωσιν ὅτι ιδιότης τις ἐν τινι περιστάσει ἀποδίδεται πρὸς ὅπως τινὲ ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῶ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις π. γ. εἴθε σοι τότε συνεγενόμενῃ, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθαι (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 46).

§ 92. Τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ *μάλιστα* π. χ. *μάλιστα* δεινότητος (Θ. 9, 42)· β') διὰ τοῦ *πολύ, πολλῶ, σπανιώτερον* διὰ τοῦ *μακροῦ* π. χ. *πολὺ φίλιτος* (Ἰλ. Ε 378)· *μακροῦ κάλλιστος* (Πλ. Νό. 858)· γ') διὰ τοῦ *ὡς καὶ τοῦ δι*, σπανιώτερον διὰ τοῦ ἦ π. χ. *ὡς βέλτιστος καὶ δι πλεῖστος* (Ξ. Οἰκ. 7, 15)· ἦ ἄριστον (Ξ. 2, 4, 32). Τὸ *ὡς καὶ τὸ δι* ἀποχωρίζονται ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπιπτόσεως προθέσεως· π. χ. *ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον* (Θ. 1, 63)· *δι ἐν βραχυτάτῳ* (Θ. 3, 46). Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ *ὡς* συνάπτεται τὸ ῥῆμα δύνασθαι ἢ συνώνυμος φράσις· π. χ. *διηγῆσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύναμαι διὰ βραχυτάτων* (Ἰσ. 21, 2)· *πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς ὡς ἂν οἷός τε ὃ σαφέστατα* (Δη. 43, 2)· *ὡς ἐν ἡδίστα* (Ξ. Ἀπ. 4, 6, 9)· *ὡς δυνατὸν βέλτιστοι* (Ξ. Ἀπ. 2, 2, 6)· δ') διὰ τοῦ *οἶος* (σπανίως)· π. χ. *χωρίον οἶον χαλεπώτατον* (Ξ. Ἀπ. 4, 8, 2)· ε') διὰ τοῦ *ἐν τοῖς* π. χ. ὁμολογεῖται ὁ Ἔρωσ ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι (Πλ. Συμ. 178=ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις πρεσβύτατος). Τὸ *ἐν τοῖς* ἀπέδη τρόπον τινὰ ἐπιρρημα· ὅθεν τίθεται ἀσχέτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ· π. χ. *ἐν τοῖς πλεῖστοι δὴ νῆες* (Θ. 3, 17)· *ἐν τοῖς πρώτοις ἐγένετο* (Θ. 3, 82)· ς') διὰ τοῦ *εἰς ἀνὴρ* (=ὑπὲρ πάντα ἄνδρα)· π. χ. *δῶρα πλεῖστα εἰς γ' ἀνὴρ ἐλάμβανε* (Ξ. Ἀν. 1, 9, 22).

ΣΗΜ. Εἰς δὴλωσιν μεγίστης ὑπερθέσεως συνάπτεται μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ γεν. διακριτικῆ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου παρὰ ποιηταῖς μάλιστα· π. χ. *ὃ μαρῶν μαρώτατε* (Ἀρστωφ. Εἶρ. 184)· *ὃ κακῶν κάκιστε* (Σοφ. Οἰδ. Τ. 334).

Ἡ γενική ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων.

§ 93. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρηματα. *παρχόμενα* ἐξ ἐπιθέτων, συντασσομένων μετὰ γενικῆς· π. χ. *ἐμάχοντο ἀξίως λόγου* (Ἡρ. 6. 112)· *τῶν μεγίστων ἐπιτηδευμάτων ἀπειρώς ἔχουσι* (Ξ. Κύ. 1, 5, 11)· *ἀνεχώρουν μάλα ὑπεροπικῶς τῶν ἐναντίων* (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 18).

§ 94. Μετὰ γενικῆς διακριτικῆς συντάσσονται ἐπιρρηματικὰ *τόπου καὶ χρόνου*· π. χ. *ποῦ γῆς* ; (Σοφ. Τρυχ. 236)· *ἐνταῦθα ἔστη τῆς ὕβρεως* (=ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ τῆς ὕβρεως) (Λυσ. 21 17).

πόθεν γῆς ἤλθες; (Εὐρ. Ἴων 258)· πόρρω σοφίας ἔχει (Πλ. Εὐθὺδ. 294)· ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἔστησαν (Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 6)· πηρὶκ' ἐστὶ τῆς ἡμέρας; (= ποία ὥρα τῆς ἡμέρας εἶνε; Ἀρστωφ. Ὀρ. 1398)· τῆς ἡμέρας ὅπῃ ἦν (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23).

§ 95. Μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων πῶς, ὅπως, ὡς, εὖ, καλῶς, ὅταν εἶνε συντεταγμένα μετὰ τοῦ ἔχειν (ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ κεῖσθαι), τίθεται πολλακίς γενικὴ εἰς δῆλωσιν ἀναφορᾶς· π. χ. οὐκ αἶδ' ὅπως ἔχει παιδείας (= πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδεύειν, ποίαν παιδ. ἔχει. Πλ. Γο. 470)· ἐδίωξαν ὡς τάχους ἕκαστος εἶχεν (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 16). — (Ἡ Κέρκυρα) τῆς τε Ἰαλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται (= ὡς πρὸς τὸν παράπλου κλ. Θ. 1, 36).

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφωνημάτων. Ἀ. Κασσέρωνη

§ 96. Μετὰ ἐπιφωνημάτων, δηλούντων λύπην ἢ θυμασμόν, τίθεται πολλακίς γενικὴ, ἕνα δηλωθῆ ἢ αἰτία τῆς λύπης ἢ τοῦ θυμασμοῦ· π. χ. οἴμοι τῶν κακῶν (Ἀρστωφ. Πλ. 389)· βαβαὶ τοῦ λόγου (Πλ. Φιλ. 24).

Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν οὐδιαστικῶν καὶ τῶν ἐπιρρημάτων.

§ 97. Τὰ ἐπίθετα, μεθ' ὧν τίθεται δοτικὴ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν, εἶνε

α') τὰ φιλίας ἢ ἔχθρας, ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά· π. χ. οἱ πονηροὶ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἀλλήλοις ἐχθροὶ μᾶλλον εἶναι ἢ φίλοι (Ξ. Ἀπ. 2, 6, 19). — Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εἶνοι εἰσιν (Ξ. Ἀ. Π. 3, 10)· τὰ ἐκάστω ὠφέλιμα κτήματα (Ξ. Οἰκ. 1, 9).

β') τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά· π. χ. ἵππος εὐπειθὴς τῷ ἡνίοχῳ (Πλ. Φαίδ. 554)· ἄπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑλήκοα (Ἀρστωφ. Πλ. 146)· Ἀρίσταρχος διάδοχος Κλεάνδρου (Ξ. Ἀν. 7, 2, 5).

γ') τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. οὐ ταυτὰ γίγνεται τὰ γαθὰ τοῖς ἡδέοι (Πλ. Γο. 497)· φέρεται πῶς πᾶς ἀεὶ πρὸς τὸν ὁμοίωτατον ἀδίῳ (Πλ. Νό. 773)· σύμμηφος εἶ ἡμῖν καὶ σὺ (Πλ. Γο.

500)· οὐ δεῖ ἐμὲ ἐμαντῶ δούμφωνον εἶναι (Πλ. Γο. 482)· τάχος καὶ ὀργή ἐδβουλίᾳ ἐναντία (Θ. 3, 42).

ΣΗΜ. Πολλάκις ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ ὁ αὐτός, ὁμοιος, ἴσος κεῖται βραχυλογικῶς π. χ. ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθήτα (=τῇ τῶν δούλων, οἷαν αἱ δούλαι (Ξ. Κύ. 5, 1, 4). Τὰ αὐτὰ φρονῶ Δημοσθένει (=ἄπερ Δημοσθένης (Δη. 18. 304)· τοὺς κακοὺς εὖ ποιῶν ὁμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν (οἷα οἱ τὰς ἄ. κ. σιτίζοντες· Ἰσ. 1, 29)· οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί; (=ὄσας ἐγώ· Ἀρστω. Β. 636). Ἀπέθανε Σιτάλκῃς ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίῳ (=αἷς ἐγένετο τὰ ἐπὶ Δηλίῳ Θ. 4, 101).

δ') τὰ προσεγγίσεως, μείξεως, κοινοῦ καὶ συγγενείας σημαντικά· π. χ. πλησίον τῶ νυμφίῳ (Σοφοκλ. Ἄντ. 761)· ἡδονὴ ἄμεικτος φρονήσει (Πλ. Φιλ. 61).—Τὸ ὅμοιον τῶ ὁμοίῳ συγγενές ἐστὶ (Πλ. Πρωτ. 370).

ε') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος· π. χ. μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον (Πλ. Πολ. 398).

ς') πολλὰ ἐπίθετα σύνθετα μετὰ προθέσεως, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς ἐν ἢ τῆς σύν· π. χ. μέγα σῶμα μικρῆ διανοία ξυμφυές (Πλ. Τίμ. 88).

ΣΗΜ. Πολλὰ τῶν εἰς τὰς εἰρημένας τάξεις ἀνηκόντων ἐπιθέτων οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ γενικῆς· οἷον τὸ ἀκόλουθος, ὁμοιος, ἀντίρροπος, ὁμώνυμος, συγγενής, φίλος, ἐχθρός, πολέμιος· π. χ. τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι (Εὐρ.)· τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς (Με. 510)· συμμαχία τοῦτων ἀντίρροπος (Δη. 1, 10)· Τεύκρος Σαλαμίνα ὁμώνυμον ἐποίησε τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος (Ἰσ. 9, 18).

§ 98. Οὐσιαστικὰ μετὰ δοτικῆς συντάσσόμενα εἶνε ὀλίγα παράγωγα ἐκ ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων, συντασσόμενων μετὰ δοτικῆς· π. χ. ἡ ἐμὴ τῶ θεῶ ὑπηρεσία (ὑπηρετῶ τινι. Πλ. Ἄπ. 30)· ὁμοιότης ἐαντῶ (ὅμοιός τινι. Πλ. Φαίδ. 109)· ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις (Θ. 5, 5)· ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις (Δη. 4, 21).

§ 99. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ ἐπιρρηματα συγγενῆ πρὸς ἐπίθετα ἢ ῥήματα συντάσσόμενα μετὰ δοτικῆς· π. χ. ὁμοίως ἐκείνῳ (Ἦρ. 1, 32)· ἐπομένως τῶ νόμῳ (Πλ. Νό. 844)· τὰ τοῖσις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον (Πλ. Τίμ. 30). Ὅμοίως συντάσσονται μετὰ δοτ. καὶ τὸ ἅμα καὶ τὸ ὁμοῦ, ὡς τὰ μείξεως ση-

μηντικά επίθετα· ὅσον ἤξει Δωρικὸς πόλεμος καὶ λοιμοὶ ἄμ' αὐτῶ (Θ. 2, 54)· τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῶ πληῶ (Θ. 7, 84).

Δοτικὴ προσωπική.

Ἄ. Κασερώνη

§ 100. Δοτικὴ προσωπική λέγεται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου ἢ τοῦ προσωπικῶς λαμβανομένου πράγματος, διὰ τὸ ὅποιον γίνεται τι. Ἡ δοτικὴ αὕτη δύναται νὰ διακριθῇ εἰς πέντε εἶδη, ἧτοι εἰς δοτικὴν κτητικὴν ἢ τῆς χρήσεως, δοτικὴν χαριστικὴν ἢ ἀνιχαριστικὴν, δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς, δοτικὴν τοῦ συμπαιθόντος προσώπου ἢ ἠθικὴν καὶ δοτικὴν τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου (ποιητικῶν αὐτίων).

§ 101. Δοτικὴ κτητικὴ ἢ τῆς χρήσεως λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἧτις τίθεται μετὰ τοῦ εἶναι, διάρχειν, γίνεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων εἰς δῆλωσιν τοῦ προσώπου, ὡς κτήμα ἢ πρὸς χρήσιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι· π. χ. ἔσσι μοι χρήματα (=ἔχω χρήματα)· νῆες οὐκ εἰσιν ἡμῖν (=ναῦς οὐκ ἔχομεν)· ἐνταῦθα Κύρῳ ἦν βασιλεία (Ξ. Ἄν. 1, 2, 7)· τούτων τῶν μερῶν ἔν ἐσσι παισὶν (=διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρήσιν τῶν παίδων. Ξ. Κύ. 1, 2, 4)· γένοιέ μοι διδάσκαλος (=ἔσχηκα διδάσκαλον. Πλ. Λά. 186).

ΣΗΜ. Τὸ τί ἐσιν ἐμοὶ καὶ σοὶ; σημαίνει τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ; (Ἄρσφ. Ἰππ. 1022· τί ἐστ' Ἐρεχθεὶ καὶ κυνί);

Τὸ τί (οὐδὲν) μοι πλέον ἐστί (γίγνεται)=τί (οὐδὲν) κέρδος ἔχω (λαμβάνω)· π. χ. αὶ μοι πλέον ἔσται, εἰ διαστραφῆσομαι; (=τί θὰ κερδήσω, τί θὰ ὠφελῆθῶ; Ἄρσφ.)· τῶν ἀθλητῶν δις τσαυτὴν δύναμιν λαβόντων οὐδὲν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις (=οὐδὲν ἂν ὠφεληθεῖεν οἱ ἄλλοι. Ἰσ. 4, 2).

§ 102. Δοτικὴ χαριστικὴ ἢ ἀνιχαριστικὴ λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἧτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χάριν ἢ ὠφέλειαν ἢ πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου γίνεται τι· π. χ. πᾶς ἀνὴρ αὐτῶ ποικῆ =χάριν ἑαυτοῦ. Σοφ. Αἶ. 1366)· ἐκέλευε πάντας στεφανοῦσθαι τῶ θεῶ (=πρὸς τιμὴν, πρὸς χάριν τοῦ θεοῦ. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 21)· πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῶ τυράνῳ (=κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου (Ξ. Ἰέρ. 1, 15)· καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι (=πρὸς χάριν μου, παρακαλῶ. Ἰσ. 15, 29).

§ 103. Δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ,

ἦτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὅποιον ἀληθεύει τι· π.χ. γέρων γέροντι γλῶτταν ἠδίστην ἔχει, παῖς παιδί (γν.)· τῷ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρὶς (=ὡς πρὸς τὸν εὐτυχοῦντα π. γῆ π. Με. 717). Μετὰ τῆς δοτ. ταύτης συνάπτεται καὶ τὸ ὡς· π.χ. μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προυστάλης ὁδὸν (Σοφ. Οἰδ. Κ. 20).

ΣΗΜ. α'. Συχνῇ εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς μετὰ μετοχῆς, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ ὀρισθῇ χρόνος ἢ τόπος· π.χ. ἡμέραι μάλιστα ἦσαν τῆ Μυτιλήνῃ ἐαλωκυῖα ἑπτὰ, ὅτ' ἐς τὸ Ἐμβατον Λακεδαιμόνιοι κατέπλευσαν (=ὡς πρὸς τὴν Μυτ. ἐαλωκυῖαν, ἤτοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτ. Θ. 3, 29)· ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέλουσι τοῖς Ἀθηναίοις (=ἀφ' ὅτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέπλεον Ε. Ἑλλ. 2, 1, 27)· καὶ κατ' ἔλλειψιν τῆς δοτ. τινί· π.χ. Ἐπίδαμνος ἐστὶ πόλις ἐν δεξιῇ εἰσπλέοντι τὸν Ἴόνιον κόλπον (=ὡς πρὸς τινα εἰσπλέοντα, ὅταν τις εἰσπλέῃ. Θ. 1, 24).

ΣΗΜ. β'. Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτικὴ τῆς κρίσεως· π.χ. ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ (=ὡς πρὸς τοὺς εὖ φρονοῦντας, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρονοῦντων. Σοφ. Ἄντ. 907).—Κρέων ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί ποτε (Σοφ. Ἄντ. 1161). Ἐνίστε τίθεται μετὰ τῆς δοτ. ταύτης ἡ πρόθεσις παρὰ· π.χ. δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεύσθαι κακῶς (Σοφ. Τρ. 589).

§ 104. Δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου ἢ ἠθικὴ λέγεται ἢ προσωπικὴ δοτικὴ, ἦτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χαρὰν ἢ πρὸς λύπην τοῦ ὁποίου συμβαίνει τι· π.χ. ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος (=πόσον καλὸς μοῦ εἶνε ὁ πάππος. Ε. Κύ. 1, 3, 2)· ἡ μήτηρ σε ἐξ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, ἔν' αὐτῇ μακάριος ἦς (Πλ. Λύ. 508)· ὅταν αὐτοῖς ἐξμακρτάνωσί τι οἱ υἱεῖς (δηλ. πρὸς λύπην καὶ δυσαρέσκειαν αὐτῶν. Πλ. Σοφ. 230).

ΣΗΜ. α'. Ἡ δοτικὴ αὕτη ἀποκλίνει πολλὰκις πρὸς τὴν κτητικὴν γενικὴν· π.χ. ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος=ὡς καλὸς ὁ πάππος μου· διὰ αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσί τι οἱ υἱεῖς=διὰ ἐξαμαρτάνωσί τι οἱ υἱεῖς αὐτῶν. Ἀλλὰ διὰ τῆς κτητικῆς γενικῆς δὲν δηλοῦται τὸ εὐάρεστον ἢ δυσάρεστον συναίσθημα τοῦ προσώπου.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τῆς δοτ. τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου συνάπτεται ἐνίστε τὸ ἀσμένῳ, βουλομένῳ, ἠδομένῳ, ἀχθομένῳ, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τοῦ συναίσθηματος· π.χ. ἀσμένους τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγένετο (=πρὸς χαρὰν τῶν ἀνθρώπων. Πλ. Κρατ. 418). Ἡ μετοχὴ βουλομένῳ, ἠδομένῳ, ἀχθομένῳ μετὰ τοῦ ἐστὶ τινι ἰσοδυναμεῖ τῷ βούλεται, ἠδεται, ἀχθεται· π.χ. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι (=τὸ πλ. τῶν Πλ. οὐκ ἐβούλετο . . . Θ. 2, 3).

Ἡ αἰτία. ἐπὶ τῶν ἐπιθ. § 106. — Ἀντικείμενον § 107 — 108. 45

§ 105. Δοτική τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου (ποιητικὸν αἷτιον) λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἣτις δηλοῖ τὸ ἐνεργῶν πρόσωπον. Τίθεται δὲ ἐπὶ τῶν εἰς -τός καὶ -τέος ῥηματικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρκακειμένου, ὑπερσυντελείου καὶ τετελεσμένου μέλλοντος, σπανίως δὲ ἐπ' ἄλλου χρόνου. π. χ. ἄρα γουκίον ἐστὶν ἡμῖν; (= ἄρα δυνατόν ἐστὶν ἡμῖν γουξαι; Ἄρσφ. Λυσ. 656)· ποταμός ἐστὶν ἡμῖν διαβατέος (= ποταμόν τινα δεῖ ἡμᾶς διαβῆναι Ε. Ἄν. 2, 4, 6)· ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακουσίῳ γέγραπται (= ὑπὸ Θεμιστογένους Ε. Ἑλλ. 3, 1, 2).

Ἡ αἰτιατικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

§ 106. Αἰτιατικὴ συνάπτεται μετὰ ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς· π. χ. θαυμάσιος τῷ μέγεθος· ἰδ. 138 α'.

Ἀντικείμενον.

§ 107. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πληγία πτώσις, ἣτις τίθεται μετὰ ῥήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ· π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης, βοηθῶ τῇ πατρίδι, βλέπει τὸν ἄνδρα θυμῶς (Με. 147).

§ 108. Ὡς ἀντικείμενον τίθεται μάλιστα τὸ οὐσιαστικόν, ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος λόγου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον δύνανται νὰ τεθῇ ὡς ἀντικείμενον, ἥτοι ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ἀριθμητικόν, ἀπαρέμφατον, μετοχὴ καὶ ὀλόκληρος πρότασις· ἐτι δὲ ἄκλιτον καὶ πᾶς τύπος λέξεως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό· π. χ. τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ (Ἰσ. 1, 29)· εἰαιτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε. Κύ. 3, 7, 15)· καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε (Με. 285)· μίσει τοὺς κολακεύοντας (Ἰσ. 1, 30)· Κῦρος ἔλεγεν οὕτω ἢ ὁδοὺς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (Ε. Ἄν. 1, 4, 11)· ἐνέβαλε τὸ μὲν (Πλ. Πρωτ. 443)· ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη. 88, 4).

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον (ἰδ. § 11), οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περί, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πῶς ὡς ἔγγιστα ὀριζόμενον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπί, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις· π. χ. διέφθειραν εἰς δικτακούς

(Θ. 7, 23)· βούλομαι καθ' ἐν ἑκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι (=ἐν ἑκαστον χωριστά. Δη. 18, 17)· τοῦ οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα κατέσεισε (=μεγάλῃν ἑκτασιν, μέγα μέρος. Θ. 2, 76).

§ 109. Ῥήματά τινε εἶνε συντεθειμένα μετὰ τοῦ ἀντικειμένου εἰς ἐν ῥήμα· π. χ. σιδηροφορῶ (=σίδηρον φορῶ), ἱπποτροφῶ (=ἵππους τρέφω), τροχοποιῶ (=τροχοὺς ποιῶ)· τίς ἐθελήσει τροχοποιεῖν ἢ σκνυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν; (Ἄρστω. Πλ. 518). Τινὰ δὲ τῶν ῥημάτων τούτων, ἐπειδὴ κκαταχρηστικῶς ἀπέβησαν ἰσοδύναμα πρὸς τὰ ἀπλά ἢ λαμβάνονται τροπικῶς, δέχονται ἀντικείμενον ἴδιον· π. χ. οἰκοδομῶ οἶκον, τεῖχος· ναυπηγῶ ναῦς, τριήρεις· βουθυτεῖ ἕν κκι τράγον κκι κριὸν (Ἄρστω. Πλ. 819)· δημαγωγεῖ τοὺς ἄνδρας (=ὡς δημαγωγὸς προσάγεται τοὺς ἄνδρας· Ξ. Ἄν. 7, 6, 4)· σκυοφαντῶ τινε (=δικαβάλλω τινά).

§ 110. Ὡς εἰς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω κκι εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀποδίδεται κατηγορούμενον, ἕπερ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό, ὡς συμφωνεῖ κκι πρὸς τὸ ὑποκείμενον (ιδ. § 32)· π. χ. νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας εἰταίρους (Ξ. Ἰε. 11, 14)· οἱ Ἀθηναῖοι ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀπέδωσαν. Κκι προληπτικῶς (πρβ. § 17)· ἕνα τινὰ ἀεὶ ὁ δῆμος εἶωθε τρέφειν τε κκι αὖξειν μέγαν (=αὖξειν κκι οὕτω ποιεῖν μέγαν. Δη. 9, 21).

§ 111. Τὸ αὐτὸ ῥήμα δύναται νὰ ἔχη δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἄμεσον, τὸ δ' ἕτερον ἔμμεσον· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ξ. Ἄπ. 2, 2, 3)· ὁ πάππος τὸν Κῦρον κκλην στολήν ἐνέδωκε (Ξ. Κύ. 1, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν δύο ἀντικειμένων τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ἄμεσον εἶνε τὸ κατ' αἰτιατικὴν κείμενον. Ὅταν δὲ ἀμφότερα κείντα· κατ' αἰτιατικὴν, ἄμεσον εἶνε τὸ προσωπικὸν ἢ προσωπικῶς λαμβανόμενον· πρβ. § 118.

Παράλειψις τοῦ ἀντικειμένου.

§ 112. Τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἐλλείπῃ, ἕταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων· π. χ. δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῶ ἔχοντι (δηλ. αὐτήν. Πλ. Πολ. 392). Ἐνίστε ἐλλείπει τὸ ἀντικείμενον τινά· π. χ. ὁ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ; (δηλ. τινά. Πλ. Πρωτ. 312). Συχνότατα τίθεται τὸ ῥήμα ἀπολύτως· π. χ. γράφω, τύπτω κλ.

§ 113. Ὅταν δύο ῥήματα ἔχωσι κοινὸν ἀντικείμενον, τὸ ἀντικείμενον τίθεται ἄπαξ· π. χ. Λυκοῦργον θανατάω καὶ σοφὸν ἠγοῦμαι (Ξ. Α. Π. 2)· τοὺς αὐτοὺς λόγους οὐβόμαι καὶ τιμῶ (Πλ. Κρατ. 47). Ἄν δὲ ῥήματα δὲν συντάσσονται μετὰ τῆς αὐτῆς πτώσεως, τὸ ἀντικείμενον τίθεται καθ' ἓν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ πλησιέστερον ῥήμα· π. χ. οὐ δεῖ τοῖς παιδοτρόφαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν (δηλ. αὐτοὺς) ἐκ τῶν πόλεων (Πλ. Γο. 460)· ἐπιτιμῶ καὶ κατηγοῶ τῶν καθεσιῶτων (Ἰσ. 7, 71). Ὁμοίως καὶ ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε κοινὸν ῥήματος καὶ μετοχῆς· π. χ. τοῖς ἄλλοις ξυμβalόντες ἐκράτησαν (δηλ. αὐτῶν. Θ. 105)· καταλαχθένουσι τείχος, ὃ ποτε τειχισάμενοι Ἄκαρ-νῆνες κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο (δηλ. αὐτῶ. Θ. 3, 135).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ δευτέρῳ ῥήματι διὰ τῆς ἀπαιτουμένης πτώσεως τῆς αὐτοῦ· π. χ. ἐκείνοι τοῖνον, οἳ οὐκ ἐχαλιθονθ' οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλον αὐτοὺς (Δη. 3, 24)· πρβ. καὶ § 324.

Τὰ μετ' αἰτιατικῆς συντάσσόμενα ῥήματα. Α. Καθερίων.

§ 114. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβατικῶς λαμβανόμενων ἀμεταβάτων. Σημαίνει δὲ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὄποιον κατ' εὐθεῖαν μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ μεταβατικὰ δὲ ῥήματα καὶ τὰ μεταβατικῶς λαμβανόμενα ἀμετάβατα, ἅτινα δέχονται τὸ ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν, εἶνε πάμπολλα καὶ πολυειδῆ. Ἐνταῦθα δὲ σημειούμεθα μόνον ὅτι καὶ τὰ σημάκνοντα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν δι' ἔργου ἢ λόγου μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται· π. χ. μέμνησο πλούσιος ὦν τοὺς πένητας ὠφελεῖν (γνωμ.)· βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς (Με. 71)· ἐν τοῖς κακοῖς τοὺς φίλους εὐεργέτει (Με. 147)· ξένον ἀδικήσης μηδέποτε (Με. 397)· ψευδῆ διαβολὴ τὸν βίον λυμáίνεται (Με. 553)· οἱ τύραννοι ἰκανώτατοί εἰσι κακῶσαι μὲν ἐχθρούς, δῆσαι δὲ φίλους (Ξ. Ίέρ. 2, 2)· οἱ σοφισταὶ λωβῶνται τοὺς νέους (Πλ. Πρωτ. 513).

ΣΗΜ. α'. Τὸ λυσιτελεῖν συντάσσεται μετὰ δοτ.· π. χ. δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι (Πλ. Πολ. 392). Τὸ μέμφεσθαι ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ ἐπιτιμᾶν συντάσσεται μετὰ δοτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ φέγειν μετ' αἰτ.· π. χ. οὐ τοῖς ἄρχεῖν βουλομένοις μέμφομαι (Θ. 4, 61)· οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος

τό γε τοιοῦτον μέμνηται (Πλ. Πολ. 487). Τὸ λοιδορεῖσθαι συντάσσεται μετὰ δοτ., τὸ δὲ λοιδορεῖν μετ' αἰτιατικῆς· τὸ λυμαινέσθαι σπανίως συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

ΣΗΜ. 6'. Καὶ φράσεις τινὲς δέχονται αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον, ἐπειδὴ περιέχουσι τὴν ἔννοιαν ῥήματος συντασσόμενου μετ' αἰτιατικῆς (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π.χ. ἔξαρονό εἰσι τὰ ὁμολογημένα (=ἀρνούνται τὰ ὁμολογημένα. Ἰσ. 5, 26).— Ἀστύγοις τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο (=ἐλῆζετο. Δ. 8, 41).— Οἱ σύμμαχοι τεθναῖα δεῖ τοὺς τοιοῦτους ἀποστόλους (=μέχρι θανάτου φοβοῦνται τοὺς π. ἀπ. Δη. 4, 45).

ΣΥΓΕΤΟΙΧΑ § 115. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικῆ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς τὸ ῥήμα, ἵνα ἀκριβέστερον προσδιορισθῆ καὶ χαρακτηρισθῆ ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ ὀνομάζεται αἰσαιοχον ἢ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον· π.χ. κινδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον (Πλ. Ἀπ. 34)· οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηγίαν ταύτην (Ξ. Ἀν. 1, 3, 15)· νοσεῖ νόσον ἀγρίαν (Σοφ. Φιλ. 173)· ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμοῦ κρατῆς (Με. 186)· ἠσθένησε τὴν νόσον ταύτην (Ἰσ. 19, 54)· ἐκδήμους στρατείας οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες (Θ. 1, 15). Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ αἰτ. μέρη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημερινόντων διαίρεσιν· π.χ. διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ τέτταρα μέρη (=εἰς τέτταρα μέρη. Ξ. Κύ. 1, 1, 2. Πρβλ. Αἰσχ. 3, 192· εἰς τρία μέρη διαιεῖται ἡ ἡμέρα).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἄνευ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ τίθεται· α') ὅταν ἔχῃ στενωτέραν σημασίαν καὶ οὕτω περιορίξῃ καὶ χαρακτηρίξῃ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος· π.χ. Οἱ Κοτυωρεῖται φόρον τοῖς Σινοπεύσιν ἔφερον (Ξ. Ἀν. 5, 6, 7)· ἀπείρηκα ἤδη φυλακὰς φυλάτων (=ἐκτελῶν ὑπηρεσίας φρουροῦ. Ξ. Ἀν. 5, 1, 2)· βούλεται ἀρχὴν ἄρξαι (δημοσίαν θέσιν νὰ λάβῃ. Πλ. Συμ. 183)· β') ὅταν προσδιορίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου· π.χ. τοὺς ἐπαίρους ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς πρόγους ψέγουσι (Πλ. Γο. 433)· γ') ὅταν κεῖται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· διότι ἡ ἔννοια τῆς πληθῆος προσδιορίζει τὴν γενικὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ· π.χ. εἰρηράχησε τριηραχίας (=πολλὰς τριηραχίας, ἤτοι πολλάκις Δη. 45, 85).

§ 116. Πολλάκις ἐλλείπει ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ, κεῖται δὲ μόνον τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ· π.χ. δεήσομαι μέτρια ὑμῶν (μετρίαν δέησιν. Δη.

Τὰ μετ' αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα § 117—118. 49

38, 2· πρβ. Αἰσχ., 3, 61· δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέηνον· ἐμὲ μὲν μεγάλη ἐξημίωσε, τὴν δὲ πόλιν οὐ μικρὰ ἔβλαψε (Λυ. 13, 2)· σμικρόν τι ἀπορῶν (Πλ. Θεαίτ. 145)· ταυτὰ χάρω καὶ ταυτὰ λυποῦμαι τοῖς πολλοῖς (=τὴν αὐτὴν χαρὰν χάρω καὶ τὴν αὐτὴν λύπην λυποῦμαι. Δη. 18, 292)· δὲν ἀκούω (Πλ. Νό. 927)· οὐδὲν διαφέρει (Πλ. Ἰππ. 287). Οὕτω δεινὰ ἐβρίζειν, δὲν βλέπειν, μέγα δύνασθαι, μέγα φρονεῖν, κακὸν ἢ ἡδὺν ὄζειν κ.λ.

ΣΗΜ. Ἐνίστηε τὸ τοιοῦτον ἐπίθετον ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπίρρημα· π. χ. οὐδὲν διαφέρω=οὐδαμῶς διαφέρω· δεινὰ ἐβρίζω=δεινῶς ἐβρίζω· δὲν βοῶ=ὀξεως βοῶ. Ἄξια παρατηρήσεως εἶνε ἡ αἰτιατικὴ αὐτὴ ἐπὶ τοῦ χρώμα· π. χ. τί βούλεται Κῦρος ἡμῖν χεῖσθαι (=τίνα χεῖσιν, ἤτοι ἐπὶ τί, πῶς, Ἐ. Ἄν. 1, 3, 18)· οὐκ ἔγω δ, τι χεῖσθαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ (=ὅπως χεῖσθαι τῷ ἄ. τ., ἤτοι τί νὰ κάμω τὸν ἀνθρώπον τούτον. Πλ. Συμ. 216)· ὑμεῖς νυκτὶ, ὅσαυτε αἱ ἄλλοι ἡμέρα, δύνασθε χεῖσθαι (=ὡσπερ. Ἐ. Κύ. 1, 5, 12.)

§ 117. Πολλάκις ὡς σύστοιχον ἢ ἑσωτερικὸν ἀντικείμενον τίθεται ἡ αἰτιατικὴ ὀνόματος, ὑπερ προσδιορίζει τὸ ἐν τῷ ῥήματι περιεχόμενον οὐσιαστικόν· π. χ. ἀγωνίζομαι στάδιον, πάλην, δρόμον, =ἀγωνίζομαι ἀγῶνα σταδίου, πάλης, δρόμου, ἤτοι ἀγωνίζομαι ἐν σταδίῳ, ἐν πάλῃ, ἐν δρόμῳ· νικῶ μάχην, στάδιον κλ. =νικῶ νίκην μάχης, σταδίου κ.λ., ἤτοι νικῶ ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ κ.λ.· γάμους ἐστίαν=ἐστιᾶν ἐστίασιν γάμων, ἤτοι ἐπὶ γάμοις (Ἰσάκ. 8, 18· ὁ πατήρ γάμους ἐστίασε).—Ὀλύμπια νικῶν (Θ. 1, 116=νικῶν Ὀλυμπίαισι· πρβ. Πλ. Ἀπ. 36). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ σπένδομαι ἀναίρεσιν=σπένδομαι σπονδὰς ἀναίρεσεως, ἤτοι σπένδομαι περὶ ἀναίρεσεως (Θ. 3, 24· ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς)· ἀποκρίνομαι τὸ ἐρωτώμενον=ἀποκρίνομαι ἀποκρίσιν τοῦ ἐρωτωμένου, ἤτοι ἀποκρίνομαι εἰς τὸ ἐρωτώμενον (Πλ. Κρ. 48· πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τὸ σύστοιχον ἀντικείμενον δίκην ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων, ὅταν προσδιορίζηται διὰ γενικῆς τῆς αἰτίας, παραλείπεται· φεύγω φόνου (Λυκ. 133)· πρβ. καὶ § 124. Ὁμοίως παραλείπεται ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τοῦ ὄζειν· π. χ. ὄζω μύρου (=ὄσμην μύρου. Ἄρστ. Ἐκκλ. 524).

§ 118. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἶναι ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται αἰτιατικὴ τοῦ συ-
[ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ]

They won't believe me
I won't believe me.

στοίχου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ π. χ. ταύτην τὴν σοφίαν εἰμι σοφός (Πλ. Ἀπ. 50)· ταύτην τὴν ἀρετὴν εἰσιν ἀγαθοὶ (Πλ. Πρωτ. 324)· ἂν εὖ φρονῆς, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων ἔσει (τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα· πρὸς Ὑπερείδου Ἐπιτάφ.· εὐδαίμονες γεγόνασι κατὰ πάντα).

Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς δυνατῶδόμενα ῥήματα.

§ 119. Πολλὰ μεταβατικὰ ῥήματα πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου δέχονται καὶ ἑτέραν αἰτιατικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε

α') τὰ παιδευτικά· π. χ. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους (Ἀντ. 5, 14).—Οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην (Ξ. Κύ. 1, 2, 8). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀναμυμήσκειν καὶ τὸ ὑπομυμήσκειν· π. χ. ἀναμνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους (Ξ. Ἀν. 3, 2, 11)· τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὰδε ὑπομυμήσκειω (Θ. 7, 64).

ΣΗΜ. Τὸ ἀναμυμήσκειν καὶ τὸ ὑπομυμήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχονται ἐνίοτε γενικὴν π. χ. μὴ μ' ἀναμνήσης κακῶν (Εὐρ. Ἀλκ. 1045).

β') τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημεντικά· π. χ. ὁ πάππος τὸν Κῦρον σιολὴν καλὴν ἐνέδυσε (Ξ. Κύ. 1, 3, 3).

γ') τὰ αἰτητικά καὶ τὰ ἀποστερητικά· π. χ. ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ ὄπλα ἀπαιτεῖ (Ξ. Ἀν. 2, 6, 38).—Λεύκων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεάν (Δη. 20, 33). Εἰς τὰ αἰτητικά ἀνήκει καὶ τὸ ἱκετεῦν καὶ τὸ ἐρωτᾶν, εἰς δὲ τὰ ἀποστερητικά ἀνήκει καὶ τὸ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν· π. χ. Διογείτων τὴν θυγατέρα ἔκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός (Λυ. 32, 7)· Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ οὐκ ἐπράττετο χρήματα (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 5)· ἠρόμεθα αὐτοὺς τὸ ἐναντίον (Πλ. Πρωτ. 354).

ΣΗΜ. α'). Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. προσώπου καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος· π. χ. οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῶων πάντων ἐστέρησε (Δη. 29, 3). Τοῦναντίον λέγεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ἀφαιροῦμαι τινά τι, ἀφαιροῦμαι τινός τι.

ΣΗΜ. β'). Τὸ αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως παρὰ π. χ.

ὁ γῆρας αἰῶν παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει. — Οὗτος παρ' ἐτέρων εἰσπράττει φόρου (Δη. 56, 17).

§ 120. Τὰ κλητικά, τὰ δοξαστικά καὶ τὰ σημαίνοντα ποίηον ἢ ἐκλογὴν συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτιτικῶν, ὧν ἡ μὲν μία εἶνε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἐτέρη κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου· π. χ. τοὺς φιλοσόφους θείους προσαγορεύω (Πλ. Σοφ. 216). — Νόμιζε τὴν μὲν παιρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους (Ξ. 'Ιέ. 11, 14). — Δαρεῖος Κῦρον σατοράτην ἐποίησε (Ξ. 'Αν. 1, 1, 2). ἀθλιωτάτην ταύτην τῶν πύλων κρῖνω (Πλ. Πολ. 578). — Ἀντιοθένην Ἀθηναῖοι εἴλοντο στρατηγὸν (Ξ. 'Απ. 3, 4, 1).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν δοξαστικῶν συνάπτεται πολλάκις τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῶν κλητικῶν· π. χ. σοφιστὴν δομαζουσι εἶναι τὸν ἄνδρα (Πλ. Πρωτ. 317).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ αὔξειν, αἶρειν, τρέφειν καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται πολλάκις εἰς τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν κατηγορούμενον προληπτικῶς· π. χ. εἶνα τινὰ δεῖ ὁ δῆμος εἶσθαι αὔξειν τε καὶ τρέφειν μέγαν (= αὔξειν τε καὶ τρέφειν καὶ οὕτω ποιεῖν μέγαν (Πλ. Πολ. 565).

§ 121. Πολλὰ ῥήματα μεταβατικὰ πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιτικὴν τοῦ συστοίχου ἀντικειμένου· π. χ. ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μεγίστην εὐεργεσίαν (Πλ. 'Απ. 36). — Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει (Ξ. 'Απ. 1, 2, 61). — Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην (Πλ. Πολ. 363). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, δοῦν, ἐργάζεσθαι, λέγειν, ἀγορεύειν τινὰ τι (ἀγαθὸν ἢ κακόν)· π. χ. οἱ πονηροὶ δεῖ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἐαυτῶν ὄντας (Πλ. 'Απ. 25). πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησε ('Ισ. 16, 16)· πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πολλ' ἀγορεύει ('Αρστωφ. Θ. 786).

16 Τὰ μετὰ γενικῆς συντάσσόμενα ῥήματα.

§ 122. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα· α') τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά· π. χ. ἡ τοῦ θεοῦ φρόνησις ἅμα πάντων ἐπιμελεῖται (Ξ. 'Απ. 1, 4, 17). ἑαυτοῦ κηδεταὶ οἱ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ. Κύ. 3, 7, 15). — Σωκράτης τοῦ

σώματος οὐκ ἡμέλει (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 4). ὁ τῆς Θέτιδος υἱὸς ὠλιγόρρησε τοῦ θανάτου (Πλ. Ἀπ. 28). Ἐνταῦθα ἀνῆκει καὶ τὸ φεῖδесθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν π. χ. τῶν σωμάτων ἀφειδήσατες (Λυ. 2, 25). χρόνου φείδου.

β') τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. π. χ. ἄνθρωπος ὢν μέμνησο τῆς κοινῆς τύχης (Με. 8). τοῦ ἐπιπρεμασθέντος δεινοῦ ἀμνημονοῦντες (Θ. 3, 40). τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν (Ἰσ. 1, 47). ἔμνηστον ἐπελάθωμην (Πλ. Ἀπ. 17).

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εὐρηγται ἐνίστε μετ' αἰτ. συντεταγμένα π. χ. ἐὰν τὰ παρεληλυθότα μνημονεύης, ἄμεινον περὶ τῶν μελλόντων βουλευέσει (Ἰσ. 2, 25). τὰς τύχας τὰς κακὰς ἐπελάθοντο (Εὐρ. Ἐλ. 264).

γ') τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. π. χ. ἀνθρώπου ψυχῇ τοῦ θεοῦ μετέχει (Ξ. Ἀπ. 4, 3, 14). τὸ ἀνθρώπινον γένος μετέληφεν ἀθανασίας (Πλ. Νό. 721). πάντες κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μαρίας (Πλ. Συμ. 212). πρέπει τοὺς παῖδας τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν (Ἰσ. 1, 2).

Τὰ ῥήματα ταῦτα λαμβάνουσι καὶ δοτικὴν τοῦ προσώπου, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει τινὸς (δοτικῆ τῆς κοινωνίας). π. χ. ἡμεῖς μετεσχέκαμεν ἡμῖν (= μεθ' ὑμῶν) καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων (Ξ. Ἐλλ. 2, 4, 20).

ΣΗΜ. α'. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων εἶνε διααιρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι μετέχει ἢ μεταλαμβάνει τις. Πολλάκις τὸ μέρος ὀρίζεται δι' αἰτιατικῆς ποσότητος σημαντικοῦ ἐπιθέτου μετὰ τοῦ μέρους ἢ ἄνευ αὐτοῦ. π. χ. τῶν κακῶν πλείστον μέρος μετέχομεν (Ἰσ. 4, 99). οὗ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν νῆφον (Πλ. Ἀπ. 36). αἰδῶς σωφροσύνης πλείστον μετέχει (Θ. 1, 84).

ΣΗΜ. β'. Τὸ μεταλαμβάνει τι ἀντί τινος σημαίνει λαμβάνει τι ἀντί τινος. π. χ. ἀντί τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ κατὰ διαπεπραγμένης ἐτέραν πείθω ὑμᾶς μεταλαβεῖν (Ἰσ. 71, 57).

δ') τὰ ἀπολαύσεως καὶ γεύσεως σημαντικά. π. χ. οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὖνοί σοι γίγνονται (Κ. Οἰκ. 12, 7). εὖωχοῦ τοῦ λόγου (Πλ. Πολ. 352).— Ὀλίγοι σίτου ἐγεύσαντο (Ξ. Ἀν. 3, 1, 3).

Τὸ ἐσοῖαν ὡς μεταβατικὸν δέχεται αἰτιατικὴν τοῦ προσώπου ὡς

ἄμεσον ἀντικείμενον καὶ γενικὴν τοῦ πράγματος ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον· π.χ. τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰσία (Πλ. Φχίδ. 227).

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἐπὶ τούτων ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι ἀπολαύει τις. "Όταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζεται, τίθεται

κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν· π.χ. τῆς ἀρετῆς τὸ ἴσον ἀπέλασαν (Λυ. 2, 76).

ΣΗΜ. β'. Καὶ ἄλλα ῥήματα δέχονται γενικὴν διαιρετικὴν ὡς ἀντικείμενον· π.χ. Κῦρος λαβὼν τῶν κρεῶν διεδίδου (Ξ. Κύ. 1, 3, 7)· τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον ἄφρονες ἐγίγνοντο (Ξ. Ἄν. 4, 8, 20).

ε') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π.χ. γυναικὸς ἀγαθῆς ἐπιτυχεῖν οὐ ῥάδιον (Δίφ. 114)· ἀκοντίζων τὸν ὕν τοῦ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ παιδὸς ('Ηρ. 1, 43)· ἐσφάλλημεν (=ἀπετύχουμεν) τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης (Θ. 4, 85). Οὕτω λέγεται καὶ ψεύδεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τινος, στοχάζεσθαι τινος καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυγχάνειν, ὅταν σημαίνῃ συναγῶν, συντάσσεται μετὰ δοτ. π.χ. ἐπιτυγχάνει πυροῖς (Ξ. Ἄν. 7, 2, 18).

ς') τὰ ἐφεκτικά· π.χ. τῶν ἀλλοτριῶν ἐπεθύμει (Λυ. 2, 56)· ἐφιέμενοι τῶν κερδῶν οἱ ἥσους ὑπέμενον τὴν τῶν κρείσσων δουλείαν (Θ. 1, 8)· τοῦ ζῆν οὐδεὶς ὡς ὁ γηράσκων ἐροῖ (Σοφ.)· διρω (=σπρόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας (Πλ. Πολ. 562)· πεινώσει τοῦ ἐπαίνου (Ξ. Οἰκ. 13, 9).

ΣΗΜ. Τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτ. Τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς, ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι συνήθως μετὰ δοτ.· π.χ. οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἑλένην ('Ισ. 10, 22)· ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπῶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς ἔστειλε στρατιὰν (Λυ. 2, 21).

ζ') τὰ ἀφῆς σημαντικά, ἄπτεσθαι, φαίνειν, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἀνυλαμβάνεσθαι ὁμοίως τὸ ἄρχεσθαι, τὸ ἄρχεσθαι καὶ τὸ πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι· π.χ. οὐ τοί ποθ' ἄψει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου (γν.)· ἠθους δικαίου φαῦλος οὐ φαίνει λόγος (Με. 114)· ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀληθείας ἀντέχεται (Πλ. Φιλ. 58)· ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλήσι πολλῶν κακῶν ἄρξει (Θ. 2, 12)· σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι παντός ἔργου (Ξ. Κύ. 1, 5, 13)· ἐπείρασαν τοῦ χωρίου (Θ. 1, 61)· ἐπειρῶντο τοῦ τείχους (Θ. 2, 18).

ΣΗΜ. Τὸ πειρᾶν σημ. συνηθέστερον πειρᾶζειν ἐρωτικῶς καὶ συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς· π.χ. τὰς καλὰς οὐ πειρᾶν δεῖ (Ξ. Ἰέ. 11, 11).

η') τὰ ἀρχικά καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικήν· π.χ. δεινὸν τοὺς χεῖρους τῶν βελτιῶνων ἄρχειν (Ἰσ. 2, 14).— Γλώσσης πανταχοῦ πειρῶ κρατεῖν (Με. 80)· ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγίγνεται (Ἰσ. 4, 61)· ἄνθρωπος ξυνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων (Πλ. Μενέξ. 237)· ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ (Ξ. Κύ. 8, 1, 1)· μειοκετιοῦσιν (οἱ τύραννοι) τῶν ἰδιωτῶν (Ξ. Ίέ. 1, 17)· οὐ πάτριόν ἐστιν ἠγεῖσθαι τοὺς ἐπ' ἡλύδας τῶν αὐτοχθόνων (Ἰσ. 4, 68).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρχειν τοῖς Ἀθηναίοις σημ. ἐπώνυμον ἄρχοντα εἶναι τῶν Ἀθηναίων. Τὸ κρατεῖν, ὅταν σημ. νικᾶν συντάσσεται μετ' αἰτ.· π. χ. Ἀθηναῖοι Σικωνίους μάχῃ ἐκράτησαν (Θ. 1, 108). Τὸ ἠγεῖσθαι τιμ σημ. ὀδηγεῖν τινα. Τὸ ὑπερβάλλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

θ') τὰ αἰσθήσεως σημαντικά, αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροᾶσθαι, ὀσφραίνεσθαι· π. χ. οὐκ ἠσθάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων (Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 19)· ὄνος λύρας ἤκουε καὶ σάλπιγγος ὕς·—εὐνοικῶς ἀκροάσασθε τῶν λεγομένων (Δη. 43, 2)· κρομμύων ὀσφραίνομαι (Ἄρστροφ. Β. 654).

ΣΗΜ. Τὸ αἰσθάνεσθαι συντάσσεται καὶ μετ' αἰτ.· π. χ. τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἠσθοντο (Πλ. Συμ. 189). Τὸ ἀκούειν συντάσσεται συνηθέστερον μετ' αἰτιατικῆς, ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε πρᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ τὸ ἀκουόμενον αἰσθημα· π.χ. ἀκούω τὸν ἦχον ἀκούω τοὺς λόγους (Δη. 3, 1). Πολλάκις τὸ ἀκούειν πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος (τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου) δέχεται καὶ γεν. τοῦ προσώπου ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον· π.χ. ὑμεῖς δ' ἐμοῦ ἀκούσαθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν (Πλ. Ἄπ. 17). Μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ προσώπου δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἡ παρά. Τὴν μετὰ γενικῆς τοῦ προσώπου καὶ αἰτ. τοῦ πράγματος σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ πυνθάνεσθαι καὶ τὸ μανθάνειν· π. χ. μάθε μου καὶ τάδε (Ξ. Κύ. 1, 6, 44).

ι) τὰ χωρισμοῦ, ἀπαλλαγῆς, ἀπομακρύνσεως καὶ παύσεως σημαντικά· π. χ. πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία φρίνεται (Πλ. Μενέξ. 246)· ἀπέχει Πλάτεια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα (Θ. 2, 5)· θρήνων καὶ γόων ἐπαύσατο (Εὐρ. Μ. 1211). Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ καὶ εἶνε ἔμμεσον ἀντικείμενον. Ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥήματα εἶνε μεταβατικά, δέχονται, ὡς εἰκός, καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου· π. χ. λύσον με δεσμῶν (Εὐρ. Ἄνδρ. 7).— (Λύσανδρος)

τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἴσπλου (Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 9)· τήνδ' ἔπαυσα
τῆς πολυγλώσσου βοῆς (Σοφ. Ἦλ. 798).

Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρό-
θεσις ἀπό· π. χ. ἀπειχον πόλεις αὐταὶ ἀπ' ἀλλήλων στάδια
ὀγδοήκοντα (Ξ. Ἄν. 5, 4, 31)· ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοῦς
(Ξ. Ἄν. 6, 1, 8).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ παραχωρεῖν τίθεται καὶ δοτικὴ χαρακτηριστικὴ πρὸς δήλω-
σιν τοῦ προσώπου, χάριν τοῦ ὁποῖου ἀπομακρύνεται τις τινος ἢ εἰς τὸ
ὁποῖον ἀπομακρυνόμενός τις τινος καταλείπει αὐτό· π. χ. τῆς τῶν Ἑλλή-
νων ἐλευθερίας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ (Δη. 18, 68).

ια') τὰ πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημεντικά· π. χ. αἱ λήκυθοι
μύρου γέμουσι, τὸ δ' ὑπερῶν ἰσχάδων (Ἄρστωφ. Πλ. 800)· τῶν
ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν (Ξ. Ἄν. 2, 5, 11)· ἐπαίνου σπανί-
ζετε (Ξ. Ἰε. 1, 14)· ὁ μὴδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου.

Τὰ μεταβατικὰ τούτων, ἤτοι τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως
σημεντικά, πλὴν τῆς γενικῆς δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέ-
σου ἀντικειμένου· π. χ. ἔρωσ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενῶ,
οἰκειότητος δὲ πληροῦ (Πλ. Συμ. 196)· ὁ πατήρ μου δύο ναῦς
ἐγέμισε σίτου (Ἰσ. 17, 4).

ιβ') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἀπό,
ἐκ, πρό, ὑπέρ, κατά· π. χ. πολλοῖς ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς δια-
νοίας (Ἰσ. 1, 40)· μή μου κατείπης πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ. Θε.
149)· οἱ πολέμιοι ὑπερκάθηται ἡμῶν (Ξεν. Ἄν. 4, 1, 9). Πολλὰ
μεταβατικὰ σύνθετα μετὰ τινος τῶν εἰρημένων προθέσεων συν-
τάσσονται μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου· π. χ. χρῆ
προτιθέναί παντός τοῦ λόγου τὸ προοίμιον (Πλ. Νό. 723)· τὰ
τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν (Λυ. 25, 26)·
ὑπέροχέ μου τὸ σκιάδιον (Ἄρστωφ. Ὀρ. 1208).

ΣΗΜ. Καὶ τὸ ἐπιβαίνειν συντάσσεται μετὰ γεν. διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ.
ἐπιβαίνειν τῆς Πελοποννήσου (Θ. 1, 103).

§ 123. Μετὰ τῶν ῥημάτων θανμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακα-
ρίζειν, οἰκίριον, φθονεῖν καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται γενικὴ τῆς αἰ-
τίας, δι' ἣν τις θανμάζει, εὐδαιμονίζει κλ.: π. χ. θανμάζω τινά

τῆς τόλμης (=διὰ τὴν τόλμην. Θ. 6, 36)· εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κρ. 43).

§ 124. Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν τινὰ (=κατηγορεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθητ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ τις διώκει, φεύγει, κρίνει, δικάζει (γενικὴ τῆς αἰτίας)· π. χ. διώξομαί σε δειλίας (=ἐπὶ δειλίᾳ. Ἀρστροφ. Ἰππ. 376)· φεύγω φρόνου (Λυκ. 133)· πρβ. καὶ 117 σημ.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινῶν δικαστικῶν ῥημάτων τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τῆς ποινῆς· π.χ. κρίνομαι θανάτου (=κρίνομαι κρίσιν θανάτου, ἤτοι κρίσιν συνεπάγουσαν ποινὴν τὸν θάνατον· Θ. 3, 57· πρβλ. Δημ. 21, 64· ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὀρωποῦ κρίσιν θανάτου). Ἐπὶ δὲ τοῦ τιμᾶν ἑνὶ τινος (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ τιμᾶσθαι ἑνὶ τινος (ἐπὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ τοῦ κατηγορουμένου) ἡ μὲν γεν. σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, δι' ὃ ὀρίζεται ἡ ποινὴ (δοτ. προσωπικῆ)· π.χ. ἴσως ἂν μοι φυγῆς τιμᾶσατε (ἴσως ἠθέλετέ μοι ὀρίσῃ φυγὴν ὡς ποινὴν. (Πλ. Ἀπ. 37)· ὁ κατήγορος βούλεται θανάτου σοι τιμᾶσθαι (Πλ. Γο. 486).

Ἄ. Κασιέρων Τὰ μετὰ δοτικῆς δυνατὰ δόμενα ῥήματα.

§ 125. Μετὰ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα·

α') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προστάσσειν, δεικνύειν καὶ τὰ ὅμοια. Ταῦτα, ἂν εἶνε μεταβατικά, δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου· π.χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ξ.ν. Ἀπ. 2, 2, 3)· μωρὰ δίδωσιν ἀνθρώποις κακὰ (Μέ. 234)· ἐπιδεικνύω σοι ἕνα τῶν σῶν ἐταίρων (Ξ. Κύ. 2, 2, 6). Οὕτω λέγεται λέγειν ἑνὶ τι, προστάσσειν ἑνὶ τι κ.λ.

ΣΗΜ. α'). Τὸ κολακεύειν συντάσσεται μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. β'). Τὸ μεταδιδόναι πλὴν τῆς δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου λαμβάνει καὶ γενικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον (ἡ γενικὴ ἐπὶ τοῦ μεταδιδόναι εἶνε ὡς ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων· ἰδ. § 121, γ')· π. χ. μεταδίδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλοῦτου (Ξ. Συμ. 4, 43).

β') τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρὸς τινὰ διάθεσιν, οἷον τὸ ὀργίζεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν, θυμοῦσθαι, εὐνοεῖν,

χαρίζεσθαι, ἀρέσκειν, φρονεῖν (δοτικὴ περιποιητικὴ καὶ ἀντιπεριποιητικὴ)· π. χ. οἱ στρατιῶται ἐχαλέπαινον καὶ ὠργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ (Ξ. Ἀν. 1, 5, 11)· δοῦλος πεφυκῶς εὐνόει τῷ δεσπότῃ (Μέ. 116)· ἄρεσκε πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον (Μέ. 48).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ μέμφεσθαι, λοιδορεῖν, λοιδορεῖσθαι ἰδ. § 113, σημ. α'.

γ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ βοηθεῖν, οἷον τὸ βοηθεῖν, ἀμύνειν, ἀρήγειν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν (=βοηθεῖν)· π. χ. ἀμυνῶ τῷ νόμῳ (Εὐρ. Ὀρ. 528)· βεβοηθήκαμεν Εὐβοεῦσι (Δη. 1, 12).

δ') τὰ ἐδιδασκείας, ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημεντικά· π. χ. τοῖς νόμοις πείθου (Ἰσ. 1, 16)· πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ ὑπέκει (Πλ. Μενέξ. 240)· τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀνασχυντία (Κ. Κύ. 8, 6, 18).

ε') τὰ ἐρίσεως, συμφωνίας, ἐναντιώσεως καὶ συνδιαλλαγῆς σημεντικά (ἐρίζειν πολεμεῖν, μάχεσθαι, διαφέρεσθαι, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν, συνάδειν, συμφωνεῖν, διαλλάττεσθαι, καταλλάττεσθαι, σπένδεσθαι, ἐναντιοῦσθαι, ἀντιτίθεσθαι καὶ τὰ ὅμοια· π. χ. θεῶ μάχεσθαι δεινόν ἐστι (Με. 247)· οὐκ αἰσχροῦν ἐστι τοῖς πονηροῖς διαφθεῖρεσθαι (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 8)· σῶμα νοσῶδες στασιάζει αὐτὸ ἐαυτῷ (Πλ. Πολ. 566)· τοῖς ἐχθροῖς κατηλλάγην (Πλ.)· Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων σπένδονται Μαντινεῦσι (Θ. 3, 109)· τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις (Πλ. Λά. 193)· Σωκράτης μόνος ἠναντιώθη τοῖς Ἀθηναίοις (Πλ. Ἀπ. 32)· Οὕτω καὶ εἰς χεῖρας ἢ διὰ μάχης ἔρχομαί τι.

Τὰ μεταβατικὰ τούτων δέχονται καὶ αἰτιατικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον· π. χ. ἐδέχοντο τοὺς φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι (Θ. 1, 24).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν ῥημάτων τούτων τίθεται πολλακίς ἀντὶ τῆς δοτικῆς ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς· π. χ. ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ. 1, 1)· ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται (Πλ. Φιλ. 47).— Ἀρίστιππος ἐνηλλάγη πρὸς τοὺς οἴκοι (Ξ. 1, 2, 1).

ΣΗΜ. β'. Πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετὰ τινος σημαίνει πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετὰ τινος ὡς σύμμαχος καὶ βοηθὸς αὐτοῦ· π. χ. ἐπολέμησάν ποτε Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλου πρὸς Ἐρεχθίδα (Θ. 2, 15).

ς') τὰ προσεγγίσεως, μείξεως καὶ ἐπιμειξίας σημεντικά (πλη-

οιάζειν, προσιέναι, μείγνυσθαι, ἐπιμείγνυσθαι, ὀμιλεῖν (= συνανα-
στρέφασθαι), διαλέγεσθαι καὶ τὸ χρῆσθαι· π.χ. τοῖς φρονημοτά-
τοις πλησίαζε (Ἰσ. 2, 15)· κακοῖς ὀμιλῶν καυτός ἐκβήσει κακός
(Με. 274)· χρῶ τοῖς βελίσιτοις (Ἰσ. 1, 20). Ἐνταῦθα ἀνήκει
καὶ τὸ εἰς λόγους ἰέναι τινί· π.χ. τῷ Ἀλκιβιάδῃ τινὲς εἰς λό-
γους ἦλθον (Θ. 8, 48). Τὰ μεταβατικὰ τούτων δέχονται καὶ
αἰτιατικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον· π.χ. ὁ Μίδας τὸν Σάτυρον
ἐθήρευσεν οἴῳ κεράσας τὴν κρήνην (Κ. Ἀν. 1, 2, 13).

ζ') τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημεντικά· τὰ δὲ μεταβατικὰ
αὐτῶν δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἄμεσου ἀντικείμενου· π.χ.
φιλοσόφῳ ἔοικας, ὧ νεανίσκῃ (Ξ. Ἀν. 2, 1, 13)· μικρὸν μεγάλῳ
εἰκάζω (Θ. 4, 36)· ὁ σίδηρος ἀπισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς ἰσχυροῖς
ἐν πολέμῳ (Ξ. Κύ. 7, 5, 65).

η') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν,
σύν, παρὰ, περὶ, πρός, ἀντί, ὑπό· π.χ. ἐμμένῳ τῷ λόγῳ (Πλ.
Φαί. 92)· τῇ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (Πλ. Γο. 484)· φιλεῖ τῷ
κάμνοντι συσπεύδειν θεός (Αἰσχ. ἀπ. 277)· θεός γε τοῖς ἀργοῦ-
σιν οὐ παρίσταται (γν.).—Τὰ Κύθηρα ἐπίκειται τῇ Λακωνικῇ (Θ.
4, 53). Ἄν τὰ τοιοῦτα σύνθετα ῥήματα εἶνε μεταβατικά, λαμ-
βάνουσι καὶ ἄμεσον ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν· π.χ. ὁ θεός
τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐπέφυσε (Ξ. Ἀπ. 1, 4, 13)·
ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμοιοι προσέχουσι τὸν νοῦν (Ξ. Ἀν. 4, 2, 2)
= πρὸς ταύτῃ τῇ ὁδῷ ἔχουσι τὸν νοῦν· πρὸ Πλ. Πρωτ. 324·
πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχω).

5. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί.

§ 126. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ ἐκφερόμε-
νοι δι' ἐπιρρημάτων· π.χ. καλῶς εἶπας· ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

§ 127. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμοὺς ἀνήκουσι καὶ
οἱ διὰ πλάγιος πτώσεως ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου ἐκφερόμενοι
καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντες· π.χ. οἱ λαγῶ τῆς νυ-
κτὸς νέμονται (= νύκτωρ. Ξ. Ἀπ. 3, 4, 8)· τούτῳ τῷ τρόπῳ
(= οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93).—Οἱ
Πελοποννήσιοι ἐπέηλθον διὰ τάχους (= ταχέως. Θ. 2, 18).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου § 130.

ΣΗΜ. Οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐμπροθέτων πτώσεων λέγονται συνήθως ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί.

§ 128. Ἐπιρρηματικὴ σχέσις ἐκφράζεται καὶ διὰ μετοχῆς (ιδ. § 257) καὶ δι' ἀπαρεμφάτου ἐνίοτε (ιδ. § 138, δ') καὶ δι' ὀλοκλήρου προτάσεως (ιδ. § 129, ια' καὶ 142, δ').

§ 129. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δῆλωσιν τῶν ἐξῆς σχέσεων α') τοῦ χρόνου· β') τοῦ τόπου· γ') τοῦ τρόπου· δ') τοῦ ὄργάνου ἢ μέσου· ε') τοῦ ποσοῦ· ς') τοῦ κατὰ τὴν ἢ τῆς ἀναφορᾶς· ζ') τοῦ αἰτίου.

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου.

§ 130. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐκφέρεται
α') διὰ χρονικοῦ ἐπιρρήματος π.χ. κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ·
β') διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος π.χ. οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται. Οὕτω λέγεται ὄρθρου, μεσημβρίας, δείλης, ἑσπέρας, χειμῶνος, ἤρος, θέρους, ὀπώρας.—δείλης ἀφίκοντο οἱ Ἕλληνες εἰς τὰς κώμας (Ξ. Ἀν. 3, 3, 11)· ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἐστί, θέρους δὲ εὐσκίος. (Ξ. Οἰκ. 9, 4). Συνήθης εἶνε ἡ γενικὴ χρονικοῦ ὀνόματος μετ' ἀπολύτου ἀριθμητικοῦ ἢ ἐπιθέτου σημαίνοντος ποσὸν πρὸς δῆλωσιν χρόνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι π.χ. Πέρσαι εὐχ ἤξουσι δέκα ἐτῶν (Πλ. Νό. 652)· ὀλίγου χρόνου πειράσεται τὰ χρήματα ἀποδοῦναι (=ἐντὸς ὀλίγου χρόνου Ἰσ. 17, 18· πρβ. 6, 4, 6· Ἀμύντας ἐντὸς τριῶν μηνῶν κατέσχεν ἅπασαν Μακεδονίαν). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ γενικὴ τοῦ λοιποῦ καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ (=κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἦτοι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ) π.χ. εὐ βλάψομεν τοῦ λοιποῦ ἐκόντες τὸ ἱερόν (Θ. 4, 103).

γ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχήν π.χ. ἐπὶ Κέκροπος ἢ Ἀττικῆ κατὰ κώμας ὠκεῖτο (Θ. 2, 15)· οἱ ἐφ' ἡμῶν=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

δ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διά, ὅταν πρόκειται γὰρ δηλωθῆ χρόνος, μετὰ διάλειμμα ἢ πάροδον τοῦ ὁποίου ἢ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι π.χ. ἔσικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἐσρακέναι (=μετὰ διάλειμμα ἢ πάροδον πολλοῦ χρόνου Ἀριστφ. Πλ. 1045)· τέρας ἐστὶν εἴ τις κητύχηκε διὰ βίου (καθ' ὅλον τὸν βίον).

ε') διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως μὲν πρό, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρότερον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐκ ἢ ἀπό, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀρχὴ τοῦ χρόνου· π. χ. πρὸ τῆς μάχης·— ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταῖρος (Ξ. Κυ. 5, 1, 2)· ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ξ. Ἀγ. 7, 5, 8).

ς' διὰ δοτικῆς, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος. Οὕτω τίθεται ἡ δοτ. ἡμέρα νυκτί, μηνί, ἔτει καὶ τὰ ὅμοια μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ· π. χ. τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν (Ξ. Ἀν. 4, 8, 1)· ἄνευ προσδιορισμοῦ τίθεται ἡ δοτ. ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἑορτῶν· π. χ. ἀναγορευσαι τὸν στέφανον Διονυσίοις (=ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Διονυσίων. Δη. 18, 115).

Μετὰ τῆς ἐν τίθεται ἡ χρονικὴ δοτικὴ πρὸς δῆλωσιν χρονικοῦ διαστήματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι· π. χ. οὐ βράδιον ἄνοιον ἐν μικρῷ μεταστῆσαι χρόνῳ (Μέ. 492)· ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἷς λάθοι πονηρὸς ὢν (Λυ. 19, 60).

ΣΗΜ. Τὸ χρόνῳ σημαίνει: μετὰ παρέλευσιν χρόνου· π. χ. πρὸς δὲ Κερυστίους αὐτοῖς πόλεμος ἐγένετο καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν (Θ. 1, 38).

ζ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθ. κατά· π. χ. Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλείδων) ἐγένετο (Ξεν. Λ. Π. 3). Οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι = οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἄνθρ.

η') δι' αἰτ. μετὰ τῆς προθέσεως μὲν μετά, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὕστερον, μετὰ τῆς προθ. δὲ παρά, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπὸ τῆς αἰτιατικῆς σημαζομένου, μετὰ τῆς προθ. δὲ περὶ, ἔταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ περίπου· π. χ. μετὰ τὴν μάχην μετὰ μεσημβρίαν· δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον (καθ' ὄλον τὸν βίον. (Μέ. 443) περὶ ἐσπέραν.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπλή αἰτιατικὴ χρονικοῦ ὀνόματος τίθεται εἰς δῆλωσιν ποσοῦ χρόνου (χρονικῆς ἐκτάσεως)· ἰδ. § 137, γ'. Μόνον ἡ αἰτ. ἡμέραν, μῆνα, ἔτος μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ καὶ τοῦ ἤδη ἢ τοῦ οὕτως (οὕτως) τίθεται εἰς δῆλωσιν χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι· ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι· π. χ. Πρωταγόρας ἐπιδεδήμεκε τρίτην ἤδη ἡμέραν (=τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν σημερινήν, ἤτοι ἀπὸ δύο ἡμερῶν. Πλ. Πρωτ. 309)· ἐξήλομεν τρίτον ἔτος τοῦτι (=πρὸ δύο ἐτῶν. Δη. 24, 3).

θ') διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου κειμένου κατηγορηματικῶς π. χ. ὄρθιος ἦκει· πρβ. § 18.

ι') διὰ χρονικῆς μεταχῆς π. χ. οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχεσθαι τε καὶ ἀρχεσθαι (=εὐθὺς ὅτε παῖδες εἰσιν. Ε. Ἀν. 1, 9, 4).

ιζ') διὰ χρονικῆς προτάσεως π. χ. ὅτε αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὧν (Ε. Ἑλλ. 3, 4, 25).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου. *Κατωρὴν*

§ 131. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου εἶνε τετραπλοῦς: α') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γίνεταί τι (ἢ ἐν τόπῳ σιάσις)· β') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, εἰς ὃν πορεύεταί τι (ἢ εἰς τόπον κίνησις)· γ') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, ἐξ οὗ ὀρματταί τι (ἢ ἐκ τόπου κίνησις) καὶ δ') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, δι' οὗ πορεύεταί τι (ἢ διὰ τόπου κίνησις).

§ 132. Ἡ ἐν τόπῳ σιάσις ἐκφέρεται α') διὰ τῶν στάσεως σημαντικῶν ἐπιρρημάτων. Τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ εἰς -οῦ καὶ -θι -οῦ -θι
 λήγοντα, οἷον αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, αὐτόθι κ.λ., καὶ τὰ εἰς -οι καὶ -οι =
 -οι ληγοντα, ἅτινα ἦσαν ποτε τοπικαὶ πτώσεις, οἷον οἴκοι, Με- ἐλθευ
 γαροῖ, Ἀθήνησι, Μαθαῶνι καὶ ἄλλα, οἷον τὸ ἐνταῦθα, ἐκεῖ ἐμφάνει
 κ.λ.: π. χ. πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῖ κατέλυε; (Πλ. Θε. 132).
 οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστὶ (Πλ. Πρωτ. 315). ἐνταῦθα
 ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς (Ε. Ἀν. 1, 2, 14). ἡ Μαθαῶνι μάχη (ἢ
 ἐν Μ. μάχῃ. Ἴσ. 4, 91).

β') διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων πρό, ἐπί, ὑπό,
ἐπὲρ κατὰ τὴν διάφορον παράστασιν τοῦ τόπου (ιδ. τὰς προθ.)·
 π. χ. τεθαμμένοι εἰσὶ πρό τῶν πυλῶν (Ε. Ἑλλ. 2, 4, 34). πᾶς
 ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ.
 Νό. 728). ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ἐπὲρ γῆς (Πλ. Τί. 38).

γ') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν π. χ. ἐν Ἀθήναις
 οἰκῶ.—Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὧν (Ε. Ἑλλ. 3, 4, 25).

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως τίθεται ἡ δοτ. καὶ μετ' ἄλλων
 προθέσεων, οἷον τῆς πρός, ἐπί, ὑπό, παρὰ κατὰ τὸν διάφορον τρόπον, καθ'
 ὃν παρίσταται (ιδ. τὰς προθέσεις) π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ'
 ᾧ ἦν (Ε. Ἀν. 4, 7, 10). οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασι-

λέως θύραις παιδεύονται (Ξ. Ἄν. 1, 9, 4)· οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 11)· σιτοῦνται παρὰ τῷ διδασκάλῳ (Ξ. Κύ. 1, 2, 8).

δ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθ. κατὰ, ὅταν ἰδίως πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως ἢ ἡ ἔννοια τοῦ ἀπέναντι· π. χ. αἱ ἔχιδναι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσὶ (Ἡρ. 3, 109)· οἱ κατὰ τοὺς Ἕλληνας τεταγμένοι (Ξ. Ἄν. 2, 3, 19).

→ § 133. Ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰς -θεν ληγόντων ἐπιρρημάτων ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθ. ἐκ ἢ ἀπό· π. χ. ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος; ἐξ ἀγορᾶς, ὧ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου (Πλ. Μενεξ. 284).

ΣΗΜ. Διὰ μὲν τῆς ἐκ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν ἔνδον τόπου τινός, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν πλησίον μερῶν τόπου τινός καὶ ἀπομάκρυνσις ἀπ' αὐτοῦ. (Ἀντίθετος τῆς ἐκ εἶνε ἢ ἐν καὶ ἡ εἰς, τῆς δὲ ἀπὸ ἢ πρὸς).

→ § 134. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α') διὰ τῶν εἰς -δε ἢ -σε ληγόντων ἐπιρρημάτων καὶ ἄλλων, οἷον τὸ ἐνταῦθα, εἶσω, ποῖ, ὅποι κ.λ.π. πορεύομαι οἴκαδε· ἄλλοτε οὐδαμῶς ἐξῆλθες (Πλ. Κρ. 52)· χωρεῖς ἂν εἶσω (Σοφ. Ἡλ. 14, 91)· οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς φέρει·

β') διὰ γεν. μετὰ τῆς προθ. ἐπί· π. χ. Κροῖσος ἐπὶ Σάρδεων ἔφευγε (Ξ. Κύ. 7, 2, 1)· ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· (Θ. 1, 30).

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρὸς, ἐπί, παρὰ, ὡς· π. χ. κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ· ἔφευγον πρὸς τὸ ὄρος (Ξ. Ἑλλ. 8, 5, 9)· ἐξελκύνει ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν (Ξ. Ἄν. 1, 4, 11)· πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺς πελταστὰς (Ξ. Ἄν. 4, 3, 27)· τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον (γν.).

ΣΗΜ. Ἡ εἰς τίθεται μετ' αἰτ. πράγματος· ἡ δὲ πρὸς τίθεται καὶ μετ' αἰτ. πράγματος καὶ μετ' αἰτ. προσώπου. Ἡ παρὰ καὶ ἡ ὡς ἐπὶ κινήσεως μόνον ἐπὶ προσώπου τίθεται.

Σημαίνει δὲ ἡ μὲν εἰς τὸ τέρμα τῆς κινήσεως, ἡ δὲ πρὸς ἀπλῶς διεύθυνσιν. Ἡ εἰς τίθεται καὶ μετ' αἰτ. αἰτιατικῆς προσώπου ἐπὶ κινήσεως, ὅταν ὑπονοῆται ὁ τόπος, ἐν ᾧ διακρίβει τὸ πρόσωπον· π. χ. Πέλοψ ἐκ τῆς Ἀσίας ἦλθεν εἰς ἀπόρους ἀνθρώπους (=εἰς τὴν χώραν ἀπ. ἀνθρ. Θ. 1, 9). Συχνότατον εἶνε παρὰ τοῖς ῥήτοσι· τὸ εἰς ὑμᾶς εἰσαίνει (=εἰς τὸ δικαστήριον ὑμῶν).

§ 135. Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ· π.χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύομαι (Δη. 19, 314)· β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθ. κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως· π.χ. πράγματα ἔξομεν, ἐὰν κατὰ γῆν κομίζησθε, ἐὰν δὲ κατὰ θάλατταν (=διὰ θαλάσσης) στέλλησθε, ὑμᾶς δεήσει τοὺς μαχομένους εἶναι (Ξ. Ἀν. 5, 6, 5)· γ') ἐνίοτε διὰ τῶν ἐπιρρημάτων ἢ, ταύτη· π.χ. τὰς πύλας, ἢ ἐσῆλθον, ἔκλησε (=δι' ὧν ἐσῆλθον (Θ. 2, 4).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου.

§ 136. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

α') διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων· π.χ. βουλευοῦμαι μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα (Ἰσ. 1. 34).

β') διὰ γεν. μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐκ, ἀπό, διὰ, μετὰ· π.χ. ἐκπολεμῶσαι δεῖν φόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου (Δη. 3, 7)· ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτως παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις (Πλ. Εὐθ. 282).—Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (Θ. 2, 18)· οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (2, 6, 18).

γ') διὰ δοτικῆς· π.χ. τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93)· βία εἶλον τὸ χωρίον (Θ. 1, 102). Εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην τῆς δοτικῆς ἀνήκουσι καὶ αἱ δοτικαὶ δημοσίαι, κοινῇ, ἰδίαι, πεζῇ, ταύτη κτλ., αἵτινες ἀπέβησαν ἐπιρρήματα.

Εἰς τὴν τροπικὴν δοτικὴν ἀνάγεται καὶ ἡ δοτικὴ ἢ τίθεμένη ἐπὶ στρατιωτικῆς κινήσεως εἰς δῆλωσιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, μεθ' ἧς γίγνεται ἡ κίνησις· ἡ δοτικὴ αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἰδίαι δοτικὴ τῆς συνοδείας· π.χ. ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτειδαίαν τρισχιλίους μὲν ὀπλίταις . . . ἱππεῦσι δ' ἑξακκοσίοις (Θ. 1, 61). Ἐνίοτε μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται καὶ ἡ σύν· συνήθως δὲ ἀντὶ τῆς δοτικῆς τίθεται αἰτιατικὴ μετὰ τῆς μετοχῆς ἔχων· π.χ. βρασιλεὺς οὖν στρατεύομαι πολλῶν προσέρχεται (Ξ. Ἀν. 1, 8, 1)· ὀλίγω μὲν στρατεύομαι οὐ τολμήσει ἐφέπεσθαι, πολλὸν δ' ἔχων στόλον οὐ δυνήσεται ταχῶς πορεύεσθαι (Ξ. Ἀν. 2, 2, 12).

ΣΗΜ. Ἡ δοτικὴ τῆς συνοδείας μετὰ τῆς αὐτῆς τίθεται καὶ μετὰ φημά-

64 'Ο προσδ. τοῦ ὄργάνου § 137.—'Ο προσδ. τοῦ ποσοῦ § 138.

των οὐχὶ στρατιωτικῆς κινήσεως· π. χ. τέσσαρας ναῦς ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι (=σὺν αὐταῖς τοῖς ἀνδράσιν, αὐτάνδρους. Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 12).

δ') δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθ. πρὸς ἢ κατὰ π. χ. τίνα τρόπον (πῶς) τὴν θύραν κίψω; ('Αρστροφ. Β. 460). ἡμᾶς πρὸς βίαν χειρῶσεται (Σοφ. Φιλ. 92). ἡ οἰκοδομία κατὰ σπουδὴν (=σπουδῆ, ἐσπευσμένως) ἐγένετο (Θ. 1, 93).

ε') διὰ τροπικῆς μετοχῆς· π. χ. ληζόμενοι ζῶσι (Ξ. Κύ. 3, 2, 25).

'Ο προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου.

§ 137. Συγγενῆς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τρόπου εἶνε ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου ἢ μέσου. Ἐκφέρεται δὲ

α') διὰ δοτικῆς· π. χ. τὴν θύραν τῇ βακτηρίᾳ ἔκρουε (Πλ. Πρωτ. 310).

ΣΗΜ. Συνήθης εἶνε ἡ ὀργανικὴ δατικὴ 1) ἐπὶ τῶν βημάτων κολάζειν, τιμωρεῖσθαι, ζημιῶν· π. χ. τὸν μὴ πειθόμενον ἀιμίαις τε καὶ χρήμασι κολάζουσι (Πλ. Πολ. 422). 2) ἐπὶ τῶν βημάτων τεκμαίρεσθαι, εικάζειν, κρίνειν, γινώσκειν· π. χ. δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι (= διὰ τῶν γεγενημένων, ἐκ τῶν γεγενημένων. Ἰσ. 14, 141). οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις (Ξ. Ἰε. 4, 8). Σπανιώτερον τίθεται ἐπὶ τῶν βημάτων τούτων ἡ γενικὴ μετὰ τῆς ἐκ ἢ ἀπό· π. χ. ἐκ τῶν εἰρημένων βῆδίων ἐστὶ καταμαθεῖν (Ἰσ. 6, 56).

β') διὰ γενικῆς; μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, μάλιστα ἐπὶ προσώπων· π. χ. δι' ὀφθαλμῶν ὀρώμεν (Πλ. Θε. 184). ἔλεγε δι' ἔρμηνέως (Ξ. Ἀν. 2, 3, 19).

ΣΗΜ. 'Ο προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου ἐκφέρεται ἐνίοτε καὶ διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν καὶ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό· π. χ. ἐν λόγοις πείθειν (Σοφ. Φιλ. 1393). πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (Θ. 1, 123). ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμεῖ συμμάχων (Δη. 4, 34).

'Ο προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ.

§ 138. 'Ο προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

α') διὰ τῶν ποσότητος σημαντικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. πάνυ ὀλίγοι· μάλα γεγηθῶς· πολὺ πρῶτος·

β') διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ ἐχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτικὴ τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς)· π. χ. πολλῶν κρεῖττων ἐστὶν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφηνῆς (γν.). ἐνιαυτῷ πρε-

σβύτερος ἀπέρχομαι (Ἄρστροφ. Β. 18). Ἐπειδὴ καὶ ἡ πρὸ μετὰ γεν. καὶ ἡ μετὰ μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ χρόνου περιέχουσιν ἔννοιαν παραθετικὴν, διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τούτων τίθεται δοτικὴ εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ π. χ. δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας (Πλ. Νό. 698)· ἐξηκοστῶ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν (Θ. 1, 12).

ΣΗΜ. Ἄντι τοῦ πολλῶ καὶ τοῦ ὀλίγῳ τίθεται πολλάκις τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, πάντοτε δὲ τὸ τί καὶ τὸ οὐδέν· π. χ. πολὺ διαφέρει (Πλ. Πρωτ. 359)· οὐδὲν διαφέρει (Πλ. Ἰππ. 277). Κυρίως ἡ αἰτ. αὕτη εἶνε σύσταος· πρβ. § 115 σημ.

γ') δι' αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τοπικὴ ἔκτασις ἢ χρονικὴ διάρκειαι· π. χ. ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα (Θ. 2, 5)· ὀργὴ φιλοῦντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον (Μέ. 410)· ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον (Μέ. 547).

18 Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

§ 139. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται α) δι' αἰτιατικῆς π. χ. τὸν δάκτυλον ἀλγῶ (Πλ. Πολ. 462)· τυφλὸς τὰ τ' ὄτια τὸν τε ροῦν τὰ τ' ὄμματα· εἶ (Σοφ. Οἰδ. Τ. 371)· τὴν φωνὴν Ἑλλήν (Ξ. Κύ. 4, 2, 3). Συνήθης εἶνε ἡ αἰτ. ὄνομα, ἀριθμὸν, μέγεθος, εὖρος, πλῆθος, μῆκος εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς π. χ. ποταμὸς Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλῆθρων (Ξ. Ἄν. 1, 2, 23)· θυμασίος τὸ μέγεθος (Ξ. Ἄν. 2, 3, 25)· ἐξακόσιοι τὸν ἀριθμὸν (Ἄρστροφ. Ὀρ. 1251).

β') δι' αἰτ. μετὰ τίνος τῶν προθέσεων κατὰ, πρὸς, εἰς, περὶ· π. χ. καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν (Πλ. Κρατ. 405)· οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετὴν (Πλ. Ἄπ. 36)· περὶ τὰς ἰδίας διατριβὰς γελοῖος (Αἰσχ. 1, 126).

γ') διὰ δοτικῆς π. χ. τῇ φωνῇ τραχὺς (Ξ. Ἄν. 2, 6, 9)· ἐγὼ οὔτε ποσὴν εἶμι τραχὺς οὔτε χερσὶν ἰσχυρὸς (Ξ. Κ. 2, 3, 6).

δ') δι' ἀπαρεμφάτου π. χ. γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν (= εἰς τὸ νὰ τὴν ἴδῃ τις, τὴν ὄψιν. Ξ. Ἄπ. 2, 2, 22)· φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην (Αἰσχ. Πέρ. 27). Πολλάκις τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ὥστε ἢ τοῦ ὡς εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς π. χ. ψυχρὸν τὸ ὕδωρ, ὥστε λούσασθαι (= ὡς πρὸς τὸ λούσασθαι, εἰς τὸ

νά λουσθῆ τις. Ε. Ἀπ. 3, 13, 3). ὀλίγοι ἐσμὲν, ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι τῶν πολεμίων (Ε. Κύ. 1, 5, 15).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου.

§ 140. Τὸ αἷτιον εἶνε τριπλοῦν· α') τὸ ποιητικὸν αἷτιον, ἧτοι ἐνεργούδν πρόσωπον· β') τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον· γ') τὸ τελικὸν αἷτιον.

Ποιητικόν § 141. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων εἶνε αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν ἐκφέρεται α') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό· π. χ. βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύεσθαι (Λυ. 19, 37).

Σπανίως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐκφέρεται διὰ γεν. μετὰ τῆς πρὸς, παρά, ἐκ· π.χ. Ἰσχόμενος πρὸς πάντων καλός τε καὶ ἀχθὸς ἐπωνομάζετο (Ε. Οἰκ. 6, 17). παρὰ πάντων ὁμολογεῖται (Ε. Ἀν. 1, 9, 1). τοῦτό μοι ἐκ Θεοῦ δέδοται (Πλ. Λύ. 204).

β') διὰ δοτικῆς ἄνευ προθέσεως, ὅταν τὸ ῥήμα εἶνε παθητικὸν παρκειμένου ἢ ὑπερσυντελικῶν ἢ τετελεσμένου μέλλοντος (σπανίως ἄλλου χρόνου) καὶ ἐπὶ τῶν ῥηματικῶν εἰς -τος καὶ -τέος· π.χ. ταῦτα θεμισιογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται (Ε. Ἑλλ. 3, 1, 2). Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τούτων ἐκφέρεται ἐνίοτε διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ τῶν εἰς-τος καὶ -τέος (πρὸς καὶ § 297).

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΝ § 142. Τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον ἐκφέρεται α') διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων ὑπό, ἐκ, ἀπό, ἔνεκα· π.χ. οὐκ ἐδύναντο καθεῦδειν ὑπὸ λύπης (Ε. Ἀν. 3, 1, 3). πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; (Ε. Κύ. 5, 5, 10). ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπήνθη (Θ. 2, 25). τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν (Λυ. 30, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς γενικῆς τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, μακαρίζειν καὶ τῶν ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν, φεύγειν, κρίνειν ἰδ. § 123 καὶ 124.

β') διὰ δοτικῆς π. χ. δειλία ἔλιπον τὴν τάξιν (Πλ. Φκίδ. 254). Συνήθης εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων (χαίρειν, ἠδουσθαι, λυπεῖσθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων). π.χ. Ἐβέρξης ἠσθη τῇ ἐπιστολῇ

(Θ.1,129). Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις ἐπί· π. χ. ἐπὶ τῇ τῶν Ἀρκάδων τύχη ἤσθησαν οἱ Θηβαῖοι. Ἐπὶ τοῦ μέγα φρονεῖν καὶ τοῦ σεμνύνεσθαι τίθεται πάντοτε ἡ δοτικὴ μετὰ τῆς ἐπί· π. χ. ἐπὶ τοῖς προγόνοις μέγα φρονοῦσι (Ξ. Ἰππ. 7,4).

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ ἢ κατά, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως παρὰ· π. χ. δῶρα ἔλαβε διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην (Ξ. Ἀν. 5,6,11)· κατὰ φιλίαν οἱ πλεῖστοι ἐβουλοντο ζυνέσποντο (Θ. 1, 68)· παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν ἐπηνύζηται Φίλιππος (Δη. 4, 11).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτιατικὴ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τί (ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει δ $\epsilon\iota$) καὶ ἡ αἰτιατικὴ ταῦτα τίθενται πολλάκις καὶ ἄνευ προθέσεως εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας· π. χ. τί τῆνικαδε ἀφῖξει, ὦ Κρίτων; (=διὰ τί; Πλ. Κρ. 44)· ταῦτα ὑπαιχυνόμεθα τούτῳ (=διὰ ταῦτα. Πλ. Λά. 179).

δ') δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς καὶ δι' αἰτιολογικῆς προτάσεως· π. χ. ὁ Κῦρος ἔτε πᾶς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ στολῇ (Ξ. Κύ. 1,3,3)· νῦν τρυφᾷ, διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ. 327).

§ 143. Τὸ τελικὸν αἶτιον ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἔνεκα, σπανιώτερον μετὰ τῆς ὑπὲρ· π. χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἵνα εἰδῆτε κλ. (Δη. 4,3)· ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦσι (Πλ. Συμ. 208).

ΣΗΜ. Καὶ ἀπλῆ γενικὴ ὀνοματικῶς ἀπαρεμμάτου τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, μάλιστα πρὸς Θουκυδίδην· π. χ. Μίνως τὸ ληστικὸν καθήρει τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἵνα αὐτῷ (Θουκ. 4, 4=ἵνα αἱ πρόσοδοι μᾶλλον ἴωσιν αὐτῷ).

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί· π. χ. ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται (Ἦρ. 1, 68).

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τίνος τῶν προθέσεων ἐπί, διά, κατά, πρὸς, εἰς· π. χ. ἔτω τις ἐφ' ὕδαρ (=ἰδρυσόμενος, ἵνα κομίση ὕδαρ. Ξ. Κύ. 5,3,50)· ἀξιῶ δ' ὑμᾶς ὑπομένειν, τοῦτο θεωροῦντας, εἰ τάληθῆ λέγω, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται (Δη. 3, 3)· ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν (Λυκ. 58)· παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δη. 6,23)· Λυσίμαχος καὶ Μελησίος εἰς συμβουλήν παρεκλεσάτην ἡμᾶς (Πλ. Λά. 188).

δ') διὰ τελικῆς μετοχῆς καὶ διὰ τελικῆς προτάσεως (πρβ. § 257, δ' σημ.)· π. χ. τοῦτο λέξων ἔρχομαι (Ξ. Ἀγ. 2, 7)· κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερῶ-
κωσι (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2).

Α'. Τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων.

Α'. Τὰ ῥήματα.

1. Ἀπρόσωπα ῥήματα.

§ 144. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαν-
τῶσι μόνον ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσ-
ωπικὸν ὑποκείμενον, οἷον τὸ δεῖ, χρεῖ, ἀπόχρη, ἔξεσι, μέλει,
μεταμέλει, προσήκει, εἴμαρται, πέπρωται.

§ 145. Ἀπροσώπως λαμβάνονται καὶ προσωπικά τινὰ ῥή-
ματα, οἷον τὸ δοκεῖ (=φάνεται καλόν), ἔνεσιν, ἔσι (=δυνα-
τόν ἐστιν), ἐνδέχεται, συμβαίνει, καλῶς ἔχει (=καλόν ἐστιν),
ἀναγκαίως ἔχει (=ἀναγκαῖόν ἐστι), μάλιστα δὲ παθητικὰ ῥή-
ματα, οἷον ἀγγέλλεται, λέγεται, ἄδεται, ὁμολογεῖται κλ.

§ 146. Καὶ τὸ ἐστὶ μετὰ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων (καλόν,
ἄξιον, χαλεπόν, ῥάδιον κλ.) ἢ μετὰ τινος τῶν οὐσιαστικῶν
ἀνάγκη, θέμις, καιρός, ὥρα καὶ τῶν ὁμοίων λαμβάνεται ὡς ῥῆμα
ἀπρόσωπον.

§ 147. Ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων εἶνε τὸ ἐξ
αὐτῶν ἐξαρτώμενον ἀπαρέμφατον· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν
καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν (Μέ. 96)· τοῖς ιδιώταις ἔξεσι τὰς δα-
πάνας συντέμνειν (Ξ. Γέ. 4, 9)· ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλ-
θεῖν (Ξ. Ἀν. 2, 1, 16)· οὐκ ἔχει καλῶς ἀμελεῖν τῶν τοιούτων
(Ἰσ. 12, 150)· ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι (Ἰσ.
4, 26)· δεῖ κράτιστόν ἐσι τάληθῆ λέγειν (γν.)· οὐ θέμις (δηλ.
ἐστὶ) ψεύδεσθαι (Πλ. Ἀπ. 21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ δῆλόν ἐστι καὶ φανερόν ἐστιν ἔπεται εἰδικὴ πρότασις
διὰ τοῦ ὅτι ἐκφερομένη ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἐστίν.

§ 148. Ἐκ τῶν ἀπροσώπων τινὰ ἔχουσιν ὑποκείμενον τὴν
ἀφρημένην αὐτῶν ἔννοιαν· π. χ. μέλει μοι τινος=μέλημα ἐστί

2. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν § 150. — Ἐνεργητικά § 151 — 152. 69

μοί τινος· δεῖ χρημάτων = *χρεία ἐστὶ χρημάτων*. Ἐπειδὴ παρεσκεύαστο τοῖς Κορινθίοις, ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίην (= παρασκευὴ ἐγεγένητο. Θ. 1, 48). ἄλλως αὐτοῖς πεπόνηται (= πόνος γέγονε· Πλ. Φκίδ. 232). ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται (= λόγος γεγένηται. Θ. 6, 94).

§ 149. Ἄντὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως μεταχειρίζονται πολλάκις οἱ παλαιοὶ τὴν προσωπικὴν σύνταξιν· π.χ. Ἐπύαξα ἐλέγετο Κύρω δοῦναι χρήματα πολλὰ (ἀντὶ ἐλέγετο Ἐπύαξαν Κύρω δοῦναι χρ. π. Ε. Ἄν. 1, 2, 12). δίκαιος εἶ βοθηεῖν τῷ ἀνδρὶ (ἀντὶ δίκαιόν ἐστὶ σε β. τῷ ἀ. Πλ. Πρωτ. 239).

Τὸ δεῖν λαμβάνεται προσωπικῶς, ὅταν εἶνε συντεταγμένον μετὰ τῆς γεν. πολλοῦ, μικροῦ, ὀλίγου, τοσοῦτου ἐνός, δυοῖν π.χ. τοσοῦτου δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥστε κλ. (= τοσοῦτον ἀπέχω τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ὥστε κλ. Ἰσ. 3, 35· πρβ. 7, 31). μικροῦ ἐδέησε (Εὐαγόρας) Κύπρον ἄπασαν κατασχεῖν (Ἰσ. 9, 62). τριήρεις μᾶς δέουσαι τριάκοντα.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ μέλειν λαμβάνεται ἐνίοτε προσωπικῶς· π.χ. μέλω τινὶ = εἰμί τινι ὑποκείμενον φροντίδος, ἐπιμελεῖται τις ἐμοῦ π.χ. θυσίαι καὶ χοροὶ καὶ χοροὶ πᾶσι μέλουσι διὰ βίου (Πλ. Ν. 835).

2. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν.

§ 150. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν εἶνε ἐνεργητικά, μέσα, παθητικά, οὐδέτερα.

Ἐνεργητικά.

§ 151. Τὰ ἐνεργητικά ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ. Διακροῦνται δὲ εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικά μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβῆ εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· π.χ. ὁ παῖς τύπτει τὸν βοῦν. Ἀμετάβατα δὲ λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου δὲν μεταβῆ εἰς ἄλλο τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· π.χ. ὁ παῖς γελᾷ, ᾄδει, βαδίζει κλ.

§ 152. Πολλὰ ἐνεργητικά ῥήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάτως· π.χ.

ἔχειν τι = ἔχειν ἢ κρατεῖν τι καὶ ἔχειν = μένειν ἢ διακείσθαι

π.χ. ἔχε αὐτοῦ (= μένε αὐτοῦ. Δη. 46, 26). πῶς ἔχει; (= πῶς διάκειται; Ξ. Κύ. 4, 5, 10).

ἄγειν τινά ἢ τι = ὀδηγεῖν τινά ἢ τι καὶ ἄγειν = ἰέναι, χωρεῖν.
π.χ. κκιρός ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ξ. Ἄν. 5, 1, 2).

ἀπαγορεύειν τινί τι καὶ ἀπαγορεύειν = ἀπαυδαῖν, ἀποκάνειν.
π.χ. ἀπειρηκα μαχόμενος (Ξ. Ἄν. 5, 1, 2).

ἐκλείπειν τι = καταλείπειν τι (Ξ. Ἄν. 1, 2, 24. ἐξέλιπον τὴν πόλιν) καὶ ἐκλείπειν = ἀφανίζεσθαι. π.χ. ἡ σελήνη ἐξέλιπε (Ξ. Ἑλλ. 1, 4, 1).

τελευτῶν τι = ἄγειν τι εἰς πέρας (Εὐρ. Ἄлк. 374. τελευτήσω τάδε) καὶ τελευτῶν = λήγειν, παύεσθαι. π.χ. ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα (Θ. 1, 51). καὶ τελευτῶν (δηλ. τὸν βίον) = ἀποθνήσκειν.

§ 153. Μεταβατικά τινὰ ῥήματα ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεων λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως. π.χ.

εἰσβάλλειν καὶ ἐμβάλλειν = χωρεῖν εἰς τινὰ χώραν ἐχθρικῶς ἢ (ἐπὶ ποταμῶν) χύνεσθαι (Ξ. Ἄν. 6, 4, 10. ἱκανοὶ ἐσμεν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν. Θ. 1, 4, 6. Ἀχέρων ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην· ὁ Μαρσύς ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον). ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῶν) = χύνεσθαι (Πλ. Φαίδ. 113. τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων ἐκβάλλει). συμβάλλειν = συμπλέκεσθαι (Θ. 1, 105. τούτοις ξυμβalόντες ἐκράτησαν). μεταβάλλειν = μεταβάλλεσθαι, οὐ τὸν αὐτὸν εἶναι. (Θ. 2, 51. ἐγὼ μὲν ὁ αὐτὸς εἰμι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε).

ἐξίεναι (ἐπὶ ποταμῶν) = ἐκβάλλειν (Θ. 2, 100. ὁ Ἀχελῷος ἐς θάλασσαν ἐξίησι). ἀνίεναι = χλαροῦσθαι, μετριάξεσθαι, πράυνεσθαι ἢ παύεσθαι (Σοφ. Φιλ. 764. ἕως τὸ πῆμα τῆς νόσου ἀνῆ. Πλ. Νό. 741. μὴ ἀνίετε τιμῶντες).

ἐνδιδόναι = ὑπέκειν, ὑποχωρεῖν (Θ. 4, 129. οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι).

ἐπιδιδόναι = προκύπτειν, προάγεσθαι (Ἰσ. 3, 32. εἰς εὐδαμονίαν ἐπέδωκεν ἡ πόλις).

ἐπιμειγνύναι = ἐπιμείγνυσθαι (Θ. 1, 2. ἐπιμείγνυσαν ἀδελῶς ἀλλήλοις). προσμειγνύναι = προσμείγνυσθαι, προσεγγίζειν (Θ. 1, 46. προσέμειξαν τῇ ἡπαίρῳ).

§ 154. Πολλά ἀμετάβχτα ῥήματα, μάλιστα κινήσεως σημερινά, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικά· π. χ. διαβαίνω τὸν ποταμὸν (Πλ. Πολ. 621), παραβαίνω τοὺς νόμους (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 21), περιέρχομαι τὴν γῆν (Ξ. Ἀγ. 9, 3), καταναμαχῶ τινα (= ναυμαχίᾳ καταβάλλω τινά. Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 10).

Ἄξια ἰδίως παρατηρήσεως εἶνε τὰ ἀμετάβχτα ῥήματα, ἅτινα συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ γίνονται μεταβατικά σημαίνοντα φθορὰν διὰ τῆς πράξεως τοῦ σημερινομένου ὑπὸ τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος· π. χ. κατακυβεύω, κατοποφογῶ, καθιπποτροφῶ, καθηδνπαθῶ τὴν οὐσίαν = φθείρω τὴν οὐσίαν κυβεύων, ὄφοφαγῶν, ἱπποτροφῶν, ἡδυπαθῶν. (Λυσ. 14, 27· οὐ πολλῶ δὲ χρόνῳ ὕστερον κατακυβεύσας τὰ ὄντα ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὀρμώμενος τοὺς φίλους κατεπόντιζε).

§ 155. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὁ παρκαίμενος καὶ ὁ β' ἀόριστος ἔχουσιν ἀμετάβχτον σημασίαν· π. χ.

ἔστημι (= στήνω), ἔστηκα (= στέκομαι, εἰμί ὄρθιος), ἔστην (= ἐστάθην)·

δύω (= βυθίζω), δέδωκα, (= ἔχω βυθισθῆ), ἔδυν (= ἐβυθίσθην)·
φύω (= φυτεύω, γεννῶ), πέφυκα (= γεγέννημαι, εἰμί), ἔφυν (= ἐγεννήθην)·

ἐγείρω (= ἀνίστημι, σηκώνω), ἐγρήγορα (= ἀνέστηκα ἐκ τοῦ ὕπνου, οὐ καθεύδω)·

ἀπόλλυμι (= χάνω, καταστρέφω), ἀπόλωλα (= εἰμί χαμένος, κατεστραμμένος) κλ.

§ 156. Οὐχὶ σπανίως τὰ μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ σημαίνουσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὰ διάμεσα)· π. χ. Κύρος τὸν παράδεισον ἐξέκοψε καὶ τὰ βασίλεια κατέκαυσε (Ξ. Ἀν. 1, 10).

Μέσα ῥήματα·

§ 157. Τὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσι ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθεῖαν ἢ πλαγίως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον. Ὅθεν διαιροῦνται εἰς εὐθεία μέσα καὶ πλάγια μέσα. Τὰ πλάγια μέσα ὑποδιαιροῦνται εἰς περιποιητικὰ καὶ δυναμικὰ μέσα.

εὐθεία - ἡμίσητες
↓
δυναμικὰ

Εὐθέα μέσα.

§ 158. Τὰ εὐθέα μέσα σημαίνουν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον. Ταῦτα λέγονται καὶ *αὐτοπαθῆ* καὶ δύνανται νὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. οὕτω Κερκυραῖοι *εἰτάξαντο* (=ἔταξαν ἑαυτούς. Θ. 1, 48)· οἱ μὲν *γυμνασάμενοι* καὶ *χρισάμενοι*, οἱ δὲ καὶ *λουσάμενοι* *παρῆλθον* (Ξ. Συμ. 1, 7)· *παρεσκευάζοντο* πρὸς ταῦτα (=παρεσκευάζον ἑαυτούς. Θ. 3, 69).

ΣΗΜ. α'. Τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα δὲν εἶνε πολλὰ. Συνήθως ἡ αὐτοπάθεια ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι *παρέχω ἑμαυτὸν* ἐρωτῶν (Πλ. Ἀπ. 33)· φασὶν Ἀρταπάταν *ἀποσφάσαι ἑαυτὸν* (Ξ. Ἀν. 1, 8, 29). Ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέσου συνάπτεται *χάριν* μείζονος σαφηνείας ἢ αἰτιτικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. *ἑαυτὸν ἀποκρύπτει* ὁ ποιητής (Πλ. Πολ. 393).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε τὸ ἀμετάβατον ἐνεργητικὸν ἀποκλίνει εἰς τὴν σημασίαν εὐθέως μέσου· π.χ. *μεταβάλλω*=*μεταβάλλομαι*, *μεταβάλλω ἑμαυτὸν*· *ἔστην*=*ἔστησα ἑμαυτὸν*.

§ 159. Τῶν εὐθέων μέσων τινὰ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνουν ἐνέργειαν τῶν διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημασιωμένων προσώπων ἀμοιβαίως εἰς αὐτὰ ἐπιστρέφουσαν. Ταῦτα λέγονται ἰδίως *ἀλληλοπαθῆ* καὶ ἰσοδυναμοῦσι μετ' ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιτικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. οἱ ἄνθρωποι *φιλοῦνται*=*φιλοῦσιν ἀλλήλους*, *λοιδοροῦνται*=*λοιδοροῦσιν ἀλλήλους*· *λοιδορεῖσθαι* δ' οὐ πρέπει ἄνδρας ποιητάς, ὥσπερ ἄρτοποιῶ-
λιδας ('Αρστροφ. Β. 837).

ΣΗΜ. Τὸ μέσον ἐνίοτε σημαίνει ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου· π.χ. τί δράς, ἄν τις σε τύπτῃ; *τύπτομαι* (=ἀνέχομαι τυπτόμενος. Ἀρστροφ. Ν. 493).

§ 160. Σπανίως εὐθέα μέσα εἶνε *διάμεσα* (πρὸς § 155 καὶ § 162)· π.χ. ἐκέλευεν *ἀπογράφεσθαι πάντας* (=ἀπογράφειν ἑαυτούς διὰ τοῦ γραμματέως. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 8).

Περιποιητικά μέσα.

§ 161. Τὰ περιποιητικὰ μέσα ῥήματα σημαίνουν πραξίν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον πρὸς χάριν καὶ ὠφέλειαν ἑαυτοῦ. Ταῦτα

εἶνε πολλά, ἰσοδυναμοῦσι δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν γενικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας μετὰ τῆς προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως· π. χ. αἰτοῦμαι $\tau\iota$ —κίτῳ $\tau\iota$ ἐμκυτῶ· πορίζομαι χρήματα=τορίζω ἐμκυτῶ χρήματα· εὐρίσκομαι ἀγαθόν $\tau\iota$ —εὐρίσκω ἐμκυτῶ ἀγαθόν $\tau\iota$ =τυγχάνω ἀγαθοῦ τινος (Ξ. Ἀν. 7, 1, 31· ἦν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν $\tau\iota$ εὐρίσκεσθαι)· συλλέγομαι χρήματα=συλλέγω ἐμκυτῶ χρήματα (Ἰσ. 15, 155· πολλὰ συλλεξάμενος χρήματα)· ποιοῦμαι $\tau\iota$ να σύμμαχον=ποιῶ $\tau\iota$ να σύμμαχον ἐμκυτῶ (Θ. 2, 2, 29· τὸν Σιδάκην οἱ Ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποίησαντο)· ἀμύνομαι $\tau\iota$ να=ἀμύνω $\tau\iota$ νὰ ἐμκυτῶ=ἀποκρούω $\tau\iota$ νὰ ἀπ' ἐμκυτοῦ (πρβλ. Ἰλ. Α. 541· λοίγον ἀμύνει τοῖς ἄλλοις)· σφίζομαι τὰ ὄπλα=σφίζω ἐμκυτῶ τὰ ὄπλα ἢ τὰ ἐμκυτοῦ ὄπλα (Ξ. Ἀν. 5, 5, 13· τὰ σώματα διεσώσάμεθα καὶ τὰ ὄπλα).

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ ἄρχω τινός καὶ ἀρχομαί τινος· π. χ. ἀρχω τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον, πρῶτος λέγω ἀντιθετικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες μετ' ἐμὲ θὰ εἴπωσιν· ἀρχομαί τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ πάνομαι τοῦ λόγου (Ξ. Κύ. 6, 1, 6· ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἀρχεῖν με λόγον (Ξ. Ἀν. 3, 3, 7· Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἤρχετο ὧδε).

ΣΗΜ. Χάριν μείζονος ἀκριθείας συνάπτεται ἐνίοτε μετὰ τῶν περιποιητικῶν μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. Ξενοφῶν βουλεύεται ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι (Ξ. Ἀν. 5, 6, 17)· ὅσ' ἂν αὐτὸς ἑαυτῷ πορίσῃται, ἐπα.νοῦμεν (Δη. 8, 22).

§ 162. Τὰ περιποιητικὰ μέσα ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἶνε πολλάκις ἀλληλοπαθῆ, σημαίνουσι δηλ. πρᾶξιν, ἦν τὰ διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνόμενα πρόσωπα ἐκτελοῦσι χάριν ἀλλήλων. Ταῦτα ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ μὲ τὴν δοτικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. τὴν οὐσίαν ἐνείμαντο (=ἐνεῖμυ ἀλλήλοις. Λυ. 32, 4).

§ 163. Πολλάκις τὰ περιποιητικὰ μέσα εἶνε διὰ μέσου, σημαίνουσι δηλ. πρᾶξιν, ἦν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ διὰ μέσου ἄλλου· π. χ. οἰκοδομοῦμαι οἰκίαν=οἰκοδομῶ οἰκίαν

ἐμαυτῷ διὰ τοῦ οἰκοδόμου.—Εὐαγόρας τριήρεις ἐναυπηγήσατο (= ἐναυπήγησεν ἐμαυτῷ διὰ τοῦ ναυπηγοῦ. Ἰσ. 9, 47)· τίθεμαι νόμον = τίθημι ἐμαυτῷ νόμον διὰ τοῦ νομοθέτου, ἐν ᾧ τὸ τίθημι νόμον τινὶ λέγεται ἐπὶ τοῦ νομοθέτου (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 19· τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθεντο, ἀλλὰ θεοὶ ἔθεσαν τοῖς ἀνθρώποις)· δανείζομαι χρήματα = λαμβάνω χρήματα ἐπὶ τόκῳ, ἐν ᾧ τὸ δανείζω χρήματα σημ. δίδωμι· ἄλλω τινὶ χρήματα ἐπὶ τόκῳ. Ὅμοίως μισθῶ τι = δίδωμι τι ἐπὶ μισθῷ, μισθοῦμαι τι = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ· συμβουλεύω τινὶ = δίδωμι τινὶ συμβουλὴν, συμβουλεύω τινά, συμβουλεύομαι τινι = κίτοῦμαι παρὰ τινος συμβουλὴν, συμβουλεύομαι τινά.

§ 164. Μέσα τινὰ ῥήματα λαμβάνονται καὶ ὡς αὐτοπαθῆ καὶ ὡς περιποιητικά. Ταῦτα, ὅταν μὲν λαμβάνονται ὡς αὐτοπαθῆ, ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον, ὅταν δὲ λαμβάνονται ὡς περιποιητικά, ἔχουσι μέσον μέλλοντα καὶ ἀόριστον· π. χ. σφάζομαι (= σφάζω ἐμαυτόν), ἀόρ. ἐσώθην (= ἔσωσα ἐμαυτόν)· σφάζομαι τι (= σφάζω τι ἐμαυτῷ), ἀόρ. ἐσωσάμην (= ἔσωσά τι ἐμαυτῷ)· κομίζομαι (= κομίζω ἐμαυτόν, πορεύομαι), κομισθήσομαι (= κομιῶ ἐμαυτόν, πορεύομαι) ἐκομίσθην (= ἐκόμισα ἐμαυτόν, ἦλθον)· κομίζομαι τι (= κομίζω τι ἐμαυτῷ, λαμβάνω τι), ἐκομισάμην τι (= ἔλαβόν τι).

Τὰ δυναμικά μέσα.

§ 165. Τὰ δυναμικά μέσα ῥήματα σημαίνουσι πράξιν, ἣν πράττει τὸ ὑποκείμενον μεταχειριζόμενον τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν, τὰ ἐαυτοῦ μέσα· π. χ. παρέχομαι χρήματα = παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ. Λύομαι τινά = λύω, ἥτοι ἐλευθερῶ τινά παρέχων λύτρα τῷ ἔχοντι αὐτὸν αἰχμάλωτον ἢ δούλον (ἐν ᾧ τὸ λύω τινά σημαίνει ἐλευθερῶ τινά, ὃν αὐτός ἔχω αἰχμάλωτον). Ἰσ. 12, 50· οἱ πατέρες ἡμῶν πλείους ναῦς παρέσχομπο. Διμ. 19, 268· εἴ τινας ἐλυσάμην ἐκ τῶν πολεμίων. (Ἰλ. Α. 29· τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω).

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ῥημάτων εὐρηγται δυναμικά μέσα· π. χ. στρατεύειν = ἐστρατεύειν, στρατεῖαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἔθνων), στρατεύεσθαι = στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν)· πολιτεύειν = πολιτὴν εἶναι (Ξ. Ἀν. 3, 2, 26), πολιτεύεσθαι = ὡς πολιτὴν πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέγειν (Ξ. Κύ. 1, 1, 1), ταμεύειν =

Ἀποθ. ῥήματα § 166 - 167. — Παθ. ῥήματα § 168 - 169. 75

ταμίαν εἶναι (Ἄρσφ. Ἰππ. 948), ταμιεύεσθαι=ὡς τομίαν πράττειν, οικονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ. Ἄν. 2, 5, 18).

ΣΗΜ. 6'. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ π.χ. σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι¹, ἐγνοῶ καὶ ἐγνοοῦμαι, προνοῶ καὶ προνοοῦμαι, λήζω καὶ λήζομαι (Ξ. Ἄν. 5, 2, 20· οἱ λοχαγοὶ ἐσκόπουν εἰ οἷόν τε εἶη τῆν ἄκραν λαβεῖν σκοποῦμένοι· δὲ αὐτοῖς ἔδοξεν ἀνάλατον εἶναι τὸ χωρίον). Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται οἱ μέσοι μέλλοντες τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων.

Ἀποθετικά ῥήματα.

§ 166. Τὰ μέσα ῥήματα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὸν τύπον, λέγονται ἀποθετικά, οἷον τὸ ἔρχομαι, ἦδομαι, κτώμαι, μάχομαι, ἀγωνίζομαι, ἀνοῦμαι κλ. Ταῦτα ἔχουσιν ἐνεργητικὴν σημασίαν, ὡς καὶ τὰ μέσα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουσι. Τινὰ δὲ αὐτῶν ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν, μάλιστα κατὰ τὸν ἄριστον καὶ τὸν παρακείμενον· π.χ. ἡ ἐκτήθη (Θ. 1, 123)· ἐωνημένον ἀρνίον (Λν. 32, 21).

§ 167. Πολλὰ ἐνεργητικὰ συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως διὰ μεταβάλλονται εἰς ἀποθετικά· π.χ. ἀπειλῶ—διαπειλοῦμαι, ἀκονίζω—διακονίζομαι, πίνω—διαπίνομαι, λέγω—διαλέγομαι. Ταῦτα σημαίνουσιν ἄμιλλαν καὶ ἀμοιβαϊότητα· π.χ. κατήρχεν ἤδη ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἢ διατοξενούμενος ἢ διακοντούμενος (Ξ. Κυ. 1, 2, 4).

Παθητικά ῥήματα.

§ 168. Τὰ παθητικά ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει τι ὑπὸ τίνος· π.χ. ὁ μὴ κόσμος μαθητῆς κολάζεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

§ 169. Παθητικά σχηματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων τῶν συντασσομένων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἷτιον τοῦ παθητικοῦ· π.χ. ὁ πατήρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν=ὁ υἱὸς ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ πατρὸς.

¹ σκοπῶ=ἐξετάζω· σκοποῦμαι=μετὰ προσυχῆς ἐξετάζω.

§ 170. Ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων τινῶν μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντακτομένων σχηματίζονται παθητικὰ π. χ. ἄρχομαι, ἀμειλοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθονοῦμαι, ἀπειλοῦμαι, πολεμοῦμαι, ἐπιβουλεύομαι π. χ. δεῖ τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων διακρίρειν (Ξ. Κύ. 1, 6, 8)· τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰμειλούμενον (Σοφ. Οἰδ. Τ. 110)· οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις (Ξ. Συμ. 4, 31)· ζύμπκντες οἱ τῆς Σικελίας ἔνοικοι ἐπιβουλεύομεθα (Θ. 1, 61). Πλκμῆθης διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεῶς ἀπόλλυται (Ξ. Ἄπ. 4, 2, 33)· κρεῖττόν ἐστι πιστεύεσθαι ὑπὸ τῆς πατρίδος ἢ ἀπιστεῖσθαι (Ξ. Συμ. 4, 29).

ΣΗΜ. Τὸ παθητικὸν τοῦ ἀποτέμνω, ἀποκόπτω, ἐκκόπτω τινός τι (τὴν κεφαλὴν, τὴν χεῖρα κλ.) εἶνε ὅχι μόνον ἀποτέμνεται, ἀποκόπεται, ἐκκόπεται τινός τι, ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνεται, ἀποκόπεται, ἐκκόπεται τίς τι π. χ. τοῦ ἀποτέμνω τινός τὴν κεφαλὴν παθ. εἶνε ἀποτέμνεται τινός ἢ κεφαλὴ καὶ ἀποτέμνεται τίς τὴν κεφαλὴν π. χ. ἐνταῦθα δὲ Κύρου ἀποτέμνεται ἢ κεφαλὴ καὶ ἡ χεὶρ ἢ δεξιὰ (Ξ. Ἄν. 1, 1, 10· πρβ. 3, 1, 17· βασιλεὺς ἀπέτεμε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴν)· οἱ στρατηγοὶ ἀπειμήθησαν τὰς κεφαλὰς.

§ 171. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥήμα πλήν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου ἔχη καὶ γενικὴν ἢ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου, ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται ἡ αἰτιατικὴ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἢ δὲ γενικὴ ἢ δοτικὴ μένει ἀμετάβλητος π. χ. ἡ θερὰ πικρα ἐπλήρωσε τὴν ὑδρίαν ὕδατος=ἡ ὑδρία ἐπληρώθη ὕδατος ἐπὶ τῆς θεραπαίνης· τοῦτο μοι ἔδωκεν ὁ πατήρ=τοῦτό μοι ἐδόθη ἐπὶ τοῦ πατρὸς.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ ἐπιτάσσω τινί τι καὶ ἐπιτρέπω τινί τι γίνεται ἐνίοτε παθητικὸν ἐπιτρέπεται τίς τι καὶ ἐπιτάσσεται τίς τι π. χ. καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθύς ἐπιταχθήσεσθε Θ. 4, 140)· οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν (Θ. 1, 126).

§ 172. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥήμα συντάσσεται μετὰ δύο αἰτιατικῶν ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν ἢ αἰτ. τοῦ προσώπου (ἄμεσον ἀντικείμενον) γίνεται ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἢ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ πράγματος μένει ἀμετάβλητος π. χ. ὁ Λάμπρος ἐδίδαξε τὸν Σωκράτην τὴν ῥητορικὴν=ὁ Σωκράτης ἐδιδάχθη τὴν ῥητορικὴν ἐπὶ τοῦ Λάμπρου.

ΣΗΜ. α'. Ὅταν ἡ μία αἰτιατικὴ εἶνε κατηγορούμενον, ἐν τῇ τροπῇ

τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται καὶ αὐτὴ εἰς ὀνομαστικὴν·
π. χ. *Δαρεῖος Κύρον στρατηγὸν ἀπέδειξε* (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2) = ὑπὸ τοῦ *Δαρείου*
Κύρος στρατηγὸς ἀπεδείχθη (Ξ. Ἄν. 1, 9, 7).

ΣΗΜ. 6'. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου ὀυσιαστικοῦ μένει ἀμετάβλητος
καὶ ἐν τῷ παθητικῷ· π. χ. ἄλλην *εὐεργεσίαν εὐεργετήθη* (Πλ. Γο. 520).
Ἐνίοτε δ' ὅμως εὐρηταὶ παθητικὸν ἀμεταβάτου ῥήματος ἔχον ὡς ὑποκεί-
μενον τὸ συστοίχον ὀυσιαστικόν· π. χ. ὁ κίνδυνος *κινδυνεύεται* (Πλ. Δά.
287). ὁ βεβιωμένος βίος (Δη 19, 200)· οἱ πόλεμοι οἱ ἐπὶ Θησέως *πολεμη-
θέντες* (Ξ. Ἄπ. 3, 5, 10).

§ 173. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύ-
ουσι ῥήματα ἐνεργητικὰ λαμβανόμενα μετὰ σημασίας παθητικῆς·
π. χ. ὡς παθ. τοῦ διώκω εἶνε τὸ φεύγω, μάλιστα ἐν τῇ δικα-
νικῇ γλώσσῃ (Λυ. 15, 1· τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινούς εἶναι
τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι)· ὡς παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνω
εἶνε τὸ ἀποθνήσκω (Ξ. Ἄν. 5, 1, 5 ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου)· ὡς
παθ. τοῦ ποιῶ ἢ δρῶ (τινὰ εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι)
εἶνε τὸ πάσχω (εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι)· π. χ.
οὐ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους (Θ. 2, 40)·
ὡς παθ. τοῦ λέγω (τινὰ εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν) εἶνε τὸ
ἀκούω (εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι)· π. χ. δεινὸν ἐστὶ
κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Ἰσ. 6, 41)· ὡς παθ. τοῦ ἐκ-
βάλλω λαμβάνεται συνήθως τὸ ἐκπίπτω· π. χ. ἤλθον εἰς Λακεδαί-
μονα οἱ ἐκπεπτωκότες τῶν Ῥοδίων ὑπὸ τοῦ δήμου (Ξ. Ἑλλ. 4, 8, 20).

ΣΗΜ. Ὡς παθητικὸν τοῦ δίκην λαμβάνω παρά τινος εἶνε τὸ δίκην δι-
δομί τιμῇ ἢ ὑπὸ τινος. Ὡς παθ. τοῦ αἰρῶ λαμβάνεται τὸ ἀλίσκομαι (σπα-
νώτατα τὸ αἰροῦμαι)· π. χ. *Λύσανδρος εἶλε τὰς Ἀθήνας* = αἱ Ἀθηναὶ ἐάλω-
σαν ὑπὸ Λυσάνδρου. Τὸ αἰρεῖσθαι (ἐκλέγεσθαι) εἶνε παθητικὸν τοῦ μέσου
αἰρεῖσθαι (= ἐκλέγειν)· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι εἶλοντο *Περικλέα στρατηγόν* = Περικ-
κλῆς ἤρεθθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός.

§ 174. Ἀποθετικῶν τινῶν ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται
διὰ περιφράσεως· π. χ. τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνε-
ται τὸ ἐπιμελείας τυγχάνειν (Ξ. Ἄπ. 4, 8, 10· ἐπιμελείας τεύξο-
μαι ὑπ' ἀνθρώπων)· τοῦ αἰτιῶσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνεται τὸ
αἰτίαν ἔχειν ἢ ἐν αἰτίᾳ εἶναι (Ξ. Ἄν. 6, 6, 15· εἰ μὲν ἐπαινῶ
αὐτόν, δικαίως ἂν με αἰτιῶσθε, εἰ δ' αὐτῷ διαφορώτατός εἰμι,
πῶς ἂν δικαίως εἶπ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι;).

§ 175. Ῥημάτων τινῶν εἶνε εὐχρηστος ὁ μέσος μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ· π.χ. ἄρξομαι, ἀγωνιοῦμαι, μαστιγώσομαι, στρεβλώσομαι, εἰάσομαι κλ. (Πλ. Πολ. 412· ἄρξουσί τε καὶ ἄρξονται. Δη. 21,8· ἀγωνιῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα).

β'. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος.

§ 176. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διακίρουνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ιστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶνε ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρκαείμενος, ιστορικοὶ δὲ ὁ παρκατατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

Σημαδία τῶν χρόνων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 177. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ μὲν τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα παριστώσι τὴν πρᾶξιν ἢ ὡς παρελθούσαν ἢ ὡς παρούσαν ἢ ὡς μέλλουσαν, κατὰ δὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῆς πράξεως σημαίουσιν ἢ διάρκειαν αὐτῆς ἢ ἀρχὴν ἢ ἀπλῶς πραγματοποίησιν αὐτῆς ἢ τὸ τετελεσμένον αὐτῆς.

Ἡ σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ ὀριστικῇ δύναται νὰ παρασταθῇ συνοπτικῶς ἐν τῷ ἑξῆς διαγράμματι :

τῆς πράξεως δηλοῦται	ιστορικοὶ χρόνοι		ἀρκτικοὶ χρόνοι	
	παραλθόν	παρόν	μέλλον	
1. ἀπλῶς πραγματοποίησις	ἀόριστος	ἐνεστώς	μέλλων	
2. ἀρχή	ἀπέθανεν ἐβασίλευσεν	γηράσκει	ἀποθανεῖται βασιλεύσει	
διάρκεια	παρατατικός	ἐνεστώς	μέλλων	
	ἀπέθνησκει	ἀποθνήσκει	ἔξει	
τὸ τετελεσμένον	ὑπερσυντέλικος	παρκαείμενος	τετ. μέλλων	
	ἐτεθνήκει	τέθνηκε	τεθνήξει	

Ἴδὲ τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

1. 'Ο ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 178. α'. 'Ο ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκουσαν· π. χ. οὗτος τί ποιεῖς; ἀεροβατῶ ('Αρσφ. Ν. 823).

Ἄ. Κασερόν

ΣΗΜ. α'. Πρᾶξις, ἥτις γίνεται καὶ δὲν ἐξετελέσθη ἀκόμη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσπάθεια· ἔθεν ὁ ἐνεστῶς σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (ἐνεστῶς τῆς προσπάθειας)· π. χ. ταύτην τὴν δόξαν πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν (=προσπαθοῦσιν, ἐπιχειροῦσι πείσαι. 'Ισ. 6,12). Οὕτω μισθοῦμαι, ἀνοῦμαι=προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ, βούλομαι μισθώσασθαι, πρῆσθαι.

ΣΗΜ. β'. Ἐν ζωνῇ διηγῆσαι τίθεται πολλάκις ὁ ἐνεστῶς εἰς δήλωσιν πράξεως παρελθούσης· π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν· ὁ δὲ πείθειται τε καὶ συλλαμβάνει αὐτὸν ὡς ἀποκτενῶν (Ξ. 'Αν. 1,1,3). 'Ο τοσοῦτος ἐνεστῶς λέγεται ἰστορικῶς καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν ἄριστον, μεθ' οὗ ἐνίστε καὶ συνάπτεται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π. χ. προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμαχῶ αἰρεῖ καὶ ἐξηγησάτοισε (Ξ. 'Ελλ. 2,1,15).

ΣΗΜ. γ'. Ἐνίστε ὁ ἐνεστῶς σημαίνει πρᾶξιν μέλλουσαν, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῷ παριστᾷ ὡς ἤδη γινομένην· π. χ. εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία (Θ. 6,91). Τὸ εἶμι ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς εἶνε πάντοτε μέλλον τοῦ ἔρχομαι, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ εἶνε ἄλλοτε μὲν ἐνεστῶς, ἄλλοτε δὲ μέλλον.

§ 179. β'. 'Ο ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πολλάκις πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρόντι ἢ γενικῶς ἐν παντὶ χρόνῳ· π. χ. οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (=εἴωθα πίνειν. Δη. 19,46).—Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται (Ξ. 'Αν. 1, 9, 2).

ΣΗΜ. Πρὸς ἔκφρασιν γενικῶν γνωμῶν, ἐπειδὴ ἐν παντὶ χρόνῳ ἰσχύουσιν, ὁ ἐνεστῶς οὗτος εἶνε εὐχρηστος· π. χ. ἀναρχία πόλεις ὄλλουσι (Σοφ. 'Αντ. 673)· ἄπανθ' ὁ λιμός γλυκέα πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ.

§ 180. Ἐνεστῶτές τινες ἔχουσι καὶ παρκακίμένου σημασίαν· π. χ. νικῶ=νικῶ καὶ εἶμι νικητής· φεύγω=φεύγω καὶ εἶμι φυγάς (Ξ. 'Αν. 2, 1, 4· ἀπαγγέλλετε Ἀρικίῳ, ὅτι ἡμεῖς νικῶμεν (βασιλέα). Μόνον δὲ παρκακίμένου σημασίαν ἔχει ὁ ἐνεστῶς ἦκω (=ἐλήλυθα) καὶ οἶχομαι (=ἀπελήλυθα)· π. χ. Πρωταγόρας ἦκει (Πλ. Πρωτ. 310)· εἰς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἶχεται (Θ. 7, 12).

Τὸ *ἀκούω*, *πυνθάνομαι*, *αἰσθάνομαι*, *μανθάνω*, *γινώσκω* σημαίνουνσι πολλάκις *ἀκοήν*, *πίστιν*, *αἴσθησιν*, *μάθησιν*, *γνώσιν*, ἧτις ἐγένετο μὲν πρότερον, διαρκεῖ δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀκόμῃ· π.χ. ἀκούω τινὰ διαβάλλειν ἐμὲ (Ξ. Ἀν. 5,7, 5).—Σικελιωταὶ στασιάζουσιν, ὡσπερ *πυνθανόμεθα* (Θ. 6,17). Ὅμοίως τίθεται τὸ *φημί* καὶ τὸ *λέγω*· π.χ. ἐμοὶ τοῦτο, ὡς ἐγὼ *φημι*, προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν (=ὡς ἐγὼ εἴρηκα καὶ ἀκόμῃ δισχυρίζομαι. Πλ. Ἀπ. 33).

2. Ὁ παρατατικός.

§ 181. Ὅτι εἶνε ὁ ἐνεστώς ὡς πρὸς τὸ παρόν, τοῦτο εἶνε ὁ παρατατικός ὡς πρὸς τὸ παρελθόν· ὕθεν σημαίνει

α') *πρᾶξιν* γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκουσαν· π.χ. οἱ μὲν αὐτῶν *ἐτόξεον*, οἱ δὲ *ἐσφενδόων* (Ξ. Ἀν. 3,3,7).

ΣΗΜ. Ὡς ὁ ἐνεστώς, οὕτω καὶ ὁ παρατατικός σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (παρατατικός τῆς προσπάθειας)· π.χ. *διέφθειρον* (=προσεπάθουν νὰ διαφθείρωσι) προσιόντες τοὺς στρατιώτας· καὶ ἕνα γε *διέφθειραν* (Ξ. Ἀν. 3,3,5). Νέων ἐπειθεν (=προσεπάθει νὰ πείσῃ) αὐτούς· οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον (Ξ. Ἀν. 7, 3, 7).

β') *πρᾶξιν* κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβανομένην· π.χ. *Λίχας* τῆς γυμνοπαιδείας (=ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν γυμνοπαιδειῶν) τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν *Λακεδαίμονι* ξένους *ἐδείπνιζε* (Ξ. Ἀπ. 2,1,61).—Μένων οὐδενὸς πολεμίου *κατεγέλα*.

§ 182. Ὡς πολλοὶ ἐνεστώτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελικὴν σημασίαν· π.χ. *ἐνίκων*=*ἐνίκων* καὶ ἦν *νικητής*· *ἔφευγον*=*ἔφευγον* καὶ ἦν *φυγᾶς*· ὁ παρατατικός τοῦ *οἴχομαι* καὶ τοῦ *ἦκω* ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικὴν καὶ συνηθέστερον ἀορίστου· *ὄχόμην*=*ἀπελήλυθα* ἢ *ἀπῆλθον*· *ἦκον*=*ἐληλύθειν* ἢ *ἤλθον*· π.χ. ἐν τούτῳ *Κλέαρχος ἦκε* (Ξ. Ἀν. 2,1,15).—Πολλοὶ τῶν μένειν τεταγμένων *ᾤχοντο* (Ξ. Ἀν. 4,3,30).

§ 183. Πρᾶξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι ἢ πρᾶξις, περὶ ἧς ἐγένετο πρότερον λόγος, ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατατικοῦ, ἂν καὶ διατελεῖ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, καθ' ἣν ἐγνώρισε τὴν

3. Ὁ ἀόρ. ἐν τῇ ὀριστ. § 184—5. Ὁ μέλλ. ἐν τῇ ὀριστ. § 186. 81

πρᾶξιν, ἢ ὁ λόγος ἦτο περὶ αὐτῆς· π.χ. ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὃς ὠρεῖε τὴν τῶν Μακρῶνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθη-
νῶν (Ξ. Ἀν. 4, 8, 1)· ἦν (=ἐλέγετο εἶναι) ἡ μουσικὴ ἀντίστρο-
φος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι (Πλ. Πολ. 522).

3. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 184. α'. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἐγένετό τι ἐν τῷ παρελθόντι· π.χ. διεπραξάμην ὑμῖν εἰρήνην (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 4)· ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα (Πλουτ. 6. Καισ. 50).

§ 185. β'. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πολλάκις ὅτι ἤρξατο πρᾶξις τις ἐν τῷ παρελθόντι· π.χ. ἐβασίλευσα, ἤρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούτησα κλ.=ἐγενόμην βασιλεύς, ἄρχων, βουλευ-
τῆς, πλούσιος. Ὁμοίως ἐθάρσησα=ἔλαβον θάρρος, ἔσχον=ἔλα-
βον (Θ. 2, 15· ἐπειδὴ Θησεύς ἐβασίλευσεν, εἰς τὴν νῦν πόλιν
ἔκυνόκησε πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ).

ΣΗΜ. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν τοῦ συ-
νήθως γινομένου. Ὁ τοιοῦτος ἀόριστος λέγεται γνωμικός, διότι εἶνε εὐχρη-
στος ἐπὶ γνωμῶν καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐνεστώτα (ιδ. § 178 σημ.), μεθ' οὗ
ἐνίοτε καὶ συνάπτεται· π.χ. τὰς τῶν φαύλων συνουσίας ὀλίγος χρόνος διέ-
λυσε (=εἴωθε διαλύειν, διαλύει. Ἰσ. 1, 1)· ὁ τύραννος ταῖς μὲν πρώταις
ἡμέραις προσεγῆτε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ἐπισχεῖται τε πολλά, χρεῶν τε
ἠλευθέρωσε, καὶ γῆν δένειμε δῆμῳ τε καὶ τοῖς περὶ αὐτόν, καὶ πᾶσιν
ἔλεως καὶ πρᾶος εἶναι προσποιεῖται (Πλ. Πολ. 566).

4. Ὁ μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 186. Ὁ μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει α') ὅτι θὰ γίνῃ
τι ἐν τῷ μέλλοντι· π.χ. ἀλλὰ ποιήσω, ὃ Λυσίμαχε, ταῦτα καὶ
ἦξω παρὰ σέ αἴρων (Πλ. Λά. 201)· β') ὅτι θὰ ἀρχίσῃ πρᾶξις
τις ἐν τῷ μέλλοντι· π.χ. βασιλεύσω, ἄρξω, δουλεύσω, βουλεύσω,
πλουτήσω κλ.=γενήσομαι βασιλεύς, ἄρχων, δούλος, βουλευτής,
πλούσιος.

§ 187. Ὁ μέλλων σημαίνει πολλάκις καὶ διαρκούσων πρᾶξιν
ἐν τῷ μέλλοντι· π.χ. δουλεύσω=θὰ εἶμαι δούλος, ἔξω=θὰ ἔχω,
ἔσομαι=θὰ εἶμαι· π.χ. εἰ τοῦτο ποιήσομεν, ῥαδίως τὰ ἐπιτή-
δεια ἔξομεν ὅσον χρόνον ἐν τῇ πολεμικῇ ἐδόμεθα.

[ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ]

6

ΣΗΜ. α' 'Ο μέλλον ἐν τῇ ὀριστικῇ τίθεται ἐνίοτε εἰς δῆλωσιν μετρίας προσταγῆς π.χ. πρὸς ταῦτα πράξεις (=πράξιν) οἷον ἂν θέλῃς (Σοφ. Οἰδ. Κ. 956). Πολλάκις μετὰ τοῦ οὐ ἐρωτηματικῶς τίθεται εἰς δῆλωσιν ἐντόνου προσταγῆς, μετὰ τοῦ οὐ μὴ δὲ εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως π.χ. οὗτος οὐ μείνεις; (δὲν θὰ μείνῃς;=μείνουν. 'Αρσφ. 'Ορ. 1055) οὐ μὴ λαλήσεις; (=μὴ λαλήσης. 'Αρσφ. Ν. 505).

ΣΗΜ. β'. Περὶ τοῦ μέλλοντος ἐν ταῖς ἐναφορικαῖς προτάσεσιν ἰδ. § 236.

§ 188. 'Η πράξις, ἣν προτίθεται, μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ μέλλειν καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος (σπανίως ἀορίστου) π.χ. μέλλω ὑμᾶς διδάξειν (Πλ. 'Απ. 21)· μέλλω ὑμᾶς ἄγειν εἰς Φᾶσιν (Ξ. 'Αν. 5, 7, 5).

ΣΗΜ. Το-μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις εἰπεῖν εἶνε, πρόκειται, πρέπει π.χ. ἦδον καὶ ἐγόρευον, ὅποτε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς ὄψεσθαι ἔμελλον (Ξ. 'Απ. 4, 7, 16)· σύντεμνε τὰς ἀπακρίσεις, εἰ μέλλω σοι εἰπεσθαι (=ἂν πρόκειται, ἂν πρέπη νὰ σὲ παρακολουθῶ. Πλ. Πρωτ. 333).

5. 'Ο παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 189. 'Ο παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὡς κατὰστασιν π.χ. τέθνηκε=ἔχει ἀποθάνῃ καὶ εἶνε νεκρὸς· τέθαπται=ἔχει ταφῇ καὶ εἶνε τεθαμμένος· ἔστηκα=ἔχω σταθῆ καὶ εἶμι κ' ὀρθός. 'Εκ τούτου ὁ παρακείμενος βημάτων τινῶν ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος· οἷον κέκτημαι=ἔχω, κέκλημαι=καλοῦμαι· πεφόβημαι=εἶμι ἐν φόβῳ, φοβοῦμαι· μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι.

ΣΗΜ. α'. 'Ο παρακείμενος τίθεται ἐνίοτε εἰς δῆλωσιν πράξεως μελλούσης, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῷ παριστᾷ ὡς ἤδη τετελεσμένην π.χ. ἀριθμός, ἐὰν ἀφέλῃς ἢ προσθῇς τι, ἕτερος εὐθύς γέγονεν (=ἔσται. Πλ. Εὐθύδ. 432): εἴ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται, ὄλωλα (Σοφ. Φιλ. 75).

ΣΗΜ. β'. 'Ο ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ἔχω καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου π.χ. θαυμάσα· ἔχω τότε (=τεθαύμακα. Σοφ. Φ. 1362).

6. 'Ο ὑπερσυντέλικος.

§ 190. 'Ο ὑπερσυντέλικος σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὡς κατὰστα-

σιν. Ὁ ὑπερσυντέλικος εἶνε ὡς πρὸς τὸν παρακείμενον ὅ,τι ὁ παρα-
τακτικός ὡς πρὸς τὸν ἐνεστώτα· π.χ. ἐτεθνήκει=εἶχε ἀποθάνη
καὶ ἦτο νεκρός· ἐτέθαπτο=εἶχε ταφῆ καὶ ἦτο τεθαμμένος· εἰ-
στήκειν=εἶχον σταθῆ καὶ ἤμην ὀρθός· ἐκεκλήμην=εἶχον· ἐκεκλή-
μην=ὠνομαζόμεν· ἐμεμνήμην=εἶχον ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμούμην.

7. Ὁ τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 191. Ὁ τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει
ὅτι ἡ πράξις θὰ εἶνε τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σφ-
ζηται ἐν τῷ ἀποτελέσματι· π.χ. τεθνήξει=θὰ εἶνε νεκρός·
τεθάπεται=θὰ εἶνε τεθαμμένος· κεκλήσομαι=θὰ ἔχω· κεκλή-
σομαι=θὰ εἶμαι ὠνομασμένος, θὰ ὀνομάζωμαι.

Σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν,
ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ.

§ 192. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμ-
φάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ δηλοῦσι τὴν διάρκειαν ἢ τὴν ἐπανάληψιν
τῆς πράξεως (ὁ ἐνεστώς), τὴν ἀρχὴν ἢ ἀπλῶς τὴν πραγματο-
ποίησιν (ὁ ὀριστός) καὶ τὸ τετελεσμένον (ὁ παρακείμενος)· ὡς
πρὸς δὲ τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως οὐδὲν διακεκριμένως
σημαίνουν καὶ δὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς
ἑξῆς παραδείγμασι·

α'. ὑποτ.· μὴ φοβώμεθα (διάρκεια), μὴ φοβηθῶμεν (ἀπλῶς
πραγματοποιήσις)· ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός (Πλ. Πρωτ.
314).

β'. εὐκτ.· ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοι' ἂν πατε καὶ κακὸς (ἀπλῶς
πραγματοποιήσις. Πλ. Πρωτ. 345)· θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ βί-
πὸς πλείους (διάρκεια).

γ'. προστ.· λέγε (διάρκεια· εἰπέ (ἀπλῶς πραγματοποιήσις)·
τοῖς νόμοις πείθου (Ἰσ. 1, 16)· ἰδὲ ὡς ἄβρατα ἡμῖν (τὰ ὄρη)
ἔστι (Ξ. Ἄν. 4, 1, 20).

δ'. ἀπαρ.· Κῦρος ἤξιτο δοθῆναι οἱ (ἄπαξ) τὰς πόλεις ταύτας
μᾶλλον ἢ Τιτσαφέρην ἀρχεῖν αὐτῶν (διάρκεια Ξ. Ἄν. 1, 1, 8)·
οὐ βουλευέσθαι (διάρκεια) ἔτι ὄρα, ἀλλὰ βεβουλεύσθαι (τὸ τε-
τελεσμένον).

ε'. μετοχή· ἀνίστασθαι γελῶν (διάρκεια)· ἀνίσταται γελῶσας (ἀπλῶς πραγματοποιήσις)· ἀνίσταται ἐσταλμένος ἐπὶ πόλεμον (τό τετελεσμένον. Ξ. Ἄν. 3,2,7).

ΣΗΜ. α'. Οἱ χρόνοι ἐν τῇ εὐκτικῇ, ὅταν κείνται ἐν εἰδικαῖς καὶ πλαγίαις ἐρωτηματικαῖς προτάσεσι, καὶ οἱ χρόνοι τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ παρόντος, τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος· ἀλλ' ὁ ἐνεστώς περιλαμβάνει καὶ τὸν παρατακτικόν, ὁ δὲ παρακείμενος περιλαμβάνει καὶ τὸν ὑπερσυντέλικον· π. χ. εἶπεν ὅτι ἀποθάνοι ὁ Περικλῆς ἢ εἶπεν ἀποθάνει τὸν Περικλέα (=εἶπεν ἀπέθανεν ὁ Περικλῆς). Κῦρος ἔλεγεν ὡς ἡ ἰδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (=ἔλεγεν ἡ ἰδὸς ἔσται. Ξ. Ἄν. 1,4,11)· εἶπεν ἔχειν μόνον παῖδα (=εἶπεν ἔχω μόνον παῖδα. Ξ. 5,2,31)· ἀλλοικεσθαι ἔφασαν (=ἔφασαν ἤλιπκόμεθα. Ξ. Ἄν. 5,8,1).

ΣΗΜ. β'. Ὁ χρόνος τῆς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου δηλουμένης πράξεως ὀρίζεται: πολλάκις διὰ τοῦ κυρίου ῥήματος, μεθ' οὗ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ εἶνε συντεταγμένα· π. χ. γελῶν λέγει, γελῶν εἶπε, γελῶν ἔρει· βούλομαι μανθάνειν, ἐβουλόμην μανθάνειν, βουλήσομαι μανθάνειν. Συνήθως δὲ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώς σημαίνει τὸ σύγχρονον, ὁ δὲ ἀόριστος τὸ προτερόχρονον τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὴν διὰ τοῦ κυρίου ῥήματος δηλουμένην πράξιν· π. χ. γελῶν εἶπε (=ἐν ᾧ ἐγέλα εἶπε), γελῶσας εἶπεν (=ἀφ' οὗ ἐγέλασε).

ΣΗΜ. γ'. Ἡ μετοχὴ τοῦ ἐνεστώτος λαμβάνεται καὶ ὡς μετοχὴ τοῦ παρατακικοῦ· π. χ. οἶδα Κριτίαν τε καὶ Ἀλκιβιάδην σωφρονοῦντε (=ὅτι ἐσωφρόνου), ἔστε Σωκράτες συνήστην (Ξ. Ἄπ. 1,2,18).

8. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ὀνόματος.

§ 193. Ἐγκλίσεις λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ σχέση τῆς ὑπ' αὐτοῦ δηλουμένης πράξεως ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα.

§ 194. Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις κείνται ἢ ἀνεξαρτήτως (κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις) ἢ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων (ὑποτελεῖς ἢ ἐξηρητημένοι προτάσεις), διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐξετάζεται α') ἐπὶ τῶν κυρίων ἢ ἀνεξαρτήτων προτάσεων, β') ἐπὶ τῶν ὑποτελεῶν ἢ ἐξηρητημένων.

§ 195. Αἱ κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις δικαιοῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως καὶ προτάσεις ἐπιθυμίας. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ οὐ, εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπι-

θυμίας ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μή. Λέγονται δὲ προτάσεις κρίσεως αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις κρίσιν περὶ τινος, προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις ἐπιθυμίαν· π. χ. ἔστι θεός· μὴ ζῶην μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 676).

§ 196. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τὸ μόριον ἄν (ιδ. § 198 καὶ 202). Τίθεται δὲ τὸ ἄν εὐθὺς μετὰ τὸ ῥήμα· π. χ. ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἡ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ ταχέως κατελύθη (Πλ. Ἀπ. 32). Ὅταν δὲ προηγήται ἄρνησις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπίρρημα ἢ ἄλλη τις ἐμφαντικὴ λέξις, τίθεται μετ' αὐτήν. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα καὶ μετὰ τὸν σύνδεσμον γάρ· π. χ. εἰ ὁ Φίλιππος ὑμᾶς ἐξελεθεῖν ἐβουλήθη, οὐκ ἄν ποτε —ἐκάλει οὐδ' ἄν ἐμὲ—κατεκώλυε (Δη. 19, 51)· εἰ μὲν ἐπαίνῳ Σεύθην, δικαίως ἄν με αἰτιώσθε (Ξ. Ἀν. 1, 3, 19).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίστε τὸ ἄν ἐννοεῖται ἐκ προηγουμένης προτάσεως· π. χ. εἰ ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον ὅτι ᾤμοσεν (ἀντι ᾤμοσεν ἄν Δη. 81.9). Τούναντιον ἐνίστε τίθεται δις (σπανίως καὶ τρίς) ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει· π. χ. ὥσπερ ἄν, εἰ τῶ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὧν, ξυνεγιγνώσκατε δῆπου ἄν μοι (Πλ. Ἀπ. 17).

ΣΗΜ. β'. Ἀξία παρατηρήσεως μετάθεσις τοῦ ἄν γίνεται ἐν τῇ φράσει οὐκ ἄν οἶδ' εἰ—ἢ οὐκ οἶδ' ἄν εἰ (=οὐκ οἶδα, εἰ—ἄν) καὶ ἐν τῷ κἄν εἰ ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ—ἄν· π. χ. οὐκ ἄν οἶδα, εἰ δυναίμην (=οὐκ οἶδα, εἰ δυναίμην ἄν. Πλ. Τιμ. 26)· οὐκ οἶδ' ἄν, εἰ πείσαιμι (=οὐκ οἶδα, εἰ πείσαιμι ἄν. Εὐρ. Μ. 941).—Νῦν μοι δοκεῖ κἄν ἀσέβειαν εἰ καταγινώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντα ποιεῖν (=νῦν μοι δοκεῖ, καὶ εἰ ἀσέβειαν καταγινώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντ' ἄν ποιεῖν. Δη. 21, 51). Ἐκ τούτου ἐνίστε τὸ κἄν εἰ λαμβάνεται ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ· π. χ. ἢ τε αὐλητικὴ καὶ ἡ καθαριστικὴ κἄν εἰ τινες ἕτεροι τυγχάνουσιν οὔσαι τοιαῦτα (Ἄρ. ποιητ. 4447).

I. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαορήτων προτάσεων.

Ἡ ὀριστικὴ.

§ 197. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι ὡς πραγματικὸν (ἐγκλίσις τῆς πραγματικότητος)· π. χ. ὁ Θεός ἐστι δίκαιος.

ΣΗΜ. Ὅταν μετὰ τῆς ὀριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ ἢ ὀλίγου μετὰ τοῦ δεῖν ἢ ἄνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται ἡ σημασία τῆς πραγματικότητος· π. χ. τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομνησθῆσκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὀνειδι-

ζειν (=σχεδὸν ὁμοίον ἔστι. Δημ. 18, 269)· *ὀλίγου ἑμαυτοῦ ἐπελαθόμεν* (=ὀλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐπελαθόμεν. Πλ. Ἀπ. 17)

§ 198. Τὸ *ἔδει, ἔχοῦν, προσήκει μετ'* ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ὅτι ἡ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκφραζομένη πράξις δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη (πολλάκις τὸ πραγματικὸν ἐκφέρεται ἀντιθετικῶς διὰ τοῦ *νῦν δέ*)· π.χ. *ζῆν οὐκ ἔδει γυναικα* (τὸ πραγμ. *νῦν δέ ζῆ*. Με. 198)· *ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν* (Ξ. Ἀν. 7,6,28). *Ὅμοίως τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὰ ἀνάγκη ἦν, εἰκὸς ἦν, ἄξιον ἦν*· π.χ. *ἄξιον ἦν καὶ τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι*· *νῦν δ' ὄρω...* (Λυσ. 12,19).

§ 199. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν τίθεται μετὰ τινος ὑποθέσεως, σημαίνει ὅτι δὲν πραγματοποιεῖται τι ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, διότι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ ὑπόθεσις (ἐγκλισίς τῆς μὴ πραγματικότητος)· π.χ. *φῶς εἰ μὴ εἶχομεν*, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς *ἄν ἦμεν* (τὸ πραγματικὸν εἶνε· *νῦν δέ* ἔχομεν φῶς· οὐκ ἔσμεν ἄρα ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς. Ξ. Ἀπ. 4,3,3)· *εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμεν ἄν σφόδρα λέγειν*· *νῦν δέ* οὐκ ἔστι καλός· ἀδεῶς δὴ λέγω (Πλ. Θεαίτ. 14)· *ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἡ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ ταχέως κατελύθη* (Πλ. Ἀπ. 32)· *εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεπεφεύγει ἄν* (Πλ. Ἀπ. 36)· πρβ. καὶ § 224.

ΣΗΜ. α'. Τὸ *ἐβουλόμην ἄν μετ'* ἀπαρεμφάτου λέγεται ἐπὶ ἐπιθυμίας, ἣτις δὲν ἐκπληροῦται· ἀποτελεῖ δηλ. εἶδος περιφράσεως τῆς ἀνεκπληρώτου εὐχῆς (ἰδ. § 119)· *ἐβουλόμην ἄν πρόχειρον εἶναι πείσαι τοὺς ἀκούοντας*· *νῦν δέ* ἐδόξα... (Ἰσ. 8,36).

ΣΗΜ. β'. Ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος μετὰ τοῦ *ἄν* χρησιμοποιεῖται καὶ πρὸς ἐκφρασιν:

α') Τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι (πρβ. § 202)· π.χ. τὴν πόλιν ὄντως *ἄν* ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (ἡδύνασο νὰ νομίσῃς. Ξ. Ἀγ. 1, 26).

β'). Τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλήψεως τῆς πράξεως (ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ παρατατικοῦ· πρβ. § 188 β')· *δηρώτων ἄν* αὐτοὺς (Πλ. Ἀπ. 22)· ὅποτε προσδλέψειε τινὰς, *εἶπεν ἄν* (=ἔλεγεν. Ξ. Κύ. 7,1,10)· πρβ. § 223, 237, 239.

§ 200. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρκατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου ἀνευ τοῦ *ἄν* τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ *εἶθε* ἢ τοῦ *εἰ γὰρ* εἰς δήλω-

σιν εὐχῆς, ἥτις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη· π.χ. εἶθ' ἦσθα δυνατός, ὅσον πρόθυμος εἶ (=εἶθε νὰ ἦσο. Εὐρ. Ἡρ. 731).
 —Εἶθε σοι τότε συνεγερόμην (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 56). Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελον (εἶθ' ὄφελον, εἶ γὰρ ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου· π.χ. ὄφευλε Κῦρος ζῆν (=εἶθε εἶζι ὁ Κ. Ξ. Ἀν. 2, 1, 4). εἶθ' ὄφελος τότ' εὐθέως λιπεῖν βίον (Εὐρ. Ἐλ. 388). εἶ γὰρ ὄφελον οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι (=εἶθε οἷοί τε ἦσαν, εἶθε νὰ ἠδύναντο.... Πλ. Κρ. 44).

Ἡ ὑποτακτικὴ.

§ 201. Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει θέλησιν τοῦ λέγοντος. Τί-θεται δὲ

α') κατὰ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἐνικοῦ, εἰς δήλωσιν προτροπῆς. Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ· π.χ. ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός (Πλ. Πρωτ. 315). Πολλάκις προτάσσονται τῆς ὑποτακτικῆς ταύτης τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε, σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου τὸ φέρε ἢ τὸ ἄγε· π.χ. ἴθι δὴ ἀναλογοσώμεθα (Πλ. Κρατ. 332). ἄγε σκοπῶμεν (Ξ. Κύ. 5, 5, 15). φέρε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας ὑμῖν ἀναγνῶ (Δημ. 18, 267).

β') ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ. Τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλει ἢ βούλεσθε (παρὰ ποιηταῖς καὶ τὸ θέλεις ἢ θέλετε)· π.χ. τί ἔρωμαι; (=τί νὰ ἐρωτήσω; Πλ. Γο. 317). ποῖ φύγω; (=ποῦ νὰ φύγω; Ἀρστροφ. Ὀρ. 353). εἶπω τι τῶν εἰσθότων, ὧ δέσποτα; (=νὰ εἶπω τι ἐκ τῶν τυνηθισμένων; Ἀρστροφ. Β. 1). τάλαν-τον ἢ προῖξ· μὴ λάβω; (Με. 81). βούλει σοι εἶπω; (Πλ. Γο. 521). βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν; (Πλ. Πρωτ. 317).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῆ τὸ δεῖ ἢ καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος· π.χ. ἡμεῖς δὲ προσόμεν ἢ τί καὶ ποιεῖν; (Σοφ. Τρ. 390). εἰπωμεν ἢ οἰγῶμεν ἢ τί φράσομεν; Εὐρ. Ἴω. 728).

γ') Μετὰ τοῦ μὴ εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ

ἀορίστου· π. χ. μηδενὶ συμφορὰν δνειδίσσης (Ἰσ. 1, 29)· πρβ. § 203. ε'.

ΣΗΜ. α'. Περὶ τοῦ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου β' ἰδ. § 449· περὶ τοῦ οὐ μὴ μεθ' ὀριστ. μέλλ. ἰδ. § 212, σημ. β'.

ΣΗΜ. β'. Παρ' Ὀμήρῳ τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ πολλάκις μετὰ τοῦ ἄν (ἢ μετὰ τοῦ ἐπικοῦ κεν) ἢ ἄνευ τοῦ ἄν εἰς δῆλωσιν προσδοκίας ἀντὶ μέλλοντος· π. χ. οὐ γάρ πω τοίους εἶδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι (= οὐδὲ ὄψομαι, οὐδ' ἐλπίς εἶνε νὰ ἴδω. Ἰλ. Α. 262)· νῦν δ' ἄν πολλὰ πάθησι (= νῦν δὲ πολλὰ πείσεται. Χ, 505). Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν (οἱ ποιηταὶ καὶ ἄνευ τοῦ ἄν) εἰς δῆλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων ἰδ. § 222 καὶ 237, β'.

Ἡ εὐκτική.

§ 202. Ἡ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν, ἣτις δύναται νὰ πληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι· πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἶθε, εἰ γάρ, σπανίως δὲ τὸ ὥς. Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ· π. χ. ὦ παῖ, γένοιο πκτρὸς εὐτυχέστερος (Σοφ. Αἰ 550)· εἶθε μήποτε γνοίης ὅς εἰ (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1068)· εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρὸς (Εὐρ. Ἰππ. 1140)· ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος δὲς τοιαυτὰ γε βέζοι (Ἰλ. Α. 47)· ὡσχύτως καὶ ἐπὶ ἐνόρκου διαβεβαίωσης· π. χ. εἰ σε μισῶ ἀπολοίμην (Ἀρστω. Ἰππ. 764).

§ 203. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ τοῦ ἄν (παρὰ ποιηταῖς καὶ ἄνευ τοῦ ἄν πολλάκις) σημαίνει τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἄν ποτε καὶ κκκός (= δύναται νὰ γίνῃ. Πλ. Πρωτ. 345)· θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις (= δύνασαι καὶ ἐπὶ ψιᾶθης νὰ πλέης).

ΣΗΜ. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς· π. χ. χωροῖς ἄν εἴσω (= δύνασαι νὰ εἰσέλθῃς, ἀντὶ χώρει εἴσω. Σοφ. Ἠλ. 1491).

Ἐπίστε δὲ τίθεται καὶ πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς· π. χ. οὐκοῦν ἡ ῥητορικὴ δῆμηγορία ἄν εἴη (ἀντὶ ἐστί. Πλ. Γο.).

Ἡ προστακτική.

§ 204. Ἡ προστακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος, τίθεται δὲ

α') εἰς δῆλωσιν προσταγῆς· π. χ. ἄπιε, παῖ, λύχνον (Ἀρστω. Νεφ. 12).

β') εἰς δῆλωσιν προτροπῆς ἢ παραινέσεως· π. χ. θάρρει ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγὴν ἔχε (Εὐρ. Ἀπ. 183).

γ') εἰς δῆλωσιν δεήσεως, εὐχῆς ἢ κατάρκας· π. χ. μῆνιν ἄειδε, θεά, ((Πλ. Α. 1)· ὑγίαινε' ἔρρ' ἐς κόρακας· *Κ. Κασερίων*

δ') εἰς δῆλωσιν συγκαταθέσεως· π. χ. τί ἀπήγγειλας; εἰ ἀληθῆ, σφῆρου (=δέχομαι συγκατατίθεμαι νὰ σωθῆς. Δη. 19, 82)· ἐθέλω σοι ξυγγωρῆσαι καὶ ἔστω οὕτως (Πλ. Κρ. 491).

ε') μετὰ τοῦ μὴ εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως. Τίθεται δὲ ἡ προστακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ ἐνεστώτος καὶ παρκειμένον, ἐπὶ δὲ ἀορίστου τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ. Ἐνίοτε τίθεται καὶ ἡ προστακτικὴ ἐπὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον· π. χ. μηδέποτε δοῦλον ἠδονῆς σεαυτὸν ποιεῖ· μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης (Ἰσ. 1, 29)· μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω ἄλλως (Πλ. Ἀπ. 17).

Γενικὴ παρατήρησις ἐπὶ τῶν ἐγκλίσεων.

§ 205. Ἐκ τῶν περὶ ἐγκλίσεων εἰρημένων γίνεται φανερόν ὅτι ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶνε· α') ἡ δοισικὴ πάντων τῶν χρόνων, β') ἡ δοισικὴ τῶν ιστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, γ') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν· ἐγκλίσεις δὲ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας εἶνε· α') ἡ ὑποτακτικὴ, β') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν, ἥτις δηλοῖ εὐχὴν, γ') ἡ προστακτικὴ, δ') ἡ δοισικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου ἢ δηλοῦσα εὐχὴν (ιδ. § 199).

Παραόρημα ἐπὶ τῶν εὐθειῶν ἢ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων.

§ 206. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἢ ἀνεξάρτητος, ὅταν ἐκφέρεται κατ' εὐθεῖαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἢ ἄνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος κ.λ., πῶς, πόθεν κ.λ.) ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἄρα, ἄρά γε, ἤ (=ἀληθῶς), μὴ (=μήπως), μᾶν (=μὴ οὖν). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἶνε διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον, πότερα), ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἤ. Πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ἐλλείπει τὸ πό-

τερος· π.χ. καθεύδεις; (Ἀρστροφ. Ν. 732)· τίς εἶ; (Ἀρστροφ. Ἀγ. 594)· πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; (Πλ. Χαρμ. 143)· ἄρα σὺ εἶ Σωκράτης ὁ φροντιστής ἐπικαλούμενος; (Ξ. Συμ. 6,6)· ἢ καὶ σχολῆ ἔσται σοι, ὦ πάτερ, σωμασκειν τοὺς στρατιώτας; (Ξ. Κύ. 1,6,17)· μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; (Πλ. Πρωτ. 310)· μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει ἐν τῷ παρόντι; (Πλ. Πολ. 5,454).

ΣΗΜ. α'. Ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις ἐκφέρεται πρὸς τοῦτοις διὰ τοῦ ἄλλο τι ἢ καὶ (κατ' ἑλλειψιν τοῦ ἢ) ἄλλο τι. Τὸ ἄλλο τι ἢ προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως (ἄλλο τι ἢ = ἄλλο τι συμβαίνει; ἢ), δηλοῦται δὲ διὰ τῆς ἐρωτήσεως τῆς ἐκφερομένης διὰ τοῦ ἄλλο τι ἢ καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τι κατάφασις; π. χ. ἄλλο τι ἢ φαίης ἂν ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφεῖν; (= ἄλλο τι συμβαίνει ἢ ἤθελες εἶπῃ κτλ.; ἄρα γε δὲν ἤθελες εἶπῃ κτλ.; Πλ. Εὐθ. 282)· ἄλλο τι οὖν, ἦν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῶ ἀνδρὶ θήσομεν λογιζέσθαι τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι, (= ἄρα γε λοιπόν, εἶπον ἐγώ, δὲν θὰ θέσομεν κτλ.; Πλ. Πολ. 522).

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τίθεται ἀποφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δήλωσιν ἐντόνου καταφάσεως, καὶ τοῦναντίον καταφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀποφάσεως· π. χ. οὐ βάρβαρος ὁ Φίλιππος; (= βάρβαρος ὁ Φίλιππος. Δημ. 3, 16)· Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους δουλεύσομεν; (= Ἕλληνες ὄντες οὐ δουλεύσομεν βαρβάρους. Εὐρ. Τηλ. 17).

ΣΗΜ. γ'. Ὅταν ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας, ἡ ἀπόκρισις γίνεται δι' ὀνόματος· π. χ. τρέφεται ψυχὴ τίνοι; μαθήμασι (Πλ. Πρωτ. 313). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικοῦ μορίου, ἡ ἀπόκρισις γίνεται πολυειδῶς· α) ἡ καταφατικὴ γίνεται διὰ τοῦ ναί, πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, φημί, ἔστω, ἀληθῆ λέγεις ἢ δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος τῆ ἀλλῆς λέξεως ἐμφαντικῶς ἐν τῇ ἐρωτήσει ἐκφερομένης· π. χ. ὥσων ἦν τι ἔργον; ναί. (Πλ. Συμ. 202)· εὐδαίμονας λέγεις οὐ τοὺς τάχαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους; πάνυ γε (Πλ. Πολ. 353)· ὁ ἐπιστήμων σοφός; φημί (Πλ. Πολ. 350)· οὐ φρονίμους τοὺς φύλακας δεῖ ὑπάρχειν; ἔστι ταῦτα (Πλ. Πολ. 412)· ἄρα καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἐστίν; καὶ ἀρετὴ (Πλ. Πολ. 353)· β) ἡ ἀποφατικὴ ἀπόκρισις γίνεται συνήθως διὰ τοῦ οὐ, οὐδαμῶς, οὐ δῆτα, οὐ φημι, ἡμιστά γε· π. χ. ἔσθ' ὅσῳ ἂν ἄλλῳ ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς; οὐ δῆτα· τί δέ; ἀκούσας ἂν ἄλλῳ ἢ ὡσίν; οὐδαμῶς (Πλ. Πολ. 352).

§ 207. Αἱ εὐθεῖαι ἐρωτήσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἤτοι δι' ὀριστικῆς, δι' ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, καὶ δι' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν· ὅταν δὲ εἶνε ἀπορηματικαί, ὅταν δηλ. ὁ ἐρωτῶν ἀπορῇ ἢ αἰτιῆται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τότε ἐκφέρονται καθ'

Παναγιώτης
1941-42

2. Αἱ ἐγγλ. ἐν ταῖς ἐξήρτ. προτάσεσι. α' Εἰδικ. προτας. § 208. 91
ὕποτακτικὴν (ιδ. § 200 β'). π. χ. τίς εἶ; εἰ ταῦτα ἀπήγγειλέ
τις, τί ἂν ἐποιήσατε; (Ξ. Κύ. 6, 2, 19). πόσα ἂν μοι χρήματα
δοίης; (Ξ. Κύ. 3, 1, 35). τί εἶπω; εἶπω τι τῶν εἰωθότων;

2. Αἱ ἐγγλίσεις ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσι.

Υ α'. Εἰδικαὶ προτάσεις. Α. Κασερόνη

§ 208. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδικῶν συγ-
δέσμων οὐ καὶ ὡς, τίθενται δὲ μετὰ ῥῆμα λεκτικόν ἢ γνωστί-
κὸν ἐν γένει ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀνωνομίας. Εἶνε
δὲ ἐξηρητημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀρνήσεως
τίθεται εἰς αὐτάς τὸ οὐ. Ἐκφέρονται δὲ κατὰ τὰς αὐτάς ἐγγλί-
σεις, καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις τῆς κρίσεως, δηλ. καθ'
ῥηστικὴν παντὸς χρόνου, καθ' ὀριστικὴν ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ
ἂν καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν (ιδ. § 204). Μόνον ὅταν ἐξαρτῶν-
ται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, ἐκφέρονται συνήθως κατ' εὐκτικὴν (εὐ-
κτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· πρβ. § 273 β'). π. χ. λέγει ὡς ὕβρι-
στής εἰμι. Λυσ. 24, 15). ἀπεκρίνατο οὐ οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερῖφιός
ἦν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (Πλ. Πολ. 329).
—Σεύθης εἶπεν οὐ οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναῖον (Ξ. Ἀν.
7, 2, 31). —Κῦρος ἔλεγεν οὐ ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν
(Ξ. Ἀν. 2, 2, 5). ἔγνωσαν οὐ κενὸς ὁ φόβος εἶη (Ξ. Ἀν. 2, 2, 21).
τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσεστιν, οὐ μέγιστον κακὸν
τοῖς ἔχουσίν ἐστιν (Ίσ. 9, 6).

αἱ εἰδικαὶ
καὶ ἀρνήσεως
ἐπὶ ἀρνήσεως
ἐπὶ ἀρνήσεως

Παναγιώτης

Μίνα

1 Ὡς λεκτικὸν χρόνον λαμβάνονται πλὴν τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος,
τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ αἱ ἐξῆς α') ὁ γνωμικὸς ὀριστός
β') ἅπαντα αἱ ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαὶ καὶ αἱ προστακτικαί, ὅταν κείν-
ται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι γ') αἱ ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαί, τὰ ἀπα-
ρέμματα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἄρκτηοῦ χρόνου Ὡς ἱστο-
ρικὸν χρόνον λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, τοῦ ὑπερσυντελείου καὶ
τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἄοριστου καὶ αἱ ἐξῆς α') ὁ ἱστορικὸς ἐνεστώτης β') αἱ
ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμματα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρ-
τῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε μετὰ ἱστορικῶν χρόνων τίθεται καὶ ὀριστικὴ καὶ εὐ-
 λεκτικὴ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π.χ. ἔλεγον ὅτι Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαίος δὲ
 πεφευγὼς εἶη (Ξ. Ἀν. 2, 1, 3). Διὰ τῆς εὐλεκτικῆς δηλοῦται κρίσις κατὰ
 τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὧς συνήθως, ὅταν πρό-
 κείται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκειμένου ἢ ὡς κρίσις
 στερουμένη ὑποστάσεως· διὰ τοῦτο μετὰ τὸ πείθειν, διαβάλλειν καὶ μετὰ
 ἀρνητικῶν λεκτικῶν ῥήματα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὧς· π.χ. Τισσαφέρους
 διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὧς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (Ξ. Ἀν. 1, 1, 2). —
 Τὸ δεῖν κεῖται ἐνίοτε πλεοναστικῶς· π.χ. Πρόξενος εἶπεν δεῖ αὐτὸς εἶμι, ὃν
 ζητεῖς (Ξ. Ἀν. 2, 4, 16).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τὰ ῥήματα μέμνημαι καὶ οἶδα τίθεται ἐνίοτε πρότασις
 διὰ τοῦ δεῖν· π.χ. μέμνησθε δεῖ ἀπηγγέλη Φίλιππος Ἡραίων τεῖχος πολί-
 ορκῶν (Δημ. 3, 4): ἴσθ', δεῖ ἡμᾶς οἱ Λάκωνες ἀπώλεσαν; (Ἀρ. Λυ. 1150).

ΣΗΜ. δ'. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμ-
 φατον (ιδ. § 245)· μετὰ δὲ τὰ γνωστικὰ τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ με-
 τοχή (ιδ. § 255, ε').

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ὧς καὶ τὸ δεῖν, ὅταν διὰ παρεμπιπτόσεως ἄλλης προτάσεως
 ἀπομακρύνηται ἀπὸ τοῦ ῥήματος, ἐπαναλαμβάνεται ἐνίοτε· π.χ. ἔλεγον
 δεῖ, εἰ μὴ καταθήσονται καὶ πείσονται, δεῖ κατακαύσει τὰς κώμας (Ξ. Ἀν.
 7, 4, 5).

ΣΗΜ. ζ'. Ἐν τῷ δήλον δεῖ καὶ εὐ οἶδ' δεῖ τὸ ῥήμα νοεῖται ἐκ τῶν
 ἡγουμένων. Ἐκ τῆς ἁλλείψεως ταύτης τὸ δήλον δεῖ καὶ τὸ εὐ οἶδ' δεῖ ἀπέ-
 βησαν ἰσοδύναμα μὲ βεβαιωτικὰ ἐπιρρηματα (=βεβαίως)· π.χ. θανάτου
 ἐτίμησαν δήλον δεῖ ὡς πονηροῦ ὄντος (Πλ. Γο. 519)· ὥστε πάντας ὑμᾶς
 εἰδέναι τὰ μετὰ ταῦτα καὶ ἔλεεῖν εὐ οἶδ' δεῖ τοὺς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώ-
 ρους ἀνθρώπους (Δημ. 19, 309).

6'

Πλάγια ἐρωτήσεις.

§ 209. Πλαγία ἢ ἐξηρητημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν
 ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκ-
 φέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις· α') διὰ τῆς ὅσους καὶ τῶν ἀπό
 δε- ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων
 (ὁποῖος, ὁπόσος, κλ., ὅπως, ὅπου κλ.).

β') διὰ τῶν ἀπλῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημά-
 των (τίς, ποῖος, πόσος κλ., πῶς, ποῦ κλ.).

γ') διὰ τοῦ εἶ. Ὅταν δὲ εἶνε διπλῆ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότε-
 ρον—ἢ, εἰ—ἢ, εἶτε—εἶτε. Ἡ ἀρνησις εἶνε ἢ τῆς εὐθείας ἐρωτή-
 τῆς

σεως· μόνον ἐν τῷ 6' μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως, ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἤ, εἶτε—εἶτε, δύναται νὰ τεθῆ μὴ ἀντὶ οὗ π. χ. σκοπεῖτε εἰ δίκαια λέγω ἢ μὴ (Πλ. Ἀπ. 18).

§ 210. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἰ-
 τινες τίθενται καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις (ιδ. § 206), δηλ. ἡ
 ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ
 τοῦ ἄν, ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν καὶ ἡ ὑποτακτικὴ (ὅταν σημαί-
 νηται ἀπορία καὶ σκέψις περὶ τοῦ πρακτέου· ιδ. § 200 6'). Ἀλλ',
 ὅταν ἐξακρῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνηθέστερον ἀντὶ
 τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποτακτικῆς τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως ἡ εὐ-
 κτικὴ (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· ιδ. § 272 6'). π. χ. οἶσθα
 Εὐθύδημον ὁπόσους ὀδόντας ἔχει; (Πλ. Εὐθύδ. 294)· ἠδέως ἂν
 ὑμῶν πυθοίμην, τίν' ἂν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μὴ ἐτρι-
 ράρχησα (Δημ. 50, 67. Εὐθ. ἐρ. τίν' ἂν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴ-
 χετε, εἰ μὴ ἐτρ.); ἠρώτησε ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον (Ξ. Ἄν. 2, 4,
 15. Εὐθ. ἐρ. ποῦ ἂν ἴδοιμ. Πρ.); ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ
 (Πλ. Φκίδ. 115. Εὐθ. ἐρ. πῶς σε θάπτω)· ἤροτο εἰ τύχοιεν ἂν
 εἰρήνης (Ξ. Ἑλλ. 7, 4, 6. Εὐθ. ἐρ. τύχοιμεν ἂν εἰρήνης); ἐβου-
 λέοντο εἶτε κατακαύσαι τοὺς Θεβαίους εἶτε ἄλλο τι χρῆσονται
 (Θ. 2, 4. Εὐθ. ἐρ. κατακαύσωμεν τοὺς Θεβαίους ἢ ἄλλο τι χρῆ-
 σάμεθα); ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μέ-
 νειν ἢ ἀπιέναι (Ξ. Κύ. 1, 1, 3, 15. Εὐθ. ἐρ. πότερον βούλει μ.
 ἢ ἀπ.); τὸν θεὸν ἐπήροτο εἰ παραδοῖεν Κορινθιοὶς τὴν πόλιν
 (Θ. 1, 25. Εὐθ. ἐρ. παραδῶμεν Κ. τὴν π.);

*little
greater*

Whisper

*little
small
big*

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τὰ γνωστικὰ ῥήματα τίθεται ἐνίοτε ἀναφορικὴ πρότα-
 σις ἀντὶ ἐρωτηματικῆς π. χ. ἐγνώσθη δε ἦν (Ξ. Κύ. 5, 4, 5).

ΣΗΜ. 6'. Μετὰ τὸ οἶσθα εὐρηταὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς πλαγία
 ἐρωτήσις δι' ἀναφορικῆς ἐκφερομένης π. χ. οἶσθ' ὁ δρᾶ-
 σον; (=οἶσθα ὁ δεῖ σε δρᾶσαι; Ἀρστ. Ὀρ. 80)· οἶσθ' ὁ μοι σύμπραξον;
 (=οἶσθα ὁ μοι συμπράξαι σε δεῖ; Εὐρ. Ἡρ. 451)· οἶσθα νῦν ἄ μοι γενέ-
 σθω; (=οἶσθα νῦν ἄ μοι γενέσθαι δεῖ; Εὐρ. Ἴφ. Τ. 1204)· οἶσθ' ὅς
 ποιεῖτε τοῦτο (οἶσθα ὡς δεῖ ὑμᾶς ποιεῖν τοῦτο; γνωρίζεις πῶς πρέπει νὰ
 πράττητε τοῦτο; Ἀρστφ. Ἀχ. 1064).

§ 211. Μετὰ τὴν πρότασιν, ἣτις ὑπερφαίνει ἀπόπειραν, τίθε-
 ται πολλάκις πλαγίᾳ ἐρωτήσις ἐκφερομένη δι' ὑποτακτικῆς μὲν

Μαίρη ἐν τῷ νόθῳ τῆς βουρ

μετὰ τοῦ ἐάν (ἄν, ἦν), ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκετικοῦ χρόνου, δι' εὐκτικῆς δὲ μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου· π. χ. ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τεῖχῃ, ἦν δύνωνται βιάσασθαι (=πειρώμενοι ἦν δ... Θ. 3,20).—Ποτειδαιᾶται ἐπεμψαν παρ' Ἀθηναίου πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν (Θ. 4, 58).

§ 212. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν, ἐπιφέρεται πλάγια ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος (σπανίως εὐκτικῆς μέλλοντος μετὰ ἱστορικῶν χρόνων). Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ· π.χ. οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται (Ξ.Κύ. 1,2,3)· ἔπρασον, ὅπως τις βοήθειαι ἦξει (Θ. 3,4)· ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται, αὐτὸς ἐσκόπει (Ξ.Κύ. 8,1,10).

ΣΗΜ. α'. Ἀντὶ τοῦ ὅπως τίθεται ἐνίοτε τὸ ὅπη, πῶς, τίνα τρόπον, ὅτω τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ τὸ ἀναφορικὸν ὡς· π. χ. ἔπρασον ὅπη ὠφελία τις ἦξει (Θ. 1, 65)· ἔπρασον ὅτω τρόπῳ τοῖς μὲν ἐυμβήσεται, τῶν δ' ἀπαλλάξεται (Θ. 4, 128)· ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει (Δημ. 24, 155)· σκοπεῖ ἐξ ὅτου τρόπου φίλοι γενήσονται (Δημ. 16, 19).

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τίθεται κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκοπεῖ ἢ σκοπεῖτε) τὸ ὅπως καὶ τὸ ὅπως μὴ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος πρὸς ἐκφράσιν ἐντόνου παρακελεύσεως· π. χ. ὅπως ἔσεσθε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας (=σκοπεῖτε ὅπως ἔσεσθε=κυττάξετε νὰ φανῆτε. Ξ. Ἀν. 1, 7, 3)· ὅπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πείσεται (Λυσ. 1,24).

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις καὶ μετὰ τὰ εἰρημένα ῥήματα συντάσσεται τὸ ὅπως μεθ' ὑποτακτικῆς ἀρίστου β' ἢ μετὰ εὐκτικῆς (ὅταν προηγήται ἱστορικὸς χρόνος)· π.χ. Σεύθης κελεύει Ξενοφῶντα συμπορευμῆσθαι, ὅπως διαβῆ τὸ στράτευμα (Ξ. Ἀν. 7,1,5).—Ὁ πατήρ ἐπιμελούμενος, ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὀμήρου ἐπι μαθεῖν (Ξ.Συμ.3,3).

§ 213. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα (δέδοικα, φοβοῦμαι, φροντίζω, εὐλαβοῦμαι, φυλάττομαι, σκοπῶ, ὁρῶ καὶ τὰ ὅμοια) τίθεται πρότασις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (=μὴπως) καὶ μὴ οὐ (=μὴπως δέν). Αἱ τοιαῦται προτάσεις ἐκφέρονται

α') Καθ' ὀριστικὴν, ὅταν πρόκειται περὶ φόβου μὴ γίνεται ἢ ἐγινέ τι· π.χ. φοβοῦμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν. Θ. 3, 53. Εἶθ. ἐρ. μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν;) ὅσα μὴ οὐχ οὕτω

ταῦτα ἔχει (Ἄρσφ. Β. 139. Εὐθ. ἐρ. μὴ οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχει;).

β') Καθ' ὑποτακτικὴν ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου β' ἢ καθ' ὀριστικὴν μέλλοντος, ὅταν πρόκειται περὶ φόβου μὴ γίνῃ ἢ δὲν γίνῃ τι. Ὅταν δ' ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, ἐκφέρονται κατ' εὐκτικὴν συνθέσטרων· π.χ. φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ (Ξ. Κύ. 3, 1, 22).—Κερκυραῖοι ἐφοβήθησαν μὴ (αἱ νῆες) πολέμικοι ὄντοι (Θ. 1, 51). ἐδεδόικεν μὴ ἐν τῷ κρητῆρι φάρμακον μεμιγμένα εἶη (Ξ. Κύ. 1, 3, 10). φοβοῦμαι μὴ τινος ἡδονὰς εὐρήσομεν ἐνκν- τίας (Πλ. Φιλ. 13).

Ἄντὶ τοῦ μὴ τίθεται πολλάκις ὅπως μὴ· π.χ. δέδοικα ὅπως μὴ πάνθ' ἄρκ γενήσεται (Δημ. 9, 75). δέδοικ' ὅπως μοι μὴ λίαν φανῆς σοφῆ (Εὐρ. Ἴππ. 518). Καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος τίθεται πολλάκις τὸ ὅπως μὴ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος· π.χ. αἶμοι τάλας ὁ Ζεὺς ὅπως μὴ μ' ὄψεται (φοβοῦμαι ὅπως μὴ...=φοβοῦμαι νὰ μὴ με ἴδῃ ὁ Ζεὺς. (Ἄρσφ. Ὅρ. 1494).

ΣΗΜ. α'. Τὸ μὴ ἢ μὴ οὐ μεθ' ὑποτακτικῆς εὔρηται καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος· π.χ. μὴ ἀρροικότερον ἢ τὸ ἀληθές εἰπεῖν (φοβοῦμαι μὴ... Πλ. Γο. 462)· μὴ οὐ τοῦτο ἢ χαλεπὸν. (Πλ. Ἄπ. 49).

ΣΗΜ. β'. Ἐξ ἔλλειψως τοῦ κυρίου ῥήματος προῆλθε· α') ἡ σύνταξις τοῦ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου β' (σπανίως α') ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος· π.χ. ἐάν τὴν ἀπιστίαν σφύζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε (=οὐδὲν δεινὸν πείσεσθε· Δημ. 6, 24)· τοιοῦτου ἐπιτηδεῖου, ὅσον οὐδένα μῆποτε εὐρήσω (=οἷον οὐδένα εὐρήσω. Πλ. Κρ. 44)· β') ἡ σύνταξις τοῦ οὐ μὴ μετὰ τοῦ β' προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως· π.χ. οὐ μὴ εἰσεῖς εἰς τὴν οἰκίαν (μὴ εἰσελθῆς. Ἰσακ. 8, 34), καὶ μετ' ἐρωτήσεως· π.χ. οὐ μὴ λαλήσεις; (=οὐ φυλάξει μὴ λαλήσεις; =μὴ λαλήσης. Ἄρσφ. Ν. 504).

γ'. Αἰτιολογικά προτάσεις· Α. Καωερῶν

§ 214. Αἱ αἰτιολογικά προτάσεις ἐκφέρονται α') διὰ τοῦ οὐ, διότι, ὡς· β') διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε. Εἶνε δὲ ἐξηρητημέναί προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε ἐπὶ ἀρνήσεως τὸ οὐ.

§ 215. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις

τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ βήμα ἱστορικοῦ χρόνου δύναται νὰ τεθῆ ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς (εὐκτικῆ τοῦ πλαγίου λόγου· ἰδ. § 272, β') καὶ τότε ἡ αἰτιολογία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου· π.χ. οἱ Ἄθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, ὅτι (=διότι) οὐ πολὺ ἐνίκων (Θ.7,34)· οὐν τρυφᾶς, διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ.327)· ὅτε πολλὰ τοιαῦτα γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους πιστοὺς ἠγείσθαι (Λυσ.19.5)· δέομαι οὖν σου παραμεῖναι, ὡς (=διότι) ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνός ἡδῖον ἀκούσαιμι ἢ σοῦ (Πλ. Πρ. 335).— Οἱ Ἄθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγει ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Θ. 2,21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ βήματα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, λυπεῖσθαι, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν, χαλεπῶς φέρειν, αἰσχύνεσθαι καὶ τὰ ὅμοια) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι· π.χ. χαίρω ὅτι εὐδοκίμεις (Πλ. Λά. 181). Πολλάκις δὲ ἀντὶ τοῦ ὅτι τίθεται εἰ· π.χ. ἀγανακτῶ, εἰ τὰ χρέματα λυπεῖ τινος ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται (Δημ. 8,55)· τηλικούτων κακῶν αἰτίος γεγενημένος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην δέδωκεν (Αἰσχ. 3,147).

δ'. Τελικαὶ προτάσεις.

§ 216. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων ἵνα, ὅπως, ὡς καὶ ἀπεφακτικῶς διὰ τοῦ ἵνα μή, ὅπως μή, ὡς μή καὶ διὰ μόνου τοῦ μή.

Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτικὴ, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως εὐκτικὴ, πολλάκις δὲ καὶ ὑποτακτικὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ εὐκτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π.χ. κύωνες τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερούκωσι (Ξ. Ἄπ.2,9,2)· πολλὰ διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον, ὅπως πολλὰ ἀκούων μηδὲ ἐν μάθῳ (Φιλῆμ.160).—Κῦρος φίλων φρετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχοι (Ξ. Ἄν. 1,9,21)· τὰ πλοῖα Ἄβρομάμας κατέκασεν, ἵνα μὴ Κῦρος, διαβῆ (Ξ. Ἄν. 1,4,18).—Τιμῆθος δανεῖζεται χιλίας δραχμὰς παρ' Ἀντιφάνους, ἵνα διαδοίῃ τοῖς Βοιωτίοις τριηράρχοις καὶ παραμένωσι (Δη. 49,14).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ ὅπως καὶ τοῦ ὡς μεθ' ὑποτακτικῆς συνάπτεται συνήθως καὶ τὸ ἂν· π.χ. τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, ὅπως ἂν μετὰ πλείστον

ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν (Ἰσ. 3, 2)· ὡς ἂν μάθης, ἄκουσον (Κ. Ἀν. 2, 5, 16). Μετὰ τοῦ ἵνα συνάπτεται τὸ ἂν, ὅταν εἶνε ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπι-
κοῦ ἐπιρρήματος (= ὅπου)· π. χ. πατρίς ἐστὶ πᾶς ἵν' ἂν πράτῃ, τις εὖ
(Ἄρστωφ. Πλ. 1151).

ΣΗΜ. 6'. Μετὰ ὄμμα εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τίθεται ἐνίοτε ἐν τῇ τελικῇ
προτάσει εὐκτικὴ καθ' ἑλξίν· π. χ. ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς (= ἵνα)
ἡμᾶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεύσαι ποτε
ἐπ' αὐτόν; (Ξ. Ἀν. 6, 1, 18)· θυμὸν γένοιτο πληρώσαι ποτε, ἵν' αἱ
Μυκῆναι γνοῖεν κλ. (Σοφ. Φιλ. 324).

§ 217. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον ἢ
μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν ὅτι ἔπρεπεν ἢ ἠδύνατο νὰ γίνῃ τι,
ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἔγινε, τίθεται τελικὴ πρότασις διὰ
τοῦ ἵνα, σπανιώτερον διὰ τοῦ ὅπως ἢ ὡς μεθ' ὀριστικῆς ιστορι-
κοῦ χρόνου (καθ' ἑλξίν) πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ, ὅστις δὲν ἐκπληροῦ-
ται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη· π. χ. εἰ γὰρ ὄφελον οἶοί τε εἶναι οἱ
πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἶοί τε ἦσαν αὐ καὶ
ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (Πλ. Κρ. 44)· ἐβουλόμην ἂν Σίμωνα τὴν αὐ-
τὴν γνώμην ἐμαὶ ἔχειν, ἵνα—τάληθ' ῥαδίως ἔγνωτε (Λυσ. 3,
21)· ἐχρῆν σε Πηγάσου ζευξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς
τραγικώτερος (Ἄρστωφ. Εἰρ. 136)· ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν
ὡς μὴ ἐδύνατο ἐξαπατᾶν (Ξ. Ἀν. 7, 6, 23). Ὁμοίως λέγεται
παρ' ἡμῖν· εἴθε νὰ εἶχα νὰ σοῦ ἐδίδα.

γ. Προτάσεις ακολουθίας ἢ συμπερασματικαὶ.

§ 218. Αἱ προτάσεις τῆς ακολουθίας ἢ αἱ συμπερασματικαὶ
ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὥστε (σπανίως διὰ τοῦ ὡς). Αὗται ἐκφέρονται
α) κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων καὶ ἔχουσι
τὸν τύπον τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. οὕτω σκαιὸς εἶ
καὶ ἀναίσθητος, ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι (Δημ. 18, 120)·
πάντες πολεμικὰ ἔργα παρεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν
ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (Ξ. Ἀγ. 1, 26)· πλοῖα ἡμῖν
πάρεστιν, ὥστε, ὅποι ἂν βούλησθε, ἐξείφης ἂν ἐπιπέσοιτε (Ξ.
Ἀν. 5, 6, 20).—Πρωταγόρας ἔνδον διατρέβει· ὥστε θάρρει (Πλ.
Πρωτ. 311)· τσακῦτα ἔχω—λέγειν καλὰ ἔργα—, ὥστε μὴ φο-
βώμεθα (Πλ. Φαιδρ. 245).

6') κατ' ἀπκρεμφτον· 1) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας πκ-
 ωαρίσταται ὡς δυνατὸν ἀπλῶς ἐπκκολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προ-
 ρατάσει πράξεως. Ἐν δ' ἐπκκολουθῆ πράγματι ἢ ὄχι, δὲν δηλοῦ-
 δηνοῦται. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μή· π.χ. πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν.
 εἰσὶ σὺν ὧστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούει (= ὧστε ἦτο δυνατόν καὶ οἱ πο-
 λέμιοι νὰ ἀκούωσι. Ε. Ἄν. 2, 2, 17)· ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ
 βάθος, ὧστε μηδὲ τὰ δόρυκτα ἐπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους
 (Ε. Ἄν. 3, 5, 7). Οὕτω κείνται κανονικῶς μετὰ συγκριτικὸν τὸ ἢ
 ὧστε μετ' ἀπκρεμφτον· π.χ. οἱ ἀκοντισταὶ βραχύτερον ἤκόν-
 τιζον ἢ ὧστε ἐξικνεῖσθαι (= ἢ ὧστε νὰ εἶνε δυνατόν νὰ φθάνωσι)·
 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας πκρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπι-
 διωκόμενος· π.χ. πᾶν ποιῶσιν, ὧστε μὴ διδόναι δίκην (Πλ. Γο.
 470)· 3) ὅταν τὸ ὧστε σημαίνει ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ἐπὶ τῷ ὄρω· π.
 χ. πολλὰκι πρεσβεῖσι ἀπήντων καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὧστε μὴ
 ἐμβάλλειν (= ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ μὴ ἐμβάλλωσι. Ε. Ἑλλ. 5, 3, 14).
 Ἐντὶ τοῦ ὧστε ἐπὶ τούτῃς τῆς σημασίας τίθεται συνήθως τὸ
 ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε μετ' ἀπκρεμφτον ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου ἢ
 μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος, ὅταν μάλιστα προηγήται τὸ ἐπὶ τούτῳ·
 π.χ. ἀφιεμέν σε ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ᾧτε μηκέτι φιλοσοφεῖν
 (Πλ. Ἄπ. 29)· οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ ξυνέθησαν πρὸς τοὺς Ἀκκεδαι-
 μονίους, ἐφ' ᾧτε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου (Θ. 1, 103).

ΣΗΜ. α' Μετὰ τοῦ ἀπκρεμφτον τοῦ ἐξηρητημένου ἐκ τοῦ ὧστε εἶνε
 συνημμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπκρεμφτον περιέχει τὴν
 ἔννοιαν ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν·
 π.χ. οὕτως ἐσήμηναν, ὧστε καὶ ἰδιώτην ἄν γνῶναι (ὧστε καὶ ἰδιώτης
 ἄν ἔγω· Ε. Ἄν. 6, 1, 31)· ἡ ὀψοποιητικὴ προσποιεῖται τὰ βέλτεστα
 σιτία τῷ σώματι· ἐπίστασθαι, ὧστε, εἰ δεοί ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι· ὀψοποιόν
 τε καὶ ἰατρὸν, λιμῶ ἄν ἀποθανεῖν τὸν ἰατρὸν (= λιμῶ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἰατρός.
 Πλ. Γο. 464).

ΣΗΜ. β' Ἐνίοτε τὸ βῆμα τοῦ ὧστε ἐννοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π.χ.
 ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὧστε—ἀγαθοῦ
 τινος τεύξεσθαι παρ' ἡμῶν (= ὧστε ἐνόμιζον. . . Λυσ. 5, 2)· ὄρω—τὰ
 πράγματα εἰς τούτο προήκοντα, ὧστε—σκέψασθαι δεόν (= ὧστε ὄρω σκέψα-
 σθαι δεόν. Δημ. 3, 1).

§ 219. Μετὰ τὴν ἀντωνυμίαν τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται
 πολλάκις ἀντὶ τοῦ ὧστε ἢ ὅσος καὶ οἷος μετ' ἀπκρεμφτον κατὰ

5'. Υποθετικά προτάσεις § 220—222.

τὸ γένος καὶ τὴν πτώσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἢ ἰσοοῦτος καὶ ἢ τοιοῦτος παρλείπεται, καὶ τότε ἢ μὲν ὅσος ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τοσοῦτος ὥστε, ἢ δὲ οἶος μὲ τὸ τοιοῦτος ὥστε. π. χ. ἀλλὰ μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, ὅσον (= ὥστε) ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων (Ε. Ἐν 4,8,12).—Οἱ περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι (= ὥστε) πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι (Ε. Κύρ. 1,2,3). ὅσον μόνον γεύσασθαι ἐκυτῶ κατέλιπε (Ε. Ἐν 7,3,22). κλών τι ἐστὶν ἢ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν ἀνθρώπου (Πλ. Πρωτ. 452).

Ἄ. Κασερόνη

5'. Υποθετικά προτάσεις.

§ 220. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς κυρίας προτάσεως τὸν ὑποθετικὸν καλούμενον λόγον. Ἐκ τῶν δύο προτάσεων τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἢ μὲν ὑποθετικὴ λέγεται ὑπόθεσις ἢ ἡγούμενον, ἢ δὲ κυρία λέγεται ἀπόδοσις ἢ ἐπόμενον. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ ἀννήσεως τίθεται μὴ.

§ 221. Ὑπάρχουσι τέσσαρα εἶδη ὑποθετικῶν λόγων.

§ 222. α'). Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ ὁριστικῆς παντὸς χρόνου, ἢ δὲ ἀπόδοσις διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

Κατὰ τὸ πρῶτον εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἢ μὲν ὑπόθεσις παρίσταται ὡς πραγματικὴ, ἢ δὲ ἀπόδοσις παρίσταται κατὰ τὴν ἔγκλισιν, καθ' ἣν ἐκφέρεται (ὡς πραγματικὴ, ὡς δυνατὴ, ὡς προτροπή, ὡς εὐχὴ ἢ κατάρξα). π. χ. εἰ θεοὶ τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσι θεοὶ (Εὐριπ. Ἄπ.). εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπιός), οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ (Πλ. Πολ. 408). εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περίεσται τὰ ἐκεῖ (Θ. 6, 91). εἰ βούλει, μένε (Ε. Ἐν 3, 4, 31). εἰ φῆς τοιοῦτος εἶναι, διαλεγόμεθα (Πλ. Γο. 458). εἰ σέ τι δέδρακα, δλοίμην (Σοφ. Οἰδ. Τ. 644).

ΣΗΜ. α. Ἐν ζωηρῶ λόγῳ ἀντὶ τοιαύτης ὑποθετικῆς προτάσεως δύναται νὰ τεθῆ ἐρωτηματικὴ π. χ. ἀδικεῖ τις ἕκων; ὀργή καὶ τιμωρία κατὰ τούτου; ἐξήμαρτε τις ἄκων; συγγνώμη τούτῳ (= εἰ τις ἀδικεῖ ἕκων—εἰ τις ἐξήμαρτεν ἄκων. Δημ. 18, 274).

ΣΗΜ β. Εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, αἰτινες ἐκφέρονται διὰ τοῦ εἰ

β) εἰ ἔστιν ἔργον, εἴπω σοί.

100

ς'. Ὑποθετικάι προτάσεις § 223—224.

μη ἄρα εἰρωνικῶς, τίθεται πάντοτε ὀριστική· π. χ. εἰ μή ἄρα δεῖνόν καλοῦσι τὸν τάληθῆ λέγοντα (Πλ. Ἀπ. 17).

2
§ 223. β') Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἐάν, ἄν, ἤν καὶ ὑποτακτικῆς.

ἀν-εἰ-ἄν-ἤν-
ὑποτακτ.

1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη (ἀντὶ τοῦ ἐάν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῆ τὸ εἰ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος). Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τίθεται συνήθως ὀριστικὴ ὀριδ. μέλλοντος· π. χ. ἐάν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις (Πλ. Γο 503)· εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ ταῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἐάν δὲ καταγνώτε, ἐπὶ ταῖς ἰδιώταις (Δημ. 22, 37).

Προδομῶ-
μένον

ΣΗΜ. α'. Τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ μόνον νὰ (Λατ. dummodo) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ ἐάν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς· π. χ. ἐπαίνου τεύξεται, ἐάν μόνον τὸ ταχθὲν εὖ τολμᾷ τελεῖν (Σοφ. Αἰ. 623)· ἢ διὰ τοῦ μόνον μετὰ προστακτικῆς· π. χ. ἀρχέτω μόνον ἀγαθόν τι ποιῶν ὑμᾶς φαινέσθω (Ξ. Ἀπ. 5, 7, 10).

ΣΗΜ. β'. Προστακτικῆς μεθ' ἧς συμπλέκεται διὰ τοῦ καὶ ὀριστικὴ μέλλοντος, εἶνε ζωηροτέρα ἔκφρασις τοῦ ἐάν μεθ' ὑποτακτικῆς· π. χ. σμικρὸν λαβὲ παράδειγμα καὶ πάντα εἰσι ἃ βούλεται (= ἐάν λάβης σμ. παρ., πάντα εἴσει. Πλ. Θεαιτ. 154).

2) ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τίθεται συνήθως ὀριστικὴ ἐνεστώτος ἢ γνωμικὸς ἀόριστος· π. χ. ἐάν τις ἀναιδῶς τὸν ἥλιον ἐγχειρῆ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται (Ξ. Ἀπ. 4, 3, 14).

ΣΗΜ. Τὸ ἐάν προήλθεν ἐκ τοῦ εἰ ἄν. Τὸ ἄν ἀνήκει εἰς τὴν ὑποτακτικὴν· πρβ. § 237 β' καὶ 239 β'. Ἐκ τοῦ ἐάν ἐγένετο ἔπειτα τὸ ἄν καὶ τὸ ἤν. Ἀντὶ τοῦ ἐάν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται ἐν τῷ πλαγιῷ λόγῳ νὰ τεθῆ τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς (ιδ. § 273).

3

§ 224. γ') Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ μετ' εὐκτικῆς· 1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος

Εἰς τὴν ἀπόδοσιν συνήθως τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, εἰλοίμην ἄν ἀδικεῖσθαι (Πλ. Γο. 468)· φαίη ἄν ἡ θανοῦσα, εἰ φωνῆν λάβω (Σοφ. Ἠλ. 248).

2) ὅταν σημαίνεται ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἐν τῷ παρελθόντι. Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τίθεται παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Σωκράτης οὐκ ἐπι-

Συμμετρίως
λέγοντος
ἐκ τῆς

λαῖς καὶ πληγαῖς (=ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθῃται, καλῶς ἔχει, εἰ δὲ μὴ κτλ. Πλ. Πρωτ. 325).

§ 228. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἄρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ *πλήν*, διὰ τοῦτο πολλάκις μετ' αὐτὸ ἐπιφέρεται δεύτερον εἰ· π. χ. οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ ἡμῖν, εἰ μὴ (=πλήν) εἴ τις ὑπολάβῃ κλ. (Πλ. Γο. 480).

§ 229. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἄνευ ῥήματος τίθεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, ἐφ' ἧς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιαιώσει μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, ἐὰν μὲν καὶ μετὰ ἀπαγόρευσιν· π. χ. μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ, οὐ θαρροῦντά με εἴσεις (Ξ. Κύ. 3, 1, 35).

§ 230. Ἐνίοτε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν, ὅταν ἡ μία εἴνε γενικωτέρα καὶ λαμβάνηται ὡς ὑπόθεσις τοῦ ὅλου λόγου· π. χ. εἰ δ' ἄπαξ διαλυθῆσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴη; (Δημ. 8 17).

§ 231. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὥσπερ ἂν εἰ. Τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικαῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς ἢ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου· π. χ. Κύρος εὐθὺς ἠσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἂν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἴ τις πάλαι φίλων ἀσπάζοιτο (Ξ. Κύ. 1, 8, 2)· πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβαλόντες διεφθάρησαν, ὥσπερ ἂν (δηλ. διεφθάρησαν) εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν (Ἰσ. 4, 69). Ἐνίοτε ἐλλείπει καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ εἰ· π. χ. τὴν ὁδὸν διεπορεύθησαν, ὥσπερ ἂν εἰ προπεμπόμενοι (=ὥσπερ ἂν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι. Ἰσ. 4, 148). Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὥσπερ ἂν εἰ (ἢ ὥσπερανεἰ) ἴσον πρὸς τὸ ὥσπερ, τρόπον ἑνὰ π. χ. φοβούμενος ὥσπερ ἂν εἰ παῖς (Πλ. Γο. 479)· πρὸβλ. καὶ τὸ ὥσπερεἰ (Πλ. Λυσ. 222· μόγις πως ἐμαυτὸν ὥσπερεἰ συναγείρας εἶπόν).

§ 232. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις γίνονται ἐνδοικαί, ὅταν πρὸ τοῦ εἰ (ἐὰν, ἂν) κεῖται τὸ καὶ ἢ τὸ οὐδὲ ἢ μηδὲ ἢ ὅταν μετὰ τὸ εἰ κεῖται τὸ καί· π. χ. καὶ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτῷ καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει (Ἰσ. 4, 28)· γελᾷ δ' ὁ μῶρος,

κἄν τι μὴ γελοῖον ἦ (Με. 19)· οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ (Φίλιππος), οὐδὲν μᾶλλον κινήσεσθε (Δημ. 8, 37).—Οἱ ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροί εἰσι, προϊοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται (Ξ. Ἄν. 3, 2, 22).

§ 233. Περὶ τοῦ εἶτε—εἶτε, ἐάν τε—ἐάν τε, ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε ἰδ. § 490.

ζ'. Αναφορικαὶ προτάσεις.

§ 234. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων. Δικαιοῦνται δὲ εἰς προσδιοριστικὰς, αἰτιολογικὰς, τελικὰς, ὑποθετικὰς καὶ ἀκολουθίας ἀναφορικὰς προτάσεις.

§ 235. 1. Προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἱ προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις α') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προσθέσωσι τι πρὸς χαρακτηρισμὸν μάλιστα ἢ ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ περιεχομένου ὀλοκλήρου προτάσεως, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρονται (ὁς=οὗτος δέ, δ=τοῦτο δέ), ὡς τις παράθεσις (παραθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις)· β') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προσδιορίσωσι προηγουμένην λέξιν κειμένην ἢ ὑπονουμένην ὡς τις ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς (ἐπιθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις).

Αἱ προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτητοι προτάσεις· ὅθεν τίθενται εἰς αὐτὰς αἱ ἐγκλίσεις καὶ ἡ ἄρνησις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. φίλον, δ μέγιστον ἀγαθόν εἶναι φασιν, οἱ πολλοὶ ὅπως κτήσονται οὐ φροντίζουσι (παραθ. τοῦ φίλον. Ξ. Ἄπ. 2, 4, 2)· ἡ πόλις τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθέξει, δ σιάσις καλεῖται (παραθ. τοῦ νοσήματος. Πλ. Νό. 744).—Οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν, ὅπερ σαφέστατον πίσις (παραθ. τοῦ τὸ τοὺς αὐτοὺς πολεμίους ἡμῖν εἶναι Θ. 1, 35)· εἰς καλὸν ἡμῖν ἄντιος ὅδε παρεκαθέζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως (Πλ. Μεν. 89)· οὐκ ἄξιον τοῖς λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ἡμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε (Λυσ. 19, 61)· ἔτυχεν ἡ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, δ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπονται (=τοῦ εἰς Δῆλον ὑπ')

εἰ οὐκ ἔφρα
εἰς ἀπορῆσιν
ἐπιθῶν

Ἀθηναίων πεμπομένου. Πλ. Φαίδ. 58)· ἠξίου τὴν αὐτὴν Πασί-
ων ψευδομένῳ γίνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν (Ἰσ.
17, 21)· οὐ βράδιόν ἐστιν εὐρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ οὐκ ἂν τις αἰτίαν
ἔχοι (Ε. Ἀπ. 2, 8, 5).

→ 236. 2. Αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἰτιολογικαὶ
ἀναφορικαὶ προτάσεις λέγονται αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἵτινες
περιέχουσιν αἰτιολογίαν τῶν ἡγουμένων. Αὗται εἶνε ἐξηρητημένα
προτάσεις κρίσεως καὶ ἐκφέρονται κατὰ τὰς αὐτὰς ἐγκλίσεις,
καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτηται προτάσεις τῆς κρίσεως· π. χ. θαυ-
μαστόν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως (=ὅτι (ἢ διότι) οὐδὲν ἡμῖν
δίδως. Ε. Ἀπ. 2, 7, 13).

→ § 237. 3. Τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς
προτάσεις, αἵτινες σημαίνουν σκοπὸν, τίθεται ὀριστικὴ μέλλον-
τος. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μὴ· π. χ. ἔδοξε τῷ
δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, οἱ τοὺς πατέρας νόμους συγγρά-
ψουσι (=ὅπως τοὺς π. ν. συγγράψωσι. Ε. Ἑλλ. 2, 2, 2).

→ § 238. 4. ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Εἰς τὰς ἀνα-
φορικὰς προτάσεις, αἵτινες περιέχουσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν,
τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδυναμοῦς
ὕποθετικὰς. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μὴ.

α') ὀριστικὴ· π. χ. ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶσμι εἰδέναι (=εἴ τι
μὴ οἶδα. Ε. Ἀν. 5, 7, 27).

β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· 1) ὅταν σημαίνεται πράξις προσ-
δοκωμένη, εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλον· π. χ.
τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἔλησθε, πείσομαι (Ε. Ἀν. 1, 3, 15). 2) ὅταν
σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν
πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς· π. χ. οἱ Πέρσαι, ὃν γνῶσι
δυναμένον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν
ἰσχυρῶς (ἕαν τινα γνῶσι. Ε. Κύ. 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ
νά τεθῆ εὐκτική ἀνευ τοῦ ἂν (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· ἰδ. § 277).

γ') εὐκτικὴ· 1) ὅταν σημαίνεται τι ὡς ἀπλήσκεις τοῦ λέγον-
τος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· π. χ.
ὀκνοῖν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβάνειν, ἂ ἡμῖν δοίη (=εἴ τινα ἡμῖν

δοίη. Ξ. Ἄν. 1, 3, 17)· 2) ὅταν σημερινῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός (σπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν) ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Κῦρος οὐς τινὰς δορῆν τὰ κλάδιώκοντας, πάσαις τιμῆς ἐγέρκισεν (Ξ. Κύ. 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Τίθεται πρὸς τοῦτοις εὐκτική εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις ἐνίοτε καθ' ἑλξιν καὶ ἀφομοίωσιν πρὸς προηγουμένην εὐκτικήν· π.χ. ἔρδοι τις ἦν ἕκαστος εἰδέη τέχνην (Ἄριστοφ. Σφ. 1431)· εἰ ἀποθήσκει πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι ἀνάγκη τελευτώντα πάντα τεθνάναι (Πλ. Φαῖδ. 72).

§ 239. 5. Ἀναφορικαὶ προτάσεις ἀκολουθίας. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἰτινὰς σημερινῶς ἀκολουθίας, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ οὐ· π. χ. τίς οὕτως εὐήθης ἐστίν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα; (= ὥστε ἀγνοεῖ. Δημ. 1, 15)· οὐδεὶς πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι (Ιστ. 4, 98).

ΣΗΜ. Τὸ ὅσοι καὶ τὸ οἷοι προηγουμένου ἢ ὑπονοουμένου τοῦ ^{αἰτιῶν} τοιοῦτου καὶ τοσοῦτοι συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου· ἰδ. § 219.

η' - Χρονικά προτάσεις.

§ 240. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὡς, ἕως, μέχρι, πρὶν, ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ· τίθεται δὲ εἰς αὐτὰς

α') ὀριστική, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι πραγματικόν· π.χ. διε ἡ μάχη ἐγένετο, Τις σφαίρας ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὢν (Ξ. Κύ. Ἑλλ. 3, 4, 25)· ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρῆν ὁ Γωδρούς (Ξ. Κύ. 5, 2, 22)· ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους, συνέρραξαν (Ξ. Ἑλλ. 7, 5, 16)· ταῦτα ἐποίουν, μέχρι σκοτός ἐγένετο (Ξ. Ἄν. 4, 2, 4)· ἐν ᾧ ὀπλιζόντο, ἦγον οἱ σκοποὶ (Ξ. Ἄν. 2, 2, 15).

β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις (τὸ ἄν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον, οἷον ἡνίκα ἄν, ἕως ἄν, πρὶν ἄν ἢ ἐνοῦται μετὰ τοῦ χρονικοῦ συνδέσμου, οἷον διαν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴν)· 1) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις προσδοκώμενη· Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλων· π.χ. ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἂ δέομαι, ἤξω (Ξ. Ἄν. 3, 3, 27)· 2) ὅταν

πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς π.χ. μαινόμεθα πάντες ὁποῖαν δοριζώμεθα (Φιλῆμ. 156)· μισῶ πονηρὸν, γρηστον διὰν εἶπῃ λόγον (Μέ 352).

ΣΗΜ. Ἐντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἂν (εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου· ἰδ. § 273).

γ') εὐκτική, ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, 1) ὅταν παρίσταται τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν π.χ. ὁπότε, ὦ πάτερ, ἔχοιεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια αἱ στρατιῶται, ὑγαίνοιεν δέ, πονεῖν δὲ δύναντο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἠσκηκότες εἶεν οὐκ ἂν τίς σοι δοκοίη σωφρονεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος τοῖς πολεμίοις; (Ξ. Κό. 1, 6, 26)· 2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατακτικῶς μετὰ τοῦ ἂν ἢ ἄνευ τοῦ ἂν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἂν π.χ. Κύρος ἐθῆρευεν, ὁπότε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους (Ξ. Ἄν. 1, 2, 7)· ὁπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἐξεπίπλασαν (Ξ. Ἄν. 3, 4, 22)· ὁπότε προσβλέψει τις εἶπεν ἂν (Ξ. Κό. 7, 1, 10).

Περὶ τοῦ πρὶν ἰδίᾳ.

§ 241. Τὸ πρὶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητικὴ, συντάσσεται.

α') μεθ' ὀριστικῆς ἀορίστου, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι πραγματικόν (τὸ πρὶν = εἰ μὴ ἀφ' οὗ ἕως π. χ. οἱ πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὶν (= εἰ μὴ ἀφ' οὗ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρεσκευάσθαι (Ξ. Ἄν. 1, 3, § 16)· ὁ δὲ οὐκ ἤθελε Κύρω εἰς χεῖρας ἰέναι, πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἐπεισεν (Ξ. Ἄν. 1, 2, 26).

β') μεθ' ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς κατὰ τὰ ἐν § 239 β' εἰρημένα· π. χ. ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω, πρὶν ἂν, ἤ μοι ὑπέσχησαι, ἀποδείξῃς (Ξ. Οἰκ. 3, 1)· μηδένα φίλον ποιῶ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις (Ἰσ. 1, 24).

§ 242. Τὸ πρὶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε θετικὴ, συντάσσεται

Εφρασίματα { αφρασηρικισμοί αφρασεις οιδω 90
εφαρησανος.
Οι ονοματικοί τύποι του ῥήματος. α'. Το ἀπαρέμφατον § 243. 107

σεται μετ' ἀπαρεμφάτου· π. γ. πρὶν καταλῦσαι τὸ στράτευμα
πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη (Ξ. Ἄν. 1, 10, 19).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, καὶ ὅταν ἡ
χωρία πρότασις εἶνε ἀποφατική· π. γ. τῶν ἐπισταμένων νεῖν πρὶν μαθεῖν
οὐδεὶς ἠπίστατο.

**Α. Καπερώνη*

Ὀνοματικοί τύποι τοῦ ῥήματος.

42 α. Τὸ ἀπαρέμφατον.

§ 243. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν ἐκφράζον
γενικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἐν ταῖς διαφόροις χρόνοις. Διὰ
τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου ἐξίρεται καὶ ἀκριβέστερον δηλοῦται
ἡ ὀνοματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου· οὕτω δὲ δύναται νὰ κεῖται
ἐν τῇ προτάσει κατὰ πᾶσαν πτῶσιν, ὡς καὶ τὸ οὐσιαστικόν.

ΣΗΜ. Ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς: α')
ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἐν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὴν
διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον· π. γ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιήσαι, ποιήσασθαι, ποιη-
θῆναι, ποιήσιν, ποιήσεσθαι, ποιηθήσεσθαι, πεποιθῆναι, πεποιθῆσθαι· β')
ὅτι δέχεται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμούς,
ὡς καὶ τὸ ῥῆμα· γ') ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ τὸ ἄν. Ἡ δὲ ὀνοματικὴ
αὐτοῦ φύσις φαίνεται α') ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται τὸ ἄρθρον· β') ἐκ τοιούτων
χωρίων, ἐν οἷς συνδέεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ· π. γ. ἡ μάλα λυγρὸς
δλεθρος Ἀχαιοὺς ἠὲ βιῶναι (Ἰλ. Κ. 174)· γυναικί σιγῇ καὶ τὸ σφρασεῖν
κάλλιστον (Εὐρ. Ἡρακλ. 476).

Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου. **Α. Καπερώνη*

§ 244. Τὸ συναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται ἐν τῇ προτάσει ὡς
καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα, ἤτοι ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς κατηγορούμενον
ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς προσδιορισμός· π. γ. νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖτ-
τόν ἐστι τοῦ λαλεῖν. (Μέ. 387)· τοῦτ' ἐστι τὸ μέγα δύνασθαι
(Πλ. Γο. 469.—Κῦρος ἐφαίνετο μόνον ὄρων τὸ παῖεν τὸν ἀλισκό-
μενον (Ξ. Κύ. 1, 4, 21).—Οἱ ἔμποροι τηλικαῦτα πελάγη διαπερῶ-
σιν ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν (Ἰσ. 1, 19).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου.

§ 245. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται
α') ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων (ιδ. § 147).

β') ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον· π. χ. τὸ λκωνίζεῖν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Πλ. Πρωτ. 342).

γ') εἰς δῆλωσιν ἀναφορᾶς (ιδ. § 189 δ').

δ') εἰς δῆλωσιν σκοποῦ. Ῥήματα δέ, μεθ' ὧν τὸ ἀπκρέμφατον τίθεται εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, εἶναι μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ δίδου καὶ τοῦ ἀφείσθαι ἢ τάπειν· π. χ. οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυρέαν οἰκεῖν (= ὅπως οἰκῶσι. Θ. 2, 27)· εἰλοντο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προσιατῆσαι (= ὅπως ἐπιμεληθῆ καὶ προστατήσῃ. Ε. Ἄν. 4, 8, 25).

ε') μετὰ τοῦ ὄστε, ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε, πρίν, ὅσος, οἶος (ιδ. § 217, 6' 218, 241).

ς') ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀνωθυμίας (ιδ. § 65).

ζ') ὡς ἀντικείμενον. Τὸ ἀπκρέμφατον, τὸ ὅποιον τίθεται ὡς ἀντικείμενον, ἢ ἰσοδυναμεῖ μὲ εἰδικὴν πρότασιν καὶ λέγεται εἰδικὸν ἀπκρέμφατον ἢ ὑπερφαίνει σκοπὸν καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσης νὰ μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ λέγεται τελικὸν ἀπκρέμφατον.

ΔΙΚΟΝ § 246. Μετὰ εἰδικοῦ ἀπκρεμφάτου συντάσσονται α') τὰ λεκτικὰ ῤήματα καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν λεκτικοῦ ῤήματος· οἶον λέγω, φημί, ὁμολογῶ, ἀρνοῦμαι, ὑπισχυνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι, ἐγγυῶμαι, ἀκούω κ.λ.· β') τὰ δοξαστικὰ ῤήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δοξαστικὴν· οἶον δοκῶ, οἶμαι, νομίζω, ἀρνοῦμαι, ὑπολαμβάνω, κρίνω, εικάζω, ἐλπίζω, προσδοκῶ κ.λ. Τὸ εἰδικὸν ἀπκρέμφατον τίθεται κατὰ πάντα χρόνον κατὰ τὴν ἰδικιτέραν σημασίαν τοῦ χρόνου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μετ' αὐτοῦ τὸ οὐ σπανιώτερον δὲ τὸ μή· π. χ. τὸν καλὸν κάγαθὸν ἄνδρα εὐδαίμωνα εἶναι φημι (= φημί ὅτι ὁ καλὸς κάγαθὸς ἀνὴρ εὐδαίμων ἐστὶ· Πλ. Γο. 472)· ὁμολογῶ σὸν τὸ εὐρημα εἶναι (= ὅτι ἐστὶ)· ὅ, τι ἀν ποιῆς νόμιζε δρᾶν θεοῦς τινας (ὅτι ὀρώσι θεοὶ τινες)· οἶμαι ἐμὲ παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλλῆς δόξης πληρωθῆσεσθαι (= ὅτι πληρωθῆσομαι Πλ. Συμ. 175)· ἔδοξεν αὐτῷ σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρώαν οἰκίαν (= ὅτι ἔπεσε Ε. Ἄν. 3, 1, 11).

ΣΗΜ. α'. Τὰ ῥήματα ἐλπίζω, προσδοκῶ, ἐπισχοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι καὶ τὸ ὄνυμι (ὅταν ὁ ἄρθρος γίνηται περὶ μελλούσης πράξεως) συντάσσονται πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος καὶ σπανίως μετ' ἀπαρεμφάτου ὀρίστου μετὰ τοῦ ἄν. Ἡ ἄρνησις ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ταύτου εἶνε συνηθέστερον τὸ μή, σπανιώτερον δὲ τὸ οὐ· π. χ. ἐλπίζε τιμῶν τοὺς γονέας πράξειν καλῶς (Με. 155)· ἐπαγγελλόμεθα Ἀριαίφ εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτὸν (Ε. Ἀν. 2, 1, 4)· Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Ε. Ἀπ. 3, 5, 3)· ὄνυουσὶ πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν ἐφθβοὶ γέγονται, μήτε τὰ ἱερά ὄπλα καταιοχνεῖν μήτε τὴν τάξιν λειπεῖν, ἀμνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν (Λυκ. 76).—Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ τοσοῦτον ἠέλιζον ἐκπεσεῖν ἂν Περικλέα, ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν (Θ. 1, 127)· ἐλπίζω τοὺς Ἀθηναίους καταπλαγέντας τῷ ἄδοκῆτῳ καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν (Θ. 6, 34).

ΣΗΜ. β'. Τὰ λεκτικὰ ῥήματα συντάσσονται συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως ἰδ. § 208). Τὰ δοξαστικά καὶ τὸ φημί συντάσσονται σχεδὸν πάντοτε μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. Σπανιωτάτῃ δ' εἶνε ἡ σύνταξις αὐτῶν μετὰ εἰδικῆς προτάσεως· οἷον νομίζουσι δὲ ὡς ὁ Ἡφαιστος χαλκίκευι (Θ. 3, 88)· ὡς φησὶν ὡς ἐγὼ μὲν παρειαθήκειν (Λυσ. 7, 29).

§ 247. Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, ὅταν εἶνε συνημμένον μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἄν, περιέχει τὴν ἔννοιαν εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἡ ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Οἱ Πέρσαι οἴονται τοὺς ἀχάριστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν ἀμελῶς ἔχειν (= ὅτι ἀμελῶς ἂν ἔχοιεν. Ε. Κύ. 1, 2, 7).—Ὁμολογῶ μηδέν ἂν δυνηθῆναι διαλλάξαι τὸς πόλεις ταύτας (= ὁμολογῶ ὅτι οὐδεὶς ἂν δυνηθεῖη... Ἰσ. 5, 41).—Κύρος, εἰ ἐβίω, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (= δοκεῖ ὅτι ἄριστος ἂν ἐγένετο ἄρχων. Ε. Οἰκ. 4, 18).

ΣΗΜ. Τὸ ἂν οὐδέποτε τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος.

§ 248. Μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται α' τὰ ἐφετικὰ ῥήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐφετικὴν (ἐπίφραμι, ἐπιθυμῶ, βούλομαι, θέλω, δέομαι εὐχομαι, ἀξίω, συμβουλεύω, κελεύω, προτρέπω, κωλύω, ἐῶ κλ.). β' τὰ δυνητικά καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δυνητικὴν, δύναμαι, ἔχω (= δύναμαι, οἶδα καὶ ἐπίσταμαι (= ἰκανός εἰμι), πέφυκα (= φύσει ἰκανός εἰμι) κλ. Τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατ' ἐνεστῶτα καὶ κατ' ὀρίστον, σπανίως καὶ κατὰ παρακείμενον. Ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνει πάντοτε τὸ μή· π. χ. ὅστις πένης ὦν ζῆν ἐν ἄστει βούλεται, ἀθυμότερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμῶ (Με. 397)· καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλου-

Τελικόν ἀπαρέμφατον ἔνεστωτα καὶ κατ' ὀρίστον

τεῖν θέλε (Μέ. 285)· μὴ σπεῦδε πλουτεῖν (Μέ. 358)· τοὺς ὀπλί-
τας ἐκέλευσαν αὐτοῦ μεῖναι (Ξ. Ἄν. 1, 5, 13)· αἱ ἡδοναὶ πεί-
θουσι τὴν ψυχὴν μὴ σωφρονεῖν (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 23)· τὸ ψεῦδος
οὐ δύνασαι ἀληθῆς ποιεῖν (Ξ. Οἰκ. 11, 26)· καθαρίζειν οὐκ ἐπί-
σταμαι (Ἄρστω. Σφ. 989)· τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον (Αἰσχ.
Προμ. 1070)· ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον
σκοπεῖσθαι (Πλ. Πολ. 347).

ΣΗΜ. Τὸ πείθω ὡς ἐφετικὸν συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου·
ὡς δοξαστικὸν δὲ (=ποιῶ τινα νομίζω) συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπα-
ρεμφάτου ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς ἐκφερομένης· π. χ. θαν-
μάξω ὅπως ποτὲ ἐπέσθησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτη περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σω-
φρονεῖν (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 20)· πολλακίς ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγους ἐπείσαν
οἱ γραψάμενοι Σωκράτη, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 1).

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 249. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε

α') αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος (ταυτοπροσωπία).
π. χ. Κῦρος ἐπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δάσσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς
(Ξ. Ἄν. 1, 4, 13).—Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ τοὺς
πρόνους ἀνηγάτω (Ξ. Κό. 1, 4, 2).

Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας δὲν ἐπικναλκμβάνεται τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ
τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ὅταν δ' ὅμως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμ-
φάσεως, μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ α' καὶ β' προσ-
ώπου ἐπικναλκμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ'
ὀνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' προσώπου διὰ τῆς
αὐτοῦ· π. χ. εἶχομαι πρὶν ταῦτα ἐπιδεῖν ὑπ' ὑμῶν γενόμενα, μυ-
ρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὄργυιὰς γενέσθαι (Ξ. Ἄν. 7, 1, 30)· εἰ δ'
οἴεσθε Χελκιδεᾶς τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι
τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε Δημ. 9, 74).—Κλέων οὐκ ἔφη
αὐτὸς, ἀλλ' ἐκείνον στρατηγεῖν (Θ. 4, 28).

β') διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως (ἑτεροπρο-
σωπία) καὶ τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν· π. χ. Οἱ Ἕλληνες
πολλὴν κρυγὴν ἐποίησαν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (Ξ.
Ἄν. 2, 2, 17).—Τὸν καλὸν κάγαθὸν ἄνδρα εὐδακίμονα εἶναι
φημί (Πλ. Γο. 470).

ΣΗΜ. α'. Τὸ οἶμαι, ἡγοῦμαι, φημί μετὰ τοῦ δεῖν ἢ τοῦ χεῖναι ἀποτε-
λοῦσι τρόπον τινὰ ἓν ῥήμα· ὅθεν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ χεῖναι
ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἡγοῦμαι,
οἶμαι, φημί, νοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν· π. χ. μόνος οἶει δεῖν διαλέγεσθαι
(Πλ. Πρωτ. 310)· φημί δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι (Δημ. 51, 1).

ΣΗΜ. β'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀόριστον καὶ γε-

νικόν τινά, παραλείπεται· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινά) καὶ μαθόντα νῦν ἔχειν (Μέ. 96).

ΣΗΜ. γ'. "Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον κρέμαται, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικός προσδιορισμὸς αὐτοῦ τίθεται ἢ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθ' ἑλξιν ἢ κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι (Ξ. Ἑλ. 1, 5, 2)· ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι (Ξ. Κύ. 7, 2, 23)· πανί προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι (Ξ. Ἰππ. 7, 1)· παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἦκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα. Καὶ Ξερία . . . ἦκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας (Ξ. Ἄν. 1, 2, 1).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως. Ἄ. Κωστωρῶν

§ 250. Τὸ ἀπαρέμφατον κεῖται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως α') ἐπὶ τοῦ δλίγου ἢ μικροῦ δεῖν (=σχεδόν), τὸ τήμερον εἶναι (=ὅσον διὰ σήμερον, σήμερον), τὸ νῦν εἶναι (ὅσον διὰ τὸ παρόν, νῦν), τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι (=ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐκείνων), ἐκὼν εἶναι (=ἐκούσιως), κατὰ τοῦτο εἶναι (ὡς πρὸς τοῦτο), κατὰ δύναμιν εἶναι (=κατὰ δύναμιν, ὅσον εἶνε δυνατὸν)· π. χ. τὸ τὰς ἰδίαις εὐεργεσίαις ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὅμοιον ἐστὶ τῷ ὀνειδίζειν (Δημ. 18, 269)· τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι ἀπολώλατε (Ξ. Ἑλλ. 2, 5, 9)· ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι (Πλ. Συμ. 177)· ὀπισθοφυλακοῦμεν ἡμεῖς οἱ νεώτατοι τὸ νῦν εἶναι (Ξ. Ἄν. 3, 2, 37).

β') ἐπὶ τοῦ ὡς ἔπος εἰπεῖν (=ἵνα οὕτως εἴπω, σχεδόν), ἀπλῶς ἢ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν (=ἵνα ἀπλῶς εἴπω), συνελόντι ἢ ὡς συνελόντι εἰπεῖν (ἵνα συντόμως εἴπω, συντόμως), ὡς εἰκάσαι (=ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), ἐμοὶ δοκεῖν ἢ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν (=ὡς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν) καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων π. χ. ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασι (Πλ. Ἄπ. 17)· χῶρος δ' ὅδ' ἱερὸς ὡς ἀπεικάσαι (Σοφ. Οἰδ. Κ. 16).

ΣΗΜ. Φαίνεται ὅτι αἱ τοιαῦται ἐκφράσεις προήλθον ἐξ ἁλλείψεως τοῦ ἔστι (=δυνατὸν ἐστὶ)· π. χ. ὡς συνελόντι εἰπεῖν=ὡς ἔστι τινὲς συνελόντι εἰπεῖν=ὡς δύναται τις συνελὼν νὰ εἴπῃ· ὡς ἐμοὶ δοκεῖν=ὡς ἔστιν ἐμοὶ δοκεῖν=ὡς δύναμαι ἐγὼ νὰ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν.

γ') εἰς δῆλωσιν προτροπῆς (ἀντί προστακτικῆς) ἢ δεήσεως. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἂν εἶνε δευτέρου προσώπου, κατ' αἰτιατικὴν δέ, ἂν εἶνε πρώτου ἢ τρίτου προσώπου· π. χ. ὁ ξεῖν', ἀγγέλλειν (=ἄγγελε) Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι ('Ἡροδ. 7, 228)· θρασῶν νῦν Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (=μάχου. Ἰλ. Ε 124)· Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν ἢ Τυδέος υἰόν (=δὸς λαχεῖν, εὐχομαι λαχεῖν. Ἰλ. Η 179)· θεοὶ πολῖται, μὴ με δουλείας τυχεῖν (Αἰσχ. Ἐπτ. ἐπὶ Θ. 253). Ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ποιητικὴ σπανίως ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις· π. χ. σὺ δέ, Κλεοκρίδα, ἐπεκθεῖν (Θ. 5, 9).

δ') ἐπὶ ἀναφωνήσεων χαρᾶς, λύπης, ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό· π. χ. φεῦ τό καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρός (=ὦ τί χαρὰ νὰ λάβῃ τις. . . Σοφ. Φ. 234)· τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (=ὦ τί τύχη τὸ νὰ κληθῶ ἐγὼ νῦν ἐδῶ κατὰ τύχην. Ξ. Κύ. 2, 2, 3)· τῆς μοῖρας, τὸ Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί (=ὦ τί μοῖρα τὸ νὰ νομίσῃς Δία. . . Ἀριστφ. Νεφ. 819)· ἐμὲ παθεῖν τάδε ; φεῦ (=ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα ; φεῦ. Αἰσχ. Εὐμ. 855).

Παράλειψις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 251. Τὸ ἀπαρεμφατον ἐνίοτε παραλείπεται εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν συμφοραζομένων· π.χ. τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει (δηλ. ἔχειν Ἰσ. 4, 136)· μεταδόντες ἀπάντων ὧν οἶοί τ' ἦμεν (δηλ. μεταδοῦναι) καλῶν σοῖτε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις (Πλ.Κρ. 51)· ὀρῶσι τοὺς ὑφ' ὧν ἦμιστ' ἐχρηῖν διεφθαρμένους (δηλ. διαφθαρεῖναι. Ἰσ. 2, 5)· ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βλακνεῖον βούλομαι (δηλ. ἵναί. Ἀριστφ. Β. 1239).

6'. Ἡ μετοχή.

§ 252. Ἡ μετοχὴ εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου (ιδ. § 243 σημ.).

§ 253. Ἡ μετοχὴ τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ· α' ἐπιθετικῶς, β') καιηρορηματικῶς, γ') παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχὴ ἐπιθ. § 254. — 2. Ἡ μετοχὴ κατηγ. § 257—258. 113

✓ 1. Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς. Ἄ. Κασερίωνη

§ 254. Ἡ μετοχὴ τίθεται (μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως), ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον, μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ· ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν· π.χ. ὁ λάμπων ἥλιος (= ὁ ἥλιος ὃς λάμπει)· πράγματα ἀγνοούμενα καὶ μὴ κοινὰ (Ἰσ. 7, 58).

§ 255. Ἡ ἐπιθετικὴ μετοχὴ πολλάκις κεῖται κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ (ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον· ἰδ. § 58) καὶ λαμβάνεται τότε ἀντὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· π.χ. ὁ λέγων (= ὁ ῥήτωρ), ὁ ἐρῶν (= ὁ ἐραστής), ὁ νικῶν (= ὁ νικητής), ὁ βουλόμενος, οἱ πολιτευόμενοι κλ. Ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς· π.χ. τὸ δεδιὸς (= ὁ φόβος. Θ. 1, 36), τὸ θαροῦν (= τὸ θάρρος), τὸ βουλόμενον (= ἡ βούλησις. Θ. 1, 90), τὸ ἀνειμένον (= ἡ χαλαρότης. Θ. 5, 9).

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίοτε τὴν σύνταξιν τῶν οὐσιαστικῶν· π.χ. τούτων οἱ προσήκοντες (Πλ. Ἀπ. 34)· τὸ δεδιὸς αὐτοῦ (Θ. 1, 36)· τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης (Θ. 5, 9)· μετὰ τὰ ἐν Πλαταιῶν τῶν εἰσελθόντων Θηβαίων γενόμενα (Θ. 2, 19).

ΣΗΜ. β'. Ἡ μετοχὴ τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ ἄρθρου τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν προσδοκίας καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν ἀκολουθίας· π.χ. ὁ ἠρησόμενος οὐδεὶς ἔσται (= οὐδεὶς ἔσται ὅστις ἠγγίσται· οὐδεὶς θὰ ὑπάρξῃ ὅστις νὰ... Ε. Ἀν. 2, 4, 5).

§ 256. Ἐπὶ τῆς ἐπιθετικῆς μετοχῆς τίθεται μὴ, ὅταν ἰσοδυναμῆ μὲ ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν· ἄλλως τίθεται οὐ· π.χ. ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ κίθιδεύεται (= ὃς ἂν μὴ δαρῆ)· λήουσι σπονδάς... οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν ζυνομόσωσιν (= οἱ ἂν μὴ βοηθῶσι. Θ. 1, 71)· τοὺς στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς νκυμαχίης ἐβούλεσθε ἀθροῦς κρίνειν (= οἱ οὐκ ἀνείλοντο (Πλ. Ἀπ. 32).

2. Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς. Ἄ. Κασερίωνη

§ 257. Ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος. Ἀναφέρεται δὲ ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος.

§ 258. Μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς συντάσσονται

κατηγορησ. Μετ. + είναι - διορθωθ. ἄλλοτε γινώσκω
ἐάν διαλυθῶ διαγρηγορήσῃ - ἀποδίδωμι μὴ δὲ ἐγὼ
ἐπινοῶ - ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς γρηγορήσῃ - μακρῆς
114 2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς § 258.

α') τὸ εἶναι, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ ῥήματος π.χ. ἦν Περικλέους γνώμη νενικηκῆν (= ἐνενικήκει. Θ. 2,12)· τοῦτο οὐκ ἔστι γινόμενον παρ' ἡμῖν (= οὐ γίνεταί. Πλ. Φιλ. 39).

β') τὸ οἴχεσθαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἐκ τόπου κινήσεως καὶ ἀπομάκρυνσεως π.χ. ὄχετο ἀποπλέων (= ἀπέπλευσε καὶ πάει. Ε. Ἑλλ. 4,4,8) οἴχεται θανῶν (ἀπέθανε καὶ πάει. Σοφ. Φιλ. 414).

γ') τὰ ῥήματα τυγχάνειν, διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, λανθάνειν, φθάνειν, ἅτινα μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν, ἐν ἣ πρωτεύει ἡ σημασία τῆς μετοχῆς, τὸ δὲ ῥήμα ἔχει δευτερεύουσαν σημασίαν π.χ. ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες (= τυχαίως, κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν. Κεβ. Π. 1)· πολεμῶν διεγένετο (= ἐδικλείπτως ἐπολέμει. Ε. Ἀν. 2,6,5)· τὸ ἀσφαλέστατον σκοποῦσα διῆγε (= ζεῖ ἐσκόπει. Ε. Κύ. 5,4,35)· ἐπὶ τῆς ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν (= ἐδικλείπτως, συνεχῶς ἐμάχοντο. Ε. Ἀν. 4,3,2)· ἔλαθεν ἀποδοῶς (= ἀπέδρα λεληθότως, λάθρα, χωρὶς νὰ τὸν ἐνόησωσι, Ε. Ἑλλ. 1,3,22)· τοῦ οἴνου ἀφαιρεῖν χρῆ, ἕως ἂν λάθωμεν ὑδροπόται γενόμενοι (= ἕως ἂν λεληθότως, ἀνεπαισθήτως, κατὰ μικρὸν ὑδροπόται γενώμεθα. Ε. Κύ. 6,2,29)· πλείστου γε δοκεῖ ἀνὴρ ἐπαινοῦ ἀξίος εἶναι, ὅς ἂν φθάνῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν (= ὅς ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ).

ΣΗΜ. Τὸ οὐκ ἔφθην μετὰ μετοχῆς, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ τοῦ καί, σημαίνει μόλις... π.χ. Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθσαν πυνθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ ἦγον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (= μόλις ἐπύθοντο καί... Ἰσ. 4,86).

Τὸ οὐκ ἂν φθάνοις λέγων σημαίνει λέγε ταχέως (Ε. Ἀπ. 2,2,11).

δ') τὰ ἐνάροξενος καὶ λήξενος σημαντικά π.χ. ἄρξομαι λέγων (Πλ. Συμ. 186)· ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι (Ε. Συμ. 4,45)· τὴν φιλοσοφίαν παῦσον ταῦτα λέγουσαν (Πλ. Γο. 482).

ε') τὰ ἀνοχῆς, κατεοίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικά (ἀνέχομαι, περιορῶ, καρτερῶ, κάμνω, ἀπαγορεύω (= ἀποκάμνω), χαίρω, ἤδομαι, ἀγαπῶ, αἰσχύνομαι, ἀγανακτῶ, χλευσῶ φέρω, μεταμέλει μοι) π.χ. ἀνέχου πάσχων, δρῶν γὰρ ἔχαιρες (Εὐρ. Ἀπ.).

ἀπειρήκα ἤδη βαδίζων καὶ τοέχων (Ξ. Ἀν. 5, 1, 2)· μὴ κἀμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν (Πλ. Γο. 470)· ἡδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος (Ξ. Ἀν. 6, 1, 26)· οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων (Πλ. Ἰππ. 372)· οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένῳ (Πλ. Ἀπ. 38)· τοὺς ζυμμάχους οὐ περιοφόμεθα ἀδικουμένους (Θ. 2, 73).

ΣΗΜ. α'. Τὸ περιοφᾶν συντάσσεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, κατὰ τὸ εἶν' π.χ. τοὺτους δύνανται προσλαβεῖν περιοφῆσθαι (Θ. 4, 35).

ΣΗΜ. β'. Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἐπ' ἄλλης σημασίας· αἰσχύνομαι ποιῶν τι = αἰσχύνομαι, ὅτι ποιῶ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι· αἰσχύνομαι ποιεῖν τι = οὐ βούλομαι· ἐξ αἰσχύνης ποιεῖν τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι ἐξ αἰσχύνης· π.χ. τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων· τὸ δέ, ἂν μὲνητε παρ' ἐμοί, ἀποδώτω αἰσχυομένην ἂν εἰπεῖν (Ξ. Κύ. 5, 1, 20).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τὰ ψυχικοῦ πύθους σημαντικὰ ῥήματα ἔπεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ εἶναι ἢ διὰ τοῦ εἶναι (ἰδ. § 215, σημ.).

ς) τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ (αἰσθάνομαι, ὄρω, ἀκούω, γινώσκω, οἶδω, ἐπίσταμαι, μανθάνω, πυνθάνομαι, ἀγνοῶ, κτανοῶ, καταλαμβάνω, εὐρίσκω, μέμνημαι)· π.χ. οὐκ αἰσθάνεσθαι ἐξαπιτόμενοι (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 12)· ὄρωμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγετε (Ξ. Ἀν. 5, 5, 24). Θεμιστοκλέεσσι οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; (Πλ. Γο. 503)· γινώσκω ἡττων ὢν πολὺ ὑμῶν (Ἀριστ. Πλ. 944)· ἐπύθετο τὸ Πλημμύριον ἐλαωκὸς (Θ. 7, 31)· καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας καθημένους (Ξ. Ἀν. 4, 2, 5)· μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν (Εὐρ. Ἑκ. 244).

ΣΗΜ. α'. Ἐπὶ τοῦ εἶναι ἐμνησθῆναι δύναται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ καὶ κατὰ τὴν ὄνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν· π.χ. ἐγὼ δὲ οὕτε μέγα οὕτε μικρὸν εἶναι ἐμνησθῆναι σφός ὢν (Πλ. Ἀπ. 21)· ἐμνησθῆναι εὐνήθειν οὐδὲν ἐπισταμένῳ (Πλ. Ἀπ. 22).

ΣΗΜ. β'. Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ ῥήματα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς πρότασις (ἰδ. § 248).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ εἶδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον εἶναι, συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· ὡσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχη τὴν σημασίαν τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήδειον γίνεσθαι (ἰδ. § 248).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ γινώσκειν, ὅταν σημαίνῃ ἀποφασίζειν, συντάσσεται ὡς ἐφετικὸν μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνῃ κρίνειν, νομίζειν, συντάσσεται ὡς δεξαστικὸν μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου· π.χ. Ἀγησίλαος ἐγνοήσθη

(=ἀπεφάσισε) διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων προσκειμένους (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 9)· τὰ δ' ἄλλα πάντα ζῶα καὶ ἀχρηστότερα καὶ ἀγνωμονέστερα ἀνθρώπων ἐγίνωσκεν (=ἔχρινεν) εἶναι (Ξ. Κύ. 8,3,49).

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἐπὶ αὐτηκόας, μετ' αἰτιατικῆς δὲ καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ ἀπαρεμφάτου ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως, ὅταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' ἄλλων μαθάνειν· π.χ. ἤκουσα δὲ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγόμενον (=διὰ τῶν ἰδίων μου ὧτων ἤκουσα αὐτὸν νὰ διαλέγηται. Ξ. Ἄπ. 2,4,1)· ἤκουσεν ἤκουα πάλιν Ξενοφῶντα (Ξ. Ἄν. 7,2,10)· ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κάγαθόν εἶναι (Ξ. Κύ. 1,3,1). Τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι· π.χ. ἤσθηαι οὖν πρότερό μου ἢ ψευδομαρτυροῦντος ἢ συκοφαντοῦντος· (Ξ. Ἄπ. 4,4,11)· αἰσθόμενος δὲ ποτε Λαμπροκλέα πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα (Ξ. Ἄπ. 2,2,1)· αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ δύνασθαι (Θ. 6,59).

ΣΗΜ. ς'. Τὸ μεμνηθῆναι συντάσσεται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως καὶ μετὰ χρονικῆς διὰ τοῦ ὅτι ἐκφευγμένης (ιδ. § 208, σημ. γ').

Ἔτι δὲ συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· π.χ. ἤμνησο πλουτῶν τοὺς πένητας ὠφελεῖν πρὸς τὸ ἐπιλανθάνεσθαι (Πλ. Πολ. 563 ἐπελαθόμεθα εἰπεῖν).

ΣΗΜ. ζ'. Ἀντὶ ἀντικειμένου μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς κεῖται ἐνίοτε μόνον ἡ μετοχὴ ἀπροσώπου ῥήματος ἢ ἀπροσώπου ἐκφράσεως· π.χ. ὄρω καὶ σοὶ τούτων δεῖσον (Ξ. Ἄπ. 2,6,29)· εἶδον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδύνατον ὄν τιμωρεῖν τοῖς ἀνδράσιν (Θ. 4, 15).

ζ') τὰ δείξεως καὶ δηλώσεως σημαντικὰ (δεικνύναι, δηλοῦν, φαίνειν, φωρᾶν, ἐξελέγγχειν, τὸ ποιεῖν, ὅταν σημερινὴ παριστάται, καὶ τὰ λεκτικὰ ἐνίοτε)· π.χ. Σωκράτης ἐδείκνυε τοῖς ξυνοῦσιν ἐκυτὸν καλὸν κάγαθὸν ὄντα (Ξ. Ἄπ. 1,2,18)· ἀποφαίνουσι τοὺς φεύγοντας ἄπονηρούς ὄντας (Λυσ. 30,1)· ἀδικοῦντα Φίλιππον ἐξήλεγξα (Δημ. 18,138)· Κύρος τῶν ἡλικίων διαφέρων ἐφαίνετο (Ξ. Κύ. 1,3,1)· Τισσαφέρνης βασιλεῖ Κύρον ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἤγγειλε (Ξ. Ἄν. 2,3,10)· ἀπηγγέθη Φίλιππος ... Ἡρώτων τεύχος πολιορκῶν (Δημ. 3,4).

ΣΗΜ. α'. Τὰ ῥήματα ταῦτα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. β'. Ὡς τὸ φαῖναι, οὕτω καὶ τὸ δηλῶν εἰμι ἢ φανερός εἰμι συντάσσεται μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως· π.χ. Σωκράτης θύων φανερός ἦν (Ξ. Ἄπ. 1,1,2)· δηλοῖ ἦσαν ὅτι ἐπικεισονται (Ξ. Ἄν. 5,2,26).

Τὸ φαινόμενον μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντασσόμενον ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ δοκῶν π. χ. κλαίειν ἐφαίνετο (= κλαίειν ἐδόκει. Ε. Συμ. 1,15).

ΣΗΜ. γ'. Ὡς τὸ δηλὸς ἢ φανερός εἰμι, οὕτω συντάσσεται μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς (παρὰ ποιηταῖς μάλιστα) τὸ ἀρκῶ, κρείττων εἰμι, εὐμφορός εἰμι ἀντὶ ἀπροσώπου συντάξεως μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. ἔνδον ἀρκείτω (Αἴας) μένειν = ἔνδον ἀρκείτω (τὸν Αἴαντα) μένειν (Σοφ. Αἴ. 76· ὡς λέγεται ἐν 580· ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον ἐν δόμοις μένειν)· κρείττων ἦν ὁ πατήρ σου μὴ λειτουργήσας ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀπολέσας (Λυσ. 26,4 = κρείττων ἦν τὸν πατέρα σου μὴ λειτουργῆσαι ἢ ... ἀπολέσαι). Ὁ Συραχόσιος εὐμφορός ἡμῖν ἀπάρασκευος ὦν (Θ. 6,84).

η') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ ἀδικεῖν, τοῦ νικᾶν ἢ ἠττιᾶσθαι π. χ. εὐ ἐποίησας ἀπικόμενος (= καλὰ ἔκαμες νὰ ἔλθης, καλὰ ἔκαμες καὶ ἤλθης. Ἠρ. 5, 25)· οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐς γῆν τὴν Πλατταίων στρατεύοντες (Θ. 2,71)· πάντα πειρῶ νικᾶν εὐ ποιῶν (Ε. Ἰε. 11,14)· οὐχ ἠττησόμεθα εὐ ποιούντες (Ε. Ἀν. 2,3,33).

§ 259. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχή πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύνκρθρον οὐσιαστικὸν κεῖται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ (ιδ. § 283, σημ.).

*Α. Καπερώνη

3. Ἡ μετοχή παραθετικῶς.

§ 260. Ἡ μετοχή τίθεται παραθετικῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ εἰς ἄλλην λέξιν τῆς προτάσεως ἀναφερομένη, ἵνα δηλώσῃ ἢ χρόνον ἢ αἰτίαν ἢ ὑπόθεσιν ἢ σκοπὸν ἢ ἐναντιώσιν ἢ τρόπον καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ πρότασιν χρονικὴν ἢ αἰτιολογικὴν ἢ ὑποθετικὴν ἢ τελικὴν ἢ ἐναντιωματικὴν (ἐνδοτικὴν) ἢ μὲ ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τρόπου· διὸ καὶ ἡ μετοχή λέγεται ἢ χρονικὴ ἢ αἰτιολογικὴ ἢ ὑποθετικὴ ἢ τελικὴ ἢ ἐναντιωματικὴ (ἐνδοτικὴ) ἢ τροπικὴ.

α') χρονικὴ μετοχή· οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι (= εὐθὺς ὅτε παῖδες εἰσι. Ε. Ἀν. 1,9,4)· δειπνεῖτε· δειπνήσαντες δὲ ἀπελούνετε (= ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε ... Ε. Κύ. 3,1,37).— Ταῦτα εἰδὼν ἐκαθέζετο (= ἐπεὶ εἶπε ταῦτα).

ΣΗΜ. α'. Αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ ἀρχόμενος καὶ τελευτῶν ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἐπιρρημα χρόνικόν ἢ μὲ ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν δηλοῦντα χρόνον· τελευ-

Χρόνος και Μετοχή: ἀρχόμηνος - ἡγευμῶν - ἀνίστασθαι
+ Χρον. - εἰσφ.

118

3. Ἡ μετοχή παραθετικῶς § 260.

τῶν = ἐν τέλει, τελευταῖον ἀρχόμενος = ἐν ἀρχῇ, κατ' ἀρχάς, τὸ πρῶτον π.χ. ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγεν (Πλ. Θεαιτ. 174). — Οἱ Ἕλληνες κινήθηναί οὐκ ἐδύνατο ἐκ τοῦ χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θραῖκες (Ξ. Ἄν. 6, 3, 8). Ἡ μετοχή ἀνίστασθαι μετὰ προστακτικῆς σημαίνει ταχέως, τῆρος πάντων π.χ. ἄνοιγ' ἀνίστασθαι τὸ φροντιστήριον ('Αρστροφ. Νεφ. 181). — ἀναστὰς ἔβηκεν ἐκ τοῦ ὕδατος

ΣΗΜ. 6'. Πρὸς ἀκριβεστέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως τῆς μετοχῆς πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα συνάπτονται α') μετὰ τῆς μετοχῆς συνήθως (ὡν καὶ ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὸ ῥῆμα) τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα εὐθύς, ὅμα, μεταδὲ πρὸς ἔκφρασιν τοῦ συγχρόνου π.χ. ὅμα προῖων ἐπεσκοπεῖτο (= ἐν ᾧ προεχώρει, συγχρόνως ἐξήτοχε. Ξ. Κύ. 5, 2, 22)· τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον πολλαχοῦ μ' ἐπέσχε λέγοντα μεταδὲ (Πλ. Ἀπ. 40) 6') μετὰ τὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως τὸ τότε, ἐνταῦθα, εἴτα ἢ ἔπειτα, ἐκ τούτου, μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὕτως εἰς δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας π.χ. ἀκήσαντες τότε ἐπιτήρησάμεθα τοῖς πολιτικοῖς (Πλ. Γο. 527). — Ὁ Ἀναξίβιτος τὸν Ξενοφῶντα ἐκέλευσε διαβάνα τὸν Ἑλλησποντον ἔπειτα ἀπαλλάττεσθαι (Ξ. Ἄν. 7, 1, 4). — Ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμεν (Πλ. Πρωτ. 310).

6') αιτιολογικὴ μετοχή· λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ καὶ ἐμοὶ (= ἐπειδὴ βούλομαι. Πλ. Φαίδ. 13).

ΣΗΜ. α'. Ἡ αιτιολογικὴ μετοχή τί παθὼν καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτῆσει οὐ παθὼν ἰσοδυναμεῖ πως τῷ διὰ τί· π.χ. λέξον δὴ μοι, τί παθοῦσαι, εἴ περ νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θνηταῖς εἴδασι γυναιξί; ('Αρστροφ. Ν. 341).

ΣΗΜ. 6'. Μετὰ τῆς αιτιολογικῆς μετοχῆς τίθεται πολλάκις τὸ ἅτε ἢ τὸ ὡς σπανιώτερον τὸ οἶα δὴ. Τίθεται δὲ τὸ μὲν ἅτε καὶ τὸ οἶα δὴ, ὅταν ἡ αιτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (ἐξ ὑποκειμένου) π.χ. Κύρος ἅτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἴδετο τῆς στολῆς (Ξ. Κ. 1, 3, 3)· μάλα γαλεπῶς ἐπορευόντο οἱ Λακεδαιμόνιοι οἶα δὴ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν φόβῳ ἀπίοντες (Ξ. Ἑλλ. 6, 4, 26). — Τρόπαιον ἔστησαν (οἱ Κερκυραῖοι) ὡς νενηκηότες (= ἐπειδὴ, ὡς ἐνόμιζον, εἶχον νικήσῃ Θ. 1, 54). Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς λογικῆς ἀκολουθίας τίθεται πολλάκις μετὰ τὴν αιτιολογικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως ὡς ἐπανάληψις τῆς αιτιολογίας τὸ διὰ τοῦτο ἢ τὸ ἐκ τούτου π.χ. νομίζων ὑμᾶς κρείττους πολλῶν βαρβάρων, διὰ τοῦτο προσέλαβον (Ξ. Ἄν. 17, 3).

γ') ὑποθετικὴ μετοχή· ἐὰν μὲν ὠφέλιμα ἢ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερά δὲ ὄντα οὐ βουλόμεθα (= ἐὰν δὲ βλαβερά ἢ. Πλ. Γο. 468).

ἔπειτα
τοῦ ἀνδρα
ἔπειτα

ὁμοίαν ἀνάστα
ἀπὸ τοῦ ἀνδρα

ἐμῶν προθύμως, πόλιν προσλήψασθε (Θ. 3, 13) ἀντί: βοηθήσαντες προθύμως πόλιν προσλήψασθε. Ἐνίοτε τίθεται γενική ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκειμενον λέξιν, ἣτις κεῖται καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κατὰ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον· π.χ. οἱ ἔφοροι, ἧδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο (Ξ. Ἄν. 2, 6, 3) ἀντί: ἧδη ἔξω ὄντα ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο· μαχομένων αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσι (Ξ. Ἄν. 5, 2, 24) ἀντί: μαχομένοις καὶ ἀπορουμένοις θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσι.

ΣΗΜ. 6'. Ἐνίοτε ἐλλείπει τὸ ὑποκειμενον τῆς ἀπολύτου γενικῆς· α') ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π.χ. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς—προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, ἕως Κύρου συμμείξειαν. Ἦδη δὲ ἐν ὅρμῃ ὄντων (δηλ. αὐτῶν) . . . ἦλθε Προκλῆς (Ξ. Ἄν. 2, 1, 3)· 6') ὅταν νοῆται γενικῶς τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν πραγμάτων· π.χ. οὐκ ἐξαιτούμενος, οὐκ Ἀμφικτιονικὰς δίκας ἐπαγόντων, οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ ἐπαγγελομένων (δηλ. τῶν ἀνθρώπων) οὐδαμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὐνοίαν (Δημ. 18, 322)· οἷτως ἐχόντων (δηλ. τῶν πραγμάτων) ὡς εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεοῦς, ἡμῖν δὲ συμμάχους Ξ. Ἄν. 3, 2, 10). Ἐπὶ τοῦ ὄντος πολλῶ (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 16) ὑποκειμενον εἶνε τοῦ θεοῦ. Ἐπὶ τοῦ εἰσαγγελθέντος οὐ . . . (Θ. 1, 116), δηλωθέντος οὐ . . . (Θ. 1, 74) καὶ τῶν ὁμοίων ὑποκειμενον εἶνε ἢ εἰδικῆ πρότασις.

Αἰτιατικὴ 6') κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος). Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος γίνεται 1) ἐξ ἀπροσώπων ῥημάτων· π.χ. πολλὰ πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε (εἰ καὶ ἐξῆν. Δημ. 2, 24)· δῆλον ὅτι οἴσθη μέλον γέ σοι (=επειδὴ μέλει γέ σοι. Πλ. Ἀπ. 24)· εἰρημένον αὐταῖς ἀπαντᾶν ἐνθαδὶ εὐδουσι καὶ οὐχ ἦκουσι (=εἰ καὶ εἴρηται. Ἀρστροφ. Λυσ. 13)· ἄδῃλον ὄν (Θ. 1, 12). Οἱ Συρακόσιοι παρεκελεύοντο κραυγῇ οὐκ ὀλίγη χρώμενοι ἀδύνατον ὄν ἐν νυκτὶ ἄλλω τῷ σημεῖναι (Θ. 7, 44).—Οἶμαι τὸ πλῆθος ψηφισθαι ἃ βουλόμεθα, ἅμα μὲν ὑμῶν συναγορευόντων, ἅμα δὲ καὶ αἰσχρὸν ὄν ἀντιλέγειν (Ξ. Κύ. 2, 2, 20). 2) σπανιώτερον ἐκ προσωπικῶν ῥημάτων καὶ πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ εἰς δήλωσιν ὑποκειμενικῆς αἰτιολογίας· π.χ. τοὺς υἱεὶς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργουσι, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὀμιλίαν ἄσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 20)· φίλους κτῶνται ὡς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχή τυχόν (=εἰ τύχοι) ἀπέβη ἐπίρρημα ἰσοδυναμοῦν τῷ ἴσως π. γ. τοῖς οἰκείοις τυχόν ἄν χρησαίμην (Ἰσ. 5, 94).

✕ Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν.

§ 263. Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν π. γ. σύ, εἰ ἔνορξες τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγενόμενον, λέγε (=σύ εἰ ἔνορξες ἔτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγένοιτο, λέγε· Ε. Κύ. 1, 1, 9).—πολιτεῖν τὴν ὀρθῶς ἄν τοῖς πράγμασι χρησαμένην οὐκ ἔχομεν (=ἡ ὀρθῶς ἄν χρῆσαιτο. Ἰσ. 7, 12). εὐ ἴστε μηδὲν ἄν με ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων κλ. (=εὐ ἴστε ὅτι οὐδὲν ἄν ἐπεχείρησα, εἰ ἐώρων κλ. Ἰσ. 5, 13).

Παράλειψις τῆς μετοχῆς.

§ 264. Ἡ μετοχή ἐνίοτε παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῦται ἐκ τῶν ἡγουμένων π. γ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ καὶ ἐκείνους εἶδον (δηλ. ἀναχωρήσαντας· Θ. 3, 16). Συχνότατα παραλείπεται ἡ μετοχή ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν π. γ. ἀνεπαύοντο ὅπου εἰτύγχανεν ἕκαστος (δηλ. ἀναπαύομενος. Ε. Ἀν. 3, 1, 3). ἔδωκεν ὅ τι ἕκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς. Λυσ. 12, 18). Ἐνίοτε παραλείπεται ἡ μετοχή ὧν ἐπὶ τοῦ διατελεῖν καὶ τοῦ τυγχάνειν π. γ. Σωκράτης ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων διατέλει (δηλ. ὧν. Ε. Ἀπ. 1, 6, 2). τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής (δηλ. ὧν. Πλ. Πολ. 369).

Σύνδεσμος δύο ἢ πλείονων μετοχῶν.

§ 265. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, ὅταν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν π. γ. οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ἔτι... (Ε. Ἀν. 2, 1, 18).

§ 266. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλας α') χάριν ἐμφάσεως (ἀσύνδετον σχῆμα· ἰδ. § 511, γ') π. γ. τὰ δέκα τάλαντα δρώντων, φροούντων, βλεπόντων ἔλαθον ὁμῶν ἀφελόμενοι (Αἰσχ. 3, 94).

β') ὅταν δὲν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότα-

σιν π.χ. προΐοντες (χρ. μετ.) λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπιωκότες (κατ. μετ. Πλ. Θεαίτ. 180).

γ') ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην· π. χ. Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον (=ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συνέλεξε στράτευμα καὶ ἐπ. τὴν Μ. Ε. 'Α. 1, 1, 7).

γ'. Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικά

§ 267. Τὰ εἰς -τος ῥηματικά ἐπίθετα ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν· σημαίνουσι δὲ ἢ ὅ τι ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου ἢ τὸν δυνατὸν (ἢ ἄξιον) νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον· π. χ. πολίτης ποιητὸς (=πεποιημένος, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν γένει πολίτην)· ἀλωτὸς (=δυνατὸς ἀλῶναι)· ἐπαινετὸς (=ἄξιος ἐπαινέσθαι). Τινὰ τῶν εἰς -τος ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν μάλιστα μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ α σύνθετα· π. χ. ἄπρακτος (=μηδὲν πράξας. Ε. 'Ελλ. 1, 2, 21), ἀσιράτειος (=μὴ στρατευσάμενος).

§ 268. Τὰ εἰς -τος ῥηματικά ἐπίθετα συντάσσονται ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· π.χ. ἐπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα (Θ. 3, 25). Τινὰ δὲ τῶν ἐσχηματισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἔστι καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν ἢ ἄξιον καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρέμφρατον· π. χ. οὐ βιωτὸν μοί ἐστιν (=οὐκ ἄξιόν μοί ἐστι ζῆν· πρβ. 'Αρστροφ. 'Ορ. 548· ζῆν οὐκ ἄξιον ἡμῖν)· ἄρα γρυκτὸν ἐστιν ἡμῖν; (=ἄρα δυνατὸν ἐστὶν ἡμῖν γρυῖσαι; 'Αρστροφ. 'Αχ. 656)· εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦθα (ῥᾶδιον ἦν ἐπιθέσθαι. Ε. 'Αν. 3, 4, 20).

ΣΗΜ. Ὁμοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν ἔχουσι ἐνίοτε καὶ τὰ εἰς -σιμος ῥηματικά· π. χ. οὐκ ἔσιν οἱ βιώσιμον (=οὐκ ἔστιν αὐτῷ δυνατὸν ζῆν. 'Ηρ. 1, 45). πλοῦμώτερα ἐγένετο (=ῥᾶον ἐγένετο πλεῖν. Θ. 1, 8).

§ 269. Τὰ εἰς -τέος ῥηματικά ἐπίθετα σημαίνουσι τὸν ἀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον. Συντάσσονται δὲ α') ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· π.χ. οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ὁ ἀνὴρ (=δὲν πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς ἀληθείας ὁ ἀνὴρ. Πλ. Πολ. 595)· β') ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἔστι (ἢ νοουμένου τοῦ ἔστι) καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ

τὸ δεῖ καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρέμφατον· π. χ. οὐκ ἀθυμητέον (=οὐ δεῖ ἀθυμεῖν. Δη. 4, 2)· οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην. Εὐρ. Ἰω. 1260)· ὁ μὲν, ὡς δεῖ πράττειν ἐγνωκῶς ἔσται, ἡμεῖς δὲ ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον (=δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι. Δημ. 1, 14).

§ 270. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς -τέος ῥηματικῶν τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς -τέον παράγεται· π. χ. τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον (Ἰσ. 6, 91)· μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι (=δεῖ πλείονας μετέχειν ἢ μετασχεῖν τῶν πραγμάτων. (Θ. 8, 65).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πῶσιν, διότι ἐν τῷ εἰς -τέον ἐνοπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ δεῖ καὶ ἀπαρεμψάτου· τότε δὲ παραλείπεται τὸ ἑστί· π. χ. τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σφρασσύνῃ μὲν διοκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον (Πλ. Γο. 507).

§ 271. Γὰρ εἰς -τέος ῥηματικὰ ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει δύνανται νὰ κεῖνται ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης σημασίας τοῦ ῥήματος· π. χ. παρασκευαστέον ἑστί δύναμιν τινα (=δεῖ παρασκευάσαι. Πλ. Γο. 510)· παρασκευαστέον μάλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι. Πλ. Γο. 507).

§ 272. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει τὰ εἰς -τέος ῥηματικὰ εὗρηνται πολλάκις ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. εἰ τὸν οἶνον ἡξιούσι πίνειν, συνεκποιέ' ἑστί σοι καὶ τὴν τρύγα. Ἀριστφ. Πλ. 1084).—Ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματα ἑστί· καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ζύμματα ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἑστί (Θ. 1, 86). Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς -τιος καὶ -σιμος ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὗρηνται ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν, ἐπεὶ δ' ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον ἔσπευδε πεζῇ (Ε. Ἀν. 3, 4, 49).

Πλάγιος λόγος.

§ 273. Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὁ ἐξαρτώμενος ἐκ λεκτικοῦ (ἢ γνωστικοῦ) ῥήματος. Εὐθὺς δὲ ἢ

ὁρθὸς λόγος λέγεται ὁ λόγος ὁ ἀνεξαρτήτως κατ' εὐθεΐαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος ἐκφερόμενος.

§ 274. Προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ α') δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱὸς (εὐθ. λόγος εἰμι Διὸς υἱός· β') διὰ τοῦ οὐ καὶ ὡς· π. χ. λέγει ὡς ἑβροιστῆς εἰμι (εὐθ. λόγ. ἑβροιστῆς εἰ Λυσ. 24, 15).

§ 275. Προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ξυμμάχοις κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν Ἴσθμόν (εὐθ. λ. ἴτε ἐς τὸν Ἴσθμόν· Θ. 3, 15)· ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν (εὐθ. λ. μηδεὶς βαλλέτω· Ξ. Κύ. 1, 4, 14).

§ 276. Αἱ διὰ τοῦ οὐ καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτηματικαὶ καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθενται α') κατὰ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ εὐθέως λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἀρκτικὸς χρόνος· π. χ. λέγει ὡς ἑβροιστῆς εἰμι Λυσ. 24, 15)· ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτει (Πλ. Φκιδ. 115).

β') κατ' εὐκτικὴν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται εὐκτικὴ πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου. Ἡ πλαγία εὐκτικὴ τίθεται μόνον ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν τοῦ εὐθέως λόγου. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, τὸ ἔδει, ἐχορῆν, προσῆκε καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ τετάρτου εἶδους μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλὰκις δὲ καὶ μετὰ ἱστορικῶν χρόνων τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέως λόγου· π. χ. οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο οὐ αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δ' ἀντίρρην τῶν ναυαγῶν προστάξιαν ἀνδράσιν ἱκανοῖς (εὐθ. λ. ἡμεῖς μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέοιμεν, τὴν δ' ἀναίρειν τῶν ναυαγῶν προσετάξαμεν κτλ. Ξ. Ἑλλ. 1, 7, 5)· ὁ Κλέξανδρος εἶπεν οὐκ ἐπαινοῖα, εἰ ταῦτα πεποικῶς εἶη (εὐθ. λ. Δέξιππον οὐκ ἐπαινω, εἰ ταῦτα πεποίηκε. Ξ. Ἄν. 6, 6, 25)· ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (εὐθ. λ. πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι; Ξ. Κύ. 1, 3, 15)· τὸν θεὸν ἐπήροοντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν (εὐθ. λ. παραδῶμεν Κορ. τὴν πόλιν; Θ. 1, 25).

Θηραμένης εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλει τοῦ ἑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν (Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ἕμοια πράττοντας αὐτῷ (εὐθ. λ. οὐδὲν ἔμοι μέλει τοῦ ἕμ. θορ., ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οἶδα κτλ. Λυσ. 12, 74).—Ἀναβίξις ἀπεκρίνατο ὅτι βουλευέσαιο περὶ τῶν στρατιωτῶν ὃ τι δύναται ἀγαθόν (Ξ. Ἀν. 7, 1, 35).—Τισσαφέρνης ὥμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπείσαιο, ἕως ἔλθοιεν, οὐς πέμψει πρὸς βασιλέα ἀγγέλους, διαπραξέσθαι αὐτῷ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνικὰς πόλεις (εὐθ. λ. ἐὰν σπείσῃ, ἕως ἂν ἔλθωσιν οὐς ἂν πέμψω πρὸς β. ἀγγέλους, διαπραξέσθαι κτλ. Ξ. Ἀγ. 1, 10). ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖεν (εὐθ. λ. πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοῖμεν. Ξ. Ἀν. 2, 1, 10).—Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὢν ὀνομαστός ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (εὐθ. λ. οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν ὀνομαστός ἐγενόμην οὐτε σὺ Ἀθηναῖος. Πλ. Πολ. 329). ἐτόλμα λέγειν, ὡς ὑπὲρ ἑμῶν ἐχθρῶν ἐφείλκυσεν (εὐθ. λ. ὑπὲρ ἑμῶν ἐχθρῶν ἐφείλκυσεν. Δημ. 22, 59). ἐβουλευόντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρῆσονται (εὐθ. λ. κατακαύσωμεν τοὺς Θηβαίους ἢ ἄλλο τι χρῆσώμεθα; Θ. 2, 4).

ΣΗΜ. α'. Ὅταν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ τὸ ῥῆμα τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως εἶνε ὀριστικῆ ἱστορικῶ χρένου, τηρῆται καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ π. χ. ἡρόμην εἶ τινες εἶεν μάρτυρες, ὢν ἐναντίον ἀπέδοσαν (εὐθ. λ. εἶσι τινες μάρτυρες, ὢν ἐναντίον ἀπέδοτε; Δημ. 30, 29).

ΣΗΜ. β'. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ μετὰ πρότασιν ἐκπεφραμένη διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς κατ' εὐκτικὴν τίθεται ἐνίστη πρότασις κατ' εὐκτικὴν συνδεομένη διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ οὖν ἢ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλαγίον λόγον π. χ. Λυκομήτης ἔλεγεν ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς εἶη μόνου γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 23) ἀποκρίνεται Ποσειδίππος ὅτι τριῖναι ἐγὼ τῆς νεῶς εἶην πλεῖστοιο οὖν σὶ ἐγὼ κελεύω (Δημ. 50, 50).

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου ἔπεται πρότασις ὑποτελής ἢ πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ οὖν συνδεομένη κατ' ἀπαρεμφάτων π. χ. Ἀριαῖος ἔφη πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἑαυτοῦ βελτίους, οὐς οὐκ ἂν ἀνασχεῖσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος (Ξ. Ἀν. 2, 2, 1) οὐκ ἔφη ἔρεῖν ἕρκους γὰρ ὁμομοκίνας (Λυσ. 13, 21) τὸν Σωκράτη Ἀρι-

σπύδημος ἔφη κατὰ τὴν δόδν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον· ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀγάθωνος ἀνεωγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν· εὐθύς οὖν, ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, ὦ, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἤκεις (Πλ. Συμ. 174).

ΣΗΜ. δ'. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἐκφερομένου λόγου γίνεται μετάθεσις εἰς τὸ ἀπαρέμφρατον· π.χ. εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ζυμύλγους παρακαλέσαι. (Θ. 1, 87).

ΣΗΜ. ε'. Ἐνίοτε ἄρχεται ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, ἐπιφέρεται δὲ ἀντὶ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαρέμφρατον· π.χ. εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἂν ὅτι τῇ πόλει δοκοίη ἀντιπεῖν (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 35).

ΣΗΜ. ζ'. Πολλάκις μετὰ ῥῆμα λεκτικὸν τίθεται εὐθύς λόγος· π.χ. ὁ δ' εἶπεν· ἐγὼ σε ἄσμενος εἶδρακα (Ξ. Ἄν. 2, 1, 16). Πολλάκις δὲ μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται εὐθύς λόγος διὰ τοῦ ὅτι· π.χ. Τῶ ταῦτα εἰπόντι ἐγὼ ἂν δίκαιον λόγον ἀντίποιμι, ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἶοι κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι ἄδρα, ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελος (Πλ. Ἀπ. 28). Πολλάκις δὲ γίνεται μετάθεσις ἐκ τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύ· π.χ. λέγοντος ἐμοῦ ταῦτα, ἀποκρίνεται Πολυκλῆς, ὅτι ὁ συντριήραρχος αὐτῶ οὐχ ἦκοι ἐπὶ τὴν ναῦν· οὐκ οὐκ παραλήρημαι μόνος τὴν τριήρη (Δημ. 50. 37).—Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη—ἐπίδεικνύς ὡς εὐθεῖας εἶη ἡγεμόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, ὦ λυμαινόμενα τὴν πρᾶξιν (Ξ. Ἄν. 1, 3, 16).

Τὸ ἄρθρον ὡς ἀντωνυμία

§ 277. Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Ἀντὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας εὔρηται συνήθως παρ' Ὀμήρω. Ἐκ τῆς δεικτικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἀναφορικὴ σημασία, καθ' ἣν ἐλαμβάνετο ἀντὶ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας συνήθως μὲν παρ' Ὀμήρω, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς καὶ παρὰ τοῖς Ἰωσιν (οὐδέποτε δὲ παρὰ τοῖς κωμικοῖς).

§ 278. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν τὸ ἄρθρον διεδιέτηρε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας·

α') ἐν τῷ ὁ μὲν—ὁ δὲ (=οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δὲ ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δὲ) καθ' ὅλους τοὺς τύπους· π.χ. περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς... παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ (=οὗτος μὲν γὰρ) θνητός, ἡ δὲ (=ἐκεῖνη δὲ) ἀθάνατος (Ἰσ. 2, 32).

ΣΗΜ. α'. Τὸ ὁ μὲν—ὁ δὲ καθ' ὅλους τοὺς τύπους λαμβάνεται καὶ ἀορίστως· π.χ. τῶν πόλεων αἱ μὲν (=τινὲς μὲν ἢ ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=τινὲς δὲ ἢ ἄλλαι δὲ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται (Πλ. Πολ. 338). Ἐνίοτε τίθεται ὁμοῦ καὶ τὸ τίς πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τῆς

ἀοριστίας· π. χ. ἔλεγον τοῦ Κύρου ὁ μὲν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν·—ὁ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος (Ξ. Κύ. 3, 1, 41).

ΣΗΜ. β'. Τὸ τὸ μὲν—τὸ δὲ ἢ τὰ μὲν—τὰ δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς (=ἀφ' ἐνός μὲν—ἀφ' ἐτέρου δὲ ἢ ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δέ)· π. χ. τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (Ξ. Ἄν. 4, 1, 10)· πρὸς τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ (Ἄνδ. 2, 16)· τοῦτο μὲν, ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ ἔθνος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ, ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ ὑπ' ἐμοῦ πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀπωλλόμεν).·

β') ἐν τῷ ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δὲ (=οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· π. χ. Κύρος δίδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δρακίους· ὁ δὲ (=οὗτος δέ) λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξεν (Ξ. Ἄν. 1, 1, 9)· ταῦτα ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγοι πρὸς βασιλέα (Ξ. Ἄν. 1, 3, 21).

ΣΗΜ. Τὸ τὸ δὲ εὐρηται (παρὰ Πλάτωνι μάλιστα) ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἅμως δὲ ἢ ἀληθῶς δέ· π. χ. οἴονται με σοφὸν εἶναι· τὸ δὲ κινδυνεύει τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι (Πλ. Ἄπ. 23).

γ') ἐν τῷ καὶ τὸν (οὐτινος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ δε) (ιδ. § 312. σημ. γ'). Τὸ καὶ τὸν εὐρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἠγέεσθαι ἐκέλευε τοὺς Ἰρκακίους καὶ οἱ (=καὶ οὗτοι) ἠρώτων· τί δέ; οὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφασκον, τοὺς ὀμήρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται (Ξ. Κύ. 4, 2, 13).

δ') ἐν τῷ τὸν καὶ τὸν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὧν γίνεται χρῆσις, ὅταν ὁ λέγων ἀποφεύγῃ τὴν ὀνομασίην πρόσωπων ἢ πράγματων· π. χ. ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τοῦτον καὶ τοῦτον, πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα. Λυσ. 1, 25)· ἔδει τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι (Δημ. 9, 68).

ε') ἐν τῷ πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον). π. χ. τούτῳ τῷ οἰκῆματι πρὸ τοῦ ὡς ταμειῶ ἐχρήτη Ἰππώνικος (Πλ. Πρωτ. 315).

Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν σημασίαν.

§ 279. Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν σημασίαν εἶνε ὀριστικὸν καὶ εἰδοποιόν.

§ 280. Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ αὐτὸ ὡς γνωστὸν καὶ ὀρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἴδους

καὶ διακρίνη αὐτὸ ἀπ' ἄλλου ὁμοειδοῦς· π.χ. λέγεται ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον (= τὸν γνωστὸν ἄνθρωπον, τὸν Φίλιππον. Δημ. 8, 35)· ἀμφὶ κνέφας πρὸς κόμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κόμης γυναϊκᾶς καταλαμβάνει (= ἐκ τῆς εἰρημένης κόμης. Ε. Ἄν. 4, 5, 9)· οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον (Θ. 1, 11) ἠπέιλουν αὐτῶ, εἰ λήφονται, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσειεν (= τὴν προσήκουσαν δίκην. Ε. Ἄν. 5, 6, 34)· σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ (= ὁ σὸς πατὴρ καὶ ἡ σὴ μήτηρ. Πλ. Λυ. 207).

§ 281. Τὸ εἰδοποιὸν ἄρθρον τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὸ ὅλον εἶδος καὶ διακρίνη αὐτὸ ἀπ' ἄλλων εἰδῶν· π.χ. ὁ ἄνθρωπος θεῖας μετέσχε μοίρας (= πᾶς ἄνθρωπος, οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἀνθρώπινον γένος. Πλ. Πρωτ. 322). Οὕτω τίθεται τὸ ἄρθρον μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενων· π.χ. ὁ ἀνδρεῖος (= πᾶς ἀνδρεῖος), ὁ βουλόμενος (= πᾶς ὁ βουλόμενος), ὁ τυχῶν, ὁ ἐπιστάμενος, τὸ ζητούμενον ἀλωτὸν, ἐκφύγει δὲ ἰαμλούμενον (Σοφ. Οἰδ. Γ. 110). Πολλάκις προτάσσεται καὶ τὸ πᾶς· π.χ. πᾶν τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμαστα (Θ. 6, 89).

ΣΗΜ. Το ἄρθρον ὡς εἰδοποιὸν εὐκόλως λαμβάνεται διανεμητικῶς ἀντὶ τοῦ ἑκάστος· π. χ. ὁ Κῦρος ὑπισχνεῖται δῶσειν ἀντὶ θαρκεῖν τρία ἡμιδαρεϊκὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (= ἑκάστου μηνὸς ἑκάστῳ στρατιώτῃ (Ε. Ἄν. 1, 3, 21).

Α. Καπερώνη

Παράλειψις τοῦ ἄρθρου·

§ 282. Τὸ ἄρθρον δὲν τίθεται

α') ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, ἅτινα παρίστανται ἀόριστα. Μετὰ τούτων πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀοριστίας συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς· π.χ. γυνή τις χήρα ὄρνιν εἶχε·

β') συνήθως ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων· π.χ. Μίνως ναυτικὸν ἐκτίσαστο (Θ. 1, 4). Τίθεται δὲ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἄρθρον, ὅταν εἶνε ἱκανῶς γνωστὰ ἢ ἐμνημονεύθησαν πρότερον. Ἄν δὲ μετὰ τὸ κύριον ὄνομα ἐπιφέρηται παράθεσις, τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τῆς παραθέσεως· π.χ. ὁ Πλάτων, Σωκράτης, ὁ Ἀθηναῖος.—Κῦρον δὲ μεταπέμπεται (Δαρεῖος) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς σατράπην ἐποίη-

σεν. Ἀναθλίει: οὖν ὁ Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρην ὡς φίλον (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2).

ΣΗΜ. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν καὶ τὰ ἔθνη, ὅταν λαμβάνονται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἐπὶ ἑλοῦ τοῦ ἔθνους, τίθενται συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου.

γ') πάντοτε ἐπὶ τοῦ βασιλεῦς, ὅταν λαμβάνηται ἐπὶ τοῦ βασιλείως τῶν Περσῶν· π.χ. βασιλεὺς νικᾷν ἠγεῖται (Ξ. Ἄν. 2, 1, 11)·

δ') πολλάκις ἐπὶ τοῦ οὐρανό, γῆ, ἥλιος, σελήνη, ἄστρ (ὅταν λαμβάνηται ἀντὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων) καὶ πόλις (ὅταν λαμβάνηται ἀντὶ τοῦ ἀκρόπολις), διότι θεωροῦνται ὡς κύρια ὀνόματα· π.χ. σχεδόν, ὅτε ταῦτα ἦν, καὶ ἥλιος ἐδύετο (Ξ. Ἄν. 1, 10, 15)· ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ (Ξ. Ἄν. 4, 2, 2)· ἀπιέναι εἰς ἄστρ (Λυσ. 13, 24).

Ἄ. Κωσταντίνου

ε') πολλάκις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας πατήρ, μήτηρ, γονεῖς, ἀνὴρ, γυνή, παῖς, ἀδελφός· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ θεοῦ καὶ ἀνθρώποι π.χ. εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφούς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγεννημένους (Ξ. Κύ. 3, 1, 7)· τὰ ἐν ἀνθρώποις (Ξ. Κύ. 2, 2, 7)·

ς') πολλάκις ἐπὶ ἀφηρημένων ὀνομάτων, μάλιστα δὲ ὀνομάτων ἀρετῶν καὶ κακιῶν· π.χ. ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἔχθρας δὲ ψόγος (Ίσ. 1, 33)· δικαιοσύνη σοφία ἐστὶ (Ξ. Ἀπ. 3, 9, 5). Συχνότατα παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς αἰτ. τοῦ κατὰ τι, ὄνομα, γένος, μέγεθος, εὖρος καὶ τῶν ὁμοίων·

ζ') ἐπὶ λέξεων χρονικῶν καὶ τοπικῶν ἐν ἐκφράσεσι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου· π.χ. ἄμ' ἡμέρα, μέχρι δαίλης, διὰ νυκτός, ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερά, κατ' ἀγρούς, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ὁμοίως ἐπὶ τῆς χρονικῆς γενικῆς ἤρας, χειμῶνος, μεσημβρίας κλ. καὶ ἐπὶ τοῦ δόου καὶ τοῦ ἀσις ἐν στρατιωτικαῖς φράσεσι· π.χ. ἐπὶ δόου ἀναστρέφειν (=ἐπὶ δεξιᾷ στρέφειν)· παρ' ἀσπίδα ἄγειν (=ἐπ' ἀριστερᾷ ἄγειν).

ΣΗΜ. Παρὰ ταῖς Ἀττικαῖς ποιηταῖς παραλείπεται πολλάκις τὸ ἄρθρον, καὶ ἐνθα ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὄφειλε νὰ τεθῆ· π.χ. θύματος ἐπιστάτης ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως (=τοῦ θύματος. . . ὁ παῖς. Εὐρ. Ἐκ. 224).— Ἐκάβη κεῖται κόνει φύρουσα δύστηνον κᾶρα (=τὸ δύστηνον κᾶρα. Εὐρ. Ἐκ. 496).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 283. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἄνευ ἄρθρου συνήθως· π. χ. πολλῶν ὁ λιμὸς γίνεταί *διδάσκαλος*. Δέχεται δὲ τὸ ἄρθρον α') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ὡς τι ἤδη γνωστόν· π.χ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδες· β') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σημαζόμενον· π.χ. οὗτός ἐστιν ὁ σάφρων καὶ οὗτός ἐστιν ὁ ἀνδρεῖος (= ὁ ἀληθῶς σάφρων καὶ ὁ ἀληθῶς ἀνδρεῖος. Πλ. Μενέξ. 248)· τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμαξεν (Αἰσχ. 2, 107).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 284. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ συνάπτεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α') μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· β') χάριν ἐμφάσεως μετὰ τοῦ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου τὸ ἄρθρον· π. χ. αἱ δεύτεραι φροντίδες σαφέτεραι (γν.)· ὀχληρὸν ὁ χρόνος ὁ πολὺς (Μέ. 543).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε μετὰ οὐσιαστικὸν ἀσύναρθρον τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἡδὴ γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἑννοίας· π. χ. ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ (Λυσ. 19, 51).

ΣΗΜ. β'. Ἐὰν ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς εἶνε μετοχὴ ἔχουσα καὶ αὐτὴ προσδιορισμὸν τινα, τίθεται πολλάκις μόνον ὁ προσδιορισμὸς αὐτῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἢ δὲ μετοχὴ τίθεται μετὰ τὸ οὐσιαστικὸν ἄνευ ἄρθρου· π. χ. αἱ ἐπ' Αἰσχίνου βλασφημίαι εἰρημέναι (Δημ. 18, 126)· αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι (Θ. 71, 23)· ὁ ἐκ τοῦ Πόντου οἶτος εἰσπλέων (Δημ. 20, 31).

§ 285. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ ἄνευ ἄρθρου τίθεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ προτακτομένου ἢ ἐπιτακτομένου, εἶνε κατηγορηματικὸς προσδιορισμὸς τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἶνε δηλ. ὡς κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ· π.χ. τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (= τὸ σῶμα, ὃ ἔχομεν, θνητὸν ἐστὶ)· βέβαιοι ἄξειαι τὸν βίον δίκαιος ὦν (γν.)· Ἀγησίλαος μάλα φαιδρῶ τῷ προώλῳ ἐκέλευσε κλ. (Ε. Ἀγ. 1, 13).

§ 286. Τὰ ἐπιθετικὰ ἄκρος, μέσος, ἔσχατος τίθενται μετὰ οὐσιαστικοῦ α') ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, ὅταν πρόκειται νὰ διακριθῇ τὸ οὐσιαστικὸν ἄλλου ὁμοειδούς· π. χ. ἡ μέση ἀγορὰ = ἡ ἀγορὰ, ἣτις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλας ἀγορὰς πέραξ οὐσας· β') κατηγορηματικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ ὀρίσθῃ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ ὅλον· π. χ. ἡ πρόκλησις γέγονεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μέσῃ (= ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Δημ. 29, 12). ἄκρα τῆ οὐρᾷ σείουσι (= διὰ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς. Ξ. Κυνηγ. 3, 4). Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον (= τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐωνύμου. Θ. 3, 107).

**Α. Κασερίωνη*

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ἐπιθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς· π. χ. οἱ δ' ἀπήγγχον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οὐσα ἔπαρχε (Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 56). Πολλάκις δὲ ἡ μετοχὴ, ἣτις κεῖται μετὰ οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς, δύναται νὰ ἐξηγητῆ δι' ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἄμα ἦαι ἀρχομένη (= ἄμα τῇ τοῦ ἔαρος ἀρχῇ) ἄμα ἠλίφ ἀνατέλλοντι (= ἄμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου) ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος (= ἐπὶ τῆς Πυθοδώρου ἀρχῆς). Τοιοῦτον καὶ τὸ περιόνη τῷ ἐνιαυτῷ (= τῇ περιόδῳ, ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 25).

§ 287. Τὸ πᾶς α') τίθεται ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς· π. χ. πᾶσαν ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ (Πλ. Ἀπ. 20). Τὸ πᾶς τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ἀσυνάρθρου 1) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἕκαστος· π. χ. δρυὸς πεσοῦσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται· 2) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καθαρῶς ὅλως τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου, διότι εἶνε κυρίως κατηγορούμενον· π. χ. ἐν παντὶ κακοῦ ἂν εἴη ὁ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων (= ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων, δηλ. ὑπ' ἀνθρώπων, ὄντων πολεμίων πάντων. Πλ. Πολ. 599).

β') τίθεται μετ' ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός· π. χ. ἐν τούτῳ ἡ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστὶ (= τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας Πλ. Γο. 470).

§ 288. Τὸ ὅλος τίθεται α') ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συνάρθρον οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς· π. χ. ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα (Ξ. Ἀν. 1, 2, 17). β') μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός ἢ καὶ ἄνευ ἄρθρου, ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ἄνευ ἄρθρου· π. χ. ὑπὲρ ἡμισυ τοῦ

ἔλου στρατεύματος (Ξ. Ἄν. 6, 2, 10)· χαλεπὸν τρέφεσθαι οἶκον ἔλον (Ξ. Κύ. 4, 6, 4).

§ 289. Ἡ αὐτὸς τίθεται ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς π.χ. αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν (Δημ. 3, 30)· αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα (Πλ. Φαίδ. 66). Μετὰ τοῦ ἄρθρου τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον.

§ 290. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος τίθενται ἄνευ ἄρθρου πρὸ συνάρθρου ἢ μετὰ συνάρθρον οὐσιαστικῶν π.χ. αὕτη, ἥδε, ἐκείνη ἢ πόλις καὶ ἡ πόλις ἥδε, αὕτη, ἐκείνη.

§ 291. Μετὰ τοῦ ἄμφω, ἀμφοτέρω, ἐκάτερος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν πάντοτε μετ' ἄρθρου. "Ὅθεν τὸ ἄμφω, ἀμφοτέρω, ἐκάτερος τίθενται κατηγορηματικῶς π.χ. ἀμφοῖν τοῖν χερσῖν τὴν θύραν ἐπήραζε (Πλ. Πρωτ. 314)· ἀμφοτέρα τὰ δῶτα τετραυπημένον (Ξ. Ἄν. 3, 1, 31)· ἐν ἐκατέρῃ τῇ πόλει (Θ. 5, 56).

§ 292. Μετὰ τοῦ ἕκαστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου π.χ. ἐν ἐκάστῃ πόλει (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 13)· ἡ τάξις ἐκάστῃ (Ξ. Κύ. 5, 8, 36).

Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν.

§ 293. Μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τίθεται τὸ ἄρθρον α') ὅταν σημερινῶς ὀρισμένον μέρος προειρημένου ἔλου π.χ. ἦσαν ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάντες εἰς τὰξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα, ὁ δὲ εἰς ἔμμενε (Ξ. Ἄν. 5, 4, 11)· β') μετὰ τῆς ἀμφί, περί, ὑπέρ, ὅταν δι' αὐτῶν ὀρίζηται ὁ ἀριθμὸς ὡς ἔγγιστα π.χ. ἔμμεναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα (Ξ. Ἄν. 6, 8, 22).—Λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀποθανεῖν (Πλουτ. Φιλοπ. 10).

Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐδιαστικοποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου.

§ 294. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πτώσεως καὶ ἀναφορικῆς πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου π.χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (=ὁ βασιλείου θρόνος)· αἱ πέρυσι πρεσβεῖται (=αἱ περυσινὰ πρ.)· ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος)· Ἄνδρσι τῆς ἔπου βούλευσθε ὀλιγαρχίας ἀσελγέστερος γέγονε (Δημ. 22, 52).

γ'. Αἱ ἀντωνυμίαι. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι § 297—298 133

γ') 295. Γενική πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. τὰ τῶν στρατιωτῶν (=τὰ πράγματα τῶν στρατιωτῶν, ἡ θέσις, ἡ κατὰστασις τῶν στρατ. Ε. Ἄν. 3, 1, 20)· τὰ παρ' ἐμοί (=ἡ ἐμὴ θέσις, ἡ ἐμὴ κατὰστασις. Ε. Ἄν. 1, 7, 4)· τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου, τὸ τῆς παρομιίας κλ. Ἐνίστε τὸ ἄρθρον τὸ ἢ τὰ μετὰ γενικῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν· π. χ. τὸ τῆς τύχης (=ἡ τύχη. Δημ. 4, 45)· τὰ τῶν διακόνων τοῦ μὲν ἐν μικρῷ μέρει ποιούμενοι τὸν οἶκον δ' ἠπειγον στόλον (=οἱ διάκονοι. Σοφ. Φιλ. 497).

§ 296. Πᾶσα λέξις καὶ ὁλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνουσι δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὑμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δημ. 18, 4)· ὅτι μὲν δεῖ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε (Δημ. 3, 10)· τὸ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον (Πλ. Φιλ. 20)· ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἦν πείσομεν ὑμᾶς (Πλ. Πολ. 327).

ΣΗΜ. Πολλοί=οὐκ ὀλίγοι· οἱ πολλοί=1) οἱ πλείονες, 2) τὸ πλῆθος, οἱ δημοκρατικοί. Ὀλίγοι=οὐ πολλοί· οἱ ὀλίγοι=1) ὀλιγώτεροι, 2) οἱ ὀλιγαρχικοί.

γ'. Αἱ ἀντωνυμίαι.

Α. Κασερώνη

Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 297. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως καὶ ἀντιθέσεως (ἄλλως παρκαίρονται· ἰδ. § 19)· π. χ. σὺ μὲν παιδεύεις ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ (Ἰσ. 1, 3).

§ 298. Ὡς ὀνομαστικὴ τοῦ τρίτου προσώπου παρκαίρονται τὸ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ τὸ αὐτοὶ καὶ σπανίως τὸ σφεῖς· π. χ. ἔφασκον τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σφῆξιν τοὺς νόμους (Θ. 8, 76)· ἵνα δὲ καὶ σφεῖς μηδὲν ἤττον συμβουλὰς χρησίμους ἀναθεῖεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν (Πλ. Χαρμ. 165).

§ 299. Ἐν ταῖς πλαγαίαις πτώσεσι τοῦ ἐνικοῦ τίθενται οἱ μὲν ἐγγλιτικοὶ τύποι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀπλῶς τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμὲ καὶ οἱ ὀρθοτονούμενοι σοῦ σοί, σέ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως· π.χ. μηδεμιᾶ πολυπραγμοσύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σε (Λυσ. 1, 16)· ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σὲ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι (Πλ. Γο. 474).

§ 300. Ὡς πλαγαίαι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλαγαίαι τῆς αὐτὸς.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου οἶ. οἶ, εἶ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς ἰδ. § 304, β'.

Ἡ ὀριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτὸς.

§ 301. Ἡ αὐτὸς εἶνε ὀριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ.

α') ὡς ὀριστικὴ τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ἢ προσωπικῆς ἢ δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἢ καθ' ἑαυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ παντὸς ἄλλου· π.χ. πολλοὶ διέφευγον πελτασταὶ ὄντες ὀπίστας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν (Ξ. Ἄν. 6, 3, 4)· καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἤσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισε (Λυσ. 1, 1)· φυλάξαντες αὐτὸ τὸ περίορθρον (=ἀκριβῶς τὸ περ. Θ. 2, 3)· αὐτὸ τοῦτο ἐστὶ τὸ ἐπάγγελμα, ὃ ἐπαγγέλλομαι (=ἀκριβῶς τοῦτο. Πλ. Πρωτ. 319)· τὴν στρατείαν αὐτὸς Σέρεξης ἤγαγε (=αὐτὸς του· αὐτοπροσώπως. Ἰσ. 4, 88).

ΣΗΜ. α'. Ἡ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ὀριστικῆς σημασίας εὐκόλως λαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ μόνος· π.χ. αὐτοὶ ἴσμεν κοῦπω ξένοι πάρεσι (Ἀριστφ. Ἄγ. 504).

ΣΗΜ. β'. Ἡ αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν κειμένη ἐξαιρεῖ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ κυριώτατον· π.χ. ἤρθθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα δέκατος αὐτὸς (=αὐτὸς μετὰ ἐννέα ἄλλων. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 17).

β') ὡς ἐπαναληπτικὴ τίθεται μόνον κατὰ τὰς πλαγαίαις πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπανακλήψεως αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος· π.χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (δηλ. τῷ ἀδελφῷ. Ξ. Ἄν. 1, 1, 3)· Δαρεῖος Κύρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἥς σα-

τρέπην αὐτὸν ἐποίησε (δὴλ. τὸν Κῦρον. Ε. Ἄν. 1, 1, 1)· βρασιλεύς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ (Ε. Ἄν. 1, 10, 1).

§ 302. Ἡ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἄρθρου σημάζει ὁ ἴδιος καὶ τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· π. χ. τὴν Ἀττικὴν ἄνθρωποι ὄκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ (Θ. 1, 2).

Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 303. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. πείθω ἔμαιον (Θ. 6, 33)· γινῶθι σαυτὸν.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ δοκῶ ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἔμαιον τίθεται συνηθέστερον ἢ προσωπικὴ μοὶ ἢ ἐμοί· π. χ. τῷ ὕπνῳ ὅτι ἡδόμεθα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι (Ε. Ίε. 1, 6)· ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ (Ἄρσφ. Β. 918).

§ 304. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου

α') τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. ἑαυτοῦ κήδεταὶ ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε. Κύ. 8, 7, 15)· ὁ σοφὸς ἐν ἑαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἐξηρητημένῃ προτάσει ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἔμμεσος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις). Ἄλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανάκλασεως τίθενται καὶ αἱ πλάγιαί τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, τὸ μὲν οὖ καὶ ἐσπανιώτατα, τὸ δὲ οἱ, σφῶν, σφίοι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως, συνηθέστερον δὲ τίθενται αἱ πλάγιαί τῆς αὐτός· π. χ. ἐβούλετο Κλέαρχος ἔπαν τὸ στρατευμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην (δὴλ. τὸν Κλέαρχον. Ε. Ἄν. 2, 5, 29)· ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνει (δὴλ. τῷ Κύρῳ. Ε. Κύ. 1, 4, 2).—Οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ (Θ. 2, 101).—Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ (Θ. 2, 13).

γ') ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη· π. χ. τὸν κωμάρχην ἤγε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας (δὴλ. τοῦ κωμάρχου. Ε. Ἄν. 4, 5, 35).

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὔρηται ἐνίοτε ἡ αὐτοπαθὴς ἀντὶ τῆς ἄλλῃ-

λοπαθοῦς π. γ. χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι (= τὰς πρὸς ἀλλήλους. Δημ. 9, 21).

ΣΗΜ. β'. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α' ἢ τοῦ β' προσώπου π. γ. ἐπεχειροῦν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (= τὴν ἑμαυτοῦ. Ἰσ. 5 129)· τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις (= τὴν σαυτοῦ. Ἰσ. 1, 11).

ΣΗΜ. γ'. Πρὸς ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός π. γ. καταλέλουκα τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύναμιν (Αἰσχ. 3, 233)· πεποιήκας ἐμὲ τανῦν αὐτὸν ἑμανιῶ ἐπιπλήττειν (Πλ. Νό. 805).

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 305. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

§ 306. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου τίθενται, ὅταν ἡ σχέσηις τῆς κτήσεως παρίσταται μετ' ἐμφάσεως· ἄλλως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν πρωτοπικῶν ἀντωνυμιῶν. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μετὰ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμὸς καὶ σὸς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἑμανιοῦ, σεαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ὑμέτερος αὐτῶν π. γ. τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς (Δημ. 18, 256)· τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω (Πλ. Κρατ. 435)· τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομίσσθε (Δημ. 4, 7).

§ 307. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ γ' προσώπου ἡ μὲν ἐδὸς εἶνε ἄχρηστος πρὸς τὰς Ἀττικαῖς πεζολόγους, ἡ δὲ σφέτερος σπανίαι. Ἄντ' αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἐμφάσεως ἡ γενικὴ τῆς ἐκεῖνος. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν π. γ. οὐχ ἤττον φροντίζω τῆς ἐκεῖνου δόξης ἢ τῶν ἑμαυτοῦ κινδύνων (Ἰσ. 16, 3)· μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ. Κό. 1, 3, 1)· τῶν νικῶντων ἐστὶ καὶ τὰ ἑαυτῶν σφῆζειν καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων λαμβάνειν (Ξ. Ἄν. 3, 2, 39).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ ταυτοπροσωπίας εὐρήται ἡ σφέτερος ἢ σφέτερος αὐτῶν ἀντὶ τοῦ ἑαυτῶν. Οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφε-

τέρους ἐτρέποντο (Θ. 1, 50): οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας (Ἄνδ. 1, 30).

ΣΗΜ. β'. Αἱ κτητικά ἀντωνυμία ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικάς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ συνάφεια τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφετέρου. Παρὰ ποιηταῖς εὐρηται: καὶ μετὰ τοῦ ἐμὸν καὶ σοὺς συνημμένη ἢ γεν. αὐτοῦ· π. χ. τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον (Ἀριστφ. Πλ. 33). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῇ γενικὴ παραβητικῆς μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν· π. χ. εἴ τις ὄμμα τοῦμόν ζῶντος ἐτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω (=ἐμοῦ ζῶντος. Ξ. Κύ. 8, 8, 26).

ΣΗΜ. γ'. Ἐνίοτε εὐρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας· π. χ. τὸ θεὸς αὐτοὺς ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (=φοβοῦμενοι ὑμᾶς τε καὶ τοὺς κατηγόρους στρατεύονται. Ξ. Κύ. 3, 1, 28).

§ 308. Ὄταν ἡ σχέσηις τῆς κτήσεως εἶνε φανερά ἐκ τῶν συμφραζομένων, πρκαλείπεται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀναπληρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου· π. χ. σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. Πλ. Λυσ. 207). Ἐπί δὲ τοῦ κατηγορουμένου ἐλλείπει καὶ τὸ ἄρθρον· π. χ. μηδένα ποιοῦ φίλον (=φίλον σου. Ἰσ. 1, 24).

Ἡ ἀλλήλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων.

§ 309. Ἡ ἀλλήλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων σημαίνει ἀμοιβαίαν σχέσιν δύο ἢ πλειόνων προσώπων πρὸς ἀλλήλα· π. χ. διέφθειραν ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους (Θ. 3, 81).—Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ. 1, 18).

Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 310. Ἡ οὗτος δηλοῖ τι, περὶ οὗ ἤδη ἐγένετο λόγος. Ἡ ὅδε δεικνύει τι παρόν, ὅπερ ὁ λέγων αἰσθητικῶς ἢ νοερῶς θεωρεῖ. Ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι, ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς εἶνε μακράν· π. χ. πικρῶμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν ἐπιθυμοῦντες· αὕτη γὰρ ἐστίν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην καταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι ἦσαν (Ἰσ. 8, 64). ἐγὼ τε καὶ Μελησίαις ὄδε (=οὔτος ἐδῶ. Πλ. Λά. 178). Διὰ τῆς ἐκεῖνος σημαίνεται καὶ περίφημόν τι· π. χ. Κελλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἡ οὗτος δεικνύει τι παρόν· ἀλλ' ἡ μὲν ὅδε δεικνύει τι, ὅπερ εἶνε ἀμέσως παρὰ τῷ λέγοντι· ὅθεν δύναται νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς ἐγώ,

μάλιστα παρὰ τῆς τραγικῆς ποιηταῖς· π. χ. ἰφθδε τῷ σῶ δημότῃ (=ἐμοὶ τῷ σῶ δημότῃ. Πλ. Λά. 130). ἢ δὲ οὗτος δεικνύει τι, ὅπερ εἶνε ἀπέναντι τοῦ λέγοντος· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ ἐπὶ 6' προσώπου· π. χ. οὗτος, καθεύδεις; (*Αρσφ. Ν. 732).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστα αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας δεικτικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. καὶ ἐγὼ ἡρόμην ὅπου Πολέμαρχος εἶη· οὗτος, ἔφη, ὅπισθεν προσέρχεται (=ἰδοῦ, ἔφη, ὅπ. πρ. Πλ. Πολ. 327)· νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι (=νῆες ἐκεῖ ἐπ. Θ. 1, 51).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν—ἀφ' ἑτέρου δὲ (*Ισ. 3, 21).

§ 311. Ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἢ δὲ ὄδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. ταῦτα (δηλ. νὰ εἰρημένα) μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελλε τάδε (δηλ. τὰ ἐξῆς. Ε. Ἀν. 2, 1, 20). Ὅμοίως καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὕτως, ἐκείνως, ὄδε.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. Πρόξενος καὶ τοῦτο εὐδῆλον εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτῆσθαι μετ' ἀδικίας, ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὅτι κλ. (Ε. Ἀν. 2, 5, 13).

§ 312. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος· π. χ. ὁ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύτων κακῶν αἴτιος (Δημ. 10, 159)· ὁ λόγγην ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρακονᾷ (Ε. Κύ. 6, 2, 33).

§ 313. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ὄδε, οὗτος, ἐκεῖνος ἀπαιτοῦσι τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συνάπτονται (ἰδ. § 287).

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον, τότε τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου· π. χ. αὕτη ἐστὶν ἀνδρὲς ἀρετῆ (Πλ. Με. 71)· ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν (=αὕτη ἐστὶν ἡ ἐσχάτη δίκη, ἦν κ. τ. λ. Λυσ. 12, 37).

§ 314. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν προσδιορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμυχανῶν... καὶ τούτων (=καὶ μάλιστα) πονηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιπορίας πρόπτειν τι. Σύνηθες εἶνε τὸ καὶ ταῦτα (=καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῆ τὸ θαυμαστὸν προηγουμένης τινὸς πράξεως· π. χ. εἰσὶν εὐχρησιμώτερον

νομιζουσι χρήματα ή αδελφούς και ταυτα τών μὲν αφρόνων άντων, του δε φρονίμου (Ξ. Απ. 2, 3, 1).

§ 315. Η τοιοῦτος και ή τοιοῦδε δεικνύουσι την ποιότητα του εις ο αναφέρονται προσώπου ή πράγματος, ή τοσοῦτος και ή τοσοῦδε τὸ πλῆθος ή τὸ μέγεθος, ή τηλικούτος και τηλικόσδε την ηλικίαν ή τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ ή τοιοῦτος τῆς τοιοῦδε, ή τοσοῦτος τῆς τοσοῦδε, ή τηλικούτος τῆς τηλικόσδε, ως ή οὔτος τῆς οὔδε π. χ. τοιοῦδε τοσοῦδε τε λαός (δηλ. οἶος και ὅσος ο παρών. Ήλ. Β. 120) ή μὲν δύναμις τοιαυτή ἐστὶ και τοσαυτή (δηλ. οἶα και ὅση εἴρηται)· παῖς ὢν κάλλος ἔσχε και ῥώμην και σωφροσύνην, ἅπερ προπωδέστατα τῶς τηλικούτοις ἐστίν (= τοῖς ταύτην την ηλικίαν ἔχουσι. Ίσ. 9, 22· πρὸς 7, 50· πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας την ηλικίαν)· τηλικαυτή πόλις (= οὕτω μεγάλη. Πλ. Πολ. 423).

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις συνάπτεται μετὰ τῆς τοσοῦτος και ή αίτιατ. τὸ πλῆθος, μετὰ δὲ τῆς τηλικούτος ή αίτ. τὸ μέγεθος· π. χ. τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις και τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῶ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν (Ίσ. 4, 136).

ΣΗΜ. β'. Η τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εις τὰ ἡγούμενα, ή δὲ τοιοῦδε εις τὰ ἐπόμενα· π. χ. τοιαυτα (δηλ. οἶα τὰ εἰρημμένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιαυτε (δηλ. οἶα τὰ ἐξῆς. Θ. 1, 36).

Αί αναφορικά άντωνυμια.

§ 316. Η δε (μετ' ἐπιτάσεως ὅσπερ) ἀναφέρεται εις ὄρισμένον τι, ή δὲ ὅσους εις ἀόριστόν τι και γενικόν. π. χ. ἐστι δίκης ὀφθαλμός, δε τὰ πανθ' ὄρξ (Με. 169)· μακάριος ὄστις οὐσίαν και νοῦν ἔχει (Με. 540).

Ο τι διαφέρει· ή δε τῆς ὄσους, τοῦτο διαφέρει και ή ὄσος τῆς ὀπόσος, ή οἶος τῆς ὀποῖος, ή ἡλικος τῆς ὀηλικος, και τὰ ἐπιρρήματα οὔ, ἦ, οἶ, ὅθεν, ὅτε τῶν ἐπιρρημάτων ὄπου, ὀπη ὄπο, ὀπόθεν, ὀπότι, ἦτοι τὰ μὲν εἶνε ὀριστικὰ αναφορικά, τὰ δὲ ἀόριστα αναφορικά.

ΣΗΜ. α'. Ἐπειδὴ ή ὄσους ἀναφέρεται εις γενικόν τι, διὰ τοῦτο συνάπτεται ἐνίοτε μετ' αὐτῆς και τὸ πδε, ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται και περιληπτικῶς και ἀναφέρεται εις πληθυντικόν ἀριθμόν· π. χ. ἀνελεύθερος πᾶς ὄσους εις

Κασερόνη

δόξαν βλέπει· ὃ τινι ἐντογγάνοιεν πάντα· ἔκτεινον (Ξ. Ἄν. 2, 5, 35). Ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ λέγεται συνήθως πάντες ὅσοι πᾶσαι ὅσαι, πάντα ὅσα.

ΣΗΜ. β'. Ἡ δὲ σημαίνει ἀόριστόν τι, ὡς ἡ ὅστις ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσι (ιδ. § 238) π.χ. ἄ μή οἶδα (=εἴ τι μή οἶδα), οὐδέ οἶμαι εἰδέναι (Πλ. Ἄπ. 21). —Οἱ Πέρσαι δὲ ἄν γινώσι δυνάμενον μὲν γάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς (=εἰάν τινα γινώσι. Ξ. Κύ. 1, 2, 7). Σπανίως λαμβάνεται ἡ ὅστις ἀντὶ τῆς ὄσ.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ δὲ λαμβάνεται ἀντὶ τῆς οὗτος ἐν τῷ καὶ δὲ (=καὶ οὗτος πρὸς § 276, γ').

§ 317. Ἡ οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος καὶ τοίσοδε, ἡ ὅσος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοσοῦτος καὶ τοσόσδε, ἡ ἡλικὸς ἀναφέρεται εἰς τὴν τηλικούτος καὶ τηλικόσδε καὶ τοσοῦτος· π.χ. κελὸν ἀκούμενον ἐστὶν αἰδοῦ τοιοῦδε, οἶος ὅδ' ἐστὶν (Ἰδ. Α. 370)· εὐχόμεαι ὄσῃ ἐϋνοικον ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν τοσαύτην ὑπάρξει μοι πρὸς ὑμῶν (Δημ. 18, 1)· τηλικούτον ἀγῶνα, ἡλικὸς οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει (Δειν. 1, 2).

ΣΗΜ. α'. Περὶ τοῦ οἶος καὶ ὄσος μετ' ἀπαρεμφάτου ιδ. § 219.

ΣΗΜ. β'. Τὸ οἶός εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει εἰτοιμος ἢ πρόθυμος εἰμι· π.χ. ὁ Μειδυλόδης ἡγανάκτει τῷ γεγεννημένῳ καὶ οἶος ἦν ἐπεξίεναι (Δημ. 14, 14). Τὸ οἶός τε μετὰ τοῦ εἰμί καὶ ἀπαρεμφάτου σημαίνει δυνατός· οἶός τέ εἰμι=δύναμαι· π.χ. τοὺς Ἰουκίωνων υἱεῖς οἶός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἡδυνάτεις; (Πλ. Ἰππ. 283). Τὸ οὐδὲν οἶον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει καλλιστόν· π.χ. οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν (Πλ. Γο 447)· οὐδὲν οἶον ἀκοῦσαι αὐτοῦ τοῦ νόμου (Δημ. 21, 46). Τὸ οὐδὲν οἶον προήλθεν ἐκ τοῦ οὐδὲν ἐστί τοιοῦτον οἶον.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ὄσον μετ' ἀριθμητικοῦ κείμενον σημαίνει περίπου· π.χ. ἰππεῖς ὄσον ἑξακόσιοι (Ξ. Ἄν. 1, 8, 6). Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εὐρηται ἐνίοτε καὶ μετ' ἄλλης λέξεως δηλοῦσης ποσόν· π.χ. νεκρὸν ὄσον πληχάτων ἢ δλίχων (Ἡρ. 2, 78).

ΣΗΜ. δ'. Τὰ ὄσα ἔτη (ἢ ὄσῆτη), ὄσαι ἡμέραι] (ἢ ὄσημέραι) καὶ ὄσοι μῆνες λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κατ' ἔτος, καθ' ἡμέραν, κατὰ μῆνα.

§ 318. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι οἶος, ὄσος, ἡλικὸς καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλάκις καθ' ἑαυτὰς ἐπὶ ἀναφωνήσεων θυμικισμοῦ· π.χ. ὄσῃ τὴν δύναμιν ἔχεις, ὄναξ δέσποτα (=ὡ πόσῃ ἔχεις τὴν δύναμιν. Ἀρστωφ. Πλ. 748)· οἶα ποιεῖτε, ὡ θυμύμασι (ὡ, ὅποσιν... δηλ. θυμικισμοῦ ἄξιον. Πλ. Φκίδ. 188)· ἡλικὸς ἄν ὑμῖν θάρβος ἐγένετο (=πόσον μέγας)· ὡς καλὸς μοι ὁ

πάππος (ὄ= πόσον καλός. Ξ. Κύ. 4, 3 2). ὡς ἡδύς εἶ (=πόσον νόστιμος εἶσαι· εἰρωνικῶς. Πλ. Γο. 991).

§ 319. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος, κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πρόσωπον πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται· ἡ δὲ πτώσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἔχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει· π. χ. ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρα·—ἐμοὶ ὀργίζεσθε, ὃς οὐδενὸς οἴομαι ἤττων εἶναι (Θ. 2, 60)· τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλευέσθε (Δημ. 3, 2)· Ἀλλὰ

α') ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρηται εἰς προηγούμενην γενικὴν ἔννοιαν, τίθεται συνήθως κατ' οὐδέτερον γένος (ιδ. § 33, σημ.).

β') ἡ ὅς, ὅταν εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον καὶ ἔχη κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. ὁ φόβος, ἦν αἰδῶ εἶπομεν (Πλ. Νό. 699)· τὸν οὐρανόν, ὃς πόλους καλοῦσι (Πλ. Κρατ. 405)·

γ) ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσιαστικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὡς συμφωνεῖ τὸ ἐπιθετικόν κατηγορούμενον πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (ιδ. § 36, α' καὶ β'). π. χ. μετ' Ἀθήσπον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε—Ἀβαρβακρέη τέκε (Ἰλ. Ζ, 21)· ἐνεκόςμητο καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις. (Ξ. Κύ. 1, 3, 2)·

§ 320. Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικόν, συνήθως παραλείπεται· π. χ. ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος (=οὗτος ἀποθνήσκει νέος. Με. 128). Οὐδεμία πάρεστιν, ὃς ἤκειν ἐχρῆν (=τούτων ἄς. Ἀριστφ. Ἐκκλ. 19). Ἐνίοτε παραλείπεται ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία μετὰ πρόθεσως, ὅταν καὶ τὸ ἀναφορικόν ἔχη τὴν αὐτὴν πρόθεσιν· π. χ. ἀναλίσκουσιν οὐκ εἰς ἃ δεῖ (οὐκ εἰς ταῦτα, εἰς ἃ δεῖ. Ξ Οἰκ. 9 10).

ΣΗΜ. Ὁμοίως παραλείπεται καὶ δεικτικὸν ἐπίρρημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ἀναφορικόν ἐπίρρημα· π. χ. οἱ ἠγεμόνες τοὺς Ἕλληνας ἄζουσιν ἔνθεν ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια (=ἐκεῖσε, ἔνθεν. Ξ. Ἄν. 2, 3, 6).

§ 321. Ἐπὶ τοῦ ἔστι μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὃς (ἢ ὅσις) ἐλλείπει συνήθως ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις καὶ τότε τὸ ἔστι μετὰ τοῦ

ὅς (ἢ οὗσις) ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν *τις*. Τὸ ἔστι μένει συνήθως ἀμετάβλητον, καὶ ἂν τὸ ἀναφορικὸν εἶνε πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. *ἔστιν οὗσις κατελήρηθη* (=κατελήθη *τις*. Ε. Ἀν. 1, 8, 20)· *ἔστιν οἷς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν* (=τισί. Πλ. Φαίδ. 62)· *ἔστιν οἱ ἐτύγχανον* (=τινές. Ε. Κύ. 2, 3, 18)· πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων πόλεων (=καί τινων Θ. 3, 92).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ ἔστιν *οἷς* (ἢ *οἷσθ' οἷς*)=ἐνίοτε, *ἔστιν οὐδ', ἔστιν ἐνθα, ἔστιν ὅπου*=ἐνιαχοῦ, *ἔστιν ἢ*=πῆ, *οὐκ ἔστιν ὅπως*=οὐδαμῶς· π. χ. ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν *οἷς* ὅλας σφίξει (Πλ. Γο. 512)· *ἔστιν ἐνθα* ἰσχυρῶς ὠφελούσι σφενδοῖται παρόντες (Ε. Κύ. 7, 4, 15)· *οὐκ ἔστιν ὅπως* ἡσυγίαν σχήσει (Δημ. 7, 14).

§ 322. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἣτις ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ὅταν ἀναφέρηται εἰς οὐσιαστικὸν ἢ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ κατὰ πτώσιν· π. χ. *τούτων, ὧν νῦν παρκαλεούμαι ὑμῖν, οὐδὲν ταῖς δούλοις προστάττω*, (ἀντὶ τούτων, ἄ. Ε. Κύ. 8, 6, 13)· *εἴ τις ἄλλου δεῖ πρὸς τούτοις, οἷς εἶπε Ἐενοφῶν, καὶ αὐτίκα ἐξέσται ποιεῖν* (=τούτοις ἄ. Ε. Ἀν. 5, 2, 33)· *φοβοίμην ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ Κῦρος δοίη, ἔπεσθαι* (ἀντὶ ὄν. Ε. Ἀν. 1, 3, 17)· *τίς ἢ ὠφέλεια ταῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν λαμβάνουσιν*; (ἀντὶ ἄ. Πλ. Εὐθ. 14).

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν, συνήθως παρκαλείπεται, ἢ δὲ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει τὴν θέσιν αὐτῆς· π. χ. *ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις* (=ἐπὶ τούτοις, ἄ. Ε. Ἀν. 3, 2, 45)· *ἀμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν* (=τούτων, ἄ. Ε. Κύ. 5, 1, 8).

Τὸ οὐσιαστικόν, πρὸς τὸ ὅποσον τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν, μετατίθεται πολλάκις εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν ἄνευ ἄρθρου· π.χ. *ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων* (=τῶν Ἑλλήνων, οὗς ἐγὼ οἶδα. Θ. 6, 39).—Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν ἧς οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν (=τῆς τροπῆς, ἦν.—Θ. 8, 54)· ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει (σὺν τῇ δυνάμει, ἦν εἶχε. Ε. Ἑλλ. 4, 1, 23).

ΣΗΜ. α'. Ἡ ἔλλξις καὶ ἀφομοίωσις αὕτη τοῦ ἀναφορικοῦ γίνεται, ὅταν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε ἀναγκαῖος προσδιορισμὸς τῆς δεικτικῆς ἀνωνομίας ἢ τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται· οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως παρατίθεται παρατήρησις ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ καὶ ὠρισμένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. πάντων, ὧν εἶχον ἀγαθῶν, σοὶ μετέδωκα, ἃ (οὐχὶ ὧν) σὺ τότε μεν ἐμεγάλυνες, νῦν δὲ φαυλίξεις. Ἄλλὰ καὶ ἔνθα κατὰ τὴν προηγουμένην § ἠρώνατο νὰ γίνῃ ἔλλξις καὶ ἀφομοίωσις τοῦ ἀναφορικοῦ, δὲν γίνεται πολλάκις· π. χ. μέμνησθε τοῦ νόμου καὶ τοῦ θεοῦ, δυνάμωμόκατε (Ἰσαϊ. 2, 47), ἀλλά· βοηθήσατε τοῖς νόμοις καὶ τοῖς θεοῖς ὡς ὁμωμόκατε. (Λυσ. 10, 32).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστε ἀναφορικὸν οὐδετέρου γένους, ὅπερ ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' ὀνομαστικὴν, διὰ τῆς ἔλλξεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ δεικτικὸν καὶ τίθεται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν· π. χ. ἐμμένω ὡς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν (=τούτοις, ἃ ἔδοξεν ἡμῖν. Πλ. Πρωτ. 353)· βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες ἄφ' ὧν ἡμῖν παρεσκευάσται (=ἀπὸ τούτων, ἃ ἡμῖν παρεσκευάσται. Θ. 7, 67).—Σπανιώτατα ἡ δοτικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ δι' ἔλλξεως μεταβάλλεται εἰς γενικὴν· π. χ. παρ' ὧν βοηθεῖς, οὐκ ἀπολήψει χάριν (=παρὰ τούτων, ὡς βοηθεῖς. Αἰσχ. 2, 117).

ΣΗΜ. γ'. Ἐλλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. διεκομίζοντο εὐθύς ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας. (=ἐκεῖθεν, οἱ. Θ. 2. 89).

§ 323. Ὅταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ἣ κεῖται ἡ οἶος ὡς κτηγορούμενον, παραλείπηται τὸ συνδετικὸν εἶναι, τότε ἡ οἶος ἔλκεται καὶ ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν· π.χ. προσήκει μισεῖν τοὺς οἶους περ σὺ (=τοὺς τοιοῦτους οἶος περ σὺ εἰ Δημ. 22, 64). Ὅταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μὲ τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν· π.χ. πολλῶ ἥδιόν ἐστι χαρίζεσθαι οἶῳ σοὶ ἀνδρὶ ἢ ἀπεχθέσθαι (=τοιοῦτῳ ἀνδρὶ οἶος σὺ εἶ. Ξ. Ἀπ. 2, 93)· τοῖς οἶοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (=τοῖς τοιοῦτοις, οἶοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμεν. Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 25). Τοιούτῃ ἔλλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἡλικίος· π. χ. ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκιοις νῶν (=τοῖς τηλικούτοις, ἡλίκει νῶ ἐσμεν. Ἀριστφ. Ἑκκλ. 465).

ΣΗΜ. Ὅμοια ἔλλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ τοῦ ὑποκειμένου τῆς διὰ τοῦ ὅσπερ ἐκφερομένης προτάσεως, ὅταν τὸ ῥῆμα αὐτῆς παραλείπηται νοούμενον ἐξ ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς τῆς κυρίας προτάσεως· π. χ. ἔδει ῥο-

φοῦντα πίνειν ὥσπερ βοῦν (ὥσπερ βοῦς πίνει. Ξ. Ἄν. 4, 5, 32)· Κύρω ἤδετο οὐ δυναμένω σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὥσπερ σκύλακι γενναίω ἀνακλάζοντι, ἰπότε πλησιάζει θηρίω (= ἀνακλάζοντι, ὥσπερ ἀνακλάζει σκύλαξ γενναίος. Ξ. Κύ. 1, 4, 15).

§ 324. Ἐνίοτε τὸ οὐσιαστικὸν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ καὶ τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ, ἀν ἀποχωρίζεται διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἀπὸ τῶν ἄλλων λέξεων τῆς κυρίας προτάσεως· π.χ. πολιτείαν οἶαν εἶναι χρῆ παρὰ μόνους ἡμῶν ἐστίν (= πολιτεία, οἶαν εἶναι χρῆ, παρὰ μ. ἡμῶν ἐστίν. Ἰσ. 6, 6, 48)· ἔπως ἐγὼ τὴν δύναμιν, ἣν ὑμεῖς φατε ἔχειν με, δεσπότης γενήσομαι (= τῆς δυνάμεως, ἦν. Ἀρστωφ. Πλ. 200).

§ 325. Ἀντὶ τοῦ οὐδεὶς ἐστὶν ὅσις οὐ—, οὐδεὶς ἐστὶν ὅτι οὐ—κλ. λέγεται οὐδεὶς ὅσις οὐ—, οὐδενὸς ὅτι οὐ—κλ., παραλείπεται δηλ. τὸ ἐστί, τὸ δὲ οὐδεὶς τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ὅσις. Οὕτω τὸ οὐδεὶς ὅσις οὐ ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τοῦ πᾶς· π. χ. καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἀπώλετο (=καὶ πάντα ἀπώλετο. Θ. 7, 87).—Γοργίας οὐδενὸς ὅτι οὐκ ἀπεκρίνετο. (Πλ. Θεσίτ. 178).—Ἀπολλοδώρος κλάων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων (Πλ. Φαίδ. 117).

ΣΗΜ. Ὅμοίως ἀντὶ τοῦ θαυμασιόν ἐστιν ὅσος (ὅσον, ὅσῳ κλ.) λέγεται κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐστί καὶ ἔλξιν τοῦ θαυμασιόν ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅσος, θαυμασιός ὅσος, θαυμασιὸν ὅσον, θαυμασιῶ ὅσῳ, θαυμασιόν ὅσον· π. χ. μετὰ ἰδρωτός θαυμασιὸν ὅσον (Πλ. Πολ. 250). Ὅμοίως λέγεται καὶ θαυμασιῶς ὡς, θαυμασιῶς ὡς, ὑπερφῶς ὡς, ἀντὶ τοῦ θαυμασιόν ἐστὶν ὡς, ὑπερφῶς ἐστὶν ὡς· π. χ. νέος ὢν θαυμασιῶς ὡς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας (Πλ. Φαίδ. 96)· θαυμασιῶς ὡς ἄθλιος γέγονε (Πλ. Γο. 471)· ὑπερφῶς ὡς χαίρω (Πλ. Συμ. 183). Τοιοῦτον καὶ τὸ θαυμάσι' ἡλίκα ἀγαθὰ (θαυμάσιόν ἐστὶν ἡλίκα ἀγαθὰ. Δημ. 19, 87).

§ 326. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλαν πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς· π.χ. νῦν σοι φράσω πρᾶγμα δὲ οὐ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει (Ἀρστωφ. Νεφ. 823)· ἔφη εἶναι ἄκρον, ὅ, εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν (Ξ. Ἄν. 4, 1, 25).

§ 327. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κεῖνται δύο ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως, ὅταν λαμβάνωνται μετὰ θαυμαστικῆς σημασίας (πρὸς § 318)· π.χ. οἱ ἔργα δράσας οἷα λαγχάνει κακὰ

(Σοφ. Ἦλ. 751)· τίς οὐκ οἶδεν ἐξ αἶων συμφορῶν εἰς ὄσσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν ; (Ἰσ. 6, 24). Τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους (4, 3) «ἐνθυμητέον—ἠλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων—ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως».

§ 328. Ὅταν ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία ἀνήκῃ εἰς δύο προτάσεις συνδεομένας μετ' ἀλλήλων παρατακτικῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' ἄλλην πτώσιν, παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει ἡ ἀναπληροῦται διὰ τῆς αὐτῆς, σπανιώτερον διὰ τῆς οὐτος· π. χ. περὶ ὧν δικαστήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε (=καὶ ὁ τέλος ἔσχηκε. Δημ. 24, 73)· ποῦ δὲ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς συνεθήρα ἡμῶν, καὶ σύ μοι μάλα ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν; (ἀντὶ καὶ ὃν σύ κτλ. Ε. Κύ. 3, 1, 38).

§ 329. Αἱ σύνθετοι ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὅταν μετ' αὐτῶν συνάπτηται τὸ δὴ ἢ δήποτε ἢ τὸ οὖν, γίνονται τρόπον τινὰ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι· π. χ. ἀναβαίνοντος αὐτοῦ βήγγυται ὁποῖα δὴ φλέψ (=φλέψ τις, δὲν ἐξετάζω ποῖα. Ε. Ἑλλ. 5, 4, 58)· ἐξακρίνης ἀνέλαμψεν οἰκία ὅτου δὴ ἐνάψαντος (=τινός. Ε. Ἀν. 5, 2, 24)· οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδ' ἡμινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειλόμην (=οὐδεμίαν. Λυκ. 6).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν τὸ ὁπωσοῦν καὶ ὁπωσδήποτε=κάπως, ὀλίγον· οὐδ' ὁπωσιοῦν=οὐδαμῶς, οὐδ' ὀλίγον· π. χ. ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις (Πλ. Νό. 905). Τοῦτο πέπρακται νοῦν ὁπωσδήποτε (Δημ. 3, 7) τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς ; οὐδ' ὁπωσιοῦν (Πλ. Λά. 195).

Αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 330. Ἡ τίς λαμβάνεται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Γίνεται δὲ δι' αὐτῆς ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. τίνα κριτὸν τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; (Δημ. 3, 16)· τίς εἶ ; (Ἀριστφ. Ἀχ. 594).

§ 331. Ἡ πότερος σημαίνει τίς ἐκ τῶν δύο· π. χ. πότερος κελλίων δοκεῖ εἶναι ὁ πατήρ ἢ οὗτος ; Συχνότατον δὲ εἶνε τὸ πότερον ἢ πότερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως· π. χ. πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες ; (Πλ. Κρατ. 392).

§ 332. Ἡ ποῖος λαμβάνεται ὡς καὶ ἡ τίς· π. χ. τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖ' αὐτῶν χρῆ παρκαλιπεῖν (Ἰσ. 16, 39). Μετὰ δὲ τῆς ἀορίστου τίς συνημμένη (ποῖός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος· π. χ. οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποῖα τις ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς (Πλ. Γο. 440).

ΣΗΜ. Ἐν τῷ διαλόγῳ γίνεται χρῆσις τῆς ποῖος συνημμένης μετὰ τῆς λέξεως, ἣν προηγουμένως εἶπε τὸ ἕτερον τῶν διαλεγομένων προσώπων, ὅταν ὁ λέγων καταγεῖλῃ καὶ ἀποδοκιμάζῃ τὴν μνείαν τῆς λέξεως ταύτης· π. χ. ὁ Ζεὺς οὐ θεός ἐστιν; ποῖος Ζεὺς; οὐ μὴ ληρήσεις; οὐδ' ἐστὶ Ζεὺς (Ἀρσφ. Νεφ. 366).

§ 333. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους· π. χ. πόσα ἔτη; (Ξ. Κύ. 2, 2, 8). πόσος· πόσος τις; μικρός, ἡλικίος Μόλων (Ἀρσφ. Β. 55).

§ 334. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾷ τις περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους· π. χ. πηλίκος ἦσθ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; πηλίκον τί ἐστι τὸ χωρίον; (Πλ. Μέν. 85).

§ 335. Διὰ τῆς ποστῆος ἐρωτᾷ τις περὶ χρόνου· π. χ. ποστῆος ἂν ἐκεῖσε ἀφικοίμην; (=πόστη ἡμέρα, ἦτοι εἰς πόσας ἡμέρας δύναμαι νὰ φθάσω ἐκεῖ; Ξ. Κύ. 5, 3, 28).

§ 336. Ἡ πόστις ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ τακτικὰ ἀριθμητικά, ἦτοι εἰς τὴν δι' αὐτῆς γινομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ· π. χ. κατανόησον, πόστιφ μέρει αὐτῶν μαχεσάμενοι νενικήκαμεν (Ξ. Κύ. 4, 1, 16).

§ 337. Διὰ τῆς ποδαπὸς γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρος ἢ πόλεως εἶνέ τις· π. χ. τίς καὶ ποδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει; Εὐθηος, Πάριος, πέντε μνῶν (Πλ. Ἀπ. 20).

§ 338. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἶνε κατηγορούμενον αὐτῆς· π. χ. τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις; =τί ἐστὶ τοῦτο, ὃ λέγεις; Πλ. Γο. 452). Συχνάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποῖος ἐν τῷ διαλόγῳ μετὰ τίνος βραχυλογίας· π. χ. ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων ἐστὶν ἐπιστήμη;—περὶ λόγους.—ποῖους τούτους; (=ποῖοί εἰσιν οὗτοι, περὶ οὓς ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἐπιστήμη; Πλ. Γο. 449).

§ 339. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχὴν ἢ εἰς ἐξηρητημένην πρότεσιν· π. χ. τί ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ

νῦν τὸ τρίτον ἐπιβουλεύεις μοι; (Ξ. Ἄν. 1, 6, 8)· ἵνα τί γένηται; (Ἄνδ. 3, 26).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος τὸ ἴνα τί σημαίνει τίνας ἄνεκα, πρὸς τίνα σκοπὸν, καὶ τὸ οὐ τί σημαίνει διὰ τί π. χ. ἴνα τί ταῦτα λέγεις; (Πλ. Ἄπ. 20)· οὐ τί; (Δημ. 33, 214).

§ 340. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύνανται νὰ ὑπάρχωσι δύο ἢ πλεονακ ἐρωτηματικὰ ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα· π. χ. τίνας ὑπὸ τίνων εὐροίμεν ἂν μείζονα εὐεργετημένους ἢ παίδας ὑπὸ γονέων; (Ξ. Ἄπ. 2, 2, 3).

Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι.

Ἄ. Κασεράνη

§ 341. Ἡ τις οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημκίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον· π. χ. ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ, ζύλα τις σχισάτω (Ξ. Κύ. 5, 4, 50). Ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸ ἀόριστον· π. χ. γυνή τις χήρα ὄρνιν εἶχε.

ΣΗΜ. α'. Το οὐδέτερον σημκίνει ἐνίοτε λόγου τι ἄξιον· π. χ. οἶνται τι εἶναι, ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι (Πλ. Ἄπ. 41)· ἔδοξέ τι λέγειν (Ξ. Κυ. 1, 4, 30)· Το ἀντίθετον τοῦ τί εἶναι τὸ οὐδέν· π. χ. οὐδέν ἐσμεν (Ἀρσφ. Λυσ. 137)· οὐδέν λέγεις (=οὐδέν λόγου ἄξιον, ὀρθόν, ὑγιές, Ἄρ. Νεφ. 1094). Τὴν σημασίαν ταύτην ἔχει καὶ τὸ τίς, ὅταν εἶναι κατηγορούμενον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅταν εἶναι συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἠῦχε τις εἶναι (Εὐρ. Ἐλ. 930)· κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη (=καὶ λόγου τινὸς ἄξια δύναμις, κοιν. κάποια δύναμις. Θ. 1, 15).

ΣΗΜ. β'. Το ἦ τις ἢ οὐδεὶς σημαίνει σχεδὸν οὐδεὶς· π. χ. οὔτοι ἦ τι ἢ οὐδέν ἀληθές εἰρήχασιν (Πλ. Ἄπ. 17).

§ 342. Ἡ τις συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύνανται νὰ ἐξηγητῶν διὰ τοῦ πῶς ἢ τοῦ περίπου· π. χ. δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμασιὸν ἄνδρα (Πλ. Πολ. 596)· ἢ μὲν γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 1)· πόσοι τινές; (=πόσοι περίπου. Ξ. Κύ. 2, 1, 3)· τριάκοντά τινες ἀπέκτειναν (Θ. 5, 73). Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ τί συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, σχεδόν, μᾶλλον, ἐγγύς, ὁμοῦ, μάλα· π. χ. σχεδόν τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκων αὐτὸν ἐχούτων (=τχε-

δὸν πως. Πλ. Χαρμ. 164)· οὐ πάντῃ τι νομίζω ἀσφαλές εἶναι τοῦτο (Ξ. Ἄν. 6, 1, 26).

§ 343. Ἡ ἀρίστος ἄντωνομῖα πότερος σημαίνει ἐκ τῶν δύο τις· π. χ. ἀλλ' ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὁμῶν; (=ἐξ ὁμῶν τῶν δύο τις. Πλ. Λά. 181).

§ 344. Ἡ δεῖνα εἶνε εὐχρηστος, ὅταν τις δὲν θέλῃ νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· π. χ. ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα τὸν δεῖνα εἰσήγγειλαν (Δημ. 13. 5).

§ 345. Ἡ ἕτερος σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἤδη γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος· π. χ. τοῦτο καὶ ἕτερος ἕως πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ. Τὸ ἕτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. Ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο ἢ ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο· π. χ. τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἠγεῖται εἰδέναι (Πλ. Θεαίτ. 180.— Βάτος μὲν, ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες), λαθῶν λόγον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν (Θ. 4, 43). Ἀντίθετον τοῦ ὁ ἕτερος εἶνε τὸ οὐδέτερος (=οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἕτερος),

§ 346. Ἡ ἄλλος σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν τῇ κθ' ἡμᾶς γλώσση.

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλος εὐρῆται πολλάκις συνημμένον μετ' οὐσιαστικῶν, ἔνθα τὸ οὐσιαστικὸν ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς παράθεσις τοῦ ἄλλος. Οὕτω κείμενον τὸ ἄλλος δύναται νὰ ἐξηγητῆται διὰ τοῦ πληγ τοῦτον· π. χ. τῇ δὲ ὑστεραία εἰς τὸ Ὀρδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ ὑπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἱππέας (=καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἱππέας, ἢ καὶ πληγ τοῦτων τοὺς ἱππέας. Ξ. Ἑλλ. 2.4,9)· ἔστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς (=οἱ δὲ ἄλλοι, δηλ. οἱ σύμμαχοι. Ξ. Κύ. 8, 3, 10).

§ 347. Ἡ ἐκάτερος καὶ ἡ ἕκαστος σημαίνουσι καθεὶς χωριστά, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκάτερος σημ. καθεὶς ἐκ δύο ὄρισμένων, ἡ δὲ ἕκαστος σημ. καθεὶς ἐκ πολλῶν· π. χ. τῇ ἐκατέρου ἡμῶν ὤφελίᾳ χρήσασθε (=καθενὸς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο, δηλ. τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Θ. 6, 17). τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος (Δημ. 4, 28).

§ 348. Τὸ ἄμφω καὶ τὸ ἀμφοτέρω σημαίνουσι καὶ οἱ δύο· π. χ. ἄμφω νεώτερόν ἐστώ ἐμοῦ (=καὶ οἱ δύο νεώτεροί ἐστε ἐμοῦ. Πλ. Α. 259).

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ οὐδένας, οὐδέτεροι, ἕκαστοι, ἐκάτεροι λέγονται

ἐπὶ πληθῶν, ἔθνων· π. γ. τοσαύτην ἔλκθον χώραν, ὅσην οὐδένας τῶν Ἑλλ. λήνων ἔχουσι (δηλ. οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι κλ. Ἰσ. 12, 179)· εἰς τὸν πάλαι ποτὲ πόλεμον Χελκιδέωσι καὶ Ἐρετριέωσι καὶ τὸ ἄλλο ἑλληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη (Θ. 1, 15). Τοῖς ἀμφοτέροις λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν.

δ'. Αί προθέσεις.

§ 349. Αἱ προθέσεις λαμβάνονται διττῶς· α') ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως, οἷον μετ' ἔμοῦ, σὺν θεῶ, κατὰ τὸ δίκαιον β' ἐν συνθέσει· π. γ. καταλαμβάνω, περιέρχομαι κλ.

§ 350. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεως καὶ λέγονται μονόπτωτοι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ δύο πτώσεων καὶ λέγονται δίπτωτοι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ τριῶν πτώσεων καὶ λέγονται τρίπτωτοι.

Προθέσεις μονόπτωτοι.

§ 351. Ἐκ τῶν μονόπτωτων προθέσεων μετὰ γενικῆς μὲν συντάσσονται ἡ ἀντί, ἡ ἀπό, ἡ ἐκ, (ἐξ) καὶ ἡ πρό, μετὰ δοτικῆς δὲ ἡ ἐν καὶ ἡ σὺν ἢ (ξύν), μετ' αἰτιατικῆς δὲ ἡ εἰς (ἢ ἐς) καὶ ἡ ἀνά.

Ἡ ἀντί.

§ 352. Ἡ ἀντί ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν· π. γ. ἀρχῶν ἠρέθη Ἐνοφῶν ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου. Ε. Ἄν. 3, 1, 47)· ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς προτιμήσεως· π. γ. ἀντὶ πολέμου εἰρήνην εἰλόμεθα (Θ. 5, 30)· β') τῆς συγκρίσεως· π. γ. μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω (=ἡ τὴν αὐτοῦ πατρίδα. Σοφ. Ἄντιγ. 182)· γ') τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς αἰτίας· π. γ. τί ἡμῖν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (= διὰ ταῦτα, ἀνταμείβων ἡμᾶς διὰ ταῦτα. Ε. Κύ. 4, 9, 8)· ὠφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' αὐτοῦ (=δι' ὅσα εὐηργετήθησαν ὑπ' αὐτοῦ. Ε. Ἄν. 1, 3, 4)· δ') τῆς ἀμοιότητος ἢ ἰσότητος· π. γ. ἀντὶ κυνὸς εἶ φύλαξ (=ἕμοιός ἢ ἴσος κυνί, ὡσπερ κύνων. Ε. Ἄπ. 2, 7, 14).

§ 353. Ἡ ἀντι ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀπέναντι π. χ. ἀντιστασιοπεδεύομαι (Θ. 1, 30)· β') ἀγρικατάδοισαν π. χ. ἀνικαθίστημι· γ') ἐναντίον π. χ. ἀντιπράτω· δ') ἰσότητα π. χ. ἀνιάξιος· ε') ἀμοιβαιότητα π. χ. ὁ Νικήρατος, ἐρῶν τῆς γυναικός, ἀντιεῖται (Ξ. Συμ. 3. 2).

ΣΗΜ. Ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς ἀντι εἶναι τοῦ ἀνικρού, ἀπέναντι πρὸς ἀντίον, ἐναντίον.

Ἡ ἀπό.

§ 354. Ἡ ἀπό ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν π. χ. ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν (Θ. 1, 110)· πόλις κείται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης (Θ. 1, 16)· ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θορῆες (Ξ. Ἄν. 6, 8, 5). Τὸ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν σημαίνει μακρὰν τοῦ σκοποῦ λέγειν, ἤτοι οὐχὶ ἐπιτυχῶς λέγειν ἔθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ=ἐπιτυχῶς (Πλ. Θεαίτ.)

β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος

— 1) τολικῶς π. χ. Κῦρος ὤρμητο ἀπὸ Σάυδεων. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημερινόντων ἐξάρτησιν π. χ. κατέδησαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους (Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 10).

— 2) χρονικῶς π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ξ. Ἄν. 7, 5, 8)·

— 3) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν α') τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς π. χ. οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους)· β') τοῦ ὀργάνου ἢ τοῦ τρόπου π. χ. ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῶν πολεμεῖ συμμάχων (Δημ. 4. 34)· ἢ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγεται τοῖς ἀνθρώποις (αὐτομάτως. Πλ. Εὐθύδ. 282)· οὕτω καὶ ἀπὸ στόματος λέγειν (Ξ. Ἄπ. 1, 3. 39)· γ') τῆς αἰτίας π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα ἢ, ὡς λέγεται συνήθως, συνεπεῖα τούτου τοῦ τολμήματος. Θ. 2. 65)· δ') τῆς ἔλης π. χ. εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα (Ἡρ. 7, 65).

§ 355. Ἡ ἀπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν π. χ. ἀποχωρίζω, ἀπειργῶ, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἀποβολῆς καὶ ἀπωλείας, τῆς παύσεως καὶ τῆς στερησεως π. χ. ἀποκτιῶμαι ἢ =ἀποβάλλω, ἀπόλλυμι τι, ὑπερέκεκτῆμην ἀπομανθάνω=ἐπίκλυθάνομαι τῶν

μεμαθημένων· ἀποφοιτῶ = πύρομκι φοιτῶν· ἀπαξιῶ = οὐκ ἀξιῶ· ἀπόφρημ = οὐ φρημ. (Ξ. Κύ. 1, 6, 13)· ἀπεικός (= οὐκ εἰκός· Ἄντιφ. Α, γ, 5)· ε' τὸ ὀπίσω π. χ. ἀποσιρέφω, ἀποχωρῶ, ἀπονοσιῶ· Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὀπίσω πηγάζει ἡ σημασία τοῦ ὀφειλομένου ἐν τῷ ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέχειν (= ἀπει- ληφέναι), ἀπαιτεῖν π. χ. οἱ στρατιῶται ἀπῆλθον τὸν μισθόν (= ἤτουν τὸν ὀφειλόμενον ἐκυτοῖς μισθόν. Ξ. Ἄν. 1, 2, 11). πρβλ. καὶ 7, 7, 14· γ') ἐπίτασιν π. χ. ἀποθανυμάζω, ἀποδειλιῶ· ἀπαμβλύνομαι· δ') ἔμμεσον καταγωγῆν· π. χ. ἀπόγονος.

Ἡ ἐκ.

Μενιδου

§ 356. Ἡ ἐκ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον τινός·

α') τοπικῶς π. χ. ἐκ τῆς γῆς φυόμενα (Ξ. Ἄπ. 4, 3, 10). ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενεξείνος; (Πλ. Μενέξ. 234)· οὕτω καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημακινόντων ἐξάρτησιν π. χ. ἐκ τῆς θαλάσσης ἡμῖν ἤρτηται ἡ σωτηρία (Ξ. Ἐλ. 7, 1, 6)·

β') χρονικῶς π. χ. ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἑταῖρος (Ξ. Κυ. 5, 1, 2), ἐκ τοῦ ἀρίστου (= εὐθὺς μετὰ τὸ ἄριστον. Ξ. Ἄν. 4, 6, 21)·

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους (= οἱ παῖδες τοῦ Ἡρακλέους)· οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες (Ἰσ. 12, 81)· 2) τῆς αἰτίας π. χ. πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; (= ἕνεκ τοῦ τραύματος. Ξ. Κύ. 5, 4, 10)· 3) τοῦ ὄργανου καὶ τοῦ τρόπου π. χ. πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόρων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (= διὰ τῶν πόρων. Θ. 1, 123)· ἐκ τοῦ προφανοῦς (= προφανῶς. Θ. 3, 42, 4)· τῆς συμφωνίας π. χ. ἐκ τῶν ἔργων χρῆ μαλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν (Λυσ. 12, 33)· 5) τῆς ὕλης π. χ. ἐποιοῦντο γεφύρας ἐκ τῶν φοινίκων (Ξ. Ἄν. 2, 3, 10)·

ΣΗΜ. Ἡ ἐκ εἰς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἀντὶ τῆς ὑπὸ εἶνε εὐ- χρηστοῦ παρὰ τοῖς Ἰωσι καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς· σπανία δ' ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ.

§ 357. Ἡ ἐκ ἐν συνθέσει σημαίνει α' ἔξω π. χ. ἐξάγω, ἐκ-βάλλω· β' ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς) π. χ. ἔκλευκος, ἐξεργάζομαι,

ἐκμανθάνω· γ') ἄμεσον καταγωγὴν· ἔκγονος, δ') μεταβολήν· π. χ. ἐξελληνίζω.

Ἡ πρὸ.

§ 358. Ἡ πρὸ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημκίνει ἐμπροσθεν α') τοπικῶς· π. χ. τὰ πρὸ ποδῶν (Ξ. Ἀν. 4,6,12)· τεθκμμένοι εἰσι πρὸ τῶν πυλῶν (Ξ. Ἐλ. 2,4,34). Ἐκ τῆς σημκσίας τούτης προκύπτει ἡ σημκσία τῆς ὑπερασπίσεως (πρὸ=ὑπέρ) καὶ ἡ τῆς προτιμύσεως· π.χ. πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει (Ἡρ. 9, 72)· αἰτοῦμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας τὸν θάνατον. Πλ. Πιλ. 386)· β') χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημκσίας τοῦ πρότερον (ἀντίθετος εἶνε ἡ μετὰ μετ' αἰτιολογίας)· π.χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ. Ἀν. 1, 7, 13).

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πρὸ ὁδοῦ γίνεσθαι σημκίνει τὸ πρόσω (Ἰλ. Δ. 382). Ἐκ τούτου τὸ φροῦδος.

§ 359. Ἡ πρὸ ἐν συνθέσει σημκίνει ὅ τι καὶ ἐν συντάξει· π.χ. προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιροῦμαι, προχωρῶ.

Ἡ ἐν.

§ 360. Ἡ ἐν ἐν συντάξει μετὰ ὁριστικῆς σημκίνει α') τὴν ἐν τόπῳ σιάσῳ· π.χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ· β') τὸ ἐνώπιον ἢ τὸ μεταξὺ (μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ μετὰ περιληπτικῶν)· π.χ. ὄχληρόν ἐστιν ἐν νέοις ἀνῆρ γέρων (Με. 693)· οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπικνεῖν. (Ἀριστ. Ῥητ. 3,14)· ἐν τῷ δήμῳ λέγειν (Δημ. 16, 182)· γ') χορόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι· π.χ. ἐν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν (Λυσ. 19,60)· δ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον· π. χ. ἐν λόγοις πείθειν (Σοφ. Φ. 1393)· ἐν τάχει καὶ προθυμότερον (Θ. 6, 92)· ε') συμφωνίαν· π. χ. τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ κατεδικάσαντο (=κατὰ τὸν Ὀλυμπιακὸν νόμον. Θ. 5, 49).

ΣΗΜ. α'). Τὸ ἐν καιρῷ εἶναι ἢ γίνεσθαι σημκίνει χρήσιμον εἶναι ἢ γίνεσθαι· π. χ. πειράσσει ἐν καιρῷ σοὶ εἶναι (=ὠφέλιμός σοι εἶναι. Ξ. Ἐλλ. 3, 4, 9)· ἴσως ἂν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὕτη ἡ γυνή (= ἴσως ἂν ἡμῶς ὠφέλησειεν. Ξ. Κύ. 5, 1, 16).

ΣΗΜ. β') Τὸ ἐν τιμῇ εἶναι σημκίνει πολλάκις ἔκ τινος κρέμασθαι· π. χ. ἐν σοὶ πάντα ἐστίν (= ἐκ σοῦ πάντα κρέμονται, κοινῶς εἰς τὸ χεῖρ σου

Ἡ σὺν (ἢ ζύν) § 362—363. Ἡ εἰς (ἢ ἐς) § 364.

153

εἶναι δλα. Ξ. Οἶκ. 7, 14) τῆς Ἑλλάδος ἐν ταῖς γυναῖξιν εἰσιν ἡ σωτηρία (Ἀρστωφ. Λ. 30).

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ἐν εὐρήται συντεταγμένη καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἑλλειψίν τοῦ οἴκω· π. χ. ἐν παιδοτείβου (Ἀρστωφ. Ν. 672). Συνθέςτατον εἶνε τὸ ἐν Ἰδου. Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων λέγεται καὶ ἐν ἑμαυτοῦ, ἐν σαυτοῦ, ἐν ἑαυτοῦ (ἀντίθετον εἶνε τὸ ἔξω ἑμαυτοῦ, σαυτοῦ, ἑαυτοῦ)· π. χ. οὗτος σκορδιναῖται κἄστιν οὐκ ἐν αὐτοῦ (Ἀρστωφ. 642)· ἐφλεγόμεν καὶ οὐκέτ' ἦν ἐν ἑμαυτοῦ (=δὲν ἤμην εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Πλ. Χαρμ. 755).

§ 361. Ἡ ἐν ἐν συνθέσει σημαίνει ἐντός· π. χ. ἐμπίπτω, ἐγκλείω.

Ἡ σὺν (ἢ ζύν).

Α. Κασερόπουλος

§ 362. Ἡ σὺν ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὁμοῦ· π. χ. ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς βοήθειας· π. χ. ἀδικοῦντα πειράσομαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνεσθαι (=μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν. (Ξ. Ἀν. 2, 3, 23)· β' τῆς συμφωνίας· π. χ. σὺν τοῖς νόμοις ἠνκντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου (Ξ. Ἀπ. 4, 4. 2)· γ') τοῦ τρόπου· π. χ. σὺν γέλωτι ἤλθόν. (Ἀπ. 1, 2, 18).

§ 363. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὠσχύτως τὸ ὁμοῦ· π. χ. συμβαδίζω, συμποράτω τινί. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάσεως· π. χ. συγκαλύπτω (= πικντάπασιν, ἐντελῶς καλύπτω).

Ἡ εἰς (ἢ ἐς).

§ 364. Ἡ εἰς συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ σημαίνει α') διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός· π. χ. ἐσβλκεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν (Θ. 2, 13)· κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ (Πλ. Πολ. 327).

β') τὸ ὅριον, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι (=μέχρι) τοπικῶς ἢ χρονικῶς ἢ μεταφορικῶς· π. χ. ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἄκρους, (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν (Πλ. Π 646)· ἐς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἦκε (=μέχρι τῆς ὑστεραίας. Ξ. Ἀν. 2, 3, 25)· ἐς ἐμέ (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου. Ἡρ. 1, 52)· τέθραμμικι εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πολυσαρκίης. Ξ. Ἀπ. 2, 2, 22)· κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν (=μέχρι τῆς δύ-

νάμειος, ἕως ἐκεῖ, ἔπου φθάνει ἢ δύνάμις, κατὰ δύναμιν. Πλ. Φαίδρ. 273)· εἰς ὑπερβολὴν = μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὡς ἔγγιστα π.χ. διέφθειραν ἐς ἑπτακοσίους (= μέχρι ἑπτακοσίων, ὡς ἔγγιστα ἢ περίπου ἑπτακοσίους. Θ. 7, 32).

γ' ἀναφοράν π.χ. ἄπαντές ἐσμεν εἰς τὸ ρουθετεῖν σοφοὶ (Εὐρ. Ἀπ.)· τὰ εἰς τὸν πόλεμον = τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον.

δ' σκοπόν π.χ. Λυσίμαχος καὶ Μελησίαιος εἰς συμβουλήν παρεκκλησάτην ἡμῶν (Πλ. Λά. 186).

ΣΗΜ. Ἡ εἰς εὐρηταῖ συντεταγμένη καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκου π.χ. εἶμι εἰς Ἀγάθωνος (Πλ. Συμ. 174)· ἤκειτ' οὖν εἰς ἐμοῦ (Ἀρσφ.) Λυ. 1064). Πάντοτε λέγεται εἰς Ἀιδῶν πρὸς § 359, σήμ. γ'.

§ 365. Ἡ εἰς ἐν συνθέσει σημαίνει α' εἴσω, ἐντός π.χ. εἰσέρχομαι, εἰσπλέω· β' ἐπίτασιν π.χ. εἰσακούω, εἰσορῶ.

Ἡ ἀνά.

§ 366. Ἡ ἀνά συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ σημαίνει α') διεύθυνον πρὸς τὰ ἄνω τινός (ἀντίθ. ἢ κατὰ μετ' αἰτ.) π.χ. ἀνά τὸν ποταμὸν οὐχ οἶζ' τέ ἐστι πλώειν (= πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ. Ἡρ. 1, 194)· β' τοπι- κήν ἔκτασιν π.χ. ἀνά τὰ ὄρη πλανᾶσθαι (Ξ. Κό. 2, 4, 27). γ') διανομήν π.χ. ἐπορεύθησαν ἀνά πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας (Ξ. Ἀν. 5, 6, 4).

ΣΗΜ. Τὸ ἀνά κράτος σημαίνει μὲ ὅλην τὴν δύναμιν (Ξ. Ἀν. 1, 8, 1· ἐλαύνει ἀνά κράτος ἰδρῶντι τῷ ἵππῳ).— Ἀνά στόμα ἔχειν τι = ἐν τῷ στόματι ἔχειν τι, διηγετικῶς λέγειν τι.

§ 367. Ἡ ἀνά ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἄνω π.χ. ἀναβαίνω.

Τὸ ἀνατρέπω τι σημαίνει τρέπω τι οὕτως, ὥστε τὰ κάτω νὰ γίνωσιν ἄνω, ἀναποδογυρίζω· β') ὀπίσω π.χ. ἀναχωρῶ· γ' πάλιν π.χ. ἀναμάχομαι· δ') ἐπίτασιν π.χ. ἀναβοῶ.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἀνά εἶνε ἡ τοῦ ἄνω.

Προθέσεις δίπτωτοι.

§ 368. Δίπτωτοι προθέσεις εἶνε ἡ διὰ, ἡ κατὰ, ἡ μετὰ καὶ ἡ ἐπέρ. Αὗται συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

Ἡ διὰ.

§ 369. Ἡ διὰ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') διὰ μέσου π.χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Δημ. 19, 314).

ΣΗΜ. Τὸ διὰ μακροῦ, διὰ πολλοῦ σημαίνει μακροῦ, πολλοῦ διαστήματος παρεμπόπτοντος π. χ. τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἰκεῖ κατὰ κόμας καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ (= πολλοῦ διαστήματος παρεμπόπτοντος ἢ πολὺ ἀπεχούσας ἀλλήλων. Θ. 3. 94).

β') χροικὸν διάστημα, μετὰ παρέλευσιν ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. Μεσσήνην διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίσειν (μετὰ πάροδον τετρ. ἐτῶν. Ἴσ. 6, 27). τέρας ἐστὶν εἴ τις κτύχηκε διὰ βίου (= καθ' ἕλον τὸν βίον). Τὸ διὰ τέλους σημαίνει μέχρι τέλους π. χ. οὐδεὶς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ (Σοφ. Ἀπ. 275).

γ') τὸ ὄργανον ἢ τὸν τρόπον π.χ. ἔλεγε δι' ἑρμηνέως Ε. Ἀν. 2, 3, 17).— Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (Θ. 2, 18).

§ 370. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') αἰτίαν π.χ. ἐτετίμητο ὑπὸ Κόρου δι' εὐνοίαν (Ε. Ἀν. 1, 8, 29). β') σπανίως σκοπόν π.χ. διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτιώ γένηται. (Δημ. 3. 3).

§ 371. Ἡ διὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') διὰ μέσου π.χ. διέρχομαι β') μεταξὺ π.χ. διαλείπω (= μεταξὺ λείπω). γ') χωρισμὸν καὶ διανομήν π. χ. δύστημι, διανέμω, διαδίδωμι δ') διάρκειαν π. χ. διαμένω ε' ἐπίτασιν π. χ. διαφθείρω ε') ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαίότητα π. χ. διαπίνομαί τι (= πίνω ἀμιλλώμενος πρὸς τινα ἢ ἀμιλλῶμαι πρὸς τινα ἐν ᾧ πίνειν) διατοξέομαι, διαλέγομαι (πρβ. καὶ § 166).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἶνε ἢ τοῦ μεταξὺ καὶ διὰ μέσου.

Ἡ κατὰ.

§ 372. Ἡ κατὰ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω π. χ. ἤλκοντο κατὰ τῆς πέτρας (= ἀπὸ τῆς πέτρας κατω (Ε. Ἀν 4, 2, 17).

β') κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον π. χ. μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθ' ἱερῶν ὄμνημι (= ὄμνημι ἐπὶ τὰ ἱερὰ τὴν χεῖρα τιθεῖς). Τὸ κατὰ νότον= ὄπισθεν (Θ. 4, 33).

Ἐκ τῆς σημεσίως τούτης προκύπτει ἡ σημεσία 1) τοῦ ἐναντίου π. χ. λέγω κατὰ τινος. 2) τῆς ἀναφορᾶς (κατὰ=περί. π. χ. ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (Ξ. Κύ. 1, 2, 16). 3) ὑποκάτω π. χ. ὁ κατὰ γῆς (=ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς, ὁ θεονώς. Ξ. Κύ. 4, 6, 5).

§ 373. Ἡ κατὰ ἐν συντάξει μετ' αἰτιολογίας σημεσίαι:

α) κίνησιν πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου π. χ. τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω. Ἡρ. 1, 194). ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς. Θ. 1, 61).

β') τὴν ἐν τόπῳ σίασιν, ἕταν συγχρόνως σημεκίνηται καὶ ἕκτασις π. χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (Ξ. Κύ. 8, 1, 16).

γ') ἀντικρῶ, ἀπέναντι π. χ. οἱ κατὰ τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι (Ξ. Ἄν. 2, 3, 19).

δ') χρόνον π. χ. Λυκούργος κατὰ τοὺς Ἡράκλειδας ἐγένετο (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν. Ξ. Λ. Π. 10, 8). οἱ καθ' ἡμᾶς ἀνθρωποὶ=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἀνθρωποὶ.

ε') συμφωνίαν π. χ. κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ δίκαιον (ἀντίθετος εἶνε ἢ παρὰ μετ' αἰτιολογίας).

ς') τρόπον π. χ. κατὰ τάχος (=ταχέως. Θ. 3, 104). κατὰ σπουδὴν (Θ. 2, 94). κατὰ κράτος (=βίχ. ἀντίθετος εἶνε τὸ καθ' ὁμολογίαν).

ζ') αἰτίαν π. χ. κατὰ φιλίαν αὐτοῦ οἱ πλεῖστοι ἐθελονταὶ ξυνέσποντο (=διὰ φιλίαν. Θ. 1. 60).

η') οκοπόν π. χ. ὁ πκτῆρ ἐξέπεμψέ με κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν (Ἰσ. 17, 4).

θ') χωρισμὸν καὶ διανομήν π. χ. ἐγὼ ἐθέλω διχιδιβάττι ἔμχς κατὰ τετρακισμίλους ὀπλίτας (Ξ. Ἄν. 3, 5, 8).

ι') ἀναφοράν π. χ. τὰ πρὸ αὐτῶν... οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα (Θ. 1, 1).

κ') ὑποθεν π. χ. ἰένει κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς πρῶτοντας (Ἡρ. Θ. 53). Οὕτω καὶ κατὰ πόδας (Θ. 5, 64).

§ 374. Ἡ κατὰ ἐν συνθέσει σημεκίνηται α') κάτω π. χ. καταβαίνω. Τὸ κατέρχομαι σημ. ἐπκνέρχομαι ἐκ τῆς ἐξορῆς εἰς τὴν πκτρίδα. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ εἶνε τὸ κατὰγειν. Ὀμοίως τὸ κατα-

δέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πώλειος, ἥτις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπα-
 νεληθόντα· β') ἐναντίον· π. χ. κατηγορῶ τινος, καταβοῶ τινος·
 γ') ἐπίτασιν (λίαν ἐντελῶς)· π. χ. κατεσθίειν, κατακαίειν· δ') πέρα
 τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ πρέπον, παρὰ τὸ καθήκον· π. χ. καταχρῶ-
 μαι, καταχαρίζομαι, κατελεῶ, κατακερδαίνω· ε') ἀπώλειαν καὶ
 φθοράν· π. χ. καθηδυναθῶ, κατακυβεύω, καθιαιοτροφῶ, τὴν
 οὐσίαν (= φθείρω τὴν οὐσίαν ἡδυπαθῶν, κυβεύων, ἱπποτροφῶν).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ εἶναι ἡ τοῦ κάτω.

Ἡ μετὰ.

§ 375. Ἡ μετὰ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅ,τι ἡσὺν
 μετὰ δοτικῆς· π. χ. αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ (Ξ. Ἑλλ. 2, 3,
 11)· οὐδὲν ἐθέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (Ξ. Ἀν. 2, 6, 18).

ΣΗΜ. Ἐνίστε ἡ μετὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει χεῖρον· π. χ. λίπα μετὰ
 τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο (= ἐν τῷ γυμνάζεσθαι. Θ. 1, 6).

§ 376. Ἡ μετὰ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατ. σημαίνει α') ὕστε-
 ρον· π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ. Ἀν. 1, 7,
 13)· β') σπανίως τὸ μεταξύ· π. χ. θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα
 ἐκ τούτων, ἃ μετὰ χειρας ἔχετε (μεταξύ τῶν χειρῶν. Αἰσχ. 1,
 74). Τὸ μεθ' ἡμέραν = ἐν ἡμέρᾳ, ἐν καιρῷ ἡμέρας.

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ παρὰ ποιηταῖς συντάσσεται καὶ μετὰ δοτικῆς ἐπὶ τῆς
 σημασίας τοῦ μεταξύ· π. χ. μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης (= μεταξύ τῶν
 κυμάτων (Ὁδ. γ 31).

§ 377. Ἡ μετὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') μεταξύ· π. χ. μεταί-
 χμιον· β') κατόπιν· π. χ.) μεταδιώκω· γ') κοινοῖαν· π. χ. μετέ-
 χω, μεταλαμβάνω· δ') μεταβολήν· π. χ. μετανοῶ, μεταγινώ-
 σκο, μεταίδημι.

Ἡ ὑπὲρ.

§ 378. Ἡ ὑπὲρ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ὑπεράνω·
 π. χ. ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ. Τιμ. 38)· β') πρὸς
 ὑπεράσπιον ἢ πρὸς χάριν· π. χ. ὑπὲρ φίλου πονητέον (Με 735)·
 γ') ἀντικεινίστασιν· π. χ. ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι (= ἀντί-
 σοῦ Πλ. Γο. 515)· δ') σκοπόν· π. χ. ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου
 καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιῶσιν (Πλ. Συμ. 203)· ε') αἰτίαν·
 π. χ. ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς

ποιήσετε κοσμιωτέρους (Λυσ. 1, 9)· σ') ἐνίοτε ἀναφορὰν ἀντί τῆς περὶ π. χ. ἐπὲρ οὗ νῦν μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν (Λυκ. 7. πρβ. 11· περὶ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φερειν).

§ 379. Ἡ ἐπὲρ ἐν συντάξει μετ' αἰτιτικῆς σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέραν δοίου τινός ἢ μέτρου· π. χ. ἐπολέμει τοῖς Θορξί τοῖς ἐπὲρ Ἑλλησποντον οἰκοῦσι (=πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου. Ξ. Ἄν. 1, 1, 9)· οἱ ἐπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες (οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη. Ξ. Κύ. 1, 2, 4)· μανίχ ἴσως ἐστὶν ἐπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (=πέρα τῆς δυνάμεως, ὑπερβαίνον τὴν δύναμιν. Δημ. 21, 69. Ἐὶς ἀντίθ. εἶνε κατὰ δύναμιν)· ἐπὲρ ἡμᾶς φκίνετκι ἡμῖν τὰ εἰρημένχ εἰρήσθχι (=πέρα τῆς δικαιοδικτικῆς ἡμῶν δυνάμεως. Πλ. Περμ. 128).

§ 380. Ἡ ἐπὲρ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεράνω καὶ πέραν· π. χ. ὑπερβαίνω, ὑπερβάλλω ὄρος, ὑπερπόντιος· β') ὑπερβολήν· π. χ. ὑπέρδειος (Δημ. 20, 47)· γ') ὑπεράσπιτιν· π. χ. ὑπερμαχῶ, ὑπεραπολογοῦμαι τινος· δ') περιφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ ὑπερορῶ.

Προθέσεις τρίπτωτοι.

§ 381. Προθέσεις τρίπτωτοι εἶνε ἡ περὶ, ἡ ἀμφί, ἡ ἐπί, ἡ πρός καὶ ἡ ὑπό.

Ἡ περί.

§ 382. Ἡ περὶ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν ὡς πρός τι, περὶ οὗ εἶνε ὁ λόγος, ἢ σκέψις, ἢ φροντίς κλ.· π. χ. ὁ κκκῶς δικονοθῆις περὶ τῶν οικείων (=ὡς πρὸς τὰ οικεῖα, προκειμένου περὶ τῶν οικείων) οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτριῶν (Ἰσ. 1, 35)· σοφοὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς περὶ τῶν μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ μεγίστων λέγοντας (Ἰσ. 2, 39).

ΣΗΜ. Ἡ περὶ μετὰ γενικῆς παρ' Ὁμήρῳ ἔχει πολλάκις τὴν σημασίαν τοῦ πλέον ἢ· π. χ. ἀλλ' οὐδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων (=πλέον ἢ πάντες οἱ ἄλλοι. ὑπέρτερος πάντων τῶν ἄλλων, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. Ἰ. Α. 287). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐτηρήθη ἡ συγκριτικὴ αὕτη σημασία τῆς περὶ εἰς τὰς φράσεις περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι, περὶ πλείστον ποιεῖσθαι τι, περὶ παντός ποιεῖσθαι τι (=πλέον ἢ πολὺ ἢ πλείστον ἢ πᾶν, ἦτοι πολὺ, πλείστον, ὑπὲρ πᾶν ποιεῖσθαι, ἦτοι τιμᾶν τι)· π. χ. ἀλήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον (Πλ. Πολ. 589)· οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστον ποιητέον,

ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν (Πλ. Κριτ. 48).—Σωκράτης τὸ μῆτε περὶ θεοῦ ἀσεβῆσαι μῆτε περὶ ἀνθρώπου ἀδικῶς φανῆναι περὶ παντὸς ἐποιεῖτο (Πλ. Νο. 950). Κατ' ἀναλογίαν τούτων ἐσχηματίσθη καὶ τὸ περὶ πλείονος, περὶ δίλγου, περὶ σμικροῦ, περὶ οὐδενὸς ποιῆσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι.

§ 383. Μετὰ δοτικῆς συνταξσομένη ἢ περὶ σημαίνει πέριξ· π. γ. στρεπτοὺς εἶχον περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ ψέλικα περὶ ταῖς χερσὶν (Ξ. 1, 5, 8).

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων τίθεται ἢ περὶ μετὰ δοτικῆς, ὡς καὶ μετὰ γενικῆς· π. γ. Ζεὺς ἔδεισε περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν (Πλ. Πρωτ. 322)· δέδοικα περὶ ἔμναυτοῦ (Πλ. Ἄλκ. 117).

§ 384. Ἡ περὶ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') πέριξ· π. γ. ἐκέλευσε τούτους θέσθαι τὰ ὄπλα περὶ τὴν σκηπὴν (Ξ. Ἄν. 1, 6, 4). Τὸ εἰμὶ περὶ τι σημαίνει ἀσχυλοῦμαι περὶ τι·

β') περίπου· π. γ. ἀπέθανον περὶ ἐπτακοσίου (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 11)·

γ') ἀναφοράν· π. γ. ὁ σώφρων τὰ προσήκοντα πράττει ἂν καὶ περὶ θεοῦ καὶ περὶ ἀνθρώπου (= καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πλ. Γ. 507).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οἱ περὶ τινα σημαίνονται α') οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὅπαδοι αὐτοῦ· π. γ. τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεὺς; (Ξ. Κύ. 8, 2, 8)· β') τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· π. γ. οἱ περὶ Ξενοφῶντα ἔνδον ἦσαν (Ξ. Ἄν. 7, 4, 16).

§ 385. Ἡ περὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') πέριξ· π. γ. περιτειχίζω, περὶοικος· β') περισσῶς, ἐξ οὗ προκύπτει ἢ σημασία τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἢ τοῦ λίαν· π. γ. περιγίγνομαι (=περισσεύω, ὑπέρτερος γίγνομαι), περίειμι (=περισφύζομαι), περιχαρῆς, περίλυπος· γ') περιφρόνησιν· π. γ. περιορῶ.

Ἡ ἀμφὶ.

§ 386. Ἡ ἀμφὶ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὔρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἱωσι καὶ ἐνίστα παρὰ Ξενοφῶντι ἀντὶ τῆς περὶ· π. γ. οἱ δὲ προσήεσαν πολλῷ θορύβῳ ἀμφὶ ὧν εἶχον δικαφερόμενοι (Ξ. Ἄν. 4, 5, 17).

§ 387. Μετὰ δοτικῆς συντεταχμένη εὔρηται ἢ ἀμφὶ παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς περὶ.

§ 388. Ἡ ἀμφὶ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ πέριξ καὶ τὸ περίπου, ὡς καὶ ἡ περί π. χ. καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους (Ξ. Ἄν. 4, 2, 5). ἀμφὶ μέσας νύκτας (Ξ. Ἄν. 2, 2, 8).

ΣΗΜ. Το οἱ ἀμφὶ τινα = οἱ περὶ τινα.

§ 389. Ἡ ἀμφὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀμφοτέρωθεν π. χ. ἀμφίστομος β') πέριξ π. χ. ἀμφίρροτος, ἀμφιέννυμα.

Ἡ ἐπί.

§ 390. Ἡ ἐπί ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ἐπάνω ἐπὶ στάσεως π. χ. πᾶς ὅτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ. Νό. 728).

ΣΗΜ. Ποικίλη εἶνε ἡ χρῆσις τῆς ἐπί μετὰ γενικῆς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐπάνω ἐν γένει π. χ. τὸ δίκαιον ἂν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἂν τ' ἐπὶ μεγάλου παραβαλῆ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν (Δημ. 9, 16). πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν (=βάσιν τοῦ λόγου τιθέντες τὰς αὐτὰς τέχνας. Πλ. Γο. 453) ἐτάχθησαν ἐπὶ τετάρων (=εἰς βάθος τεσσάρων τέσσαρες ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις, ἵνα ἐπ' αὐτῆς κατασκευασθῇ τρόπον τινὰ ἡ παράταξις. Ξ. Ἄν. 1, §2, 15) αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐχώρουν (=καθ' ἑαυτοῦς. Ξ. Ἄπ. 2, 4, 10) ἐπ' ἀληθείας=ἀληθῶς.

β') διεύθυναι π. χ. ἔπλεον ἐπὶ Λέσβου καὶ Ἑλλησπόντου (Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 11) συνηθέστατον εἶνε παρὰ Θουκυδίδῃ τὸ ἐπ' οἴκου (=οἴκῳδε).

γ') χρόνον π. χ. ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου (Θ. 6, 6) ἐπὶ Κέκροπος (Θ. 2, 15).

δ') ἐνώπιον (ἐν δικαστικαῖς μάλιστα φράσεσι) λέγεται π. χ. ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ, ἐπὶ τοῦ διατητοῦ (Ἰσαί. 12, 11. μάρτυρας καὶ ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ ἐφ' ὧν παρεχόμεθα) καὶ τὰ ἕμικ.

§ 391. Ἡ ἐπί ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α') ἐπάγω π. χ. οἱ Θράκες ἄλωπεκας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι (Ξ. Ἄν. 7, 4, 4).

β') πλησίον π. χ. οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλείων θύραις παιδεύονται (Ξ. Ἄν. 1, 9, 3).

γ') προσθήκη π. χ. κάρδαμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ. Ξ. Κύ. 3, 7, 7).

δ') ἐπιστασίαν π. χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυαῖς Ἀντίοχον
(=ἐπιστάτην καὶ ἄρχοντα τῶν νεῶν. Ξ. Ἑλλ. 1, 5, 11).

ε') αἰτίαν π. χ. ἤσχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἁμαρτήμασιν
(Ἰσ. 4, 77).

ς') σκοπόν π. χ. ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν οὗτος ποιήσῃ
(Δημ. 45, 66).

ζ') ὄρον, συνθήκην π. χ. ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γέ-
νοιτο (= ἐπὶ τίσιν ὄροις. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 20).

η') κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς) π. χ. Χρυσάντας μὲν δὴ
οὕτως εἶπεν ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας (=κατόπιν αὐτοῦ,
μετ' αὐτόν. Ξ. Κύ. 3, 7, 7). οἱ ἐπὶ πᾶσιν (=οἱ κατόπιν πάν-
των, οἱ τελευταῖοι. Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 34).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινεῖς εἶναι, γίνεσθαι ποιεῖν τι σημαίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν, εἰς
τὴν διάκρισιν τινος εἶναι, γίνεσθαι, ποιεῖν τι π. χ. Κύρος βουλευέται
ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἦν δύνηται βασιλεύσει ἀντ'
ἐκείνου Ξ. Ἀν. 1, 1, 4). — Τὸ ἐπ' ἐμοί=ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ.

§ 392. Ἡ ἐπὶ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως) π. χ. ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους
(Ξ. Κύ. 5, 5, 37).

β') τοπικὴν ἔκτασιν ἢ χρονικὴν διάρκειαν π. χ. τὸ ὄμμα δύ-
ναται ἐπὶ πολλὰ σιάδια ἐξικνεῖσθαι (Ξ. Ἀπ. 1, 4, 17). ἐπὶ
τριῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά (Ξ. Ἀν. 6, 6, 36).

γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς π. χ. ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολε-
μίους (Ξ. Ἀν. 3, 1, 11). οὐκ ἔχει φύσιν. . . τοὺς σοφοὺς ἐπὶ
τὰς τῶν πλουσίων θύραις ἰέναι (Π. Πολ. 489).

δ') σκοπόν π. χ. ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (Ξ. Κύ. 5, 3, 30).

ΣΗΜ. Ἐπὶ πόδα ἀπέρχομαι=ἀπέρχομαι ὀπίσω, ὀπισθοχωρῶ χωρὶς νὰ
στρέψω τὰ νῶτα (Ξ. Κύ. 7, 5, 6).

§ 393. Ἡ ἐπὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐπάνω π. χ. ἐπιβαίνω,
ἐπιγράφω, ἐπίγειος β') διεύθυνσιν π. χ. ἐφέλω, ἐπισπῶ γ')
πλησίον π. χ. ἐπιθαλάσσιος δ') ἐναντίον π. χ. ἐπιστρατεύω τινί
ε') κατόπιν π. χ. ἐπιγίγνομαι, ἐπίγονος ς') προσθήκην π. χ.
ἐπιεσόχομαι ζ') ἐπίτασιν π. χ. ἐπιποθῶ, ἐπίμεμπτος.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ εἶναι ἢ τοῦ ἐπάνω.

(ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ)

§ 394. Ἡ παρὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους· π.χ. παρὰ βασιλείως πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπήλθον (Ξ. Ἄν. 1, 9, 29)· ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν (Ξ. Κύ. 2, 2, 6).

§ 395. Ἡ παρὰ μετὰ δοτικῆς προσώπου σημαίνει τὸ πλησίον· π. χ. οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ (Ξ. Κύ. 1, 2, 8).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως· π. χ. δοκεῖς παρ' ἡμῶν οὐ βεβουλεύσθαι κακῶς (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Σοφ. Τρ. 589).

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρὰ εὔρηται παρὰ μόνους τοῖς ποιηταῖς.

§ 396. Ἡ παρὰ μετ' αἰτιολογικῆς σημαίνει

α') διεύθυντον πρὸς πρόσωπον π. χ. ἤγε τοὺς νεανίσκους παρὰ τὸν Χειρίσοφον (Ξ. Ἄν. 4, 3, 14).

β') πλησίον καὶ παράλλῃως ἢ ἀπλῶς πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων)· π. χ. πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπικτος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἡδιστος (Πλουτ. Συμ. 1, 4, 3)· ἦσαν κῶμαί πολλὰ ἐν πεδίῳ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμὸν (Ξ. Ἄν. 3, 5, 1).—(Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας (Ξ. Ἄν. 7, 1, 2).

γ') χρόνον· π. χ. δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ἔλῳν τὸν βίον (=καθ' ἔλῳν τὸν βίον. Με. 443).

δ') αἰτίαν· π. χ. οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ δόμην τοσοῦτον ἐπηύξηται Φίλιππος, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν (Δημ. 4, 11).

ε') ἐναντίον (ἀντίθ. εἶνε ἢ κατὰ)· π. χ. παρὰ τὸν νόμον, παρὰ τὸ δίκαιον.

ς') παράθεσον (ἡ σημασία αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον). π. χ. ἡλίου ἐκλείψεις... πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύμενα (=παρὰβαλλόμενοι πρὸς τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρ. μν. Θ. 1.23)· οἱ παλαιοὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς εἰσι φαῦλοι (=παρὰβαλλόμενοι πρὸς τοὺς νῦν δ. Πλ. Ἰππ. 281). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ πλην· π. χ. οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φάναι (=πλην τούτων. Πλ. Γο. 507).

ΣΗΜ. Τὸ παρ' ὀλίγον, παρὰ μικρόν, παρ' οὐδέν ποιῆσθαι ἢ ἡγεῖσθαι = ἴσον ὀλίγῳ, ἴσον μικρῷ, ἴσον οὐδενί, ἤτοι ὀλίγον, μικρόν, οὐδέν νομίζειν τι (ὀλίγον, οὐδαμῶς τιμᾶν τι)· π.χ. χρητὴ μὴ παρὰ μικρόν ἡγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκίμειν (Ἰσ. 5, 79). Τὸ παρ' ὀλίγον ἢ παρὰ μικρόν ἦλθον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ὀλίγον ἔλειψε· π.χ. παρὰ μικρόν ἦλθον ἐξ ἀνδραποδισθῆναι. Δημ. 23, 205). Τὸ παρ' ἡμέραν, παρ' ἐνιαυτὸν καὶ τὰ ὅμοια = ἀνὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν, ἀνὰ πᾶν δευτέρον ἔτος καὶ τὰ ὅμοια.

§ 397. Ἡ παρὰ ἐν συνθέσει σημαίνει
 α') ἐκ μέρους· π.χ. παραλαμβάνω· β') πλησίον· π.χ. παρακάθημαι, πάρεμι· γ') ἐναντίον· π.χ. παρασπονδῶ, παράνομος· δ') πλαγίως, λεληθότως· π.χ. παρεισδύομαι· ε') οὐκ ὀρθῶς· π.χ. παρακούω, παραφρονῶ· ς') παράθεσιν· π.χ. παρευδοκίμῳ τινα = ὑπερβάλλω τινὰ ἐν τῷ εὐδοκίμειν.

Ἡ πρὸς.

Α. Κασσέρης

§ 398. Ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ τοῦ μέρους τινός· π.χ. Χαλκίς πρὸ τῆς Βοιωτίας κείμε (—ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας. Δημ. 23, 182.— Τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 18).

Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία α') τοῦ ἀρμόζοντος· π.χ. χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μὴδὲν ἐννοεῖν κακόν (—ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρός, ἀρμόζον χρηστῶ ἀνδρί...· ἔτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (ἀρμόζοντα σοί. Ξ. Ἄν. 2, 3, 15)· β') τοῦ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν· π.χ. ἀκούστατέ μου πρὸς θεῶν (—πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν. Ξ. Ἄν. 5, 7, 5)· σπονδὰς ἐποιήσαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἑαυτῶν (πρὸς ὠφέλειαν, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θ. μᾶλλον.—Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 17)· γ') τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν· π.χ. πρὸς θεῶν ἀσεβής, πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρὸς (Ξ. Ἄν. 2, 5, 20)· δ') τῆς καταγωγῆς· π.χ. Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρὸς μὲν Ἀλκμεωνιδῶν εἶναι, πρὸς δὲ μητρὸς Ἰππονίκου (Δημ., 21, 154)· ε') τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (ιδ. § 141 α')· π.χ. ὁμολογεῖται πρὸς πάντων (—ὑπὸ πάντων. Ξ. Ἄν. 1, 9, 21).

§ 399. Ἡ πρὸς μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ πλησίον· π.χ. οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 11).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης· π.χ. πρὸς τούτοις μνησάνουσι καὶ τοξεύειν (Ξ.Κύ.1,2,8).

ΣΗΜ. Τὸ πρὸς τινὶ εἶμι σημαίνει προσέχω τινί, εἶμι προσηλωμένος εἰς τι· π.χ. πρὸς οὐδενὶ τῶν εἰρημένων ἐστί (Πλουτ. περὶ τοῦ ἄκ. 5, 5). Τὸ πρὸς τινὶ γίνομαι σημαίνει προσηλωθῆναι εἰς τι, προσηλωθῆναι τὴν προσοχὴν εἰς τι (Δημ. 8. 11).

§ 400. Ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει διεύθυναι πρὸς τι α') τοπικῶς· π.χ. πρὸς Ἑλλήσοποντον ὄρξθ' Θ. 2, 55)· πρὸς νότον (Ἡρ. 2, 121).

β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ἐγγὺς περιῖπου· π.χ. πρὸς ἐσπέραν ἦν (=ἐγγὺς ἐσπέρα ἦν, περιῖπου ἐσπέρα. Ξ. Ἑλλ.4,3,23).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς· π.χ. ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος (Ἰσ.8,97).—Λέξετε πρὸς με(Ξ. Ἄν. 3, 2)· 2) ἀναφορᾶς καὶ παραθέσεως· π.χ. ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην (ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, ἀναλόγως τοῦ πλῆθους. Ἰσ. 4,107)· ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανείτῃ καὶ σοφία καὶ κάλλει (=παραβαλλόμενος πρὸς θεόν. Πλ. Ἰππ. 289)· 3) συμφωνίας· π.χ. πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἐκὺτων δύναμιν. Πλ. Φιδ. 231)· 4) τρόπον· π.χ. εἶμ' ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἀνδρ' ἄγειν (=βίη. Σοφ. Φιλ. 92)· 5) σκοποῦ· π.χ. παντοδαπὰ εὐρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δημ. 6, 23).

§ 401. Ἡ πρὸς ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυναι· π.χ. προσέρχομαι, προσάγω· β) πλησίον· π.χ. προσοικῶ· γ') προσθήκη· π.χ. προσίθημι, προσκτῶμαι.

Ἡ ὑπό.

§ 402. Ἡ ὑπό ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω· π.χ. πᾶς ὅτ' ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ. Νο. 728.)

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· π.χ. ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου (Ξ. Ἄν. 5, 1, 15)· οὐ δύναται σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς (Ξ. Κύ. 1, 4, 15)· β') τῆς συνοδείας· π.χ. Λακεδαιμόνιοι βρα-

δέως καὶ ἐπ' ἀλλήτων πολλῶν ἐχώρουν (= συνοδευόμενοι ὑπ' ἀλλήτων πολλῶν. Θ. 5, 70).

§ 403. Ἡ ὑπὸ μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως)· π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν (Ξ. Ἀν. 4, 7, 10). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας· π. χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (Ξ. Κύ. 3, 1, 6)· ὑπὸ παιδοτριβῆ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος (ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν π. ἀγαθοῦ. Πλ. Λά. 184).

§ 404. Ἡ ὑπὸ μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐβδομήκοντα (Ξ. Ἀν. 4, 7, 8). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προήλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου· π. χ. Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλεῖα ἐγένετο (Θ. 1, 110)· διέβησαν ὑπὸ νύκτα (= ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς νυκτός, νύκτωρ. Θ. 1, 115).

§ 405. Ἡ ὑπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑποκάτω· π. χ. ὑφισταμαι, ὑπόγειος· β') λάθρα, ἀνεπαισθήτως, ὀλίγον· π. χ. ὑφέρρω, ὑποπίνω (κοιν. κουτσοπίνω), ὑπόπικρος (= πικρούτσικος), ὑπέρυθρος (κοκκινωπός)· γ') συνοδείαν· π. χ. ὑπάδω, ὑπαντῶ.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἶναι ἡ τοῦ ὑποκάτω.

Καταχρηστικά προθέσεις.

§ 406. Εἰς τὰς προθέσεις καταλέγονται καὶ τὸ ἄνευ, χωρὶς, ἔνεκα (ἢ ἔνεκεν), ἄχρι, μέχρι, χάριν, πλὴν, ὡς. Ταῦτα εὐρήνται μόνον ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως καὶ λέγονται καταχρηστικά προθέσεις. Μόνον τὸ πλὴν εὐρήνται ἐν συνθέσει ἐν τῷ πλημμελῆς.

1. Τὸ ἄνευ συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἢ σὺν μετὰ δοτ. ἢ ἡ μετὰ μετὰ γενικῆς). π. χ. οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικήν, ὅταν αὕτη εἶνε ἀναφορικῆ ἀντωνομία· π. χ. λιμένας ἔχετε, ἄν ἄνευ οὐχ οἶόν τε ναυτικῆ δυνάμει χρῆσθαι. (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 3).

2. Τὸ χωρὶς εἶνε κυρίως ἐπίρρημα καὶ σημαίνει χωριστά. Προθετικῶς λαμβανόμενον συντάσσεται μετὰ γενικῆς εἰς δήλωσιν χωρισμοῦ· π. χ. χωρὶς τοῦ σώματος (Πλ. Φαίδ. 66). Ἐκ τῆς σημ.

σίας τοῦ χωρισμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης· π. χ. πεντακισχίλια τέλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν (Ἰσ. 8, 126).

3. Τὸ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν συντάσσεται μετὰ γενικῆς εἰς δήλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· π. χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἴν' εἰδῆτε κλ. (Δημ. 4, 3)· τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν (Αυσ. 30, 13).

Τὸ ἔνεκα σημαίνει ἐνίοτε ὅσον ἐξαρτᾶται· π. χ. παῖδα σὺν ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοντος ἔνεκεν προσδόκαται ἀπονοστήσειν (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φυλάσσοντος. Ἦρ. 1, 12).

ΣΗΜ. Τὸ ἔνεκεν σπανίως ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Τίθεται δὲ τὸ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν συνήθως μετὰ γενικῆν.

4. Τὸ ἄχρι καὶ μέχρι συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνουν τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. παρητέτατο ἢ τάφρος μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους (Ξ. Ἀν. 1, 7, 15)· ἠκροβαλίζοντο πολλάκις μέχρις ἐσπέρας (Ξ. Κύ. 1, 4, 23).

5. Τὸ χάριν συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει οκοπὴν· π. χ. συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν (Πλ. Πολ. 475).

6. Τὸ πλὴν συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει ἐξαίρεσιν· π. χ. Τισσαφέρνης διαρπάσκει τοῖς Ἑλλήσιν ἐπέτρεψε ταύτας τὰς κόμας πλὴν τῶν ἀνδραπόδων (Ξ. Ἀν. 2, 4, 27).

7. Τὸ ὡς συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς προσώπου εἰς δήλωσιν διευθύνσεως (ὡς ἢ πρὸς)· π. χ. τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.

Παρατηροῦμαι ἐπὶ τῶν προθέσεων.

§ 407. Αἱ προθέσεις ἦσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρηματικά. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὑρηνται πολλάκις παρ' Ὀμήρω. Πικρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις μόνῃ ἢ πρὸς εὑρηται ἐνίοτε ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ καὶ πρὸς καὶ πρὸς δέ· π. χ. ἄθλιον ἔφην εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρὸς (Πλ. Γο. 466)· ἐγὼ ἠγοῦμαι ταῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον (Δημ. 20.112).

§ 408. Ἐνίοτε εὑρηνται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρηματικῶν συντεταγμένων· π. χ. κτῆμα ἐς αἰὶ (= διὰ πάντοτε. Θ. 1, 22)· μέχρι τότε (Θ. 8, 24)· ἐς αὔριον (Εὐρ. Πήσ. 96)· μέχρι ἐνταῦθα (Ξ. Ἀν. 5. 5, 4)· πρβ. εἰσάπαξ, εἰσέτι, παρανίτια.

§ 409. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς ἡ πρόθεσις κείται κεχωρισμένη τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συντεθειμένη· π. χ. ἀπὸ μ' ὀλεῖς (==ἀπολεῖς με. Σοφ. Φ. 278). Τοῦτο καλεῖται τμησις.

§ 410. Ὅταν δύο προθέσεις, διὰ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων συνδεόμεναι, συντάσσονται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται μεθ' ἑκατέρας τῶν προθέσεων· π. χ. ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ. Ν. 728).

Θέσις τῆς προθέσεως.

§ 411. Αἱ προθέσεις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συντάσσονται. Ἀλλὰ πολλάκις δύνανται νὰ παρεμπίπτῃ μεταξύ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξεις τις ἢ καὶ πλείονες λέξεις, μάλιστα δὲ τὸ μὲν, δέ, τέ, γάρ, οὖν, τοίνυν, ἄρα, μὲν οὖν, μὲν γάρ, δ' αὖ· π. χ. ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσιν, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ οἱ πατέρες τοὺς παῖδας (Ἡρ. 1,87)· ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας (==ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔργων. Θ. 3, 46)· λόγοι ἀληθεῖς ἀριστοὶ φρονεοὶ τε καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοίαις (Πλ. Πολ. 560).

§ 412. Αἱ δισύλλαβοι προθέσεις τίθενται παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν. Τοῦτο λέγεται ἀναστροφή· π. χ. ταχθεὶς τὸδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὑπο (Σοφ. Φ. 6)· τοῦ θεοῦ πάρα (Σοφ. Οἰδ. 7, 45)· τῆσδε τῆς φήμης ἄπο (Σοφ. Ἡλ. 65, 65). Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἡ ἀναστροφή γίνεται ἐπὶ τῆς προθέσεως περί· σοφίας πέρι (Πλ. Φιλ. 49).

§ 413. Ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν, μεθ' οὗ ἡ πρόθεσις συντάσσεται, ἔχῃ ἐπιθετικὸν προσδιορισμὸν, τότε ἡ πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ἂν οὗτος προτάσσηται τοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. παρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κείται μεταξύ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως· π. χ. οὐδενὶ ξὺν νῶ (Πλ. Κρ. 48). τρόπον ἐξ οἶων (Θ. 2, 36)· οὐδὲν δι' ἄλλο (Λυσ. 16, 8).

Ἐπανάληψις καὶ παράλειψις τῆς προθέσεως.

§ 414. Ὅταν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικά, συμπλεκτικῶς ἢ διαζευκτικῶς συνδεόμενα, ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια χωριστὰ ἢ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐκφρασθῇ· π.χ. τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον—καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφάνει (Ξ. Ἀπ. 3, 10, 5)· β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 4)· ἐς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην (Θ. 5. 41).

§ 415. Ὅταν μετὰ οὐσιαστικόν, συνημμένον μετὰ προθέσεως, ἔπηται ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, ἡ πρόθεσις τίθεται καὶ πρὸ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται· π.χ. πάρεισιν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι (Ξ. Κύ. 1, 2, 4)· δίκας ἤθελον δοῦναι παρὰ πόλει, αἷς ἂν ἀμφοτέροι ζυμβῶσι (=παρ' αἷς. Θ. 1, 27).

§ 416. Συνήθης εἶναι ἡ παράλειψις τῆς προθέσεως ἐν τῷ διαλόγῳ· π. χ. πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι ; τίνος δὴ ; τοῦ ὑπολαμβάνειν κλ. (Πλ. Πρωτ. 456).

Σύνταξις προθέσεων κατὰ πρόληψιν καὶ ἔλξιν.

§ 417. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται κατὰ πρόληψιν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν στάσεων, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν· π.χ. τὸ ἐμὸν σῶμα, ὃ παίδες, ὅταν τελευτήσω μῆτε ἐν χρυσοῦ θῆτε μῆτε ἐν ἀργύρῳ (Ξ. Κύ. 8, 7, 25)· τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν (=εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὥστε εἶναι ἐν τοῖς φίλοις. Ξ. Ἀπ. 2, 4, 4).

§ 418. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν κεῖται προσδιορισμὸς δηλῶν κινήσεων, διότι νοεῖται ἅμα ἡ γενομένη κίνησις· π.χ. παρήσαν εἰς Σάρδεϊς (=ἔλθόντες εἰς Σάρδεϊς παρήσαν ἐκεῖ Ξ. Ἀν. 1, 2, 2)· ἐξανασιῶμεν εἰς τὴν ἀλλήν (=ἐξανασιῶμεν καὶ ἔλθωμεν εἰς τὴν ἀλλήν. Πλ. Πρωτ. 311).

§ 419. Ἐντὶ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ, σημαίναντος στάσιν,

τίθεται καθ' ἑλξίν καὶ βραχυλογίαν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς σημαίνων τὴν ἐκ τόπου κίνησιν (μετὰ τῆς ἐκ, ἀπό, παρά), ὅταν τὸ ῥηματικὴν κίνησιν ἀπό τινος. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς τίθεται μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ ἀποτελεῖ ἐπιθετικὸν προσδιορισμὸν· π. χ. οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον (=οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς. (Ξ. Ἄν. 1, 2, 18). ὅστις ἀφικνοῖτο τῶν παρὰ βασιλέως (=τῶν παρὰ βασιλεῖ παρὰ βασιλέως. Ξ. Ἄν. 1, 1, 15). οἱ ἀπὸ τῶν πύργων οὐκ ἔβηλλον (=οἱ ἐπὶ τῶν πύργων οὐκ ἔβηλλον ἀπὸ τῶν πύργων. Ξ. Ἑλλ. 3, 7, 22). Τοιοῦτον καὶ τὸ παρὰ Ξεν. Ἑλλ. 1, 7, 29 : Ἐρασινίδης ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους πλεῖν (=ἐπὶ τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ πολεμίους πρὸς Μυτιλήνην πλεῖν).

ΣΗΜ. Ὅμοια τις ἑλξίς καὶ βραχυλογία παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων. π. χ. τοὺς ἐνδοθεν ἐξῆγε (=τοὺς ἐνδον ἐξῆγεν ἐνδοθεν. Ξ. Κύ. 5, 2, 5). ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα (=τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἤζοντα. (Δημ. 1, 15).

**Α. Κασερόνη*

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων ὀρθῶν ῥημάτων.

§ 420. Πολλὰ τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων συντάσσονται μετὰ τινος τῶν πλάγιων πτώσεων· α') διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ. πολλοῖς ἢ γλωττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρὸ τῆς διανοίας (Ἰσ. 1, 40). ἐμμένω τῷ λόγῳ (Πλ. Φιδ. 92). β') διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος· π. χ. χρῶμαι τινὶ καὶ καταχρῶμαι τινὶ (Δημ. 18, 150). κενῆ προφάσει ταύτην κατεχρῶ· γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν· π. χ. ἐφίεμαι τινος καὶ τὸ ἐπιθυμῶ τινος προσέρχομαι τινὶ κατὰ τὸ πλησιάζω τινὶ καταχρῶμαι ἢ διαχρῶμαι ἑμαυτὸν κατὰ τὸ ἀποσφαίτω ἢ διαφθείρω ἑμαυτὸν (λέγουσιν Ὀθρυάδην καταχρῆσασθαι ἑαυτὸν. Ἡρ. 1, 82). καταπολεμῶ τινα=καταβάλλω τινὰ τῷ πολέμῳ καταβοῶ τινα=καταβάλλω τινὰ διὰ τῆς βοῆς (Ἄριστ. Ἰππ. 276).

ε' Ἐπιρρήματα.

§ 421. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται, ἵνα ἐκφράσωσι μάλιστα τὴν σχέσιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ. Προσ-

διορίζουσι δὲ τὰ ῥήματα, τὰ ἐπιθετικά, τὰ οὐσιαστικά, τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθετικὴν, ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα· π. χ. κατέβην χθὲς εἰς Πειρικῆ (Πλ. Πολ. 327)· πάνυ ὀλίγοι (Ξ. Ἄν. 1, 2, 14)· μάλα χειμῶνος ἔντος (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 14)· ἄγαν ἐπιφθόως (Θ. 8, 78).

§ 422. Πολλὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ πτώσεως α') μετὰ γενικῆς· ἰδ. § 92—94.

β') μετὰ δοτικῆς· ἰδ. § 98.

γ') μετ' αἰτιατικῆς. Μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὅποιον ὁμνῶσι τις, συντάσσονται τὰ ὁμοτικὰ ἐπιρρήματα νῆ καὶ μά· τὸ μὲν νῆ ἐπὶ κταφάσεως, τὸ δὲ μά ἐπὶ ἀποφάσεως· π. χ. νῆ τὴν Ἥραν ἄγκυκί γε τὰς ἀποκρίσεις (Πλ. Γο. 449)· μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα (Ξ. Κύ. 5, 32). Ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ νῆ τίθεται τὸ ναὶ μά· π. χ. ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦκ (Ξ. Κύ. 5, 4, 10).

Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμενων λέξεων ἢ ἐκφράσεων.

§ 423. Δαί. Τὸ δαί σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δέ, μετὰ συνάρθρου μετοχῆς μάλιστα, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε· π. χ. τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διακρίνεται τῷ δαί βασιλεύοντι (= τῷ ἐκάστοτε βασιλεύοντι. Ξ. Κύ. 2, 1, 47)· πρὸς Πλουτ. Σερτ. VI, 25· οἱ πεμπόμενοι ἐκάστοτε στρατηγοί).

§ 424. Ἄλλως. Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐκ τῆς κυρίας ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπ' ἄλλην ἔποψιν, πλὴν τούτου, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάλιστα· π. χ. συγγενεῖς ἦσαν ἔνδοξοι καὶ ἄλλως εὐμενεῖς (= καὶ πλὴν τούτου. Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 9)· ἀόρατον καὶ ἄλλως ἀνκίσθητον (= καὶ ἐν γένει. Πλ. Τιμ. 52)· ἄλλως ἕνεκα λόγου ἐλέγετο (= ἀπλῶς, μάλιστα. Πλ. Κρ. 46).

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλως τε καὶ τίθεται πρὸ αἰτιολογικῶν, χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν καὶ σημαίνει καὶ μάλιστα· π. χ. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ εἰς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον (Θ. 2, 3)· ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ ἄν δημορον χώραν ἔχωσι (Δημ. 1, 5)· τολμητέον τὰ ληθῆς εἰπεῖν ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λόγοντα (Πλ. Φαῖδρ. 247).

§ 425. Αὐθις. Τὸ αὐθις σημ. πάλιν. Ἐνίοτε μετὰ μέλλοντος

συντεταγμένον σημαίνει ἄλλοτε· π.χ. νῦν μὲν ἀπέλχ' αἰθῆς δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σέ (Ξ. Κύ. 8, 3, 32)· συνηθέστερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ εἰσαῦθις· καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιήσαι, τῆς βραχυλογίας· μακρολογίας δὲ εἰσαῦθις (Πλ. Γο. 449).

§ 426. *Αὐτίκα*. Τὸ αὐτίκα σημ. εὐθὺς, παραχορῆμα. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παραδείγματος χάριν (Γαλλ. par exemple)· π. χ. πᾶν τούναντίον ἐστὶν ἐπὶ ἃ οἷτε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀνδρεῖοι· αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν (Πλ. Πρωτ. 359).

§ 427. *Αὐτόθεν*. Τὸ αὐτόθεν ἐνίοτε λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εὐθὺς· π. χ. περιμέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο, ὅπως ἐν τῇ ἐαυτῶν ἔκκστοι ἡγήσονται (Ξ. Ἐλ. 7, 5, 3).

§ 428. *Δεῦρο*. Τὸ δεῦρο παρὰ ταῖς παλαιαῖς λαμβάνεται ἀείποτε εἰς δήλωσιν κινήσεως πρὸς τὸν τόπον, ἐνθα ὁ λέγων εὐρίσκειται· π. χ. ἔλθὲ δεῦρο (Ἄρστω. Θ. 319). Πολλάκις λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς ὡς παρακελευσματικὸν μόριον, ὡς τὸ πρὸ' ἡμῶν ἔλα· π. χ. δεῦρ' εἰπέ (= ἔλα εἰπέ. Πλ. Ἀπ. 24). Τὸ δεῦρ' δεῖ σημαίνει ἕως ἐδῶ, μέχρι τοῦδε· π. χ. δεῦρ' δεῖ γὰρ εὐτυχεῖς (Εὐρ. Φοιν. 1215).

§ 429. *Εἶεν*. Τὸ εἶεν σημαίνει συγκατάθεσιν τῶν εἰρημένων. Εἶνε δὲ εὐχρηστον ἐν τοῖς διαλόγοις, ὅταν ὁ λέγων ἀποδέχεται τὰ εἰρημένα, ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. εἶεν· ἀλλὰ νῆ Δία κλ. (Δημ. 20, 75).

§ 430. *Εἶτα καὶ ἔπειτα*. Τὰ χρονικὰ ταῦτα ἐπιρρήματα τίθενται εἰς δήλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας· π. χ. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν εἶτα Θεσσαλίαις ἐπέβη (Δημ. 1, 22). Πολλάκις, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως σημαίνουσι θαυμασμὸν καὶ ἀγανάκτησιν· π. χ. εἶτα οὐκ αἰσχύνεσθε; (Δημ. 1, 24)· ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις; (Δημ. 18, 243). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας λέγονται ἐντονώτερον μετὰ τοῦ καί (καῖτα, καῖπειτα)· π. χ. καῖπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτόν; (Ξ. Κύ. 2, 31).

§ 431. *Ἐνδον, εἶσω* (ἢ ἔσω). Τὸ μὲν ἔνδον λέγεται ἐπὶ στάσεως, τὸ δὲ εἶσω συνήθως ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἔνδον ἔστ' Εὐριπίδης (Ἄρστω. Ἀχ. 394)· χωρὶς ἂν εἶσω (Σοφ. Ἠλ. 1491).

§ 432. *Μάλιστα*. Τὸ μάλιστα μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει περιίπου· π. χ. ἔτη τριακόσια μάλιστα.

§ 433. *Μόνον* οὐ. Τὸ μόνον οὐ τίθεται, ἵνα κολάσῃ ὑπερβολικὴν τινὰ ἔκφρασιν (= σχεδόν)· π. χ. τοὺς ἀπὸ τῶν συμβολαίων ζῶντας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἰκοῦντας (Ίσ. 15, 38).

§ 434. *Ὅσον* οὐ. Τὸ ὅσον οὐ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ σχεδόν· π. χ. ὁ μέλλων καὶ ὅσον οὐ παρὼν πόλεμος (Θ. 1, 36).

§ 435. *Πολλάκις*. Τὸ πολλάκις μετὰ τὸ εἰ, ἵνα μὴ, μὴ, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἴσως, τυχόν· π. χ. εἰ ἄρα πολλάκις μὴ προσεσχέκατε τῷ τοιούτῳ (Πλ. Λακ. 176)· μὴ πολλάκις ἡμᾶς ὁ Ἐπιμηθεὺς σφῆλῃ ἐξεκπλήσας (Πλ. Πρωτ. 361).

§ 436. *Πόθεν*. Τὸ πόθεν τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν σφοδρᾶς ἀρνήσεως· π. χ. διὰ τί ποτ' ἀνθρώποι κλυδωνταί; σὺ ἔχεις εἰπεῖν; πόθεν, ὧ ἴγχεθί; (Πλ. Κρατ. 398).

§ 437. *Ποτέ*. Τὸ ποτέ σημαίνει ἐνίοτε τέλος πάντων· π. χ. ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποιὲ εἰπεῖν (= μετὰ πολὺν χρόνον τέλος πάντων εἶπε. Ε. Ἑλλ. 4, 1, 31)· ἐφάνθησ ποτὲ (= ἐφάνης τέλος πάντων. Σοφ. Ἄντ. 103). Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλεονάζουσα ἐρωτήσῃ κείμενον ἐμφαίνει θυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος· διὸ τίθεται συχνότατα ἐν πλεονάζουσα ἐρωτήσῃ μετὰ τὸ θαυμάζειν· π. χ. τίποτε λέγει ὁ θεός (τί ἄρα γε, τί τάχα λέγει ὁ Θεός; Πλ. Ἀπ. 21). πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη (Ε. Ἀπ. 1, 1, 1).

§ 438. Τὸ πὸν σημαίνει ἐν τινὶ τόπῳ κάπου· π. χ. ἄλλοθί που (= ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ). Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, νομίζω, ἂν δὲν ἀπαιτῶμαι· π. χ. πάντες που πρὸς τὸν θεὸν ἀποβλέπουσιν (Ε. Οἰκ. 17, 2).

§ 439. *Πῶ*, *ἔτι*. Τὸ πῶ τίθεται ἐν προτάσεσιν ἀποφατικαῖς ἢ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαι, δὲ ἔννοιαν ἀποφατικὴν, καὶ σημαίνει ἀκόμη, μέχρι τοῦδε· π. χ. οὐκ ἴσασί πω τὴν ἡμετέραν συμμυχίαν (Ε. Ἄν. 7, 3, 35)· τίς πω τούτῳ ἐπεχείρησε; (= μέχρι τοῦδε. Θ, 3, 45). Τὸ ἔτι ἐν καταφατικαῖς μὲν προτάσεσιν κείμενον σημαίνει ἀκόμη· ἐν ἀποφατικαῖς δὲ ἢ καταφατικαῖς

μέν, περιεχούσας δ' ἀπόφασιν, σημαίνει πλέον· π.χ. πάσχω ἔτι καὶ νῦν (Πλ. Συμπ. 315)· οὐκέτι καιρὸς ὀκνεῖν (Σοφ. Ἡλ. 22)· τί τὸ κωλύον ἔτι ἔσται ; (Δημ. 1, 12).

§ 440. *Τάχα*. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ τάχα εἶνε ἡ τοῦ ταχέως. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως εὔρηται ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης· (τάχα μᾶλλον φήσεις. Πλ. Κρατ. 400)· Συνήθως δὲ κεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, ἕπερ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται μετὰ τοῦ τάχα πλεοναστικῶς· π.χ. τάχ' ἂν τις τολμήσειε (=ἴσως ἂν τις... Ἰσ. 5,30).

§ 441. *Τίχιστα*. Τὸ τίχιστα συνάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δήλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων· π. χ. ἐπεὶ τίχιστα ἤρεθθη, ἤρχετο πρῶτος ἀπὸ τῶν θεῶν (= εὐθύς ἀφ' οὗ... Ξ. Κύ. 5, 2, 11).

§ 442. *Ἀρχήν, τὴν ἀρχήν*. Τὸ ἀρχήν ἢ τὴν ἀρχήν λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κατ' ἀρχὰς ἢ ἐξ ἀρχῆς. Ἐν ἀποφατικῇ δὲ προτάσει ἀποκλίνει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ οὐδαμῶς· π. χ. ἀρχήν θηρᾶν οὐ πρέπει τάμηνον (=ἐξ ἀρχῆς δὲν πρέπει... ἦτοι οὐδαμῶς πρέπει... Σοφ. Ἄντ. 92).

§ 443. *Ὡς*. Τὸ ὡς εἶνε ἀναφορικὸν ἐπιρρηματικὸν ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὕτως· π.χ. ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην οὕτω ταχθῆναι (Ξ. Ἄν. 1,2,15). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ σημαίνει πόσον (ιδ. § 415). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἔννοιαν ἐπιτακτικὴν (=ὅσον τὸ δυνατόν). π.χ. ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἡδιστα διάγῃς (Πλ. Κρ. 43). Πρὸ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου· π. χ. ὀπίλιτας εἶχεν ὡς πεντακοσίους (Ξ. Ἄν. 1,2,3). Πολλάκις σημαίνει σχέσιν, ἀναφοράν· π.χ. Βρασιδᾶς ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν (=σχετικῶς πρὸς Λακεδαιμόνιον, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο Λακεδαιμόνιος. Θ. 4, 84).

ς'. Τὰ Ἐπιφωνήματα.

§ 444. Τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ᾧ τίθεται συνήθως μετὰ τῆς κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ ἡρεμίας· π. χ. ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι—ὧ γῆρας, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ. Τίθεται δὲ

ἄνευ τοῦ ὃ ἢ κλητικῆ συνήθως, ἔταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους· π. χ. ἄπτε, παῖ, λύχον (Ἄρστροφ. Ν.18). ἔμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις; (Δημ. 18, 234).

§ 445. Τὰ πάθους σημεντικά ἐπιφωνήματα τίθενται ἢ ἀπολύτως ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ δοτικῆς δηλούσης τὸ πάσχον πρόσωπον ἢ μετὰ γενικῆς δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· π. χ. φεῦ, αἴβοι, οἴμοι ἐγὼ τλήμων (Σοφ. Τρ. 986)· ἰού, ἰαῦ χαρᾶς (Ἄρστροφ. Εἰρ. 345).

Τὰ ἀρνητικά ἢ ἀποφατικά μόρια.

§ 446. Τὸ οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως· τὸ μὴ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας.

§ 447. Ἐκ τῶν ἐξηρημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ τῶν ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (ἰδ. § 220 καὶ 216), ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. Εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημεντικῶν ῥημάτων ἐξαρτώμεναι (ἰδ. § 214) καὶ αἱ ἀναφορικαὶ καὶ αἱ σημαίνουσαι σκοπὸν (ἰδ. § 237). Εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ καὶ περιέχουσαι ἔννοιαν ὑποθετικὴν (ἰδ. § 238 καὶ 240).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τίθεται οὐ ἀντὶ μὴ, ὅταν ἡ ἀρνησις εἶνε οὕτω στενωῶς συνημμένη μετὰ τινος λέξεως, ὥστε ν' ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν· π. χ. εἰ οὐ πολλοὶ ἦσαν (=εἰ ὀλίγοι ἦσαν. Λυσ. 13, 62)· εἰάν οὐ φῆτε (=εἰάν ἀρῆσθε. Πλ. Ἀπ. 25)· εἰ οὐκ ἔφε (=εἰ κωλύεις. Σοφ. Αἷ.1132).

§ 448. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μὴ· ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν τὸ οὐ, ἐνίοτε δὲ τὸ μὴ (ἰδ. § 248 καὶ 246· πρβ. καὶ § 246 σημ. α').

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε τὸ μὴ, ὅταν ἀνήκει εἰς πρότασιν ἀπαιτούσαν τὸ μὴ· π.χ. νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον (Ἰσ. 4, 41).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε ἡ ἀρνησις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ῥῆμα· π. χ. οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ἰδικτεύειν.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ συναρθρον ἀπαρέμφατον λαμβάνει ἐπὶ ἀρνήσεως πᾶντοτε τὸ μὴ.

§ 449. Μετὰ μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται τὸ μὴ, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν· ἄλλως τίθεται τὸ οὐ· π.χ. ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου (γν)· τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεοῦς (τὸ ἔργον, ὃ ἂν μὴ δίκαιον ᾖ)· ὁ μὴ ἱατρὸς ἀνεπιστήμων ὢν ὁ ἱατρὸς ἐπιστήμων· (ἂν τις μὴ ἱατρὸς ᾖ. Πλ. Γο. 459.)

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται προσέτι μὴ, ἂν ἀνήκη εἰς πρότασιν ἀπαιτούσαν τὸ μὴ· π.χ. ψήφισαθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθέντες (Θ. 1, 124).

§ 450. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει διπλῆς πλαγίως ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ-ἤ, εἴτε-εἴτε τίθεται ἢ οὐ ἢ μὴ (ιδ. § 209, γ').

ΣΗΜ. Ὅτι ἐλέγχθη περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ ἰσχύει· καὶ περὶ τῶν συνθέτων αὐτῶν, οὐδεὶς, μηδεὶς, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κ. λ.

§ 451. Πολλάκις ἢ ἐν ἀρχῇ λόγου τιθεμένη ἄρνησις ἐπισκιάζει ὅλον τὸν λόγον. Τοῦτο γίνεταί παρὰ ταῖς Ἀττικαῖς ἐπὶ λόγου συγκειμένου ἐκ δύο μερῶν συνθεομένων πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ μὲν-δέ, ὢν τὸ πρῶτον εἶνε καταφατικόν, τὸ δὲ δεύτερον ἀποφατικόν. π.χ. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ—(δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι εἶπον μὲν τὰ ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ. Δημ. 18, 288)· οὐ γὰρ ἂν μὲν τις καταβάλλῃ πεντακοσίας δραχμὰς, δύναται φιλεῖν ὑμᾶς—εἰ δὲ πένης, οὐχ οἶός τ' ἔστιν ἀγαπᾶν τὴν πόλιν (Δίων. τόμ. II. σ. 265).

Συσδώρευσις ἄρνήσεων.

§ 452. Σύνθετος ἄρνησις μετὰ ἀπλῆν ἢ σύνθετον κειμένη ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δὲν ἀνακρεῖ τὴν προσηγουμένην ἄρνησιν, ἀλλὰ συνεχίζει αὐτὴν μετ' ἐμφάσεως· π.χ. μὴ λανθάνετω σε μηδὲ τοῦτο (Ξ. Κύ. 5, 2, 36)· ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περὶ τηλικούτων ἡμῖν τὸ μέγεθος γέγονεν (Ἰσο. 6, 7).

Οὕτως ἐν ἀρνητικῇ προτάσει ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως αἱ ἀντίστοιχοι ἀρνητικαί, ὅταν πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ ἄρνησις μετ' ἐμφάσεως· π.χ. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσεις ἔλπιζε λήσειν (Ἰσο. 1, 16). Ἄνευ τούτου οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν ὑμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος (Πλ. Φιλ. 19). (πρὸβ. : οὐδεὶς πάποτε κάλλιον θάνατον ἤνεγκεν ἢ Σωκράτης (Ξ. Ἀπ. 4, 8, 2).

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἄρνησις ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἀνακρεῖ τὴν προτέραν,

μόνον ὅταν προηγῆται σύνθετος ἀρνήσις (οὐδεῖς, μηδεῖς, οὐδαμῶς κλ.), ἔπειτα δὲ ἀπλή (οὐ ἢ μὴ)· π. γ. οὐδεῖς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν (= παντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχὴν Ξ. Συμ. 1,9). Ὁμοίως ἐν τῇ φράσει οὐκ ἔστιν ὄσους οὐ καὶ οὐδεῖς ὄσους οὐ.

§ 453. Πολλάκις τίθενται ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἀμφοτέρω τὰ ἀρνητικὰ μόρια οὐ καὶ μὴ·

α') τὸ οὐ μὴ τίθενται μεθ' ὑποτακτικῆς β' ἀορίστου ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος· 2) μετὰ τοῦ β' προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως (ιδ. § 213, σημ. ε').

β') τὸ μὴ οὐ τίθεται

1) μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα (ιδ. § 212).

2) μετ' ἀπαρεμφάτου, ὅταν τοῦτο ἐξαρθῆται ἐξ ἀρνητικῶν φράσεων· οἷον οὐ δύναμαι, οὐχ οἶός τ' εἰμί, οὐ συγχωρεῖ, οὐδεμία μηχανὴ ἔστιν, αἰσχύνη ἢ αἰσχρὸν (= οὐ καλόν) ἔστιν. οὐχ οἰόν ἔστιν, ἢ ἐξ ἀρνητικῶν ῥημάτων (ἀρνεῖσθαι ἀντιλέγειν, κωλύειν), ὅταν ταῦτα κεῖνται ἐν προτάσει ἀποφατικῇ ἢ καταφατικῇ μὲν, περιεχούσῃ δ' ἀπόφασιν· π. γ. οὐδεῖς οἶός τ' ἔστιν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι (Πλ. Γο. 509)· οὐχ οἰόν ἔστι μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη (Πλ. Πολ. 427). πᾶσιν αἰσχύνη ἦν μὴ οὐ συσπουδάξειν (Ξ. Ἄν. 2, 3, 11)· οὐδεῖς πώποτε ἀντιῆπε μὴ οὐχὶ κελῶς ἔχειν τοὺς νόμους (Δημ. 24, 24)· τίνα οἶε ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια ; (Πλ. Γο. 461).

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ κεῖται καὶ τὸ ἄρθρον· π. γ. τὸ μὴ οὐχ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεῖς ἀμφισβητεῖ (Πλ. Φιλ. 13).

3) ἐνίοτε μετὰ μετοχῆς μετὰ ἀρνητικὴν ἔκφρασιν· π. γ. τοιαύτης τιμῆς τυχεῖν οὐχ οἶόν τε μὴ οὐ πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντα (Ἰσ. 10, 47)· δυσάλητος γὰρ ἂν εἶην τοιαύτην μὴ οὐ κατοικίρων ἔδραν (Σοφ. Οἰδ. Τ. 12).

Φαινόμενος πλεονασμός τῆς ἀρνήσεως.

§ 454. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέμαται εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει· π. γ. ὡς οὐκ ἐκείνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθῆναι (Δημ. 30, 27 = οὐκ ἐδύνατο

ἀρνηθεὶς εἰπεῖν), ἀμφισβητεῖ, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν (= ἀμφισβητῶν λέγει, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν. Πλ. Πολ. 476).

§ 455. Μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα ἀντιλέγειν, ἀπαγορεύειν, ἀρνεῖσθαι, εἶργειν τίθεται πολλάκις ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ· π. χ. οἱ Κερκυραῖοι κήρυκα προύπεμψαν αὐτοῖς ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφῶς (Θ. 1, 29)· καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε; (Σοφ. Ἄντ. 442).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ κολύειν τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ ἢ ἄνευ τοῦ μὴ.

Γ'. Σύνδεσις τῶν προτάσεων.

§ 456. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις αὐθυπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος παρατάσσεται ἄλλη διὰ συνδέσμου τινός· π. χ. κοινή ἢ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόρατον (Ἰσ. 1, 29)· πατὴρ μὲν δὴ ὁ Κῦρος λέγεται Καμβύσεω· ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσείδων γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδες ἀπὸ Περσέως κληῖζονται (Ξ. Κύ. 1, 2, 1)· Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις (ἢ ὑπόταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσεται ἄλλη εἰς προσδιορισμὸν αὐτῆς διὰ συνδέσμου τινός ἐξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς· π. χ. κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι (Ξ. Ἄπ. 2, 9, 2)· εἰς ἧς φιλομαθῆς, ἔσει πολυμαθῆς (Ἰσ. 1, 18).

§ 457. Παράταξις προτάσεων γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου (ἀσύνδειον σχῆμα)· π. χ. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον· (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 19)· ἀκηκόατε, ἐοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε· δικάζετε (Λυσ. 12, 100). Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται μετὰ σφοδρότητος.

§ 458. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεομένη πρότασις λέγεται ἐξηγημένη ἢ ὑποτελής· ἡ δὲ πρότασις, μεθ' ἧς συνδέεται ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται, λέγεται κυρία. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξαρτᾶται ἄλλη ὑποτελής· καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης· π. χ. τούτους ἐβούλοντο ἐκποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα θάδιως, ἂ βούλοιντο, διαπράττειντο (Λυσ. 13, 7).

§ 459. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἶνε δὲ ἡ κύρια ἢ ὑποτελεῖς ἄλλη· π.χ. ἐπειδὴ αἱ νῆες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῶ χρόνῳ ὕστερον αἱ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ ἅμα λόγοι περὶ εἰρήνης ἐγίνοντο (Λυσ. 13, 5).

§ 460. Διὰ τῆς παρατάξεως δύο ἢ πλείονων προτάσεων σχηματίζεται ἡ περίοδος. Ἐκ δὲ τῆς παρατάξεως περιόδων, σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσῶν, σχηματίζεται ὁ ῥητορικὸς λόγος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ μία πρότασις ἀποτελεῖ περίοδον, ἣτις καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος.

§ 461. Ἡ περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων.

α') ὅταν ὑπάρχη ἐν ἀρχῇ αὐτῆς δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα· διότι ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ τὸ δεικτικὸν ἐπίρρημα διὰ τῆς εἰς τὰ ἡγούμενα ἀναφορᾶς καθιστᾷ περιττὸν τὸν σύνδεσμον· π.χ. ἦσαν τοίνυν οὗτοι τέτταρες ἀδελφοί· τούτων εἷς, ὁ πρεσβύτερος... ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπκνίσθη (Λυσ. 13, 67). Ἐντεῦθεν ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο εἰς Τυριαίον· ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς (Ξ. Ἄν. 1, 2, 14).

β') ὅταν εἶνε διασάφησις τῶν ἡγουμένων· ἐπὶ ταύτης τῆς περιστάσεως δύναται νὰ γίνῃ σύνδεσις διὰ τοῦ διασαφητικοῦ γὰρ (=δηλαδὴ)· π.χ. πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πρᾶχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ· Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος... (Λυσ. 1, 22). Ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι· πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον... μνηστῆν κατὰ τῶν στρατηγῶν γενέσθαι (Λυσ. 13, 18).

γ') ὅταν εἶνε ἀρχὴ νέου λόγου, ὡς ἐν τοῖς διακλόγοις· π.χ. ἦσθαι ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν;— Ἦν.—Πότερον συνηγόρουες τοῖς κελύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγε;— Ἀντέλεγον (Λυσ. 12, 25).

§ 462. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν αἱ συμπλεκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ συμπερασματικοὶ πλὴν τοῦ ὡς καὶ ὥστε καὶ ὁ αἰτιολογικὸς γὰρ καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ εἰδικί, οἱ τελικοί, οἱ συμπερασματικοὶ ὡς καὶ ὥστε, οἱ ὑποθε-

τικοί, οἱ αἰτιολογικοὶ πλὴν τοῦ γάρ, οἱ χρονικοὶ καὶ οἱ ἀναφο-
ρικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρροήματα.

ΣΗΜ. Τὸ ὅστε συνδέει καὶ κατὰ παράταξιν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ συμπε-
ρασματικοὶ σύνδεσμοι· π. χ. Πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει· ὅστε θάρσει
(=θάρρει οὖν. Πλ. Πρωτ. 311).

Καὶ διὰ τοῦ ἀναφορικοῦ συνδέεται πολλὰκις λόγος κατὰ παράταξιν.
Πολλὰκις δὲ καὶ οἱ αἰτιολογικοὶ ἐπεὶ καὶ ὡς συνδέουσι παρατακτικῶς, ὡς
ὁ γάρ· ἰδ. 495).

Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

καί, καί—καί.

Α. Κασερόν

§ 463. Διὰ τοῦ καί συμπλέκονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἴμοικι
ἢ διάφοροι· π. χ. τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ
πλῆθος εἴργασται (Λυσ. 12, 1)· μηνύει ὁ Μενέστρατος καὶ
προσαπογράφει ἐτέροους τῶν πολιτῶν (Λυσ. 14, 9).

ΣΗΜ. α'. Ὄταν τὰ συμπλεκόμενα εἶνε πλείονα τῶν δύο, ὡς ἐπὶ ἀπα-
ριθμήσεως, τίθεται σχεδὸν πάντοτε τὸ καί· π. χ. Ἀγησιλάῳ ἑαυτὸν καὶ
τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε (Ξ. Ἀγ. 3, 3)· οὐ-
τως ἡμᾶς κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδωσε καὶ ἱππέειν ἐπεθύμησε
καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόνησε (Λυσ. 14, 9).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ ἅμα (ἢ ἅμα τε-) καὶ συνδέονται προτάσεις δηλοῦσαι
τὸ σύγχρονον· π. χ. ἅμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν (Δημ.
4, 36). Ὁμοίως διὰ τοῦ εὐθύς (ἢ εὐθύς τε-) καί, οὐπω (ἢ οὐπω τε-) καί,
σχεδὸν (ἢ σχεδὸν τε-) καί, ἤδη τε—καί, οὐκ ἐφθην—καί· π. χ. τοῖς Ἀ-
θηναίοις ἠγγέλθη εὐθύς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγεννημένα καὶ Βιωτῶν
παραχερῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἴσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ. (Θ. 2, 6)· ὁδός τε οὐπω
πολλὴ διήγυστο αὐτοῖς καὶ ὁ Μῆδος ἔχε πάλιν (Ξ. Κύ. 1, 4, 28)· σχεδὸν
τε ἕταιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν (Ξ. Κύ. 2, 1, 10).
ἤδη τε ἦν περὶ πλῆθους ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως κήρυκες
(Ξ. Ἀν. 2, 1, 7).—Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐφθσαν πυθόμενοι τὸν περὶ
τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ . . . ἔχον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (Ἰσ. 4, 86).

ΣΗΜ. γ'. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ δὲ εἰς τὸ διὰ τοῦ καί συμπλεκόμενον
νέον μέλος ἐξαιρεται τὸ νέον μέλος ὡς ἐνίσχυσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ προη-
γουμένου· π. χ. Δαρεῖος Κύρον σατράπην ἐποίησε· καὶ στρατηγὸν δὲ ἀπέ-
δειξε πάντων, ὅσοι εἰς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζονται (Ξ. Ἀν. 1, 1, 2).
ἔδει Κύρος Ἀραξέρξην, ὅτι μέσον ἔχει τοῦ περσικοῦ στρατεύματος· καὶ
πάντες δ' οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν ἡγούντο
(Ξ. Ἀν. 1, 8, 22).

§ 464. Διὰ τοῦ καί—καί συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἔννοια ἢ προτάσεις ὅμοιοι ἢ διάφοροι (=τόσον—ὅσον ἢ οὐ μόνον ἀλλὰ καί)· π. χ. καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (Ξ. Ἀν. 1, 1, 7). καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο (Ξ. Κύ. 3, 3, 68).

§ 465. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ἰσοδυναμῶν τῶ ἀκόμη καί. Δύναται δὲ νὰ σημαίνηται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττωτος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μεῖζον καὶ ἐπισημότερον ἢ τοῦναντίον ἐκ μεῖζονος καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἕλαττον καὶ ἀσημότερον· π.χ. αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθησιν (=ἀκόμη καὶ οἱ θεοί· δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί. Πλ. Εὐθ. 8)· τὸ καλῶς ἔχον κρεϊττόν ἐστι καὶ νόμου (Μέ. 257)· ἐθέλω τεθνηκένασι, εἰ ἔκλεψα τῶν σῶν ἀξιών τι καὶ τριχός (=ἀκόμη καὶ τριχός, καὶ τριχός μόνον. Ἀρστωφ. Β. 614)· ἰκανὰ καὶ ταῦτα (Λουκ. 157).

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων, σημαίνοντων ποσόν, ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν· π. χ. καὶ συχνούς (=συχνούς μάλιστα Πλ. Γο. 455)· οὗτος ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει (πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει. Αἰσχ. 3, 33).

§ 466. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας. Τίθεται δὲ ὁ καὶ ἢ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἢ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ ἢ καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἕνα δηλωθῆ ἀκριβέστερον ἢ συμφωνία· π. χ. ὑμεῖς δέ, ὅπως γινώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε (Ξ. Κύ. 5, 1, 23)· ὡς οἶδα καθ' ὅσον, πάντ' ἐπιστήσει κλύων (Σοφ. Οἶδ. Κ. 55)· καὶ ἡμῖν ταῦτά δοκεῖ, ἄπερ καὶ βασιλεῖ (Ξ. Ἀν. 2, 1, 32). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει ὁ καὶ ἐν τῶ εἷ τις καὶ ἄλλος, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τοῖς ὁμοίοις· π.χ. εἷ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ Κύρος ἀξίως ἐστὶ θαυμάζεσθαι (Ξ. Κύ. 5, 1, 7)· ὑμᾶς δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μαχομένους, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν, σημαίνουσαν ὁμοιότητα ἢ ἰσότητα, ὁ καὶ ἰσοδυναμεῖ τῶ ὡς ἢ ὥσπερ· π. χ. παραπλήσια ἐπεπόνθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ ἔδρασαν ἐν Πύλῳ (=οἶα ἢ ὥσπερ (Θ.)· αἱ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶ μεῖζους καθέστασαν (=ὡς πρὶν. Θ. 7, 18).

§ 467. Ὁ καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἐρωτηματικόν

ἐπίρρημα ἐμφάνει ἠχυρασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος, ὡς τὸ ποτέ· π. χ. τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι ; (Θ. 6, 38). τί χρὴ καὶ προσδοκᾶν ; (Δημ. 4, 46).

§ 468. Διὰ τοῦ καὶ συνδέεται πολλάκις μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις σημερινὰ ἀκολουθίαν ἐκείνων (= ὥστε, ὅθεν)· π. χ. φιλοθηρότατος ἦν καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρκιον ποτέ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν (= ὅθεν ἄρκιον κτλ. Ε. Ἄν. 1, 9, 6).

Τέ, τὲ-τέ, τὲ-καί.

§ 469. Ἡ διὰ μόνου τοῦ τὲ συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν (ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ καὶ) εἶνε ποιητικὴ· π. χ. αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεύχε κύνεσσιν οἰωνοῖσὶ τε πᾶσι (Ψ. Α 4). Περὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾷ ἐνίοτε ὁ τὲ συνδέων προτάσεις, αἵτινες ἔχουσι στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας· π. χ. ἔπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται (Λυσ. 13, 1). Σπανιώτατα ἀπαντᾷ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὁ τὲ συνδέων λέξεις· π. χ. Τισίαν δὲ Γοργίαν τε ἐάσομεν εὔδειν (Πλ. Φαίδρ. 267).

ΣΗΜ. Πολλάκις παρὰ Θουκυδίδη συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ τὲ νέα πρότασις ἐνισχύουσα καὶ συνεχιζούσα τὸ προηγούμενον (σχεδὸν ὡς διὰ τοῦ καὶ δέ) ἢ σημαίνουσα ἀκολουθίαν τῶν ἡγουμένων (= ὅθεν, οὖν). π. χ. καὶ μέρος τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται περὶ τε Δοκροὺς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀκαρνανὰς καὶ τὴν ταύτην ἡπειρόν· τὸ τε σιδηροφορεῖσθαι τοῖσι τοῖς ἡπειρωταῖς ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμένηκεν (Θ. 1, 5).—Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ . . . τὸν στόλον ἀγεῖραι (= ὅθεν. Θ. 1, 9) κτῆμά τε ἐς αἰεῖ . . . ζυγίζεται (= καὶ οὕτω, ὅθεν, ὥστε, Θ. 1, 22).

§ 470. Διὰ τοῦ τὲ-τέ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως προτάσεις στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι. Εἶνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνηθεστέρα τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις· π. χ. ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὅσιν ἠθήσετε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται (Ἰσάκ. 6, 65).

§ 471. Διὰ τοῦ τὲ—καὶ συνδέονται στενωτέρων ἢ διὰ μόνου τοῦ καὶ ἔννοιαι καὶ προτάσεις μάλιστα ὁμοειδεῖς· π. χ. τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὁμότητι (Δημ. 18, 181). τοῦ δεδομένου ὀλιγώρει τε καὶ ἡμέλει (Πλ. Εὐθ. 4).

Καὶ οὐ (καὶ μὴ), οὐ-οὐδέ, μὴ-μῆδέ, οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὔτε (μήτε)-τέ.

§ 472. Ἀρνητικὴ ἔννοια ἢ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ καὶ οὐ ἢ καὶ μὴ· π. χ. ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι (Θ, 1, 141)· ἀφίκον οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης (Πλ. Λά. 201).

§ 473. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μῆδὲ συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατικὴ μετ' ἔννοιας ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς· π. χ. φάινομαί ἐγὼ χάριτος τετυχηκῶς τότε καὶ οὐ μέμψεως, οὐδὲ τιμωρίας (Δημ. 18, 85)· οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω οὐδ' ἔρει οὐδεὶς ὡς ἐγὼ...αὐτοὺς κακῶς ποιῶ (Ξ. Ἄν. 1, 4, 8).

§ 474. Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὀκαί, οὔτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὀ οὐδὲ καὶ μῆδὲ ἔχει πολλάκις ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν σημαίνων ἐπίδοσιν ἐξ ἐλάσσονος εἰς τι μείζον ἢ ἐκ μείζονος εἰς τι ἔλασσον· π. χ. ὕβριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (=ἀκόμη καὶ οἱ δ. δὲν στέργουσι τὴν ὕβριν, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δ. Σοφ. Τραχ. 280)· μῆδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμήσης ποτέ.

ΣΗΜ. Οὐδεὶς=κανεὶς. Οὐδὲ εἰς=οὐδὲ ἕνας (Λυσ. 13, 23· οὐδ' ὄφ' ἐνός). Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ=οὐδ' ἐλάχιστα, οὐδαμῶς· π. χ. τοῦτο φανήσεται οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης ἄξιον αἰσχύνης (Δημ. 20, 20).

§ 475. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε ἢ μήτε—μήτε συνδέονται δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις ἀποφατικαί, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ—καί, ἢ τέ—τέ δύο ἔννοιαι ἢ προτάσεις καταφατικαί· π. χ. οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὔτως ὠκοῦμεν δημοκρατούμενοι ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι (Λυσ. 12, 4).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἔπηται μήτε, ὅταν ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαίτη ἢ τὸ μὴ καὶ καὶ τὰνάπαλιν· π. χ. ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀνακιδῆς οὔτ' εἰμι μήτε γνολίμην (Δημ. 8, 63)· ἢ μήτε γένοιτο οὔτε λέγειν ἄξιον (Δημ. 8, 51).

§ 476. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε)—τέ συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατικὴ, ἡ δὲ δευτέρη καταφατικὴ· π. χ. οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον (Αἰσχ.

3, 129)· ὤμοσαν μῆτε προδώσειν ἀλλήλους· σύμμαχοίτε ἔσσεσθαι (Ε. Ἀν. 2, 2, 8).

Οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ. οὐδέ.

§ 477. Διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ γίνεται συμπλοκὴ ἐπιδοτική δύο ἐννοιῶν ἢ προτάσεων· εἶνε δὴλ. ἡ συμπλοκὴ αὕτη εὐχρηστος, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ διὰ τοῦ δευτέρου μέλους μεῖζόν τι εἰς τὸ προηγούμενον.

α') αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, καὶ οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφότεραι· π.χ. τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν οὐ μόνον πολίτης ἀλλὰ καὶ ξένος; (=καὶ πολίτης καὶ ξένος. Λυκ. 39)· οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυγίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (=καὶ ὁ Κρίτων καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. Ε. Ἀπ. 2, 9, 8).

β') ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καὶ συνδεομένων προτάσεων ἡ πρώτη ἀποφάσκειται, ἡ δὲ δευτέρα καταφάσκειται· π.χ. οὐχ ὅπως τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται (=οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καί. . . ὑφῆρηται· ἦτοι: οὔτε τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται). Σπανίως καταφάσκειται καὶ ἡ πρώτη· π.χ. οὐχ ὅπως τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν (δὴλ. καὶ τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν. Λυσ. 16, 31).

γ') αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφότεραι· π.χ. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίως τυχεῖν ἠξιώθημεν (=οὐχ ἰ μόνον τῆς κοινῆς ἐλ. δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδέ. . . Ἰσ. 14, 5)· ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν ἤρηκα (Ἰσαί. 10, 1).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τὸ οὐ μόνον καὶ τὸ οὐχ ὅπως ἔπεται ἐνίοτε ἐν τῶν δευτέρῳ μέλει τῆς συμπλοκῆς μόνον τὸ ἀλλά· π.χ. ἰμάτιον ἠμφίσει· οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό. . . (Ε. Ἀπ. 1, 6, 2)· οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῦς ἔχεις, ἀλλὰ μισθῶσας σαυτὸν κατὰ τουτωνὶ πολιτεύει. Δημ. 18, 131).

ΣΗΜ. β'. "Όταν τὸ οὐδὲ τίθεται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ μὴ δισημαίνει πολλῶ μᾶλλον π. χ. διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναφρεῖσθαι τοὺς ναυαγοὺς δυνατὸν ἦν (=διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ νὰ πλέωμεν, πολλῶ μᾶλλον, δηλ. δὲν ἦτο δυνατὸν, νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ναυαγοὺς (Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 25). Ἀντὶ τοῦ μὴ δι ἐπιταύτης τῆς σημασίας εὐρῆται καὶ τὸ μὴ τί γε π. χ. οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενός ἐστ' ἄξιος, μὴ τί γε τῶν ἄλλων ἡγεμῶν (Δημ. 21, 148).

ΣΗΜ. γ'. "Όταν τὸ οὐχ ὅτι ὑπάρχη ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει, ἀποβαίνει ἰσοδύναμον ἐναντιωματικῶ (ἐνδοτικῶ) συνδέσμῳ (=καίτοι, εἰ καί) π. χ. Σωκράτη δ' ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσῃσαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησὶν ἐπιλήσμων εἶναι (Πλ. Πρωτ. 336).

Ἀντιθετικοὶ ἢ ἐναντιωματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 478. Διὰ τοῦ δὲ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως ἐννοία ἢ πρότασις ἀντίθετος ἢ ἀπλῶς διάφορος. Πρὸς μείζονα ἔμφρασις τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ προηγουμένῃ ἐννοίᾳ ἢ προτάσει τίθεται ὁ μὲν π. χ. οὐκ ἐπὶ κακῶ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων κρηελήλυθα (Θ. 4, 86). τὸ μὲν ὠφέλιμον κολόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχροὺν (Πλ. Πολ. 457). τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἄφωτος δὲ (Ἡρ. 1, 85).

§ 479. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνθεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός) π. χ. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι ᾤχοντο, ὁ Κύρος εἶπεν (Ξ. Κύ. 4, 5, 1).

§ 480. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανάρθωσις προηγουμένης ἐννοίας π. χ. προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἄπικτος ἐνδεῖ τοῦ πόρου (Δημ. 1, 19). ἔστι τῶν αἰσχροῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων (Δημ. 2, 2).

§ 481. Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν, ἔπειτα εἶτα ἢ ἔπειτα συνηθέστερον μὲν ἄνευ τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

§ 482. Πολλάκις ἢ εἰς δύο ἢ πλεονα ἀντιτιθέμενα μέλη κοινὴ λέξις ἐπαναλαμβάνεται ἐμφαντικῶς διὰ τοῦ μὲν—δὲ (—δὲ) ἀντὶ τῆς συμπλεκτικῆς συνδέσεως π. χ. σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (=σύνειμι θεοῖς καὶ ἀνθ. τοῖς ἀγαθοῖς. Ξ. Ἀπ. 2, 1, 12). πολλὴ ἀθυμία ἦν τοῖς Ἑλλησιν ὄρωσι μὲν τοῦ ποταμοῦ τὴν δυσπορίαν, ὄρωσι δὲ τοὺς διαβάνειν κωλύσοντας, ὄρωσι δὲ τοῖς διαβάνουσιν ἐπικεισομένους τοὺς Καρδούχους ὀπισθεν (Ξ. Ἀν. 4, 3, 7).

§ 483. Ἐνίοτε ἀναφορική ἀντωνυμία ἢ ἄλλη τις λέξις, συνδεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει χάριν ἐμφάσεως διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας διὰ τοῦ δέ· π. χ. ἃ δ' αἰσχύνῃν ὑμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει (Ἰσ. 4, 176). Ὅμοίως ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅταν δύο ἀναφορικοὶ ἢ ὑποθετικοὶ λόγοι ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους· π. χ. οἷα μὲν ἐμοὶ ἕκαστα φκίνεται, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἐμοὶ· οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί (Πλ. Θε. 152)· εἰ μὲν τις—μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν· εἰ δέ τις—νοσήμακτα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστίν (Πλ. Γο. 515).

§ 484. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὖ (=πά-
λιν, ἐξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως· π.χ. Κρι-
τίας μὲν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατος τε καὶ βικαιο-
τατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δ' αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάν-
των ἀκρατέστατος καὶ ὑβριστότατος (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 14).

§ 485. Πολλάκις κεῖται ὁ μὲν ἄνευ ἐπομένου δέ· π.χ. ἐγὼ
μὲν οὐκ οἶδα (Ξ. Κύ. 1, 4, 12)· ἀλλ' αἵτιος μὲν ἔγωγε οὐκ
εἶμι (Ξ. Ἀν. 7, 1, 9)· ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔχει βεβαιωτι-
κὴν σημασίαν (=βεβαίως, ἀληθῶς).

ΣΗΜ. Ὁ μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μὴν διὸ καὶ βεβαιωτικὴ
εἶνε ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ. Καθαρῶς βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ὁ μὲν
ἐν τῷ πάνν μὲν οὖν, κομιδῆ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δή, οὐ μὲν δή, μὲν οὖν.

§ 486. Διὰ τοῦ ἀλλὰ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ
προτάσεως α') ἐννοια ἢ πρότασις ὅπως ἀντίθετος, ὥστε, αἰρομένης
τῆς μιᾶς, ἡ ἑτέρα τίθεται· π. χ. οὐκ ἠμφεσβήτει, ἀλλ' ὁμολόγει
Λυσ. 1, 29)· ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε· β') ἐννοια ἢ πρότασις
διάφορος, περιορίζουσά πως τὴν προηγουμένην· π.χ. τὰ μὲν καθ'
ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με (Ξ. Κύ. 7, 1, 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἐπὶ
τῆς σημασίας τοῦ εἰ μὴ· π.χ. ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἢ μικρὸν (Ξ. Ἀν.
7, 7, 53).

§ 487. Καὶ διὰ τοῦ μὲν—μέντοι συνδέονται δύο προτάσεις,
ὧν ἡ δευτέρα εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν προτέραν· π.χ. δοκεῖ μὲν
κάμοι ταῦτα, οὐ μὲντοι ταχὺ ἀπαγγελῶ (Ξ. Ἀν. 2, 3, 9)· φιλο-
σόφῳ μὲν ἔοικας, ἴσθι μὲντοι ἀνόητος ὧν (Ξ. Ἀν. 2, 1, 13).

ΣΗΜ. α'. Ἀντὶ τοῦ οὐ μέντοι δύναται νὰ κεῖται τὸ οὐ μὲν' π. χ. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, — οὐ μὲν οἶμαι (Δημ. 1, 16).

ΣΗΜ. β'. Τὸ μέντοι (ἐκ τοῦ μὲν=βεβαιῶς καὶ τοῦ τοι) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαῖνον βεβαιῶς, ἀληθῶς. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εὗρηται μάλιστα ἐν τῷ διαλόγῳ π. χ. οὗτοι πολέμοι εἰσι; πολέμοι μέντοι (Ξ. Κύ. 1, 4, 19)· οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ; (Πλ. Πρωτ. 309).

§ 488. Τὸ ὅμως οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς σύνδεσμος. Συνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἢ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας· π. χ. νῦν δ' ὅμως θαρρῶ (Πλ. Συμπ. 193)· ἀλλ' ὅμως ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως (Πλ. Θε. 145). Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἢ μετοχῆν ἐνδοτικὴν ἢ μετ' αὐτῆς τῆς ἐνδοτικῆς προτάσεως ἢ μετοχῆς· π. χ. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου, ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 2)· καὶ εἰ μυνθῶδες ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτῷ καὶ νῦν προσήκει ῥηθῆναι (Ἰσ. 4, 38)· πιθοῦ γυναιξὶ καίπερ οὐ στέργων ὅμως (Αἰσχ. Ἑπτ. ἐπὶ Θ. 712)· μέμνησ' Ὀρέστου, καὶ θηραῖος ἔσθ' ὅμως (Αἰσχ. Χο. 112).

§ 489. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλ' ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (=ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάθεσις εἰς τι νέον καὶ ἰσχυρότερον· π. χ. ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεῖους (Ξ. Ἀπ. 2, 1, 6)· καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ὅμας δεῖ μαθεῖν (Λυκ. 79).

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον· ἰδ. § 507.

§ 490. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' ὅμως) προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας δυναμένης πολλακίς νὰ νοηθῆ ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κἀκείνον ἐξετραχίλισεν· οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχίλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος (Ξ. Κύ. 1, 4, 8).

§ 491. Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως) συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων ἀντιθετικὴ πρότασις· π. χ. κελεύεις ἐμέ, νεώτερον ὄντα, καθηγεῖσθαι· καίτοι τούτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντός καὶ ἔργου καὶ λόγου (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ εἰ (ἂν) καί, καὶ εἰ (ἂν) ἰδ. § 232. Περὶ τοῦ καίπερ μετὰ μετοχῆς ἰδ. § 258, ε'. σημ.

Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι.

§ 492. Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις διάφοροι, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἑτέρα καὶ τὰνάπαλιν. Ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ ἢ—ἢ, ἢτοι—ἢ. Δύνανται δὲ τὰ διαζευγνύμενα μέλη νὰ εἶνε καὶ πλείονα τῶν δύο· π. χ. πλούσιος ἢ πένης (Πλ. Πολ. 296)· ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχει· ἢτοι πρότερον ἢ ὕστερον Πλ. Γο 460)· ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς (Ἰλ. Α 145).

ΣΗΜ. α' Διὰ τοῦ ἢ (συνήθως μετὰ τοῦ καὶ) δηλοῦται πολλάκις ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκλογὴν· π. χ. ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης (Δημ. 20,21).

ΣΗΜ. β' Ὁ ἢ πολλάκις εἶνε ἐπανορθωτικός· π. χ. ἐροῦ τὴν κунηγὸν Ἄρτεμιν ἢ ἐγὼ φράσω (=ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω (Σοφ. Ἡλ. 565).

ΣΗΜ. γ' Ὁ ἢ ἔχει ἐνίοτε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως· π. χ. ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε, ἐμοὶ μελήσει· ἢ μηκέτι με Κύρον νομίζετε (Ξ. Ἄν. 1, 5, 16).

ΣΗΜ. δ' Ὁ ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔνοιαν συγκριτικὴν εἶνε συγκριτικός· π. χ. τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους (Ξ. Κό. 2, 1, 5)· κεκτημένοι τριήρεις διαπλασίας ἢ σύμπαντες (Ἰσ. 4, 107).

§ 493. Διὰ τοῦ εἴτε — εἴτε, εἰάν τε — εἰάν τε, ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε γίνεται διαζευξις, ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νὰ παραστήσῃ ὅτι εἶνε ἀδιάφορος ἢ παραδοχὴ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου τῶν διαζευγνυμένων μελῶν· π.χ. εἴτε Λύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω (Ξ. Ἑλλ. 1, 6, 5)· ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα, ἦν τε ἐνθάδε ἐπιόντας τοὺς πολεμίους δεχόμεθα ἦν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντας τὴν μάχην συνάπτωμεν (Ξ. Κό. 3, 3, 17).

Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι.

§ 494. Διὰ τοῦ γὰρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγος περιέχων τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Τίθεται δὲ μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις, οὐδέποτε δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π.χ. μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀράκτον (Ἰσ. 1. 29). Ἐνίοτε ἢ διὰ τοῦ γὰρ ἐκφερομένη πρότασις αἰτιολογεῖ οὐχὶ τὰ ἡγούμενα, ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα· οὕτω δὲ κεῖται ὡς

ἐν παρενθέσει· π.χ. ὁ δέ, κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφω, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν ὀποτέρω μείζων (Θ. 1, 87)· κρῆτε ρῆς γενομένης ναυμαχίας οὐκ ἔλκασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χῆτοι, ἤδη γὰρ καὶ ὀψὲ ἦν, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν (Θ. 8, 61).

ΣΗΜ. α'. Ὁ γὰρ εἶνε πολλάκις διασπρητικός (=δηλαδὴ) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα ἢ μετὰ τὰς ἔλλειπτικὰς ἐκφράσεις τεκμήριον δέ, δηλ. ἐστὶ τοῦτο, σημειὸν δὲ κλ. π. χ. δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἤκιστα· πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν κλ. (Θ. 1, 3)· μαρτύριον δέ· Ἀήλου γὰρ κλ. (Θ. 1, 8).

ΣΗΜ. β'. Ὁ γὰρ ἐγένετο ἐκ τοῦ γέ καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶτον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβαίως ἀληθῶς, τῷ ὄντι, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ διασπρητικὴ. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτήρησε α') ἐν ζωγραφαῖς ἐρωτήσεσι· π. χ. ὄλωλε γὰρ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς; Σοφ. Οἰδ. Κ. 1583). Ὄθεν τὸ οὐ γάρ; (ἀληθῶς οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω; Πλ. Γο 480)· καὶ τὸ ἢ γάρ; (=δὲν ἔχει οὕτω; Πλ. Εὐθυδ. 288)· β' ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι· π. χ. τό γε φιλομαθές καὶ φιλόσοφον ταῦτόν; ταῦτόν γάρ; (=τὸ αὐτὸ βεβαίως. Πλ. Πολ. 376). Ἀλλὰ πολλάκις ὁ γὰρ καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν εἶνε αἰτιολογικός, αἰτιολογῶν τὰ ἡγούμενα ἢ πρότασιν νοουμένην ἐκ τῶν ἡγούμενων· π. χ. καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; Οὐ γὰρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλμων τοῦσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; οὐ γάρ κλ. Σοφ. Ἀντ. 449· γ') ἐν τῷ τοιγάρ (=διὰ τοῦτο βεβαίως, ἀλλὰ γὰρ (=ἀλλὰ βεβαίως. Ξ. Ἀν. 3, 2, 35).

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῷ κα γὰρ ὁ γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καί α') ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν· π. χ. καὶ γὰρ ἐν τῇ γῆ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (=διότι καὶ ἐν τῇ γῆ—καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ. Ξ. Ἀν. 6, 6, 13)· β') ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν (=μάλιστα). Ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔπεται μετὰ τὸ γὰρ καὶ ἕτερον καὶ συνήθως· π. χ. εὐθύ; ἔγνωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο βασιλεὺς, καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κόμῃσι οὐ πρόσω (=διότι μάλιστα καὶ καπνὸς (Ξ. Ἀν. 2, 2, 15).

§ 495. Πικρακτικῶς, ὡς τὸ γάρ, συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὡς καὶ τὸ ἐπεὶ· π.χ. σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἄξιός ἐσει τοῦ πατρὸς· ὡς ἄπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δὲ ὑμῖν (=ἄπασι μὲν γάρ. Ἰσ. 9, 80)· ἦν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν κλ. (Ἰσ. 7, 60).

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 496. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ὁ κολαζόμενος δίκην διδούς, δίκαια πάσχει; φαίνεται· τὰ δὲ δίκαια καλὰ ὡμολόγηται; πάνυ γε· τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλὰ, ὁ δὲ πάσχει (Πλ. Γο 476).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ παρατατικοῦ ἐμφαίνει πολλάκις, ὅτι νῦν γινώσκειται ἀλήθειά τις· π. χ. ὦ τλήμων ἀρετή, λόγος ἄρ' ἦσθα (=λόγος λοιπὸν ἦσο, δηλ. νῦν μανθάνω, ὅτι εἶσαι λόγος).

§ 497. Διὰ τοῦ οὖν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα· ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ οὖν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν· π. χ. τὸ στρατεύμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίωντες διεγίγοντο (Ξ. Ἄν. 1, 5, 6).

Διὰ τοῦ οὖν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ πρῆνεσιν ἄλλου λόγου· π. χ. ὁ δὲ Πρῶξενος, ἔτυχε γὰρ ὕστερος προσίων καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν ὀπλιτῶν, εὐθύς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ ὄπλα (Ξ. Ἄν. 1, 5, 14).

ΣΗΜ. α' Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὖν ἦτο βεβαιωτική (=τῷ ὄντι, βεβαίως). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γοῦν, γὰρ οὖν, μὲν οὖν· π. χ. παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μειράκιον, ὡς ἐγῶμαι, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλῆς (Πλ. Πρωτ. 315)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (=ἀλλὰ βέβαιον εἶνε, ὅτι ἀποτρέπουσι κτλ. Ἰσ. 12, 27)· σοῦ γὰρ οὖν προκίθρομαι (Σοφ. Ἄν. 741).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐπιβεβαιοῦται μετ' ἐπιτάσεως τὸ ὑπ' ἄλλου λεγθέν· π. χ. ἄρ' οὐ τότε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἦγες ἡμᾶς;—Τούτο μὲν οὖν αὐτὸ (Πλ. Φαιδρ. 230). Πολλάκις διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐπιβεβαιοῦται διάφορον τι ἢ ἀντίθετον τοῦ ὑπ' ἄλλου λεγθέντος· κολακεία σοι δοκεῖ ἢ ῥήτορικὴ εἶναι;—Κολακείας μὲν οὖν μόριον (Πλ. Γο 466)· ἀγαθός ἐστι;—Κλέπτῃς μὲν οὖν (=τούναντιον μάλιστα κλέπτῃς. Ἀριστ. Σφ. 292).

§ 498. Τὸ τοίνυν εἶνε ἀσθενέστερον τοῦ οὖν. Πολλάκις δὲ διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται μετάβασις τοῦ λόγου εἰς τι νέον· π. χ. ἔτι τοίνυν τάδε ὄρατε (Ξ. Ἄν. 5, 1, 10).

§ 499. Τὸ τοιγάρτοι (ποιητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (=διὰ

τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπὸν) ἐκφέρει τὸ συμπέρασμα ὡς στερεὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος· π.χ. ᾤετο δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι τὸν μὲν καλῶς ποιοῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαινεῖν· τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ τε καγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεβούλευον (Ξ. Ἄν. 2, 6, 26).

§ 500. Ὁ δὴ συνδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγον, ὅστις εἶνε φυσικὴ ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων· π.χ. ἔλεγόν τινες, ὅτι κατίδοιεν στρατεύμα· ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφκλὲς εἶναι δικσκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στρατεύμα πάλιν (=ἐφαίνετο λοιπὸν καλὸν κτλ. Ξ. Ἄν. 4, 4, 40).

Ὡς τὸ οὖν, οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησιμεύει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν· π.χ. καὶ ὄρων δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῆ καὶ χρώματος ἐντρίψει—ταῦτα γὰρ πάντα Μηδικά ἐστι—ὄρων δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἔλεγεν (Ξ. Κύ. 1, 3, 2).

ΣΗΜ. Ἡ συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προέκυψεν ἐκ τῆς χρονικῆς, καθ' ἣν σημαίνει ἤδη· π.χ. Τισσαφέρνης εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τὸ τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ· καὶ ἑμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ νῦν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν (νυνδὴ) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀλίγον ἔμπροσθεν, πρὸ ὀλίγου. Γράφεται δὲ νῦν δὴ, ὅταν ἐκάτερον τῶν ἐπιρρημάτων ἔχη τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν· π. χ. νυνδὴ μὲν ὤμνους μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φῆς. Πολλάκις τὸ δὴ ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτατικὴν σημασίαν· π.χ. ὠφελεῖ ἡμᾶς ὑγίεια καὶ ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ (=καὶ πλοῦτος βεβαίως. Πλ. Μέν. 87)· κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλήσιν ἐγένετο (Θ. 1, 2).

§ 501. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ δὲ τοῦ οὐκ οὐκ (=λοιπὸν οὐχί) συμπέρασμα ἀποφατικόν· π.χ. οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλεύειν τὴν γε πρώτην ἐπισχῆσομεν (Ξ. Ἄπ. 3, 6, 10)· οὐκ οὐκ ἰκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ζυμβαλέσθαι ποῖ ἄττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν (Πλ. Πολ. 398).

Μόρια ἐπιτατικά καὶ βεβαιωτικά.

§ 502. Τὸ γὰρ (=βεβαίως, μάλιστα) ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτατικὴν σημασίαν καὶ ἐξαίρει τὴν ἔννοιαν, μεθ' ἧς τίθεται· π. χ. ὅπως διδώσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἔνεκα δικασταὶ

ἐγένεσθε ('Αντιφ. 1, 23)· καὶ μάλα γε ἀστείως ἐορτῆς (=καὶ πολὺ μάλιστα ἀστείως ἐορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτατικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας εὐκόλως πηγάζει ἡ ἐλαττωτικὴ (=τοῦλάχιστον)· π. χ. τὰ ἀρκοῦντα ἱκανὰ τοῖς γε σώφροσι (Εὐρ. Φοιν. 554).

ΣΗΜ. Τὸ γὰρ τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἀλλὰ μὴν, οὐ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλ' οὖν, καίτοι, ἢ που, γῆ Δία, μὴ Δία, οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ παρέμπτωσιν μιᾶς τοῦλάχιστον λέξεως· π. χ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθίσεσθέ γε (Λυσ. 31, 43)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε ('Ισ. 12, 27)· ἰδ. καὶ Λυσ. 4, 1. Ἄρσφ. Ἰπ. 901.

§ 503. Δήπου=βεβίως, ἂν δὲν ἀπατώμυ. Ἐν τῷ δήπου τὸ μὲν δὴ σημκίνει βεβίως, τὸ δὲ ποὺ κολλάει τὴν σημασίαν τοῦ δὴ· π. χ. οὐ δήπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι Ξ. Κύ. 7, 5, 83).

§ 504. Δήπουθει=δήπου.

§ 505. Δῆτα=δῆ. Τὸ δῆτα εἶνε εὐχρηστον μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· π. χ. γινώσκεθ' ὑμεῖς ἤτις ἔσθ' ἠδὲ γυνή;—Γινώσκομεν δῆτα (=γινώσκομεν βεβίως. Ἄρσφ. Θεσμ. 605)· βούλει δῆτα; (=θέλεις λοιπόν. Πλ. Σοφ. 210).

§ 506. Δῆθεν. Τὸ δῆθεν ἐμφκίνει ὅτι τὸ μεθ' οὗ κεῖται δὲν πρέπει νὰ νοηθῆ ὡς πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσῃ λέγεται τάχα ἢ τάχατες ἢ δηλαδὴ· π. χ. γνώμης παραινέσει δῆθεν ἐπρεσβεύσαντο (Θ. 1, 92).

§ 507. Ἡ=ἀληθῶς, τῷ ὄντι, βεβίως. Τὸ ἦ τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. ἦ βαρὺ φόρημα ὁ ἀνθρώπος εὐτυχῶν ἄφρων (Αἰσχ. Ἀπ. 272). Μετὰ τοῦ ἦ τίθεται καὶ τὸ μὴν εἰς δήλωσιν ἰσχυρῆς βεβιώσεως μάλιστα ἐπὶ ὄρκου καὶ ὑποσχέσεως· π. χ. ὕμνυμί σοι ἦ μὴν μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον ἐπιδείξειν (Πλ. Φαίδρ. 236)· ὡς μετὰ τοῦ δὴ, οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ἦ τίθεται τὸ ποὺ, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ· π. χ. ὁπότε οὗτος παρ' ἑτέρου ἤξιωσε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν, ἦ που ἑτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστίν (=βεβίως, νομίζω κτλ. Λυσ. 6, 12).

§ 508. Μὴν=βεβίως· π. χ. οὐδὲ μὴν ἢ κηχαριστικὴ (Πλ. Λά. 194)· πρβ. καὶ § 489. Ἐν ἐρωτήσει τὸ μὴν σημκίνει δὴ (=λοιπόν)· π. χ. τίνας μὴν ἔνεκα μανθάνετε τοξέειν; (Ξ. Κύ. 1, 6, 28).

§ 509. Πέρ = λικριβῶς, ἴσα ἴσα, μάλιστα. Τὸ πέρ τίθεται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν καὶ τοῦ εἰ. π.χ. οἶός περ αὐτὸς ἦν (Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 1)· διόπερ μὴ ὀκνεῖν δεῖ (Θ. 1, 120)· εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός (Λυσ. 12, 48).

§ 510. Τοί = βεβαίως. Τὸ τοί σημαίνει ἰσχυρὰν βεβαίωσιν· π.χ. πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ (Σοφ. Ἡλ. 945).

§ 511. Εἰς τὰ θεβαιωτικὰ ἐπιρρήματα ἀνήκει καὶ τὸ ἀμέλει. Τοῦτο εἶνε κυρίως προστακτικὴ τοῦ ἀμελῶ καὶ σημαίνει κυρίως μὴ φρόντιζε, ἀλλὰ λαμβάνεται πολλάκις ὡς ἐπίρρημα βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαίως· π.χ. σὺ δ' ἴσως διὰ τὸ πολυμαθὴς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις.— Ἀμέλει, ἔφη, πειρωμαὶ κοινόν τι λέγειν αἰεὶ (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 6).

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Α'.

Περὶ σχημάτων.

§ 512. Σχήματα ἐν τῇ συντάξει καλοῦνται ἰδιώματα τινὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὀρθότητος καὶ συνήθους συντάξεως.

α'. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον.

— § 513. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ ἡ σύνταξις γίνεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο.

— α') ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἂν λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἢ ὄνομα πύλεως ἢ χώρας, ἂν λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσονται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· ἰδ. § 29 α'.

β') δεικτικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ μεταχικὸς προσδιορισμὸς τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἐν ᾧ ἀναφέρεται εἰς ὄνομα περιληπτικὸν ἢ εἰς ὄνομα πύλεως ἢ χώρας ἐνικοῦ

ἀριθμοῦ· π. χ. συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικὸν ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς τοιαύδε (δηλ. τοὺς στρατιώτας. Ξ. Κύ. 3, 3, 14)· ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι κλ. Ξ. Ἑλλ. 3, 2, 21)· ἐάν τις φανερός γένηται κλέπτων, τοῦτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 62)· πλήθει, οἵπερ δικάσουσι (Πλ. Φαίδρ. 260)· φεύγει ἐς Κέρκυραν ὧν αὐτῶν (δηλ. τῶν Κερκυραίων) εὐεργέτης (Θ. 1, 136). — Δέσβος ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων, βουλευθέντες (δηλ. οἱ Λέσβιοι Θ. 3, 2)·

γ') εἰς κύριον ὄνομα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ δύναται νὰ ἀναφέρηται ἀντωνυμία πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· διότι μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· π. χ. ὁ Δάμαχος παρεβόηθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ξανθῶν (Θ. 6, 101)· ὁ Τελευτίας—ἐβόηθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονοῦσι (Ξ. Ἑλλ. 4, 8, 24)· Τισσαφέρνης διελαύνων κκτέκαιε μὲν οὐδένα, δικστάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠκόντιζον αὐτοὺς (Ξ. Ἀν. 1, 10, 7)·

— δ') ἐνίοτε τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικοῦ (ιδ. § 60).

— ε') τίθεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ ἢ ἀντωνυμία συμφωνοῦσα κατὰ γένος οὐχὶ πρὸς αὐτὸ τὸ οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον αὐτῷ· π. χ. φίλε τέκνον (=φίλε πατὴρ ἢ υἱέ· Ἰλ. X. 84)· βρέφος εἰσορῶ φέροντα τόξον (=μικρὸν παῖδα—φέροντα. Ἀνακρ. 3. 16)· ἡ μισρὰ κεφαλὴ ἐξεληλυθώς (=ὁ μικρὸς ἐξεληλυθώς. Δημ. 21, 117)· τὰς ἀρχάς, οἱ (=τοὺς ἄρχοντας, οἱ. Ξ. Κύ. 7, 5, 22)· ἴν, ὅποτε ἐξέλθῃ τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσειαν αὐτὸν (Λυσ. 3, 11).—Τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατεῖς εἰσιν (=οἱ μοχθηροὶ ἄνθρωποι ἀκρατεῖς εἰσιν). Τοιοῦτον καὶ τό· τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν δικάγειν ἡγοῦμεθα πρεπόντως (=ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι ἡγοῦμεθα. Πλ. Φιλ. 45)·

ς') Φράσεις, περιέχουσαι ἔννοιαν μεταβατικοῦ ῥήματος, συντάσσονται ὡς μεταβατικὰ ῥήματα (ιδ. § 114, σημ. β').

β'. Ἀττικὸν σχῆμα.

§ 514. Ἀττικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις οὐδετέρου πληθυν-

[ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ]

(13)

194 γ'. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος § 515.—δ'. Σχῆμα ἐλλείψεως § 516, τικοῦ ὑποκειμένου μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος· π. γ. κακοῦ ἀνδρός δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μ. 618)· πρῶ. καὶ § 30, β'.

ΣΗΜ. Ἡ σύνταξις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ πολλὰ πράγματα θεωροῦνται ὁμοῦ ὡς ἡνωμένον τι ὅλον. Ὄταν δὲ πρόκειται νὰ παράσταθῃσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πλήθους, τότε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικόν· π. γ. τὰ ἄρματα ἐφέροντο, τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων, κενὰ ἠνιόχων (Ε. Ἀν. 1, 8, 20)· φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχνη πολλὰ (Ε. Ἀν. 1, 7, 17). Τὸ ῥῆμα τίθεται προσέτι ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ, ὅταν τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον σημαίνῃ πρόσωπα (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π. γ. τὰ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγόμενοι θαυὰ ἐπιμέμνηται Σωκράτους (Πλ. Λά. 180).

γ'. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

§ 515. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν μετὰ ὄνομα σημαῖνον τὸ ὅλον τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν παραθετικῶς ἄλλο ὄνομα, δηλοῦν μέρος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

—α') τίθενται μετὰ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος δύο ἀντικείμενα κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει τὸ ὅλον, τὸ δὲ δευτέρον τὸ μέρος, ἐφ' ὃ μάλιστα ἢ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος πίπτει. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε εὐχρηστος παρὰ ποιηταῖς, μάλιστα δὲ τοῖς ἐπικοῖς, σπανίως ἀπαντῶσα ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ· π. γ. ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; (Πλ. Α 64)· μέθεος με, πρὸς θεῶν, χεῖρα (Σοφ. Φ. 1301) τοῖς ὑέσιν αὐτῶν ἀρετὴ παραγομένη ταῖς ψυχαῖς (Πλ. Λά. 190).

—β') μετὰ οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν, δηλοῦσαν ὅλον τι, τίθεται παραθετικῶς ἐν ἡ πλείονα μέρη αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν, ἐν ᾧ κατὰ κατὰ ὁμακλωτέραν σύνταξιν ὄφριλε νὰ τεθῆ κατὰ γενικὴν ἢ λέξις ἢ δηλοῦσα τὸ ὅλον· ἰδ. § 68.

δ' Σχῆμα ἐλλείψεως.

§ 516. Σχῆμα ἐλλείψεως λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ παραλείπεται τι ἐν τῇ προτάσει, ὕπερ ὅμως εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως· ἰδ. § 20, 22, 23, 27, 59, 63.

§ 517. Εἶδη ἑλλείψεως εἶνε

α') Ἡ ἀποσιώπησις, καθ' ἣν χάριν ῥητορικοῦ σκοποῦ ἀποσιωπητικῶς τι καὶ ὁ λόγος μένει ἀτελής· π.χ. ἐμοὶ μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περὶ μου κληρονομίας (Δημ. 18, 3)· μή μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους (δηλ. ψηφίσθηθε. Δημ. 4, 19). Εἶδος ἀποσιωπήσεως εἶνε καὶ ὁ ἀναιτιπρόδοτος λόγος (σχῆμα ἀναιτιπρόδοτον)· π.χ. ἐν μὲν ἐκὼν πείθηται· εἰ δὲ μή, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (Πλ. Πολ. 575). Πρβ. καὶ § 227.

β') Ἡ βραχυλογία, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι ἑλλείπει τι, λανθάνει δὲ ἐν τοῖς συμφραζομένοις ἢ νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Κατὰ τὴν βραχυλογίαν

1) λέξεις τις, τεθεῖσθαι ἐν τοῖς ἡγουμένοις, νοεῖται ἢ αὐτὴ καὶ ἐν τοῖς ἐπομένοις καὶ τ' ἀνάγκη· π.χ. ὁ Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπίστας ἀποβιβάσειε (Ξ. Ἄν. 1, 4, 5).

2) τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον νοεῖται πολλάκις ἐκ τινος λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως· π.χ. τοῖς βοηθοῦσαν ἢ πόλις παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σίτον, ἐπὴν ἔλθῃ (δηλ. ἢ βοήθειαι) ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν (Θ. 5, 47)· ὅπως βικασάμενοι τοὺς πολεμίους, παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν (δηλ. οἱ πολέμιοι. Ξ. Ἄν. 1, 4, 5).— Πρωταγόραν οὔτε γινώσκεις οὔτε διείλεξαι πώποτε (δηλ. αὐτῶ. Πλ. Πρωτ. 310).

3) ῥήματα τινὰ μετὰ προθέσεως (μάλιστα τῆς μετὰ) συνθεθειμένα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς, ὥστε πρὸς τῇ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος νοεῖται καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀπλοῦ· π.χ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ζυμμηχίαν ποιήσασθαι (=μεταγνόντες ἔγνωσαν. Θ. 1, 44).

4) πολλάκις ἑλλείπει τὸ ἀπρέμφοτον ἵνα ὑπεμφινόμενον ὑπό τινος προσδιορισμοῦ· π.χ. ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι (Ἄρσφ. Β. 1279)· παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα (Ξ. Ἄν. 1, 5, 13).

5) λέξεις, ἥτις ἀπαξ κεῖται, πρέπει ἐνίοτε νὰ νοηθῇ δις· π.χ. οὐκ ἂν εἶεν φύσει (δηλ. ἀγαθοὶ) οἱ ἀγαθοὶ (Πλ. Μενεξ. 89).

6) ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥῆμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τ' ἀνάγκη· π.χ. ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (δηλ. ἀρχητε), μὴ ὑμεῖς

ὕπ' ἐκείνων ἄρχησθε Ξ. Κύ. 4, 4, 13)· καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὕπ' ἄλλων (δηλ. ἀδικῶνται) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους ἀδικῶσι (Θ. 6, 79)·

7) πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρεμφάτου νοεῖται ἀπαρέμφατον ἢ μετοχή· π.χ. ἀφείδς τὸ ἐς τὴν Χίον ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον (δηλ. τὸ ἐς τὴν Χίον πλεῖν. Θ. 8, 141)· τὴν τῶν πέλας δροῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἐαυτῶν ὄραν (δηλ. δροῦμένην. Θ. 2, 11)· Συνήθως ἐννοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφατον μετὰ τὸ οἶμαι δέ, μέλλω, βούλομαι καὶ τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα· π.χ. ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι· εἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλων ἀνθρώπων (δηλ. πείθεσθαι. Πλ. Ἀπ. 25)· τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον (δηλ. πορθεῖν· Ἴσ. 10, 26)· ἀπείχοντο ὧν περ χρῆ (δηλ. ἀπέχεσθαι. Ἴσ. 4, 76)· ἀμφοτέρων περιγεγόνασι, ὡσπερ προσῆκε (δηλ. περιγενέσθαι. Λυκ. 70). Συνηθέστατα νοεῖται μετοχὴ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπὶ τοῦ τυγχάνω, ὅταν κεῖται ἐν ὑποτελεῖ (μάλιστα ἀναφορικῇ) προτάσει· π.χ. ἔδωκεν ὅ,τι ἕκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς· Λυσ. 12, 18)·

8) πολλάκις ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὸ ἀλλὰ ἢ δὲ νοεῖται ἕκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς λεξέως ἢ ἀντίθετος καταφατικῇ· π.χ. μετὰ τὸ οὐδεὶς νοεῖται τὸ πᾶς τις ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν ἢ οὐκ εἶναι τὸ κελεύειν κλ. οἷον μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἦ σκοπεῖτω (Δημ. 20, 73)· καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον, εἰ δὲ που τριήρη ἴδοιεν ὀρμουῖσαν, ταύτην πειρᾶσθαι (δηλ. ἐκέλευεν) ἄπλουν ποιεῖν (Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 21)· οἶδε μὲν οὐδεὶς τὸν θάνατον, δεδίασι δὲ ὡς εὖ εἰδότες κλ. (δηλ. πάντες. Πλ. Ἀπ. 29)·

9) ἐπὶ τοῦ οὐδὲν ἄλλο ἢ τί ἄλλο, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ τοῦ ἢ, νοεῖται τὸ ῥῆμα ποιεῖν· π.χ. οὐδὲν ἄλλο (δηλ. ἐποίει) ἢ τοὺς πεπτωκότας ἐθεάτο (Ξ. Κύ. 1, 4, 24. Πρβ. Δημ. 8, 77· οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν ἢ προλέγουσι)· τί ἄλλο (δηλ. ἐποίησαν) ἢ ἐπεβούλευσαν ; (Θ. 3, 39)·

10) συντάσσονται δύο ἀντικείμενα μεθ' ἐνός ῥήματος, ὅπερ εἰς τὸ ἐν μόνον ἀντικείμενον ἀρμύζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου νοεῖται ἄλλο κατάλληλον ἢ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἄλλης σημασίας. Τοῦτο λέγεται

ζεύγμα· π.χ. οὔτε φωνήν (δηλ. ἀκούσει) οὔτε μορφήν ὄψει (Αἴσχ. Πρῶμ. 24)· ἔδουσί τε πίονα μῆλα οἶνόν τ' ἔξχιτον (δηλ. πίνουσι. Ἰλ. Μ 319)· ἔλεν (=ἀπέκτεινεν) Οἶνομάου βίαν παρθένον τε σύνευρον (δηλ. ἔλεν=ἔλαβε. Πινδ. Ὀλ. 1, 88). Πλάτων καὶ Κρίτων κελεύουσί με τριάκοντα μῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δὲ ἐγχεσθαι (δηλ. φρεσὶν ἢ λέγουσιν. Πλ. Ἀπ. 38).

γ') τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, καθ' ὃ ἔννοια ἢ προτάσεις παρατάσσονται ἀλλήλῃς ἄνευ συνδέσμου· π.χ. συμβαλλόντες τὰς ἀσπίδας ἐθωοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Τὸ ἀσύνδετον σχῆμα εἶνε εὐχρηστον μάλιστα, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος, μετὰ πάθους· διότι αἱ ἀθροῖαι προσπίπτουσαι ἔννοια δὲν ἀφήνουσι χρόνον εἰς τὸν ὑπὸ πάθους κατεχόμενον, ἵνα συνδέσῃ αὐτάς. Δημ. 23, 114: κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκει, μεθύων ἐπαρῶναι, τὴν χώρην ἐποίηθ' ἔκλυτοῦ, τὸ πρᾶγμα' ἀμύχανον ἦν.

ε'. Πλεονασμός.

§ 518. Πλεονασμός λέγεται ἢ ἐν τῷ λόγῳ χρῆσις τῶν λέξεων, ὧν ἢ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως. Αἱ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσιν, ἀληθῶς δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἀκριβεστέραν ἢ ἐντονωτέραν ἢ γραφικωτέραν παράστασιν τῶν ἐννοιῶν· π.χ. τὰς κίτις προέγραψα πρῶτον (Θ. 1, 23)· ἔφθασαν ἐκπετόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου (Ἡρ. 6, 91)· πρότεροι ὑπῆρξαν ἀδικίαις (Ἡρ. 4, 1)· εἰσαγαρόντες εἰς τὸ μέγαρον ἔσω (Ἡρ. 2, 144)· εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει (Ἀντ. 1, 20)· νῦν ἐν τῷ παρόντι Ε. Συμ. 8, 4)· ἀρίτως νεοσφαγῆς (Σοφ. Αἴ. 898)· ἀναθιβάζουσιν ἐπὶ τὸν ἵππον ὧδε ἀναθιβάζοντες (Ἡρ. 4, 72). Χάριν μείζονος ἀκριβεῖς καὶ ἐμφάτως ἐκφέρεται πολλάκις ἢ αὐτῇ ἔννοια καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς· π.χ. νόθος εἰ κοῦ γνήσιος (Ἀρστροφ. Ὀρ. 1650)· ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει (Λυσ. 4, 12)· οὐκ ἄκλιτοι, παρακλήθέντες δὲ (Θ. 6, 84).

ς'. Ἐλξίς.

§ 519. Ἐλξίς λέγεται τὸ δικίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξεις τις ἐλακομένη ὑπ' ἄλλης τινὸς λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Σπανίως γίνεται τὸ ἐναντίον· ἰδ. § 322—325.

β') τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π.χ. τὸ μῆκος τοῦ ὄρουματος ἐπὶ στάδιοι εἰσι ('Ηρ. 3,60)· ἰδ. καὶ § 30 δ'. Καθ' ὁμοίαν λέξιν συμφωνεῖ ἡ μετοχὴ πολλακίς μετὰ τὸ κατηγορούμενον· π.χ. ἡ λέαινα, ὃν ἰσχυρότατον, ἀπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκει ('Ηρ. 3, 103)· καταλαμβάνουσι Βρικιννίαις, ὃν ἔρμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ (Θ. 5,4)· τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὃν (Πλ. Πρωτ. 354)· τὸ ἤττω εἶναι ἐκαστοῦ εὐρέθη ἀμαθία οὖσα Πλ. Πρωτ. 359).

γ') τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον, ὅταν εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ (ἰδ. § 35 καὶ 319, β').

δ') πολλακίς πρότασις ὑποτελής, στενωδῶς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίως ἢ ἄλλης ὑποτελοῦς, λαμβάνει τὸν χαρακτήρα αὐτῆς καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν· π.χ. θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαι ποτε, ἔν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν, ὅτι κλ. (Σοφ. Φιλ. 325)· γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις, ὅστις ὄῃμα γενναῖον λάκοι ('Αρστω. Β. 97)· τίς μισεῖν δύναται ἂν ὄφ' οὗ εἰδεῖη καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς νομιζόμενος; (Ξ. Συμ. 8,17)· εἰ ἀποθνήσκει μὲν πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκειτο, ἄρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι; (Πλ. Φαίδ. 72)· ἐπέσχον ἂν, ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμων ἀπεσῆσαντο (Δημ. 4, 1).

ε') πολλακίς λέξις τις, ἣτις ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ κυρίου ῥήματος ἢ ἄλλης τινὸς λέξεως τῆς προτάσεως· π.χ. ἔδεε γὰρ συμμαχίας τινὸς οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι (ἀντί· ἔδεε γὰρ συμμαχίαν τινὰ οἱ μεγάλην ἐξευρεθῆναι· Ἡρ. 5,38)· τῆς θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους (ἀντί· εἶργον τοὺς Μυτιληναίους μὴ χρῆσθαι τῇ θαλάσσῃ).

Θ. 4, 6)· τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι; (ἀντί· τί ἡμῖν δεήσεσθε χρήσασθαι; (Ξ. Ἀν. 5, 4, 9)· τούτων οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν (ἀντί· οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν ταῦτα. Δημ. 5, 22)· ἄγγελε δ' ὄρκω προστιθείς (ἀντί· ὄρκον προστιθείς. Σοφ. Ἡλ. 47)· ἐμπέφυκε γυναικί τέρψις τῶν παρεσιῶτων κακῶν ἀνὰ στόμ'· αἰεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν (Εὐρ. Ἀνδρ. 84).

ΣΗΜ. Ἡ τοιαύτη σύνταξις φαίνεται ὅτι προήλθεν ἐκ συμπτώσεως· τὸ ἀπαρέμφατον δηλ. καὶ ἡ μεταχῆ ἐπιφέρεται πρὸς ἀκριβεστέραν παράστασιν τῆς ἐννοίας· π. χ. τῆς θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους = τῆς θαλάσσης εἶργον τοὺς Μυτιληναίους, ὥστε μὴ χρῆσθαι αὐτῇ· ἄγγελε δ' ὄρκω προστιθείς = ἄγγελε δ' ὄρκω, προστιθείς δηλ. ὄρκον.

§ 520. Εἰς τὴν ἔλξιν ὑπάγεται α') ἡ προόλημις· τὸ ὑποκείμενον δηλ. εἰδικῆς ἢ πλαγίως ἐρωτηματικῆς προτάσεως ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως γίνεται ἀντικείμενον αὐτοῦ. ἰδ. § 21. Πολλάκις δὲ τὸ ὑποκείμενον τίθεται προληπτικῶς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικοῦ τινος· π. χ. ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων, ὅτι ἀφροστᾶσι (= ἡ ἀγγελία, ὅτι αἱ πόλεις ἀφροστᾶσι· Θ. 1, 61)· ἔμακ δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει ἐν οἴῳ τρόπῳ κατέστη (= ἀπόδειξιν ἐν οἴῳ τρόπῳ ἡ ἀρχὴ κατέστη Θ. 1, 97).

β') ἡ ὑπαλλαγή, καθ' ἣν τὸ ἐπίθετον ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο· π. χ. Θέτιδος εἰνάλιον γόνον (ἀντί· Θέτιδος εἰναλίας γόνον. Εὐρ. Ἑλλ. 450).—Θάσιον οἴνου σταμνίον (ἀντί· Θασίου οἴνου σταμνίον Ἀρστροφ. Λυσ. 196).

γ') τὸ ὑπερβατόν, καθ' ὃ λέξις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συννεταγμένη, δι' ἄλλων λέξεων μεταξὺ κειμένων· π. χ. οὐδεὶς ὑπ' ἔμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε (Λυσ. 16, 8)· οἱ θεῶν ἡμᾶς ὄρκοι κωλύουσι (Ξ. Ἀν. 2, 5, 7).

ζ'. Χιαστών σχῆμα.

§ 521. Χιαστὸν σχῆμα λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένους λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν· π. χ. οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων (Ἰλ. Δ. 450)· τὰς μὲν

ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κεραυλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἀζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσι. Λέγεται δὲ ἡ σύνταξις αὕτη χιαστὸν σχῆμα ἢ χιασμός, διότι ἡ τῶν τεσσάρων ἐνοιῶν ἢ προτάσεων ἀναφορὰ πρὸς ἀλλήλας δύναται νὰ περρισταθῇ διὰ τοῦ γράμματος Χ. οἷον

οἰμωγῇ εὐχολῇ
ἀλλύντων ἀλλυμένων

η'. Σχήμα πρότερον ὕστερον.

Ἐρωδωτέρου

§ 522. Σχήμα πρότερον ὕστερον λέγεται ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν προτάσσεται τὸ φύσει ὕστερον καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· π. χ. τράφην ἠδ' ἐγένοντο (= ἐτρέφθησαν καὶ ἐγεννήθησαν. Ἰλ. Α 251)· εἶμαί τ' ἀμφίεσσασα καὶ λούσσασα (Ἰλ. Α 264).

θ'. Ἀνακόλουθον σχῆμα.

§ 523. Σχήμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βλίνει μέχρι τέλους, ὡς ἤρξαστο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε τὸ τέλος εἶνε ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν. Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν τὰς κυριωτάτας ἀνακολουθίας.

α') τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ λέξις αὕτη εἶνε τὸ λογικὸν ὑποκείμενον, ὅταν δηλ. ἡ πρότασις ἰσοδυναμῇ μὲ πρότασιν ἄλλην, ἣς ὑποκείμενον κατ' ὀνομαστικὴν εἶνε ἡ λέξις αὕτη· π. χ. ἔδοξεν αὐτοῖς (= ἐψήφισαντο ἢ ἔγνωσαν) οὐ τοὺς πικρόντας μόνους ἀποκτείνουσι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄπικρόντας Μυτιληνικούς ἐπικαλοῦντες κ. λ. (Θ. 3, 36)· ἦν αὐτῶν ἡ δίανοια (= διανοοῦντο)... κρατυνάμενοι αὐτήν... τὴν Λέσθον κκώσειν (Θ. 4, 52). Ὁμοίαι ἀνακολουθία εἶνε καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο (= ἀμφοτέροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν), Ἀθηναῖοι μὲν... τὴν νῆσον περιπλέοντες..., Πελοποννήσιοι δὲ τῇ ἡπεῖρα

στρατοπεδευόμενοι· μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν (=ξυνήθον) Ἄρ-
γεῖοι μὲν οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως ὀργῆ χρώμενοι, Λακεδαιμόνιοι
δε βραδέως (Θ. 5, 70).

6') ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς
καὶ ἀντὶ τὴν ἀκολουθήσῃ ῥῆμα, ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικόν
τοῦτο, μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε ἤρμυζεν ἀντὶ τῆς ὀνο-
μαστικῆς γενικῆ ἀπόλυτος· π.χ. ἀλῆς γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλάς
χεῖρ μεγάλη συνάγεται (Ἡρ. 7, 157)· ἐπιπεσῶν (ὁ Ἡριππίδης)
τῆ Φαρναβάζου στρατοπεδεία τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυ-
σῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον (Ξ. Ἑλλ. 4, 1, 24).

γ') πολλάκις ἀρχεται ὁ λόγος δι' αἰτιατικῆς, εἶτα δὲ μετα-
βάλλεται οὕτως, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ μένει μετέωρος καὶ ἀπόλυτος.
π.χ. τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον μὴ γένηται τε πολὺς
καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα (Θ. 6.
62)· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς σιάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πο-
λιτειῶν μεταβολὰς—ἐκεῖνοι μὲν ἀν φανείεν ἀπάσας τὰς πόλεις
πλὴν ὀλίγων μεστὰς πεποιηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ
νοσημάτων κλ. (Ἰσ. 19, 99).

Σημ. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη, οὕτω κειμένη, δύναται νὰ λαμβάνηται ὡς
αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.

δ') συνηθέστατα γίνεται ἀνακολουθία διὰ τὴν παρέμπτωσιν
δευτερευουσῶν προτάσεων, αἵτινες τὴν σειρὰν τοῦ λόγου ἐπισκο-
τίζουσι καὶ πὼς διακόπτουσι. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πολλά-
κις τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ λόγου συνάπτεται μετὰ τῶν ἡγου-
μένων δι' ἐπαναλήψεως λέξεων τινῶν ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου
ἢ δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ἐν ἀρχῇ εἰρημένου (συνήθως μετὰ τοῦ
οὖν ἢ τοῦ δή)· π.χ. ἀλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω
ἐλπίδας καὶ σὲ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι· οἶδα μὲν γὰρ κλ.
(Ξ. Ἄν. 2, 5, 13· πρὸς καὶ Ἑλλ. 2, 3, 15)· τὰ δ' αὖ τῶν στρατιω-
τῶν, ὁπότε ἐνθυμοίμην, ὅτι τῶν μὲν ἀγαθῶν πάντων οὐδενὸς ἡμῖν
μετεῖη, εἰ μὴ πριαίμεθα· ὅτου δ' ὠνησόμεθα, ἡδὲν ἔτι ὀλίγους
ἔχοντας· ἄλλως δὲ πὼς πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ἢ ὠνομήμενος,
ἕρκους ἡδὴ κατέχοντας ἡμᾶς—ταῦτ' οὖν λογιζόμενος ἐνίοτε τὰς
σπονδὰς μᾶλλον ἐφοβούμην ἢ νῦν τὸν πόλεμον (Ξ. Ἄν. 3, 1, 20).

✓ **Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα.**

§ 524. *Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα* λέγεται ἡ σύνταξις ὑποκειμένου ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶνε σπάνιον· λέγεται δὲ *πινδαρικόν*, διότι παρὰ Πινδάρῳ μάλιστα ἀπαντᾷ· π.χ. *μελιγάρους ὕμνοι ὑστέρων λόγων ἀρχαὶ τέλειται* (Πινδ., Ὀλ. 10, 4). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ σπανιώτατα ἀπαντᾷ ἡ σύνταξις αὕτη καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἔστι προτασσομένου· π.χ. *ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς πελαίης πόλιος καὶ τοῦ νηοῦ ἑπτὰ στάδιοι* (Ἡρ. 1, 26)· *ἔστιν ἔμοιγε καὶ βωμοὶ* (Πλ. Εὐθυδ. 302).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'.

Περὶ τινῶν λεκτικῶν τρόπων.

α'. Μεταφορὰ.

§ 525. *Μεταφορὰ* εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν αἱ ἔννοιαι παρίστανται εἰκονικῶς. Κατὰ τὸν λεκτικὸν τοῦτον τρόπον μεταφέρονται αἱ λέξεις ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας εἰς ἄλλην ἔχουσαν ὁμοιότητα πρὸς αὐτήν. Εἶνε δὲ ὁ τρόπος οὗτος ὁ κάλλιστος καὶ συνηθέστατος. Παράδειγματα μεταφορᾶς ἔστωσαν τὰ ἐξῆς· Αἰσχ. Κτ. 84: *ἀδαμάντινα τείχη* (*ἀδαμάντινος* κυρίως λέγεται ὁ ἐξ ἀδάμκτος ἢ ἀδαμάντων κατεσκευασμένος· ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς λέγονται τὰ τείχη *ἀδαμάντινα* ἀντὶ ἰσχυρά, στερεά, ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἐξ ἀδάμκτος κατεσκευασμένον εἶνε ἰσχυρὸν, στερεόν). Ἄριστ. Ἄχ. 180· *πρεσβῦται προῖνοι* (= ἰσχυροί, σκληροί). Ἐκκλ. 973· Κύπριδος ἔρνος (ἔρνος λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν κυρίως ὁ βλαστὸς τῶν δένδρων· ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς τὸ τέκνον, διότι τὸ τέκνον εἶνε τρόπον τινα βλαστὸς τῶν γονέων· πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης *βλαστάρι*). Ὀμ. Ζ, 187· *δόλον ἄλλον ἕφαιεν*. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη (Ῥητ. Γ. 10) οἱ παλαιοὶ ῥήτορες ὠνόμαζον τὴν Ἀγγιναν *λήμην* (τσίμπλιν) τοῦ Πειραιῶς, τὰ δὲ καπηλεῖα *Ἀττικὰ φιδίτια*. Ὁ Κικέρων (Cat. 3, 10) ὀνομάζει τοὺς ἐνδόξους ἀνδρας τῆς Ῥώμης *lumina civitatis*.

Σ'. Συνεκδοχή.

§ 526. Συνεκδοχή εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται α') ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατεσκευασμένου πράγματος. Ὅμ. N 721· τὸν γε κατέκτανον ὄξει χαλκῶ (=χαλκίῳ δόρατι, ἦτοι δόρατι ἔχοντι χαλκίην ἀίχμην. Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 28· ἔρρει τὰ κἄλα (=τὰ πλοῖα. Θ. 1, 1· ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον (=τὰ ὕπλα) κατέθεντο. β') τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν (Θ. 6, 84. δ Χαλκιδεὺς=οἱ Χαλκιδεῖς· γ') τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τ' ἀνάπαλιν. Σοφ. Οἱ. T. 1515· ἴθι στέγης (=οἴκου) ἔσω. Ὅμ. Θ. 404· κολεὸν νεοπρίστου ἐλέφαντος (=ἐλεφαντίνου ὀστοῦ).

γ'. Μετωνυμία.

§ 527. Συγγενὴς τῇ συνεκδοχῇ εἶνε ἡ μετωνυμία, καθ' ἣν τίθεται α') τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρεθέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος. Ὅμ. B.426· σπλάγχχνα ὑπέιρεχον Ἡφαίστιο (=τοῦ πυρός· β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ· π.χ. δ Ὅμηρος (ἀντὶ τὰ Ὅμηρου ἔπη· γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ ἀνάπαλιν. Πλ. Κριτί. 108· εἰς δάκρυα ἔπεσε τὸ θέατρον (=οἱ θεαταί). Ξ. Ἄν. 4, 7, 1. ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους (=εἰς τὴν χώραν τῶν Ταόχων). Λυσ. 23, 6· ἐλθὼν εἰς τὸν τυρὸν (=εἰς τὸν τόπον, ἔνθα πωλεῖται ὁ τυρὸς) ἐπυθανόμην· δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. Ὅμ. Γ 49· νεώτερος ἐστίν, δηλική δ' ἐμοὶ αὐτῶ (=ὀμηλική, ἡλικιώτης). Πλ. Φαίδρ. 252· ὦ φιλότης (=ὦ φίλε). Συχνάκις τίθενται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶν τὰ ἀφηρημένα· π. χ. προσβεία (=πρέσβεις), συμμαχία (=σύμμαχοι), ἐπιηρεσία (=ἐπηρέται)· πρβ. καὶ δουλεία (=δούλοι, Θ. 5, 23), φυγή (=φυγάδες. Θ. 8, 64), νεότης (=νεοί. Θ. 2, 8).

δ'. Ἄντονομασία.

§ 528. Ἄντονομασία εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου· π.χ. Πηλείδης ἀντὶ Ἀχιλλεὺς (Ὅμ. A 146) ἢ τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ ἐνὸς ὄρισμένου ἐκ τῶν

ὑπὸ τοῦ προσηγορικοῦ σημεινομένων, τοῦ γνωστοτάτου καὶ ἐξοχωτάτου· π. χ. ὁ ἰσθμὸς ἀντὶ ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου (Θ. 3, 15), ἡ Χερσόνησος ἀντὶ ἡ Θωρακικὴ χερσόνησος, ὁ ποιητὴς ἀντὶ ὁ Ὅμηρος κλ.· πρβ. τὸ πρὸ ἡμῶν τὸ ἄλογο ἀντὶ ὁ ἵππος.

ΣΗΜ. Τὰ πατρωνυμικά δὲν εἶνε εὐχρηστα παρὰ τοῖς πεζολόγοις, πλὴν τοῦ Ἑρακλεῖδαι, Εὐμολεῖδαι καὶ ὀλίγων ἄλλων, ἅτινα λαμβάνονται εἰς δῆλωσιν τοῦ ὄλου γένους· π. χ. Ἑρακλεῖδαι=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἑρακλέους. Ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ τίθεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις τὸ υἱὸς ἢ παῖς μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς· Πλ. Πρωτ. 306· τοῦ Κλεινίου υἱὸς (=τοῦ Ἀλκιβιάδου) καλλίων. Κρατ. 406· ὁ παῖς Ἰππολύτου.

ε'. Κατάχρησις.

§ 529. «Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἕτερον ἀκατονόμαστον κατὰ τὸ οἰκεῖον· οἷον γόνυ καλάμου καὶ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου καὶ χεῖρες κεραμίου καὶ τραχήλος ὄρους· κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀνθρώπου λέγεται. Διχφερεῖ δὲ μεταφορὰ καὶ κατάχρησις, καθ' ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγεται, ἡ δὲ κατάχρησις ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατονόμαστον ὕθεν καὶ κατάχρησις λέγεται». Τρύφ. σ. 192. Πλὴν τῶν εἰρημένων μνημονεύομεν ἔτι δύο παραδειγμάτων. Κυνέη κυρίως λέγεται ἡ περικεφαλία ἢ ἐκ δορᾶς κυνὸς κατεσκευασμένη, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ ἐκ δορᾶς ἄλλου ζώου κατεσκευασμένη καὶ πᾶσι καθόλου περικεφαλία. Ὅθεν λέγεται καὶ κυνέη ταυρεῖη (Ὅμ. Ε. 257). Ἀλιεὺς λέγεται κυρίως ὁ ἐν ἀλί, ἤτοι θαλάσση, ἰχθῦς ἀγρέων, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ὁ ἐν λίμναις ἢ ἐν ποταμοῖς ἰχθῦς συλλαμβάνων· πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης νοικοκύρης, ὅπερ, σημαῖνον κυρίως τὸν κύριον τοῦ οἴκου, καταχρηστικῶς λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ κύριος καθόλου· ὕθεν λέγεται νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ, σπιτονοικοκύρης κλ.

ς'. Είρωνεία.

§ 530. «Είρωνεία ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν» (Τρύφ. σ. 205). Πλ. Γο.

Θά μείνω για πάντα μαζί σου

Μαυροβιάνη
Γοιτιέρινα Τυροσομαγιά Στραγγι
Παλαιολογικὸν Ὄμιλον
Αμαθρομαθροί ἔτος 1926 47.

ἄνω - ἄνω - ἄνω - ἄνω - Βάμα - Βαρέα
 Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα - ἴων - Βαρέα - Βαρέα
 = Ἀγγλική - Ἀγγλική - Ἀγγλική - Ἀγγλική
 Βάμα + Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα -
 Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα - Βαρέα

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἡ πρότασις καὶ τὰ συστατικά αὐτῆς μέρη § 3—9.	Ἀντικείμενον § 107—111.
Τὸ ὑποκείμενον § 10—12.	Παράλειψις τοῦ ἀντικειμένου § 112—113.
Τὸ κατηγορούμενον § 13—14.	Τὰ μετ' αἰτίας. συντασσόμενα ῥήματα § 114—118.
Τὸ συνδετικὸν § 15—18.	Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτίας. συντασσόμενα ῥήματα § 119—121.
Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου § 19—21.	Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ῥήματα § 122—124.
Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου § 22.	Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα § 125.
Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ § 23—24.	Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ § 126—129.
Παράλειψις τοῦ ῥήματος § 25—27.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου § 130.
Παράλειψις ὑποκ. καὶ κατηγ. § 28.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου § 131—135.
Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον § 29—32.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου § 136.
Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον § 33—37.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου § 137.
Ἰδιαιτέραι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου § 38—48.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ § 138.
Οἱ προσδιορισμοὶ § 49—52.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς § 139.
Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ § 53—57.	Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου § 140—143.
Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν § 58.	Ἀπρόσωπα ῥήματα § 144—149.
Ἐλλείψις τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ § 59.	Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν § 150.
Ἡ παράθεσις § 60—69.	Ἐνεργητικά ῥήματα § 151—156.
Συμφωνία τῆς παράθεσεως πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν § 70—71.	Μέσα ῥήματα § 157—165.
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν § 72—74.	Ἀποθετικά ῥήματα § 166—167.
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων § 75—76.	Παθητικά ῥήματα § 168—175.
Τὰ παράθετικά § 77—92.	Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος § 176—177.
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων § 93—95.	Ὁ ἐνεστώς § 178—180. Ὁ παρατατικός § 181—183. Ὁ ἀόριστος § 184—185. Ὁ μέλλων § 186—188. Ὁ παρακείμενος § 189. Ὁ ὑπεραντιτέλικος § 190. Ὁ τετελεσμένος μέλλων § 191.
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφωνημάτων § 96.	Σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἀλλαταῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρ. καὶ τῇ μετοχῇ § 192.
Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, οὐσιαστ. καὶ ἐπιρρημάτων § 96—99.	Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος § 193—196. Ἡ ὀριστικὴ § 197—200.
Δοτικὴ προσωπικὴ § 100—105.	
Ἡ αἰτιατικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων § 106.	

Ἡ ὑποτακτικὴ § 201. Ἡ εὐκτι- κὴ § 202—203. Ἡ προστακτικὴ § 204.	Τὰ ἀποφατικὰ μόρια § 446—455.
Εὐθεταῖαι ἐρωτήσεις § 206—207.	Σύνδεσις τῶν προτάσεων § 456—462.
Εἰδικαὶ προτάσεις § 208.	Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι § 463—477.
Πλάγια ἐρωτήσεις § 209—213.	Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι § 478—491.
Αἰτιολογικαὶ προτάσεις § 214—215.	Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι § 492—493.
Τελικαὶ προτάσεις § 215—217.	Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι § 494—495.
Προτάσεις ἀκολουθίας § 213—219.	Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι § 496— 501.
Ὑποθετικαὶ προτάσεις § 220—233.	Μόρια ἐπιτακτικὰ καὶ βεβαιωτικὰ § 502—511.
Ἀναφορικαὶ προτάσεις § 234—239.	Περὶ σχημάτων § 512.
Χρονικαὶ προτάσεις § 240—242.	Σχῆμα κατὰ σύνεσιν § 513.
Τὸ ἀπαρέμφατον § 243—251.	Ἀττικὸν σχῆμα § 514.
Ἡ μετοχὴ § 252—266. — Ἡ με- τοχὴ ἐπιθετικῶς § 254 — 256.	Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος § 515.
Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς § 257—259. Ἡ μετοχὴ παραθε- τικῶς § 260 — 262. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν § 263. Περὶ λειψί- της μετοχῆς § 264. Σύνδεσις δύο ἢ πλείονων μετοχῶν § 265— 266.	Σχῆμα ἐλλείψεως § 516—517.
Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικὰ § 267—272.	Πλεονασμὸς § 518.
Πλάγιος λόγος § 273—276.	Ἐλξίς § 519—520.
Τὸ ἄρθρον § 277—296.	Χιαστὸν σχῆμα § 521.
Αἱ ἀντωνυμίαι § 297—348.	Σχῆμα πρότερον ὕστερον § 522.
Αἱ πρόθεσις § 349—420.	Ἀνακόλουθον σχῆμα § 523.
Τὰ ἐπιρρήματα § 421—443.	Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα § 524.
Τὰ ἐπιφωνήματα § 444—445.	Περὶ τινῶν λεκτικῶν τρόπων. α' Μεταφορά § 525. β' Συνεκδοχὴ § 526. γ' Μετωνυμία § 527. δ' Ἀντονομασία § 528. ε' Κατάχρησις § 529. ς' Εἰρωνεία § 530. ζ' Περιφρασις § 531.

Πίναξ τῶν περιεχομένων σελ. 206.
ῥήματα καὶ ὄροι.

Ὁς βραβείον πρὸς τὸν ἀποστόλῳ
ἀποδοθῆναι πρὸς τὸν ἀποστόλῳ

Ἰσχυρὸς ἀνὰ πάντας

ΙΩΑΝ. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"

ΒΙΒΛΙΑ ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ Δ. Λατινικόν Ἀναγνωματῆριον	
πρὸς χρῆσιν τῆς Α' τάξεως τῶν Γυμνασίων	Δρ. 0.80
» Θέματα Λατινικά πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητ.	
τῆς Γ' τάξ. Ἑλλ. Σχολ. καὶ Α' Γυμνασίου.	
Τεύχος Α' Ἐκδ. Β'	» 1.—
» Ἀρχαῖοι Ἕλληνας Λυσικοί κατ' ἐκλογὴν	
ἐκδοθέντες μετὰ μαθητικῶν ὑπομνημάτων πρὸς	
χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως	
τῶν Γυμνασίων. Ἐκδ. Γ'	» 1.20
ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΑΔΚ. Ἱστορία τῶν Ῥωμαίων μέχρι τοῦ	
Μ. Κωνσταντίνου, πρὸς χρῆσιν τῆς Α' τάξεως	
τῶν Γυμνασίων.....	» 3.—
» Ἱστορία Ῥωμαϊκὴ καὶ Βυζαντιακὴ ἀπὸ	
τοῦ Μ. Κωνσταντίνου μέχρι τοῦ 1453. Μετὰ	
τῶν κυρίων γεγονότων τῆς ἱστορίας τῆς Δύσεως	
κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πρὸς χρῆσιν τῆς β' τά-	
ξεως τῶν Γυμνασίων	» 3.—
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΟΥ ΑΘ. Στοιχειώδης Ἀλγεβρα.	» 1.—
ΚΟΡΕ Μ. Στοιχεῖα Γεωμετρίας.....	» 4.—
ΚΟΣΜΑ ΚΥΡ. Ἠρόδοτος κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθεὶς μετὰ	
σημειώσεων, σχεδίων μαχῶν καὶ γεωγραφικοῦ	
πίνακος πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως	
τῶν Γυμνασίων Ἐκτυπωθεὶς ἐπὶ ἀρίστου γάρτου	
μετὰ πάσης τυπογραφικῆς φιλοκαλίας Ἐκδ. Β' βελτίων	» 2.80
» Ξενοφώντος Ἑλληνικά κατ' ἐκλογὴν	
ἐκδοθέντα μετὰ σημειώσεων, σχεδίων μαχῶν	
καὶ γεωγραφικοῦ πίνακος, πρὸς χρῆσιν τῶν	
μαθητῶν τῶν Γυμνασίων. Ἐκτυπωθέντα ἐπὶ	
ἀρίστου γάρτου μετὰ πάσης τυπογραφικῆς φι-	
λοκαλίας	» 2.50
» Λυσίων λόγοι κατ' ἐκλογὴν ἐκδοθέντες μετ'	
εἰσαγωγῆς, σημειώσεων καὶ ἀναλύσεων πρὸς	
χρῆσιν τῶν γυμνασίων.....	» 2.—
ΚΟΥΣΗ ΕΛΕΥΘ. Θέματα ἐκ τῆς νέας Ἑλληνικῆς	
εἰς τὴν ἀρχαίαν πρὸς χρῆσιν τῆς Β', Γ'	
καὶ Δ' τάξ. τῶν Γυμνασίων	» 2.—
ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ ΣΠΥΡ. Εγχειρίδιον Ζωολογίας περιέ-	
γον καὶ ἀνθρωπολογίαν μετὰ 200 εἰκόνων...	» 3.50
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΪΟΥ Γ. Θέματα πρὸς χρῆσιν τῶν μαθη-	
τῶν τῆς Β' τάξεως τῶν Γυμνασίων.....	» 1.50
» Στοιχειώδης Γραμματικὴ τῆς Ἰωνικῆς καὶ Ἐπικῆς διαλέκτου (Ἠροδότου—	
Ομήρου)	» 1.—

Τιμᾶται δραχ. 2.50